SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Yıl: 17 / Sayı: 201 / Eylül 1998 / 5,- DM

Ortadoğu barışı
Kürt barışı olmadan gerçekleşemez

Serxwebûn: 12 Eylül askeri-faşist darbesinin yapıldığı dönem Türkiye'sini ve o dönemki dünyanın durumunu değerlendirebilir misiniz? Gerçekten 1970-80 yılları arasında Türkiye'de yaşanan sorunlara bir çözüm müydü yoksa rejimin kendisini kurtarması için olağan bir gelişme miydi?

M. Karasu: 12 Eylül askeri-faşist darbesinin üzerinden 18 yıl geçti. Uzun bir süreç olduğu için hatırlanmasında yarar var. O dönemin Türkiye'si çok karışıktı, siyasal yapılanma önemli altüst oluşları yaşamıştı. Türkiye'de 1971 darbesinden sonra devrimci gençlik hareketi yeniden bir yükselişe geçti 1974'lerle. Özellikle Denizlerin, Mahirlerin, İbrahimlerin mirası üzerinde gençlik çok etkin biçimde siyasal mücadeleye katılıyordu. Gençlik içinde yükselen siyasal mücadele mahallelere, kasabalara, şehirlere, fabrikalara yayıldı. O dereceye geldi ki Türkiye'de mahalleler, şehirler, kasabalar bölündü. Toplumun bütün kesimleri, devrimci-demokrat memurlar bir tarafta, faşist sağcı kesim bir tarafta, hepsi örgütlü bir biçimde. Yine polisler bölünmüş durumda; POL-DER, POL-DİR var. Bir tarafta devrimci demokratların olduğu polislerin -ki ne kadar devrimci, ne kadar demokrat düzeyde örgütlenmişti o ayrı bir konu, ama yine de belli bir ilericilik yönü vardı- kurduğu dernekler var, diğer tarafta faşistlerin kurduğu dernekler var, toplum bölünmüş. Bütün toplumda faşistlerin örgütlediği kesim var, devrimcilerin örgütlediği ilerici-demokrat kesim var. Yine mühendisler, doktorlar bölünmüş. Hatta yer yer subaylar içinde de bu tür gelişmeler var.

● Devamı 14. sayfada

Onurun irade ile bütünleştiği gün

24 Eylül günü saldırmışlardı vahşice, canice çıplak bedenlere. Amed'in direnişçi yazgısını değiştirmek için saldırdılar, otuzüç özge cana. Ama yanıldılar. Çünkü; karşılaştıkları çelikten birer yürekti, ateşten öfke, Mazlumlardan kalma direniş geleneğiydi. Mazlumların, Hayrilerin, Kemallerin... ardılları ON'lara atfen...

Sabahın habercisi olan güneş, ilk ışık demetlerini, kasvetli, soğuk beton duvarlara sabırsızca yöneltirken, yeni bir günün, yeni bir yaşamın da aynı zamanda habercisi gibiydi. Gece hep ölümü ve zifiri karanlıkta şeytanımsı bir havayı ifade eder. Güneş, ölüm olan gecenin ardısıra, yaşamı, yeniden doğuşu, canlanmayı müjdeler. Yeni bir gün, yine olacaklardan habersiz Amed semalarında boy veren güneşle birlikte yeniden doğuyor ve adeta her tarafın canlanmasına vesile oluyordu. Diyarbakır Cezaevi, en çok telaffuz edilen ismiyle Amed Zindanı da adeta zıpkın gibi göze batan, ürperti veren dış görünüşünün altındaki sıcak, ruhlara işlenen etkisiyle canlanıyor ve yeni bir güne "*merhaba*" diyordu. Amed Zindanı, Kürt insanının belleğinde, her zaman için izleri kolay kolay silinemeyecek ve belki de kendi emsalleri içinde bir başka örneği çok az bulunan bir direniş ve ihanetin örgütlendirilmeye, yeniden işler hale getirilmeye çalışıldığı bir alandı.

● devamı 19. sayfada

Devrimde karar, sosyalizmde ısrar, atılım ve zafer
PKK KONGRELERİ– I

"Her ne kadar 1978'deki I. Kongre, partinin resmi kuruluş kongresi olsa da, asıl olarak partinin ilk doğuşu 1973 yılı Nisan ayındaki Çubuk Barajı toplantısına dayanır. İlk örgütsel tohumun atılması ve grup oluşturma, 1973'teki anılan bu toplantıyla gerçekleştirilmiştir. Ardından 1974'teki Tuzluçayır toplantısı gruplaşmayı bir adım daha ileriye taşımış, 1976'da Dikmen toplantısıyla da grup resmiyet kazanmış ve kendi içinde belli bir hiyerarşik yapıya kavuşmuştur. '76 Dikmen toplantısı aynı zamanda ülkeye dönüş kararının da alındığı tarihi bir toplantı olma özelliğini taşımaktadır. Zaten '76 yılında grup kendisini ilan etmiştir."

● Yazısı 8. sayfada

Ateşkese cevap
yeni savaş tarzını belirler

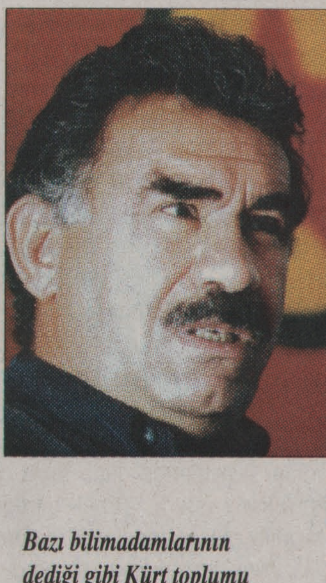
Savaş üzerine yapılan tartışmaların hemen hepsinde üzerinde anlaşılan bir nokta savaşın siyasetin başka araçlarla sürdürülmüş olduğudur. Ancak savaşın bu genel tanımının ötesinde birçok tanım ve özelliği var ki insan toplulukları arasındaki tarihi ve güncel ilişkileri de anlamamıza imkan verir. Bu tanımlar içinde en temel olanlardan biri de savaşın büyük tarihi çelişkileri çözme aracı olmasıdır. Bunun yanısıra savaşın bir diğer temel özelliği daha var ki, çoğunlukla gözardı ediliyor. Özel savaşın özellikle de ezilenler için mahkum edildikleri kölelik statüsüne meydan okuma olduğu kadar, ezenlerle diyalog için, iletişim için açık bırakılan tek kanal olmasıdır. Ezen-ezilen ilişkisinin temel ilişkisi olan karşısındakinin iradesini hiçleştirerek kendine tabi kılma asıl olarak tek yönlü bir ilişki anlamına gelmekte. Bu da efendi-köle ilişkisi çerçevesindedir. İradelerinin teslim alınmasının yanısıra, çoğunlukla kendini ifadelendirme araç ve imkanlarından da yoksun bırakılan ezilenler için, kendini dillendirme, karşısındakilerle iletişim kurma temel bir sorun haline gelmekte. Bu durumda tarih boyunca ezilenler için içinde bulundukları kölelikten kurtulmak kadar, iletişim kurmanın da tek yolu olarak savaş kalmıştır. Nitekim daha genel planda bir tarihçinin deyişiyle "*ticaret ve diplomasinin yanısıra uluslararası diyalogun bir diğer aracı da savaş olmuştur.*" Ezilen halkların kurtuluş mücadelelerinde savaşın bu işlevi çok daha açık ortaya çıkmıştır. Mühürlenen yüreklerini, susturulan dillerini açmanın, kendini anlatmanın tek imkanı savaş olmuştur.

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi açısından savaş; hem bireysel ve toplumsal düzeyde içine düşülen kaos durumunun aşılması, hem de kendisiyle ve karşısındakiyle iletişim kurmanın kanalı olmuştur. 14 yıllık savaş süreci sonucunda ulaşılan düzey de bunu doğruluyor.

● devamı 4. sayfada

Başkan Apo değerlendiriyor...

Bizim için her şey iktidar savaşımıyla ele alınır

Bazı bilimadamlarının dediği gibi Kürt toplumu bilimsel olarak incelenemez. Bilim sahasına çekmek, normal sosyal gerçekliğe dahil edilmeyi gerektirir. Normal sosyal gerçekliğe çekmek için de bir devrimin yapılması gerekiyor.

Sizleri sınıf gerçeği temelinde ele aldığımızda en alttakilerin direniş, örgütlenme ve savaş hakkına karşı ara sınıf-marjinal kişiliğin gittikçe kendisini dayatarak, anlayışsızlığıyla devrimci pratiği de kördüğüme çevirmektedir. Daha çok da kendiliğinden sosyal karakteri gereği işleri, pratiği ve devrimci savaşımı çözümsüzlüğe doğru götürmektedir. Parti içi savaşımızdaki bütün eğitici çalışmalarımıza rağmen, Kürt toplumunun ileri düzeydeki çözülüşü de gözönüne getirildiğinde, esas itibariyle nitelikten yoksun bir ara tabaka kişiliği, düşman karşısında tüm mevzileri de yitirmenin acısı ile ve derin yoksulluğuyla parti içindeki özgür yaşam imkanlarını farkederek, küçükburjuva kurnazlığı ile bu gelişme olanaklarını gaspedercesine adeta yüklenmektedir. Hiçbir cidDi çabanın sahibi olamadan, "*gerçek budur, yaşam budur*" deyip işi objektif ajanlıktan daha tehlikeli bir biçimde sabote etmeye götürmektedir. Bu kişilik çok arsız, çok terbiyesiz çok problemli bir karektere sahip olduğu için de dövsen de, öldürsen de bu durumdan kendini geri çekmek istememektedir. Tam bir lümpenizm savaşımını kural tanımaksızın ve fırsat bulduğu zaman en tehlikeli ajanlaşmayı dayatarak, karakteri gereği bu yüce özgürlük hareketine işte "*ben yaşamaya-*

● devamı 12. sayfada

Önderlik taklitçiliğini red edelim önderlik militanı olalım

"Kim partinin temel bakış açısı doğrultusunda görevin emrettiklerini yerine getiriyorsa, orada parti ve ordu kişiliğine ulaşmakta somut gelişmelerin yaşandığını söyleyebiliriz. Teorik olduğu kadar pratik, pratik olduğu kadar teknik bütün bunlara yanıt olmada netliğe ulaşma temelinde yapılacak olan çalışma ve hazırlıklar kişiliği zindandan gerillaya geçiş yapmaya götürecektir."

● *Cemal Şerik'in yazısı 6. sayfada*

EKİN'imiz Avaşin suyundan içecek ve bir bahar gibi yeşerecek

ey kavuşma şarkılarına
mezar olmuş göğüsler/
yitip bulunmayan
çocukların
söylenmemiş isteği/
toprak ölülere ayrılırken
kavuşmak olmaz/
bir tek uzaklık çoğalır,
yalnız o birleştirir bizi

Şehit Ekin yoldaşın anı yazısı ve Karargah şehit künyeleri 20-21. sayfalarda

Türk siyaset kurumunun iflası ve sonrası...

Türk siyaset kurumunun iflası yeni değildir. Ancak bugün gelinen aşamada iflas, büyük bir çürüme ve kokuşma noktasına gelmiştir. Parlamentonun, hükümetin ve siyasal partilerin hiçbir itibarlarının kalmadığı, rejim için bir kambur durumuna geldikleri, bütün çabalara rağmen bu kurumların *"rehabilite"* edilemediği, hiçbir soruna çözüm getirmedikleri gerçeği hemen hemen toplumun bütün kesimleri tarafından paylaşılan ortak kanıdır. Son günlerde başbakan ve bir bakanın bir mafya elamanıyla geliştirdiği ilişkilerin açığa çıkması, siyaset kurumunun çürüme ve kokuşma düzeyini göstermesi bakımından ilginçtir. Bu olgu şu soruyu akla getiriyor:

Devletin, özel savaş rejiminin kendi yasalarına göre bile yasa dışı konuma düşmesi, meşruiyet zeminini yitirmesi salt Kürtlere karşı geliştirdiği özel savaşla mı sınırlı?

Hayır. Devlette yaşanan çürüme, mafyalaşma, kokuşma geneldir ve bu çürümeye bulaşmayan, bu kirlenmeyi yaşamayan devlet kurumu ve ilişkisi kalmamıştır. Çürüme ve kokuşma tepeden alt düzeylere kadar iner. En çok da özel savaşı doğrudan doğruya yürüten, MİT, polis, asker ve paramiliter unsurlar, gırtlaklarına kadar bu kokuşmanın içindedirler. Çürüme, kokuşma ve kirlenme topluma de sıçramıştır. Şövenizm, ahlaki çürüme, vicdani kirlenme bugün Türkiye toplumunun dört bir yanını kemirmektedir.

Hiç kuşkusuz, iflası ve çürümeyi en üst boyutta yaşayan Türk siyaset kurumudur. Meclis, Partiler ve hükümet tamamen bitmiştir. Bu anlamda 12 Eylül Anayasasının getirdiği siyaset kurumu, devrimci kurtuluş mücadelesinin bir sonucu olarak iflas etmiştir. Ancak kendileri için yük haline gelen bu kurumlar yerine yenilerini koyamıyorlar. Bu noktada aralarında derin görüş ayrılıkları var. Çıkış için yeni bir seçim mi, yeni yasalar mı, başkanlık sistemi mi, bir darbe mi? Ve daha bir dizi soru tartışılıyor. Ancak kesin bir çözümde karar kılabilmiş değillerdir. Bundan bir süre önce erken seçim kararı aldılar. Ancak seçimlerin yapılıp yapılmayacağı, yapılacaksa ne zaman yapılacağı, hangi seçim sistemiyle seçime gidileceği sorularının yanıtları henüz belirsizdir. Bu, Türkiye'deki siyasal krizi ve belirsizliği göstermesi bakımından ilginç bir durumdur. Elbette bu belirsizlik ve karmaşa durumunun hep böyle gitmesi mümkün değildir. Buna bir yerlerinden neşter vurmak isteyeceklerdir. Ama nasıl? Hangi seçeneği geliştirecekler? İşte gelinen noktada bu soruların yanıtları da yoktur. Tartışılan olasılıklar da çözüm getirmekten uzaktır.

Peki, cumhuriyet rejiminin iflah olması mümkün mü, kendini restore etmesi, bu anlamda kısa vadeli de olsa soluklanması olanaklı mı?

Bu soruların doğru yanıtlarını verebilmek için iflas, çürüme ve onulmaz çıkmazlarının nedenlerine bakmak gerekir. Birçok neden sayılabilir. Ancak bizim için önemli olan temel nedendir. İflas, çürüme ve çıkmazın baş nedeni, Kürdistan sorunudur, yıllardır ülkemizde uygulanan özel savaştır. Devlet ulusal kurtuluş mücadelesini bastırmak için akla gelen ve gelmeyen her türlü yöntemi uyguladı; soykırımda sınır, ölçü, yasa, ahlak tanımadı. Ancak hiçbir dönemde başarılı olamadı. Her başarısızlık çıkmazı büyüttü, derinleştirdi. Her başarısızlık karşısında yeni *"konseptler"*, askeri stratejiler geliştirildi. Bu, özel savaşta kuralsızlığın sınırsızlaşması, çeteleşmenin bitek bir alan yakalaması, devletin mafyalaşması, mafyanın devletleşmesi sonucunu doğurdu. Bu sürecin ayrıntıları biliniyor. O nedenle ayrıntılarına girmek yerine şunu vurgulamaya çalışıyoruz: Devletin bugün geldiği iflas, çürüme ve kokuşma durumu, esas olarak Kürt sorununa ve devrimci savaş karşısında hep yenilgili bir konuma düşen özel savaşın kendisine bağlıdır. Doğası gereği ahlaksız, ölçüsüz, kirli bir savaşın başarısızlığı, yenilgiyi, iflas, çürüme ve kokuşma biçiminde sonuçlar doğuracaktır. Bundan başkası beklenmemelidir. Çürüme, mafyalaşma, kirlenme o kadar yaygın ve devlet organlarının içine o kadar yerleşmiş ki bunu bir iki polisiye operasyonla çözmek, çözmeye çalışmak mümkün değildir. Birkaç gün önce mafyaya savaş ilan eden başbakanın daha bir hafta geçmeden mafya ile ilişkisinin açığa çıkması, Türkiye'deki özel savaş gerçeğini, devletleşen mafya, mafyalaşan devlet gerçe ğini bütün çıplaklığı ile gözler önüne seriyor. Aynı şekilde mafyalaşan bir devletin kendisini mafyadan, her türlü kirlilikten arındırması kendi doğasına aykırıdır. Eroin ticareti, kara para gibi

> ***Özel savaş aygıtı yeniden onarım programında belli bir mesafe almasına rağmen, esas olarak bu stratejisinde yine de başarısızdır. Düşman cephesinde bu başarısızlık yaşanırken, PKK Önderliğinin marjinalleştirme, UNİTA'cılaştırma politikalarına karşı verdiği büyük arınma ve netleştirme mücadelesi ve başarılı sonuçları belirleyici olmuştur.***

kirli işleri özel savaşı finanse etmede kullanan bir devletin, mafyalaşmaya karşı savaş açması mümkün mü? Dolayısıyla özel savaşı ortadan kaldırmadan, kaynağına yönelmeden cumhuriyet rejimini ıslah etmek, restore etmek, belli bir süre için de olsa, soluklandırmak artık mümkün değildir.

Bu kez karşımıza şu soru çıkıyor: Madem ki devlet bu kadar büyük kriz ve çürüme, kokuşma içinde neden hâlâ ayakta, neden özel savaşı şiddetlendirerek sürdürüyor? Yerinde bir soru ve yanıtına geleceğiz. Buna geçmeden önce devletin bu büyük iflastan ve krizden çıkma çabalarına ana çizgileriyle de olsa bakmakta yarar var.

Bilindiği gibi, özel savaş aygıtının devleti yeniden yapılandırma, bozulan dengeleri yeniden kurma, çözülen devlet hiyerarşisini yeniden onarma, sivrilikleri törpüleme, kontrol dışına çıkan unsurları hizaya getirme ve genel bir cumhuriyeti onarma programını hayata geçirmek için 28 şubat adıyla anılan *"Türk Tipi"* bir darbe yapıldı. Aslında bu darbe hareketi çok kapsamlı bir programa sahiptir. Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine uzanan boyutu, marjinalleştirme, UNİTA'cı bir kontra gücü örgütleme, PKK'ye alternatif bir eğilim ortaya çıkarma biçiminde somutlaştı. Bununla birlikte asimilasyonu sekiz yıllık eğitim adı altında yeniden örgütleme politikası da daha sinsi ve uzun vadeli bir programın önemli bir basamağı olarak yürürlüğe konuldu. Görünürde şeriata karşı alınan bir karar olarak yansıtılmasına rağmen sekiz yıllık eğitim programının, esas olarak amacının Kürt çocuklarını daha uzun vadeli bir asimilasyona tabi tutmak olduğu açıktı.

Öte yandan 28 Şubat darbesiyle devletin bozulan hiyerarşisini yeniden yapılandırmak, kontrol dışına çıkan şeflerini hizaya getirmek, giderek devlet içinde daha fazla iktidar isteyen, bir güç olarak sivrilmek isteyen ve DYP çatısı altında örgütlenen özel savaş elemanlarını yeniden denetim altına almak ve kemalist ideolojiyi yeniden canlandırmak için *"şeriata karşı savaş"* adı altında kapsamlı bir operasyon geliştirdiler. Bu dönemi iç onarım, soluklanma ve ideolojik atılım olarak değerlendirdiler. Refah Partisi, bu programlarını hayata geçirmede kendileri açısından bulunmaz bir fırsat sunuyordu. Görünürde baş tehdit şeriattı. Dış politika beklentileri, İsrail'le ilişkiler vb. etkenler de böyle bir tehdit değerlendirmesini gerekli kılıyordu. Ancak esas hedef, ulusal kurtuluş mücadelesiydi. İdeolojik bir atılımla, orduyu yeniden *"tek kurtarıcı güç"* olarak göstererek güç toplamaya, devleti onarmaya çalıştılar. Kısacası özel savaş zirvesi, 28 Şubat darbesiyle birlikte devrimci mücadeleye nihai darbeyi vurmak için, kapsamlı bir hazırlık içine girdi.

Peki başarılı olabildi mi? Ne kadar?

Kimi konularda başarılı olduklarını teslim etmemiz gerekir. En başta ideolojik olarak iflas eden kemalizme yapay bir soluk kazandırdılar, birçok sağ ve sol çevreyi bu ideoloji etrafında yeniden kenetlendirdiler. Orduyu *"tek kurtarıcı güç"* olarak topluma belli ölçülerde empoze etmeyi başardılar. Yine ordu, tek iktidar gücü olduğunu, kendisi izin verdiği ölçüde iktidar piramidinin eteklerinde yer almanın anlaklı oldu ğunu bir kez daha gösterdiler. En önemlisi, ordu, siyasal bir parti olarak günlük politikanın içine girdi, *"Asker politikacı"* dönemini açtı. Bunlarla birlikte, kontrol dışına çıkan özel savaş elemanlarının ise, kulakları çekildi. Hizaya getirilenleri bağırlarına bastılar. Kendilerine mutlak olarak biat etmeyenlerin ise önüne sayısız engel dikiyorlar. Bu anlamda egemenler arası çelişki ve çatışmalar hafiflemiş değil; tersine çok boyutlu olarak sürüyor.

Özel savaş aygıtı yeniden onarım programında belli bir mesafe almasına rağmen, esas olarak bu stratejisinde yine de başarısızdır. Düşman cephesinde bu başarısızlık yaşanırken, PKK Önderliğinin marjinalleştirme, UNİTA'cılaştırma politikalarına karşı verdiği büyük arınma ve netleştirme mücadelesi ve başarılı sonuçları belirleyici olmuştur. Şemdin unsurunun şahsında marjinalleştirme politikasının boşa çıkarılması, özel savaşın yeniden yapılandırma ve onarım programının başarısızlığını birlikte getirmiştir. Bu çok önemlidir. Devlet içinde dengelerin daha üst boyutta sarsılması, iç çekişmenin yeni boyutlar kazanması, kirlilik ve kötü kokuların dört bir yana yayılması anılan özel savaş başarısızlığı ile doğrudan bağlantılıdır. Eğer özel savaş aygıtı marjinalleştirme ve ardında geliştirdiği imha operasyonlarında başarılı olsaydı, bugün, gelişmeler çok daha farklı bir seyir izlerdi. Ama askeri ve politik başarısızlık özel savaş gerçeğini bütün çürümüşlüğü ve kokuşmuşluğu ile bir kez daha gündeme oturttu...

Şimdi bu büyük kirlenme, siyasal kilitlenme ve çıkmazdan kurtulmak istiyorlar. Ama hangi araçlarla, hangi yöntemlerle? Bu sorulara yanıtları yoktur.

Mevcut partiler çözüm olabilir mi? Çözüm üretebilirler mi?

Şu anda hükümet olan partilerin ne oldukları, ne yapabilecekleri bütün çarpıcılığı ile bir kez açığa çıkmıştır. ANAP'ın mafya ile ilişkisi, içiçeliği Alaattin Çakıcı ile yapılan telefon görüşmeleriyle bir kez daha açığa çıktı, hükümet sarsıldı, bir bakan istifa etmek durumunda kaldı. Yine bu partinin özel savaşa bu noktadan sonra bir soluk getirmesi mümkün değildir. Hiçbir alanda verebileceği bir şey yoktur. Ecevit'in DSP'si asimilasyon politikasını yeniden örgütleme, köy-kent gibi stratejik köyler oluşturma projeleri konusunda kimi *"yenilikler"* getirse de, bundan öte bir şey üretmesi mümkün değildir. DTP ise, özel savaş elamanlarının derme çatma bir çatısı bile olamayacak kadar güçsüz ve soluksuzdur. En önemlisi sayılan bu partilerin hiçbirinin siyasal bir iradeleri, bir çözüm politikaları yoktur. Hükümet olmayı, biriken rantları paylaşma olarak de ğerlendiriyorlar. Politikası ve iradesi olamayanların, itibar sahibi olmaları olanaklı değildir. Zaten herkes biliyor ki, mevcut hükümet, 28 Şubat darbesinin bir ürünüdür.

"Anadolu Kaplanları" olarak kendilerini tanımlayan islami sermayenin partisi olarak ortaya çıkan RP ve onun devamı Fazilet Partisi'nin rejim karşısında bir varlık olamadığı ortaya çıktı. Devletin terbiye etme, hizaya getirme operasyonu devam ediyor. Ancak buna rağmen FP kendini rejime, efendilerine beğendirme çabasından vazgeçmiş de ğildir. Başta Kürt sorunu olmak üzere, temel konularda rejimden farklı bir düşüncesi ve politik çözümü olmayan FP'nin bundan sonra Türk siyaset kurumunda önemli bir rol oynaması da çok güçtür.

DYP, tam anlamıyla bir kontra partidir; 1993-95 konseptinin ortaya çıkardığı mafya-kontra partisidir. Özel savaş içinden doğdu. Yöneticilerinin büyük çoğunluğu doğrudan özel savaş içinde şeflik düzeyinde rol oynamıştır. Özel savaş içinde doğan, palazlanan ve kanla büyüyen bu parti, süreç içinde iktidar ilişkilerinde daha fazla pay sahibi olmak istedi. Ancak devletin esas sahibi olarak kendini gören ordu, *"olmaz, hizaya gir"* komutunu verdi ve kulaklarını çekmeye başladı. Hükümetten düştükten sonra DYP, diğer faşist partilerle dirsek temasına geçti, bunu cephe düzeyine çıkarma çabaları içine de girdi. Ancak özel aygıtın zılgıtıyla karşılaşınca göründüğü de olsa geri adım attı. Toplum katındaki imajı belli olan Tansu Çiller'in DYP'sinin bu rejime yeni bir soluk taşıması mümkün de ğildir.

CHP, bu dönemde puan toplamak istedi, hükümet oluşumunda ve devamında kilit bir rol oynar gibi oldu. Kürt şorununda yeni raporlar yayınladı. Ancak Kemalizm'in tüm canlandırma çabalarına, diğer partilerin iflasına rağmen, CHP'nin barajı aşıp aşmayacağı bile tartışma konusudur.

Uzun sözün kısası, bütün partiler iflas etmiş, gereksizleşmiş, bütün inandırıcılıklarını ve itibarlarını yitirmiş, birer enkaz durumuna gelmişlerdir. Bu partilerle hiçbir temel sorunun çözülemeyeceği kanısı hemen hemen herkesin paylaştığı ortak bir kanıdır. Aslında partiler de bu durumlarını çok iyi biliyorlar.

Partilerin iflası, en çok çürüyen ve kokuşan kurumlar haline gelmeleri, hiç kuşkusuz, bu partilere dayanan meclise ve hükümete doğrudan doğruya yansımaktadır. Hükümet ve meclis de hiçbir konuya çözüm getirememekte, özel savaş aygıtını maskeleme işlevini bile görememektedir.

Peki burada iflas eden sadece siyaset kurumu mu?

Hayır, iflasın kökleri daha derinlerde ve daha boyutludur. Aslında biten, derin krizi ve onulmaz çıkmazı yaşayan cumhuriyet rejiminin kendisidir. İnkarcı ve imhacı resmi ideolojinin iflası, bunun üzerine oturan cumhuriyet kurumlaşmasını da işlemez hale getirmiştir. Özel savaşın yenilgisi ise, anılan iflas ve krizi kesinleştirmiş, yenilenme çabalarını boşa çıkarmış, kokuşma ve çürümenin en dip noktaya vurmasını koşullamıştır. Bu genel değerlendirme ayrıntılarıyla açılabilir, ancak konumuz açısından bu kadarı yeterlidir. Bu kadarını vurgulayalım.

Görüldüğü gibi kriz, iflas, çürüme, kokuşma ve iflah olamama tek bir alanla, tek bir kurumla, tek bir ilişkiyle sınırlı değildir; genel ve bütünlüklüdür. Cumhuriyet rejimi, 75. yılında ağır hastadır, orasından burasından dökülüyor. Ama denilecek ki hâlâ yaşıyor. Evet, hâlâ ayakta, çünkü henüz bütün iç ve dış rezervlerini, yedeklerini tüketmiş değildir. Yazımızın sonlarında kısaca buna dokunma olanağı bulacağız. Şimdi de seçimler hakkında birkaç söz söylemek istiyoruz.

Bugüne kadar cumhuriyet tarihinde görülmemiş bir biçimde, aylar öncesinden erken seçim kararı aldılar. Daha sonra bu kararları tartışmaya açtılar. Eskiden seçim kararları başta partilerde ve toplumun çeşitli kesimlerinde belli bir heyecan dalgası yaratırdı. Ancak seçim kararı bu kez en küçük bir esinti bile yaratmadı. Bunun nedeni açıktır, salt seçim kararının aylar öncesinden alınmasıyla açıklanamaz. Biliniyor ki, yeni bir seçim Türkiye'de varolan sorunlara çözüm olamaz. Kendileri birer enkaz durumuna gelmiş partilerin bu seçimde tek başlarına hükümet olsalar bile bir çözüm getirmeyecekleri kesinlik düzeyinde biliniyor. Mevcut seçim yasasıyla yapılacak bir seçimin meclisteki dengeleri değiştirmeyeceği de kesinlik düzeyinde biliniyor. Madem ki hiçbir yenilik getirmeyecek, o halde neden erken bir seçime karar verdiler? Kafaları kurcalayan soru budur. Erken seçim kararının tek bir açıklaması olabilir, o da şu: İflasları oynayan siyaset kurumunu bir mevta biçiminde de olsa ayakta tutabilmek. Açık bir darbe yapmak işlerine gelmeyeceğine göre, seçimle mevcut durumu ayakta tutma dışında bir seçenek bulamıyorlar.

Seçime kadar yeni partiler ve seçim yasası yapacakları mı? Yeni bir partiler ve seçim sistemi, yeni bir parlamenter veya başkanlık sistemini getirme olasılığı var mı? Bu sorular tartışılıyor. Ancak egemenler arasındaki mutabakat sarsıldığı, aralarındaki çelişkiler derin boyutlar kazandığı için "*normal*" yollarla anılan düzeyde bir sistem değişikliğine gitmeleri çok güç görünüyor. Özel savaş aygıtının açık bir dayatması ile belki; ancak yine de işleri o kadar kolay değildir.

Seçimlerin yapılıp yapılmayacağı, yapılsa bile hangi koşullar ve ölçüler içinde yapılacağı belli değildir. Böyle bir seçimde HADEP'in katılmasına izin verirler mi? Bu soru da şimdiden kesin bir biçimde yanıtlanamaz. Sanırız, kendileri de henüz bu konuda kesin bir karar vermiş değillerdir. HADEP yöneticilerinin tahliye edilmeleri "*yumuşamaya*" işaret sayılabilir mi? Yanıtımız olumlu değildir. Bu işin içinde bir çok etken var. Birincisi, HADEP üzerinden PKK'ye, devrimci çizgiye alternatif oluşturma planlarından vazgeçmiş değillerdir. Gerçi bugüne kadar bu çabalarında başarılı olamadılar, ama yine de her defasında denemeyi kaçınılmaz görüyorlar. Bu anlamda HADEP içindeki sağ, reformist eğilime güç vermek için değişik yöntemler geliştirebilirler. İkincisi ise tabanda artan radikalleşme eğilimini kırmak için "*yumuşak*" yöntemlerle, sert yöntemleri içiçe kullanmayı daha akılca bulmuş olabilirler. Bir yandan tahliye kararı alırlarken, bir yandan "*Barış mitingleri*"ne izin vermemeleri bu yaklaşıma örnek gösterilebilir.

Diğer devrimci, demokrat, ilerici çevrelerin ne yapacakları ise belli değil. Bir ittifak politikasına yönelebilirler mi? Bu yönde belli eğilimler açığa çıkmış bulunuyor. Ancak yine de politikalar bütün boyutlarıyla netleşmiş değildir.

Ana çizgileriyle yapılan bu de ğerlendirme tablosundan çıkan sonuçlar satır başlıklarıyla şunlardır:

Bir: Bu rejim, bütün yönleriyle, bütün kurumlarıyla, bütün ilişkileri ve düzeyleriyle iflas etmiştir. İflas kötü bir çürüme ve kokuşma düzeyinde derinleşiyor. Cumhuriyet rejimi, 75. yılında ağır hastadır.

İki: İflas, çürüme, kokuşma, kendisini en çok ve çarpıcı bir biçimde siyaset kurumunda, partiler, parlamento ve hükümet katında göstermektedir.

Üç: Devletin bütün yenileme, onarım ve yeniden yapılandırma çabaları sonuç vermemektedir. Sonuç vermesi ise mümkün değildir. Bu, cumhuriyetin kendi ideolojik ve politik çizgisinden kaynaklanmaktadır. Resmi ideolojiden vazgeçmeden, özel imha savaşı terk edilmeden, rejimin ve düzenin düze çıkması mümkün değildir. Resmi ideolojiden vazgeçmek, özel savaşı terk etmek ise, cumhuriyetin kendi kendini intihar etmesi demektir ki, bu da mümkün değildir.

Peki geriye ne kalıyor?

Devrim seçeneği!

Türkiye'de de bir devrim durumu vardır.

Bu noktada bunca iflasa, çürüme ve kokuşmaya, "*hasta adam*" durumuna düşmeye rağmen nasıl oluyor da TC hâlâ ayakta kalabiliyor? Şimdi bu sorunun yanıtına gelelim. Özel savaş rejimi hâlâ ayakta kalabiliyorsa bunun elbette nedenleri var. Bize göre en önemli nedeni, Türkiye toplumsal muhalefetinin örgütsüzlüğü, dağınıklığı, rejim karşısında güçlü bir alternatif olamayışıdır. Toplumsal muhalefetin güçsüzlüğü, rejim için önemli bir güç kaynağıdır. Ayakta kalışının en önemli nedeni budur. Tarihte, devrim durumunun kendiliğinden devrime dönüştüğü tek bir örnek yoktur. Dolayısıyla öncelikle bu nokta üzerinde düşünmek gerekiyor. Aslında potansiyel var, direnişler de var. Ancak parçalı ve iktidar perspektifinden yoksun. İktidar perspektifli, örgütlü ve devrimimizle ittifak yapmış birleşik bir Türkiye toplumsal devrim hareketi bu rejimin ve düzenin altını üstüne getirir...

Bizim açımızdan son ateşkes atağı, cumhuriyet gerçeğini ve geldiği son noktayı bütün çıplaklığı ve çarpıcılı ğı ile gözler önüne sermiştir. Devrimin olanaklarını ve hareket yeteneğini alabildiğine genişletmiştir. Türkiye devrimci demokrat güçleriyle geliştirilen güç birliğini gerçekten iktidara alternatif bir düzeye çıkarma çabalarına güç vermek önemlidir.

Halklarımızın birleşik devrimleriyle bu rejimi yerle bir etmek ve özgür ufuklarla kucaklaşmak mümkündür. Bunun için hiçbir devrimci yöntemi reddetmeden hepsini ustaca kullanmak ve dönemin görevlerine yüklenmek şarttır...

Seçime kadar yeni partiler ve seçim yasası yapacakları mı? Yeni bir partiler ve seçim sistemi, yeni bir parlamenter veya başkanlık sistemini getirme olasılığı var mı? Bu sorular tartışılıyor. Ancak egemenler arasındaki mutabakat sarsıldığı, aralarındaki çelişkiler derin boyutlar kazandığı için "normal" yollarla anılan düzeyde bir sistem değişikliğine gitmeleri çok güç görünüyor.

DEVRİMCİ BİRLEŞİK GÜÇLER KARADENİZ BİLDİRGESİ

Halkımızın ve insanlığın can düşmanı olan faşist TC rejimine karşı özellikle son yıllarda Karadeniz sahasında gerillanın öncülüğünde binbir emek, kan ve canla Türkiye halkının yepyeni bir direniş tarihi yazılmaya başlanmıştır.

Bu tarihi adımlar ne kadar yeni olursa olsun, halkımızın geleceğini belirleyecek özgürlük ve demokrasiye taşıyacak esas ve vazgeçilmez adımlar olmaktadır.

Ve en sonuç alıcı biçimde başarıya götürmenin yolu, savaşan devrimci öncü güçlerin birlik ve dayınışmasından geçmektedir.

Bu gerçeklik temelinde, devrimci birleşik güçlerin yurtdışında ulaştıkları sonuçları esas alacak biçimde, Karadeniz sahasında bulunan ilgili devrimci gerilla komutanlıkları biraraya gelerek aşağıdaki kararlara ulaşmıştır.

1) Karadeniz özgülünde yaşayan dinsel, etkinsel, azınlıklara (Türkmen, Çerkez, Laz, Gürcü, Arnavut, Alevi, Sünni vb.) yönelik TC'nin hem genel, hem de özel savaşının bölücü, birbirine düşürücü, kışkırtıcı ve devrim karşısına çıkarıcı her türlü sinsi politika ve uygulamalarına karşı hiçbir ayrım gözetmeden, halkın tümünü birleştirici ve devrime sevkedici bir yaklaşım esprisi esas alınarak, gerekli ve zorunlu olan her türlü devrimci çalışma yöntemleri geliştirilecektir. Her güç, halk içindeki suni çelişkileri çözümleyerek birbirini bilgilendirecektir.

2) Faaliyet geliştirilen bütün alanlarda yaygın olarak yaşamakta olan, halkı aldatan, sömüren, yoğun tepki ve öfke yaratan tefeci-tüccar kesimine karşı teşir geliştirilecek, özel savaşa ve mafyaya bağlı olarak çalışan aşırı sömürü ve vurgun yapanlar tespit edilerek, halkın da onayı çerçevesinde cezalandırılmaya gidilecektir.

3) TC'nin gelişen gerilla mücadelesinin ve halkın gerillayla ilişki ve bütünleşmesini engellemek için, halka karşı uyguladığı yayla yasağı, bölgeye dışarıdan gelen işçi yasağı, göçertme politikası ve uygulamalarına karşı bir duyarlılıkla hareket edilecek, kamuoyunda sürekli tehşiri yapılacak ve yerel halkın bu uygulamalara karşı gelişen tavırları, öfke ve tepkilerini örgütlülüğe dönüştürüp, bir kitlesel direnişe sevk etmek için öncülük yapılacaktır.

4) TC'nin gelişen gerilla mücadelesine karşı gerillayı arazide deşifre edip taktik ve denetime almak amacıyla orman kesimin teşvik eden, diğer yandan sömürüyü arttıran politika ve uygulamalara karşı halk ve kamuoyu uyarılarak devlete bağlı işletmeler darbelenirken, orman kesimini yapan özel sektör ve tefeci tüccarlar cezalandırılacaktır.

5) Karadeniz'de yaygın olarak avcılık özel savaş güçleri tarafından kullanılarak, gerilla güçleri ve hareket biçimleri deşifre edilmekte, geliştirilen operasyonlarla kayıplar gündeme gelmektedir. Bu nedenle pompalı, otomatik tüfeklerle yapılan toplu sürek avcılığı yasaklanmıştır. Uymayanlar çeşitli cezalara (silah toplama, para cezası, sürgün vb.) çarptırılacaktır. Ayrıca içlerinden tespit edilen ajan, kontra, özel tim ve polis yakalanarak cezalandırılacaktır.

6) Halk içinde direkt düşmana bağlı olarak çalışan ajan, muhbir, klavuz, bekçi vb. unsurlar açığa çıkarılıp cezalandırılacaktır.

7) TC'nin baskı, tehdit ve şantajla halkın bilinçsizliğini de kullanarak, bazı kesimlerde geliştirmeye çalıştığı koruculuğa karşı ikna ve caydırma esas alınacak, alet olanlar vazgeçirilmeye çalışılacaktır. Ancak buna rağmen vazgeçmeyen, gerillaya ve halka zarar verip aktif tavır alanlar, çete başları hedef alınacak, çeşitli biçimlerde cezalandırılacaklardır.

8) Karadeniz halkının özgün ilgisi ve geleneği nedeniyle yoğun olan silahlanmayı, özel savaş gerillaya karşı kullanma çabasındadır. Bunun boşa çıkarılıp, silahların düşmana çevrilmesi için halkın silahlanmasına sahip çıkılırken, bilinçsizce özel savaşa alet olan, gerillaya zarar veren insanlara tek tek ikna temelinde yaklaşarak gerektiğinde silahları alınacaktır.

9) Halka karşı propaganda ve ajitasyonda serbetlik esastır. Ancak birbirini dıştalayıcı, karalayıcı, dar grup, örgüt ve parti çıkarlarını öne çıkarıcı yaklaşımlara girilmeyecektir. Her ilişki ve yaklaşım birliği güçlendirici ve devrime hizmet temelinde geliştirilecektir.

10) Birliğimizin gelişip güçlenmesinde en önemli rolü oynayacak olan ortak eylemlilik için, güçler arasında gerekli ilişki, irtibat ve hazırlıklar geliştirilecek, somut plan ve uygulamalara dönüştürülecektir.

11) Her güç, düşman hedeflerine ve hareketine ilişkin yürüttüğü keşif, istihbarat faaliyetleri sonuçları hakkında diğer güçleri bilgilendirmekle yükümlüdür. Düşmanın tehlike yaratabilecek faaliyet ve hareketlilik konusunda duyarlı olunacak, anında bilgilendirilmeye gidilecektir.

12) Bunun için koordine ve teknik yönüyle gereken alt yapı oluşturulacak ve süreklileştirilecektir. (Cihaz, şifre, kurye, posta kutusu, telefon vb.)

13) Birliğimizin ilkelerine ters düşecek her türlü yanlış tavır ve yaklaşımlar değerlendirilecek, eleştiri özeleştiri ve öneri geliştirme esas alınarak, pratik uygulaması örgütlerin kendi yönetmeliklerine göre geliştirilecektir.

Yukarıda Karadeniz sahasında bulunup gerilla faaliyetini yürüten Devrimci Birleşik Güçler biraraya gelerek birikim ve tecrübelirinin sonuçları anlamında gerçekciliğimizi ve gelişmeyi, devrimde yoğunlaşmanın epsri ve düzeyini maddeleştirerek ortaya koymuştur.

Buna göre: Yakalanan bu tarihi fırsatı sonuna kadar devrimci halk değerlerini koruma doğrultusunda değerlendirileceği, mücadelenin daha ileriye, zafere doğru götürülmesi için daha üst ve güçlü biçimlerde bir birliğe ve dayanışmaya gidilmesine yönelik çaba sarfedileceği belirlenerek karar altına alınmıştır.

Yaşasın Devrimci Güçlerin Birlik ve Dayanışması

Yaşasın Halkların Kardeşliği ve Proletarya Enternasyonalizmi

Kahrolsun Faşizm, Emperyalizm ve Her Türden Gericilik

TKP(ML)-TİKKO Karadeniz Bölge Komutanlığı

TDP Kır Gerilla Birlikleri Komutanlığı

DHP Karadeniz Gerilla Komutanlığı

PKK Karadeniz Bölge Komutanlığı

4 Eylül 1998

● *baştarafı 1. sayfada*

Kürdistan insanı ve toplumu içine düştüğü karışık durumu bir ölçüde aşarak tarihinde ilk kez ulusal çerçevede bir düzenlenişin tüm araç ve imkanlarına kavuşmuştur. Öte yandan daha önce adından bile sözedilmezken, bugün Ortadoğu ve dünyanın temel sorunlarından biri haline geldiyse bu da savaşın sonucudur. Kürdistan halkı 14 yıllık savaşıyla hem kendisiyle, hem de sömürgeciler başta olmak üzere tüm dünyayla iletişim kurur hale gelmiştir. Bugün gerçekten Kürt halkı bir yandan yürüttüğü savaşla bir yandan ezilmişliğe, köleliğe meydan okurken, diğer yandan da Türkler ve diğer güçlerle arasında bir iletişim kanalı oluşturdu. Fakat bu iletişim ilk aşamada oldukça nefessiz bir temelde gelişirken, maliyeti de oldukça yüksektir.

Kürt halkı ve esasta da öncüsü, savaşın bir kendini düzenleme ve iletişim kanalı olma niteliğini çok erkenden kavradılar. Parti Önderliği dört yıl önce savaşın onuncu yılı nedeniyle yaptığı değerlendirmelerde savaşı Kürt-Türk ilişkilerini yeniden düzenleme olarak tanımlamıştı. Partimiz son beş yıldır savaşın ulaştığı düzeye paralel olarak bu ilişki düzenlenmesini negatif bir iletişim yapmaktan çıkarmak istiyor. Bu nedenle '93 yılından itibaren üç kez ateşkes ilan etti ve uydu.

demek daha doğru olur. '97 yılının 14 Mayıs'ında Türk ordusu KDP güçleriyle birlikte kapsamlı bir saldırı başlattı. Bu saldırının ardından geçen iki yılı aşkındır bir süredir Türk ordusunun Güney Kürdistan'ı işgal çabası sürüyor. '97 Mayıs ve Eylül aylarında yapılan iki kapsamlı operasyonun yanısıra sürekli Güney Kürdistan'da ciddi bir askeri güç bulunduran Türk özel savaşı, siyasi olarak da KDP aracılığıyla bu alandaki ulu-

yanısıra Soran kesimindeki stratejik hatlar da gerilla denetimine geçti. Güney Kürdistan'ın Suriye-İran sınırı boyunca kuzeydeki dağlık alanıyla, doğudaki İran sınırı boyunca kuzeyden güneye uzanan hat gerilla denetimi altında. Güney Kürdistan'ın kuzey ve doğusunu bu şekilde kontrol eden ARGK, Behdinan alanının iç kesimindeki temel dağlık alan olan Garê'ye de hakim. Gerillanın eylem alanları ise kontrol edilen

lerdeki çatışma yoğunluğu da birbirinden çok farklı. İrlanda ve Bask'ta çok sınırlı bir şiddet yaşanırken, Kürdistan'daki savaş giderek bölgesel bir nitelik kazanıyor. Bu farklılıklara rağmen en göze çarpan husus bu örneklerdeki ve karşıdaki sömürgeci güçlerin karakter ve geleneklerindeki uçurum. Nitekim savaşın tüm yoğunluğuna ve Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin çözüm arayıcı yaklaşımlarına rağmen

de yapılan en kapsamlı operasyon olmasına rağmen gerilla bunu çeşitli nedenlerden dolayı özel olarak ateşkesin ihlali şeklinde değerlendirmedi. Daha çok Zagros Eyaleti'nin özgünlükleri çerçevesinde ele alındı. Daha sonra Garzan Eyaleti boyutunda gerçekleşen kısa süreli kısmi operasyonlar da böyle yorumlandı. Ateşkes sonrası ilk kapsamlı operasyon Amed'de gerçekleştirildi. Eyaletin bütün bölgelerini kapsayan bu operasyon, Türk ordusunun ateşkese karşı tavrının hangi temelde olduğuna biraz açıklık getirirken, hemen ardından Botan'da başlayıp hâlâ devam eden operasyonlar zinciri bunu netleştirdi. Botan'ın Gabar ve Garisan gibi batı cephesinden Başkale gibi doğu ucuna kadar bütün alanlarında eş zamanlı bir operasyon zinciri bu ayın ortalarından yürütülmeye başlandı. Her türlü teknik desteğin devrede olduğu operasyonlar, tespit edilen gerilla gücünün imhasını amaçlıyor. Bu nedenle de bu operasyonlar genelde özel güçlerin katıldığı ve geçen yıldan beri ağırlıkla uygulanan hava indirmeleriyle gerillayı kuşatıp imhaya yönelik olarak gerçekleştiriliyor. Botan ve Amed'de operasyonların yoğunlaşmasının nedeni ise asıl olarak bahardan beri yürütülen taktiğin sonucu. Amed Eyaleti, Serhat, Erzurum, Dersim, Koçgiri'den Karadeniz'e kadar uzanan kuzey hattının; Botan da Zag-

Ateşkese cevap yeni savaş tarzını belirler

İlk ateşkes 1993 Newroz'unda ilan edildi. '92 sonbaharında Türk devleti KDP ve YNK'yle birlikte PKK'nin Güney Kürdistan'dan çıkarmak adı altında kapsamlı bir imha saldırısına girişmişti. Bu saldırı '92'de Kürdistan'ı kaybeden Türk genelkurmayının topyekün savaş olarak adlandırılan yeni konseptinin bir parçasıydı. '92 Newroz'uyla birlikte Kuzey Kürdistan'da halka yönelik katliamlarını tırmandıran Türk ordusu, sonbaharda gerillanın temel geri üs alanı olarak adlandırdığı Güney'e yöneldi. Bu saldırıya '92 Mayıs'ında yapılan seçimlerin ardından oluşturulan federe yönetimin tanınması veya göz yumulması karşılığında KDP ve YNK de katıldı. Gerillanın imhasının başarılamaması bu saldırı sonrasında '93 baharına PKK ateşkes ilanıyla girdi. Böylece siyasi alanda da inisiyatifin Kürt tarafına geçmesi yolunda önemli bir atılım gerçekleştirildi. İlk ateşkes Türk kamuoyunun dönemin cumhurbaşkanı Özal şahsında döğümlenen arayışlarına da bir cevap niteliğindeydi. Bu çağrıya Türk özel savaşımının Özal'ı tasfiyeyi de içeren bir saldırıyla karşılık verdiği biliniyor. '93, '94 ve nihayet '95 yazına kadar da bu saldırı sürdü. Kürdistan'ın askeri olarak yeniden yeniden işgal edildiği, binlerce köyün boşaltılarak ülkenin insansızlaştırıldığı bu dönem, '95 yazında yeni bir Güney Kürdistan planlamasıyla karşı karşıyaydı. '92 saldırısı sonrası Güneyli güçler özgüce dayalı bir ulusal çerçeve oluşturamadıkları için bu kez de birbirlerine girmişlerdi. '94'ten itibaren KDP ve YNK arasında bu çerçevede bir çatışma başladı. '95 yazında ABD öncülüğünde, Türkiye'nin de desteğinde Dublin süreci adıyla başlatılan bir görüşme trafiği yaşandı. Yine her iki gücün PKK başta olmak üzere Güney'de yeni yeni gelişen ulusal yurtsever çizgi karşıtlığı temelinde biraraya getirilerek savaşa sürüklenmesi planına karşı bu kez gerilla inisiyatifli davrandı. Ağustos '95'te gelişen gerilla inisiyatifiyle bu plan engellendi. Aslında 14 Mayıs'la başlayan süreç gözönüne alınırsa engelledi yerine ertelendi sal gelişmenin temel engelleyicisi konumundadır.

97 Mayıs'ından itibaren savaş ağırlıklı olarak Türk özel savaşının Güney Kürdistan'a yönelik planlaması çerçevesinde geliştirildi. Ardından da uzun süredir parti ve ordu çizgisine musallat edilen işbirlikçi-çeteci eğilim hızla partiye karşıt bir çizgi olarak açığa vuruldu. Genelkurmay askeri olarak tüm üs alanlarından kopardığına inandığı devrimci hareketi böyle bir çizgiyle karşı karşıya getirerek marjinalleşme planının tamamlandığını düşünüyordu. Aslında süreç '92'de de benzer şekilde gelişmişti. Sonbaharda kapsamlı bir Güney saldırısıyla askeri güç dayanaklarından yoksun bırakılarak kuşatılmış, ardından da '93 ve sonrası yoğun tartışılan orta sınıf partisi, erken iktidar hastalığı gibi sapmalara zemin sunulmuştu. '97'de de önce kapsamlı bir Güney saldırısı, ardından da kapsamlı parti karşıtı bir çizgi dayatması yaşandı. '93 dayatmasına karşı baharla birlikte ateşkes adımıyla karşılık verilmiş ve boşa çıkarılmıştı, '97'de ise düşman saldırıları günümüze kadar sürdürüldü. Askeri olarak gerillaya dayatılan imha saldırıları, '97 kışında da mevsim koşulları çerçevesinde devam ettirildi, baharla birlikte de zirvesine çıkarıldı. '98 baharına Botan ve Amed'de gerçekleştirilen kapsamlı operasyonlarla girilirken, Mayıs ayında yapılan Güney operasyonuyla bu saldırı devam ettirildi. Türk özel savaşının bütün bu saldırılarına karşı gerilla ne imha sürecine sokulabildi, ne de temel üs ve savaş alanlarından koparıldı. Tam tersine savaş '98 içinde çok daha yayıldı, gerilla Akdeniz ve Karadeniz'deki açılımlarını geri döndürülemez bir şekilde kökleştirildi. Amed ve Botan başta olmak üzere ülke içi temel üs ve savaş alanlarında gerilla denetimi sürdürüldü. Serhat'tan Mardin'e kadar tüm alanlarında gerilla birlikleri hareket ve eylemliliklerini korudu. Güney'de ise gerillanın hareket ve etkinlik sahası ilk kez bu kadar genişledi. Behdinan alanının tüm dağ hatlarının üslerin çok daha ötesine geçti. Behdinan'da sınır boyunca uzanan Haftanin, Metina, Zap, Avaşin ile Güney'deki Çiyayê Spî, Garê dağı alanları arasında sıkışan Dûhok, Amediya, Şeladizê hattı ile Garê'nin güneyinden Musul'a kadar uzanan bölge gerillanın eylem alanı haline geldi. Soran alanında ise KDP kontrolündeki bölgenin tümünde gerilla hareketli durumda.

Sonuçta '98 yazına geldiğimizde Türk özel savaşının gerillayı marjinalleştirme politikasının iflas ettiği söylenebilir. Askeri olarak imha bir yana sınırlandırılamayan, hatta tersine denetim ve hareket alanını genişleten bir gerilla ordusu, siyasi planda ise bölgesel ve uluslararası alanda inisiyatifi, etkinliği giderek artan bir ulusal kurtuluş hareketi sözkonusu. PKDW'nin son bileşimi ve Ulusal Kongre çalışmalarının ulaştığı boyut da gözönüne alınınca Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin ulusal çapta da oldukça belirleyici bir konumda olduğu açıktır. İşte tam böylesi bir süreçte Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi üçüncü kez bir ateşkes ilan etti. Parti Önderliği'nin 1 Eylül Dünya Barış Günü'nde yürürlüğe koyduğu ateşkes için bir süre belirlenmedi. Parti Önderliğimiz gelinen aşamada iç ve dış kamuoyunun taleplerine cevap vermek amacıyla böyle bir adımın atıldığını vurguladı. '93'e göre siyasi gelişme yoluna girilmesi için daha büyük imkanlar olduğunu kaydeden Parti Önderliği, bütün dünyada da benzer yaklaşımların sergilendiğine dikkat çekti. Gerçekten de İrlanda ve Bask gibi Avrupa'nın tarihi çelişkilerinin yanısıra Kolombiya'daki gerilla hareketi ile hükümet arasında da diyalog kanalı son süreçte açıldı. Tabii ki Kürdistan'daki durum ile diğerleri arasında ciddi farklar var. Her şeyden önce İrlanda ve Bask esas olarak tarihi açıdan miladını dolduran çelişki ve çatışmalarken, Kürdistan başta Ortadoğu olmak üzere bölgesel ve uluslararası planda çok daha üst boyutta çalkantılara gebe bir çatışma merkezi durumunda. Bunun yanısıra sözkonusu örnek- şiddette ısrar da TC'nin bu karakterinden kaynaklanıyor. Son ateşkes ilanında da Parti Önderliği bu hususlarda hayalci olmadıklarını kaydederek gelişmeleri yakından izleyeceklerini vurguladı. Parti Önderliği'nin ateşkes ilanına ilişkin açıklamaları çok netti. Parti Önderliğimiz ateşkese bir taktik olarak başvurulmadığının altını çizerken bunun bir zayıflık olarak da anlaşılmaması gerektiği hususunda uyarılarda bulundu. Kürdistan sorunu açısından ateşkesin asıl olarak tarafların siyasal sürece gitmeye hazır olup olmadığını ortaya koyan bir gösterge olduğu biliniyor. Nitekim Parti Önderliği de ateşkes ilanı sonrası gelişmeleri bu çerçevede gözleyeceklerini belirtti. Siyasi ve diplomatik açıdan bu anlama gelen ateşkesin bu kez provokasyonlara maruz kalmamasını üzerinde de yoğunca duruldu.

Askeri olarak ateşkesin çerçevesi ve uygulanma düzeyine ilişkin konularda gerilla oldukça net. Parti Önderliği tarafından aktif savunma konumu olarak gidilen bu çerçevenin asıl olarak Türk ordusunun imha amaçlı operasyonlarını durdurması ile cevap bulması öngörülmüştü. Ateşkes ilanının ardından ARGK komutanlıkları da yaptıkları tartışmalarda kararın uygulanma esaslarını somutlaştırdı. Gerillanın temel üs alanlarını koruyacağı, yoğun bir iç yenilenme ve düzenlenme süreci olarak ateşkese yaklaşılıyor. Temel üs alanlarına zaten Türk ordusunun ancak kapsamlı operasyonlarla girebildiğini belirten gerilla komutanları, bu kez de böyle yönelebileceğini, bunun da zaten ateşkesin ihlali anlamına geleceği için rahatlıkla karşı konabileceğini bildirdiler. Gerilla cephesinin titizlikle üzerinde durup uyduğu ateşkese Türk ordusunun tavrı ise ilk başta kısmi operasyonlarını sürdürmek, daha sonra da bunu belli bölgelerde kapsamlılaştırmak şeklinde oldu. Ateşkesin yürürlüğe girmesinin hemen ardında Zagros Eyaleti'nde Cîlo ve Çarçela dağlarını kapsayan bir operasyon gerçekleşti. Eyalette bu yıl içerisin- roslardan Mardin'e kadar uzanan hattın ağırlık merkezleri olarak hedef seçilmiş durumdalar. Her iki eyalet gerek konumları, gerekse güç yoğunlukları açısından darbelendikleri taktirde Kuzey Kürdistan'daki gerilla gücünün iyice marjinalleştirilebileceği planlanmakta. Güney'deki gerilla gücü de KDP ile birlikte yürütülen savaşta darbelenirse askeri olarak devrimci hareketin varlığıyla sınırlandırılmış olacak. Kuzey'de, özellikle de Botan'daki yüklenimin bir diğer hedefi ise temel üs alanlarından gerillayı çekerek Güney'e itmek. Bu amaçla Botan'daki operasyonlar ardı arkası kesilmeden üst üste gerçekleştiriliyor.

Ateşkesin ilanından itibaren geçen 25 günde Botan'da bu şekilde toplam 17 operasyon yapıldı. Tüm Kuzey Kürdistan'da yapılan operasyon ise 30'u aşıyor. Bu operasyonlarda gerilla 51 şehit verdi. Bu dönemde gerilla hiçbir saldırı, baskın vb. türden eylem düzenlemezken, yalnızca Türk ordusunun operasyonlarına karşı meşru savunma hakkını kullandı. Türk devletinin inkarcı ve imha amaçlı politikalarına karşı Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi siyasi diyalog yolunu açmaya çalışıyor. Ancak bu çabaların olumlu yanıt bulmaması halinde de savaşın çok daha şiddetleneceği ve yayılacağı da bir gerçek. Nitekim Parti Önderliği de ateşkesi ilan ederken bu hususa dikkat çekti. O açıdan ateşkesin devreden çıkması halinde savaşın bölgesel nitelik kazanma ihtimali olanca ciddiyetiyle gündemde. Zaten Güney Kürdistan'da savaş sürüyor. KDP'nin iradesini yitirmesi nedeniyle Parti Önderliği ateşkese Güney'i dahil etmedi. KDP'nin Türk devletiyle ittifakını bozup bu yönlü bir irade belirlemesi halinde ateşkese gidilebileceğini söyledi. O olmadığı taktirde Güney'de savaş sürecek, Güney'de de ateşkese uyulmaması halinde savaşın Kuzey'iyle, Güney'iyle bütün Kürdistan'ı kapsaması gündeme geliyor. Güney Kürdistan'daki son gelişmeler de gözönüne alınınca savaşın bu şekilde genişlemesinin çok açık bir bölgesel nitelik taşıyacağı orta-

da. Böyle bir gelişme açısından kilit role sahip olan güç ise Türk devleti. Kuzey'de savaşı dayatan Türk özel savaşı, son gelişmeler üzerine bunu Güney'de de dayatmak durumunda. Nitekim ateşkes ilanının hemen sonrası gelişen operasyonlar ve Ankara'nın tavrı da böyle bir gelişme olasılığını güçlendirmekte. Ancak bu olasılığı ve sonuçlarını değerlendirmeden ateşkes ve aynı sürece denk gelen Güney Kürdistan'daki gelişmelere bakmak gerekiyor. Güney Kürdistan'daki gelişmeler nasıl Ortadoğu'nun nasıl ayrılmaz bir parçası ise, özellikle '91 Körfez Savaşı sonrası aynı zamanda uluslararası gelişmelerle de yakından bağlantılı. Bu nedenle Güney'deki her gelişmenin yerel güçleri, Şam, Bağdat, Tahran, Ankara başta olmak üzere bölgesel güçleri, ki İsrail ve genel olarak Arap dünyasını da buna dahil etmek gerekecek. Ve tabii ki Ortadoğu ile tarihi olduğu gibi güncel olarak da yakından ilgili uluslararası güçlere ilişkin boyutları vardır ve bunlardan bağımsız anlaşılamaz. Özetle Kürdistan sorunu bir Ortadoğu sorunu, bu nedenle de bir uluslararası sorun niteliğine sahiptir denebilir. Bu açıdan KDP-YNK arasında son dört yıldır süren çatışma da bu çerçevede ele alınabilir. '92'de emperyalizm ve TC'nin desteğiyle PKK karşıtlığı temelinde biraraya getirilen iki güç ittifakını fazla uzun sürdüremedi. Emperyalizmin Irak politikası istenen şekilde gerçekleşmeyince ve PKK de planlandığı üzere bölgeden çıkarılamayınca güçlerin kendi aralarındaki çelişkileri iyice ortaya çıktı.

Bu çelişkilere başta Ankara, Bağdat, Tahran olmak üzere bölgesel güçler de doğrudan müdahale ettiler. Ankara siyasi olduğu kadar askeri olarak da '94'ten sonra Güney'in içinde etkin bir güç olarak yer aldı. '95 Çelik operasyonundaki kapsamlı saldırının ardında Türk ordusu hareketlerini bütünleştirdi. Neredeyse sınırötesi tanımından da sıyırarak operasyanlarını normalleştirmek istedi. Operasyonların yanısıra başta Zaxo ve Dûhok olmak üzere KDP denetimindeki önemli merkezlerde sürekli istihbarat ve koordine düzeyinde temsilcilik bulunduran Türk özel savaşı, bir de Türkmenler şahsında yerel güç oluşturmaya girişti. Askeri hazırlıklar '95 yazında ABD'nin ve İngiltere'nin doğrudan yönlendirmesinde Dublin'de yapılan görüşmelere Ankara süreci adıyla Türk devletinin alınmak istenmesiyle tamamlandı. Ankara'da yapılan seri görüşmelere Türkmenler de dahil edildi.

96 yazına gelindiğinde sürece diğer bölgesel güç Bağdat da dahil oldu. KDP ve Saddam ordusu YNK'ye karşı harekete geçerek Güney'deki güç dengesini değiştirdi. Tahran ile yakın olan YNK'ye karşı düzenlenen saldırıya bütün güçler de seyirci kalarak Erbil'in KDP eline geçmesine razı oldular. YNK ise ciddi bir direniş göstermeden daha çok sorunu uluslararasılaştırmak için kitlesel göç kozunu oynamaya çalıştı, ancak başaramadı. '96 Eylül'ündeki bu saldırının hemen ardından belli bir toparlanmayı yaşasa da güç dengesini kendi lehine dönüştüremedi. Bağdat ile bu ilişkiyi geliştiren KDP aynı zamanda ABD ve diğer emperyalist güçlere başka kozlarının olduğu mesajını verdi. '97 yılına girişte Güney Kürdistan'daki dikkatler bu kez de ulusal kurtuluş mücadelesine yöneldi. YNK oldukça geriletilmiş, KDP iktidar alanını genişletmişti. Gözler yükselen bir güç olan PKK'ye çevrildi. PKK '95'te Dublin'de başlayan sürece karşı inisiyatifli davranarak kendisine yönelecek saldırıyı kesmişti. Gerilla '96 yılına girerken Güney'deki önemli stratejik dağ hatlarını elinde tutuyordu. KDP ile gidilen ateşkes sonrası Soran ve Behdinan alanının tüm yerleşim merkezlerinde siyasal faaliyetlenme geliştirdi. Özellikle gençlik kesimlerinden gerillaya katılım yönünde büyük bir istek gelişti. KDP ve Saddam saldırıları karşısında YNK'nin de gerilemesi sonucu, özellikle Soran gençliği için tek alternatif olarak PKK öne çıktı.

97'ye kapsamlı bir Güney Devrimi perspektifiyle giren PKK, bu yönlü çalışmalarını hızlandırdı. "*'77'de Kuzey, '87'de Küçük Güney açıldı, '97'de de Büyük Güney devrime açılacak*" şiarıyla yürütülen çalışmalar sonucunda askeri varlığını güçlendiren Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi katılımları da hızla arttırdı. KDP'nin ittifakı TC'yle ilişkiler açısından olduğu gibi, Güney'de güç dengesi açısından da karşısında rakip olarak PKK çıkıyordu. KDP geleneksel sömürgeci güçlerle ittifak yaparak Kürdistani hareketleri tasfiye planına tekrar başvurdu. '97 Mayıs'ında Türk ordusuyla işbirliği yaparak Güney'de kapsamlı bir saldırı başlatıldı. ABD emperyalizmi de daha önce KDP'nin Bağdat ile ittifakından rahatsızlık duysa da fazla ses çıkarmadı. Bu yeni açılımı da destekledi. '97'den sonra emperyalizm, Kürdistan ve Irak politikasını Türk özel savaşının Güney'i fiili işgaliyle yürütmeye çalıştı. Böylece hem Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi tasfiye edilecek, hem de KDP Bağdat'tan kopartılacaktı. Ancak '98 baharına gelindiğinde bir yıllık savaşıma rağmen gerillanın temel alanlarından sökülemediği, halk arasında denetim ve etkinlik alanını daha da genişlettiği ortaya çıktı. Hatta '97 sonbaharında ikinci operasyon sonrası PKK ile YNK başta olmak üzere çeşitli Güney örgütleri arasında sağlanan ittifakın ortak saldırıya geçmesi, askeri olduğu kadar siyasi olarak da Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin cephesini genişlettiğini gösterdi. Bu durum TC ve KDP'yi olduğu kadar emperyalizmi de rahatsız etti. ABD ve İsrail desteğindeki TC-KDP ittifakına karşı ulusal kurtuluş mücadelemizin Tahran desteğindeki YNK ve diğer Güneyli güçlerle ittifakı bölgesel bir bloklaşmaya yol açabilirdi. Amerikan emperyalizmi Türk özel savaşına '98 baharındaki giriştiği Güney operasyonunda bir son şans verdi. '98 operasyonları da istenen sonucu vermeyince, ABD Güney politikasında kart değişikliğine gitti. Bu girişim, Clinton yönetiminin '98'de Irak'a uygulamak istediği yeni atak politikayla da uyumluydu. ABD, Irak yönetimini devirmek için çalışmalarını hızlandırma kararı almıştı. Bu amaçla Irak'a karşı yayın yapan bir radyo kanalının devreye sokulmasından tüm muhalefetin biraraya getirilmesine kadar bir dizi girişimlerde bulundu. Bu süreçte '98 Temmuz'un ABD Dışişleri Bakanlığı Yakın Doğu Masası Başkanı David Welch başkanlığında bir heyet Güney Kürdistan'ı ziyaret etti. Bu geziye ilişkin Mesut Barzani daha sonra yaptığı açıklamalarda ABD yönetiminin ilk kez somut bir plan ortaya koyduğunu belirtecekti. Irak'a karşı KDP-YNK anlaşmasını içeren bir plandı bu. Plan, Eylül ayının ortasında Washington'da biraraya gelen Barzani ve Talabani'nin bir anlaşma imzalamasıyla biraz netleşti. ABD bir Kürt statüsü oluşturuyordu, bu amaçla KDP ve YNK'yi biraraya getirerek Irak'a karşı yeni yaklaşım geliştiriliyordu. Bu ise her şeyden önce TC ile yürütülen eski politikanın en azından bir kenara bırakılması anlamına geliyordu. Anlaşmanın özellikle Ankara açısından ortaya çıkan en önemli boyutu buydu. Nitekim Türk devleti de bu hususları dile getirerek sağlanan anlaşmadan duyduğu rahatsızlığı hemen açıkladı. Hatta Kasım ayında alternatif bir zirve hazırlama girişlerini dile getirdi. Bölge güçlerinden İran ve Irak da anlaşmadan duydukları rahatsızlıkları dile getiriyorlar. Hatta İran, Güney'deki bu gelişmeye karşı kendisinin de Irak'ın güneyindeki şiileri harekete geçireceğini bildiriyor.

TC bir yandan özellikle Botan'daki operasyon ile gerillayı imha etmeye çalışırken, diğer yandan KDP "savaşı sürdürün" mesajını vererek, ondan da saldırılarını sürdürmesini istemektedir. Güney Kürdistan'daki askeri varlığı gözönüne alınınca, Ankara'nın mevcut anlaşmayı bozmak için her tür baskıya, provokasyona başvurma ihtimali de gündeme geliyor. KDP'nin de Türk özel savaşıyla gırtlağına kadar ilişkiye girmiş olması bu olasılığı daha da güçlendiriyor.

Kendi dışında Güney Kürdistan'da böyle bir adımın atılmasının İran'ın içişleri açısından önemli sorunlar doğuracağını vurguluyor. Ancak İran'ın son süreçte esas olarak daha doğuda, Afganistan'da ortaya çıkan krizin içine dalmış olması, Kürdistan'daki gelişmelerle daha yakından ilgilenmesini engelliyor. Anlaşmanın YNK tarafı İran'ı, KDP ise TC'yi razı etme görevleri üstüne almış görünüyor. Her iki gücün bölgesel merkezlerin birbirleriyle olan farklı çelişkilerinin nötralize edip etmeyeceği ise belli değil. KDP ile YNK açısından belli bir statü anlamına gelen anlaşmaya, bölgesel güçlerin tepkisinin genelde olumsuz olduğu ortaya çıkıyor. Ancak anlaşmanın kaderini belirleyecek esas husus ise başta PKK olmak üzere Kürdistani örgüt ve hareketlere ilişkin boyutu. Yapılan resmi açıklamalarda henüz bu konularda kesin belirlemeler olmasa da özellikle Ankara'yı ikna etmek için çeşitli vaatlerde bulunuyor. Özellikle KDP açısından dile getirildiği ileri sürülen gerillayı Güney'den çıkarma vs. gibi politikaların şimdiye kadar çok şiddetli bir savaşla sağlanamadığı biliniyor. '92'de her iki gücün TC ile birlikte, '97'den sonra da KDP ile TC'nin birlikte dayattığı savaşa rağmen ulusal kurtuluş mücadelesi Güney'de daha kökleşti. Şimdi bunun her iki gücün kendi başlarına veya TC ve ABD ile başarıya ulaşıp ulaşmayacağı da henüz belli değil. Fakat özellikle TC'nin sözkonusu anlaşmaya tavır alması, her iki gücün çelişen tavır ve çıkarları, böylesi bir ittifakın oldukça zorlu olduğunu gösteriyor. Üstelik Güney Kürdistan'daki mevcut tablo da gözönüne alınırsa, bu yönlü çelişkilerin anlaşmayla sağlandığı iddia edilen iktidar yerine çok daha şiddetli bir savaş anlamına geldiği de ortaya çıkar. Güney Kürdistan'da şu anda Behdinan alanı ile Soran alanının yerleşim merkezlerinde KDP ve YNK'nin, her iki alanın dağlık alanlarında gerillanın, güneyde ise Irak'ın egemen olduğu bir dörtlü yapı mevcut. Bu yapı içinde PKK'yi tasfiyeye yönelik her çaba giderek bölgesel nitelik kazanacak bir savaş anlamına gelecek. Ankara, Tahran ve Bağdat'ın sözkonusu anlaşmaya karşı çıkmaları da ayrı bir baskı unsurudur. Bu durumda KDP ve YNK'nin Washington'da ulaştığı anlaşma, haklı olarak bir çerçevenin ötesine geçmiyor. Bu nedenle de her iki güç uygulanabilir bir anlaşmaya ancak Washington'dan sonra bölgede yapacakları görüşme turuyla ulaşmaya çalışacaklar. Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı tavırları da bu süreçte netleşecek. Ancak emperyalizmin devrimci harekete karşı bilinen tavrı, TC'nin politikalarını, KDP'nin Ankara'yla boğazına kadar ilişkiye girmiş olması, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin önünde hassas bir süreç olduğunu gösteriyor.

Ankara bu süreçte sonuna kadar savaşı dayatan politikasını yürütecektir. Zaten 1 Eylül'de yürürlüğe girilen ateşkese karşı operasyonlar dayatması da bu politikanın sonucu. TC bir yandan özellikle Botan'daki operasyon ile gerillayı imha etmeye çalışırken, diğer yandan KDP "*savaşı sürdürün*" mesajını vererek, ondan da saldırılarını sürdürmesini istemektedir. Güney Kürdistan'daki askeri varlığı gözönüne alınınca, Ankara'nın mevcut anlaşmayı bozmak için her tür baskıya, provokasyona başvurma ihtimali de gündeme geliyor. KDP'nin de Türk özel savaşıyla gırtlağına kadar ilişkiye girmiş olması bu olasılığı daha da güçlendiriyor. Kısacası Ankara, Bağdat ve Tahran'ın karşı çıktığı bu anlaşmanın hayata geçmesinde kritik nokta, başta PKK olmak üzere Kürdistani örgütlere karşı alacağı tavra bağlı. Bu noktada özellikle KDP açısından anlaşmanın özü, Güney Kürdiştan'da kökleşen Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin özellikle Ulusal Kongre, birlik açısından sağladığı gelişmeyi de gözönüne alarak önünü kesmeye yönelik. KDP, TC ile ittifakı aracılığıyla PKK öncülüğünde sağlanan ulusal birlik adımlarını engellemek, bunu da YNK'yi bir batağa saplayarak gerçekleştirmek istiyor. ABD'nin inisiyatifiyle atılan adımı bu şekilde ailesel çıkarlarına göre uyarlamak isteyen KDP'nin birkaç ipte birden oynamasının ne sonuçlar doğuracağı ise önümüzdeki dönemde daha açık ortaya çıkacak. Ancak bütün bu gelişmeleri yakından izleyen Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi, siyasi olduğu gibi askeri olarak da hazırlıklarını yeniliyor. Bu arada gelişmelerin dikkati çeken bir diğer yönü de bölgesel çapta birçok bloklaşmayı doğurabilecek potansiyele sahip olmasıdır. Son olarak TC-İsrail işbirliğine karşı İran-Ermenistan-Yunanistan arasında gelişen temaslar da bunun bir örneği. Üstelik bu ittifak arayışı bile Kürdistan sorunun bile Kafkaslardan Balkanlara doğru uzanabilen bir bloklaşma doğurabileceğini gösteriyor.

KDP, TC ile ittifakı aracılığıyla PKK öncülüğünde sağlanan ulusal birlik adımlarını engellemek, bunu da YNK'yi bir batağa saplayarak gerçekleştirmek istiyor. ABD'nin inisiyatifiyle atılan adımı bu şekilde ailesel çıkarlarına göre uyarlamak isteyen KDP'nin birkaç ipte birden oynamasının ne sonuçlar doğuracağı ise önümüzdeki dönemde daha açık ortaya çıkacak.

Böylece Kürdistan merkezli Ortadoğu sorunun Balkanlar, Kafkaslar, Körfez ilişkilerini kapsayan bir coğrafyanın stratejik sorunu haline gelmekte. Bu gelişme Kürdistan devriminin bölgesel bloklaşmalarının da odağı haline gelme sürecinin habercisi. Kürdistan devriminin öncü gücü ise Kuzey'den Güney'e ateşkesten daha kapsamlı bir savaşa kadar her türlü gelişmeye askeri ve siyasi olarak hazır durumda. PKK'nin Ortadoğu Halklar Federasyonu seçeneği bir slogan olmaktan öte her zamankinden çok daha fazla bölgesel sorunlara çözüm olacak kapsamdadır. Üstelik de bunun gerçekleştirilmesi için birçok ara aşamadan şimdiye kadar başarıyla geçilerek böylesi bir çözümü yaratacak askeri ve siyasi güç biriktirilmiş ve şimdi harekete geçirilmiştir. Bu büyük güç odağı, bu gelişmelerin askeri olarak da, siyasi olarak da gelişmelerinin yaratılmasıdır. Bu nedenle kendine olanca güveniyle bir mücadele şiarı olarak savaşa da barışa da hazırız demektedir.

25 Eylül 1998
Anakarargah Basın ve İrtibat Bürosu

15 Ağustos Devrimci Atılımımızın 14. yıldönümünü kutladık. Geçen bu 14 yıllık sürede kazanımlarımız ve kayıplarımız nedir, bunlar ortaya kondu. Bunun sonucunda karşımıza çıkan ise, tarihsel, toplumsal, devrimsel anlama ve öneme sahip gelişmelerin bu geçen sürece sığdırılmış olduğu gerçeğidir.

Kuşkusuz bu 14 yıla daha büyük gelişmeler sığdırılabilirdi. 15 Ağustos'un yaratıcısı Parti Önderliğimizin çizgisinde doğru yürümeyen ve onun doğru devrimci tarzına giremeyen gerçeğimiz, 15 Ağustos'un ölümsüz komutanı Agit yoldaşın kararlı takipçisi olamayışımız, devrimimizin lehine olan kazanımların daha ileri bir boyuta ulaşamamasının asıl nedenleridir. Önder-

lar tutuklamaların geliştiği alanlara bağlı olarak değişik zindanlarda toplandılar. 9. Kolordu kapsamında bulunanlar Erzurum'a, 7. ve 8. Kolordu kapsamında bulunanlar Diyarbakır'a, 6. Kolordu kapsamında bulunanlar da Adana ve Mersin gibi cezaevlerine dolduruldular. Bunlar dışında değişik alanlarda, metropollerde faaliyet yürütenler de bulundukları yerlerde zindanlara alındılar.

Bu zindanlar içinde siyasal merkez oluşu, PKK'nin öncü merkez kadrolarının bulunuşu ve yaygın PKK eylemliliğinin, kitleselliğinin geliştiği alanlarda yapılan tutuklamaların getirildiği Diyarbakır Zindanı öne çıktı. Bu anlamda Diyarbakır Zindanı çelişkilerin en açık olduğu, şiddetli direnişin ve hatta en kes-

ihanete çekilmesi zindana alınanlarla sınırlı kalmayacak; bir halkın, bir hareketin teslim alınmasına, ihanete çekilmesine neden olacaktı. Onun için de amansız vahşeti ifade eden bir yönelimin sahibi oldu. Buna karşı PKK öncü kadroları bu yönelimin her zaman bilincindeydiler. O nedenledir ki zindanlardaki her tavır, her duruş buna hizmet edecekti. Zindana alındıkları andan itibaren taviz vermeyen kararlı bir tutumun sahibi oldular. Kuşkusuz bu tutumlar ağır bedelleri gerektiriyordu. Açlık, işkence, ölüm! Bunlar ödenecek bedellerin sadece bazılarıydı. Ölüm oruçları, kendini yakmalar, isyanlar bunun bir sonucu olarak gelişti.

Burada savunulan PKK direniş çizgisi, temsil edilen PKK oldu.

olmayan koşullarla karşı karşıya gelmişlerdi. Çıplak beden, kuru can karşısında büyük bir teknikle donanmış düşman gerçekliği duruyordu. PKK tutsaklarının elinde tek bir silah vardı, devrime inançları ve Parti Önderliği'ne olan sonsuz bağlılıkları. İnançla ayakta kalmak, inançla savaşmak ve inanarak ölümü kucaklamak, düşmanın vahşi saldırısı karşısında tek, ama onurlu bir seçenek olarak bulunuyordu.

Düşman bu gerçeği görmüştü. Bu nedenle de sayısı onlarla ifade edilen PKK'li tutsak, düşmanın vahşi saldırısı altında canlarını ortaya koydular. Düşman tam bir pervasızlıkla devrimci tutsaklara yönelerek, daha fazla can alma arayışı içine girdi. Yaşamak için tek seçenek olarak ihaneti tutsakların

Parti Önderliği, onca büyük direnişi yaşayanların, onca büyük şehadete tanık olanların pervasızca oynanmaya neden göz yumduklarının anlaşılması ve doğru bilince çıkartılması gerektiğinin üzerinde önemle durmaktadır. Canlarını ortaya koymaktan çekinmeyen, seve seve o kadar acıya göğüs gerenlerin nasıl oluyor da tırnaklarıyla kazıyarak yarattıkları değerlerin heder edilmesine göz yumabildiklerine dikkat çekerek ciddi bir sorgulamanın yapılmasını istemektedir.

Zindanda öncü kadroların şehit düşmesi, elbette örgütsel anlamda direnişçiliğin devamında bir boşluk yaratmıştı. İyi niyetli yaklaşımlar, düşman gerçekliğini tam kavrayamama, komple devrimciliğin gelişmeyişi ve sürece

Önderlik taklitçiliğini red edelim önderlik militanı olalım

Cemal Şerik

lik çizgisinde gereken yürüyüşün sahibi olunsaydı, bugün devrimimiz çok farklı bir aşamada layık olduğu yeri almış olacaktı. Buna ulaşılamadı.

Burada 15 Ağustos'un 14. yıldönümünde devrimimizin önemli dayanaklarından olan zindan direniş mücadelemizin 15 Ağustos Devrimci Atılımı'ndaki yeri ve zindan direnişçiliğinin 15 Ağustos'tan sonraki süreçte genel devrimci mücadelemiz içindeki yeri ve önemi üzerinde durmak istiyoruz.

I

Parti mücadele tarihimizde olduğu gibi, zindan direniş tarihimizde de herhangi bir miras devralmayan bir geçmişin sahibiyiz. Zindan direniş tarihimiz de bizzat yine PKK kadro ve sempatizanları tarafından yaratılmıştır.

Önceki yıllarda sınırlı sayıda zindana alınmalar olmuşsa da, zindan direniş tarihimiz Kürdistan'ın önemli bir bölümünü içine alan sıkı yönetimin ilk ilan edildiği 1978'in sonlarıyla, ağırlıklı olarak da 12 Eylül askeri-faşist cuntasıyla birlikte başlamıştır.

İlk zindana alınmalar parti mücadelemizde ciddi zayıflıklar yaratmıştır. Bu zayıflıklar sonraki yıllarda yaşanan zindana alınmalarda önemli sıkıntıların yaşanmasına neden olmuştur. 12 Eylül darbesi yaşandığında zindanlarda öncü düzeyinde küçümsenmeyecek bir kadroya ulaşılmıştır. Başta Mazlum Doğan, M. Hayri Durmuş, Kemal Pir olmak üzere MK üyeleri ve taktik önderlik hattında bulunan birçok yoldaş bu dönemde zindana düşmüşlerdir. Yine ileri düzeyde kadro ve sempatizan da aynı süreçte zindanlara alınmıştır. Diyebiliriz ki daha 12 Eylül darbesi gelmeden, PKK örgütlülüğünde ve çalışmalarda yer alan kadronun önemli bir bölümü zindana alınmış ve bu süreç örgütsel anlamda en ciddi darbelerden biri gelmiştir. Darbe sonrası yaşanan zindana alınmalar ise, daha çok kitleselleşmenin yaşandığı alanlarda yapılan kitle tutuklamalarıydı. Bunların içinde çok az ileri kadro bulunsa da daha çok yerel kadro ve kitle bulunuyordu. 12 Eylül'den sonraki süreçte yaygınlaşan bu türden tutuklamalar sonucunda birçok zindanda sayısı binlerle ifade edilen tutsak oluştu. Bu tutsak-

kin şekilde yaşanacağı yenilgi ve zafere ulaşmada aday durumuna geldi. Burada diğer zindanların daha az öneme sahip olması gibi bir durum sözkonusu olmadı. Aksine diğer zindanlar da kendi cephelerinden sömürgecilerin direkt boy hedefi ve buna karşı da görkemli direnişlerin sahibi oldular.

II

12 Eylül 1980'de askeri cunta geldiğinde, örgütlenmesi önemli oranda daralan ve eylemsel gücü zayıflayan bir PKK gerçeği bulunuyordu. Gerillaya hazırlık gibi önünde görevler belirleyen PKK, tüm olumsuzluk ve zorluklara rağmen 12 Eylül faşizmine karşı direniş sergilemekten geri durmadı. Delil Doğan, Zeki Palabayık gibi PKK öncü kadroları sergilenen bu direnişlerde şehit düştüler.

Örgütsel anlamda daralan, eylemsel anlamda zayıflayan, ama buna karşı direnişçi çizgisinden taviz vermeyen PKK açısından 12 Eylül'le birlikte başlayan süreç bir geri çekilme ve yeniden toparlanma dönemi oldu. Bu da ağırlıklı olarak, hatta tamamen Parti Önderliğimizin omuzlarına yüklenen bir görev olarak somutluk kazandı. Diyebiliriz ki 12 Eylül sonrası partimiz yeniden Parti Önderliğimiz tarafından yaratılmış oldu.

Parti örgütlülüğü ve toparlanmanın ağırlıklı olarak yaşandığı bu dönemde PKK direnişi bitmedi ve PKK direnişi geri şartlarda yeni özgünlükler biçiminde kendini dile getirdi. Bu ülke içinde zindana alınan tutsaklar şahsında ya-

"Diyebiliriz ki mevcut durumda zindan çıkışlı yoldaşlarımızın hemen hemen hepsi görev ve sorumluluklarını yerine getirmekte zorlanıyor ve yetersiz kalıyorlar. Bunu istemediklerinden mi? Hayır! Çok istiyorlar, fakat yetersiz kalıyorlar. Zindanın vermiş olduğu alışkanlıkların etkisini hâlâ taşıyorlar. Savaşımımızın geldiği düzeyi yakalama gerçeğinden uzaklar. Bu anlamda profesyonelliğe ulaşamıyorlar, amatörce eski ilişki arayışları içine giriyorlar."

şanmaya başladı. PKK direnişi ve direniş çizgisi o andan itibaren zindanda temsil edilmeye başladı. Bu görev zindana alınan PKK öncü kadrolarının omuzlarına yüklenen bir görev biçiminde somutluk kazandı. Düşman bunun bilincindeydi ve ona göre de planlı-programlı bir yönelimin sahibi oldu. Şunu çok iyi biliyordu, zindana alınan PKK'lilerin teslim alınması ve orada

Zindanda PKK direniş çizgisi tutsaklar şahsında temsilini bulurken, dışarıda bizzat Parti Önderliği tarafından yeniden örgütlenme, toparlanma ve gerillaya hazırlık çalışmaları önemli bir noktaya ulaşmıştı. II. Kongre'de ifadesini bulan bu çalışmalar, yeniden ülkeye dönüş kararına ulaştı. Gerillaya hazırlık çalışmaları ön silahlı propagandalarını içerirken, zindanlarda direniş daha da gelişerek devam etti. Zindanda direniş tarihi kanla yazılmaya devam ederken, aynı anda dışarıda silahlı propaganda çalışmaları gerillanın döşeme taşlarını düşüyordu. Bunlar bir arada PKK direnişçiliğinin tamamlayanı, yazıcıları durumuna geldiler.

Zindanda direniş bir noktaya geldiğinde, dışarıda süren silahlı propaganda çalışmaları da bir yeterlilik düzeyine ulaşmıştı. Artık rolün asıl sahiplerinin omuzlarına yüklenme zamanı gelmişti. Bu PKK direnişçiliğinin gerillada temsiline ulaşmasıydı. Parti Önderliği 15 Ağustos 1984'te gelişen büyük devrimci çıkışımızı zindan direnişçiliğine verilen en anlamlı yanıt olarak değerlendiriyor ve zindanın dağa taşırılması olarak nitelendiriyor.

Zindanın PKK direniş tarihinde temsil rolünü başarıyla oynayıp bunu asıl sahibi gerillaya devretmesiyle birlikte zindan direniş mücadelesi tarihi son bulmuş olmuyor, aksine yeni başlayan süreçte kendine has özgünlükler içererek daha amansız bir şekilde devam etmesinin nedeni oluyor.

III

1984'te yaşanan büyük gerilla çıkışı, sadece PKK direnişçiliğinin temsilcisi olan gerillaya taşırılmasıyla sınırla kalmayarak, aynı zamanda PKK direniş kaynağının devraldığı zindan tutsaklarının güvencesinin de yaratılması anlamına gelmektedir. Bu anlamda gerilla, PKK tutsaklarının, hatta tüm devrimci-demokrat tutsakların can güvencesi haline gelmektedir.

12 Eylül askeri-faşist darbesiyle birlikte direniş odaklarının susturulması, zindana alınan direnişçileri cunta karşısında açıkta bulunan tek bir karşıt güç durumuna getirmişti. Taraflar eşit

önüne bırakttı. Tutsakların önünde iki yol vardı; ya ihanet edip teslimiyeti seçecekler, ya da direnerek ölümü kucaklayacaklardı.

15 Ağustos 1984'te Eruh ve Şemdinli'de sıkılan kurşun, düşmana zindandaki tutsakların yalnız olmadıklarının da ilanı oldu. Bundan sonra zindanda yaşanacak her şehadeti pahalıya ödettireceklerinin manifestosu oldu. Bu süreçten sonra da düşman zindanlara daha temkinli yaklaştı, baskı ve

"Zindan partimiz tarafından doğru değerlendirilmişti, düşman da bu gerçeği görmüştü, fakat bunu gerektiği gibi bilince çıkaramayanlar zindan direnişçileri oldular. III. Kongre'de dünyanın hiçbir yerinde olmayan bir düzeyde zindan direnişçileri de şehitleri birlikte ele alınarak manevi komutanlarımız olarak ilan edilmişti. Düşmanı da PKK'yi değerlendirirken "PKK'yi yeniden bu zindanlar diriltti, şimdi PKK'nin üç önemli ayağından biri zindanlardır" demek durumunda bıraktı."

ölüm olayları azaldı. Parti Önderliği zindan direniş mücadelesini değerlendirirken, zindan direnişçilerinin abartılı yaklaşımlarını eleştirerek, bu gerçeği *"eğer gerillanın çıkışı olmasaydı şimdi yaşayabilir miydiniz?"* şeklinde ifade etmektedir. PKK direnişçiliğinin dağa çıkarılması hem zindan direniş tarihimizde, hem de silahlı mücadele tarihimizde yeni bir dönemin başlaması anlamına gelmektedir. Zindanda ihanet yenilmiştir, fakat çok pahalıya malolmuştur. Mazlum Doğan, Kemal Pir, M. Hayri Durmuş, Ferhat Kurtay gibi PKK öncü kadroları şehit düşmüş, onlarcası sakat kalmış, bedenlerinde kalıcı izlerle yaşar hale gelmişlerdi. Bu yaşanılanlar, örgütsel yaşamda, PKK direnişçiliğinde doldurulması zor boşlukların yaşanmasına da beraberinde getirmiştir. Bu örgütsel anlamda bir kayıptır, bu gerçek düşman tarafından da görülmüş ve doğal bu boşluktan yararlanılmış, PKK zindan direnişçiliğini özünden boşalttırıcı, kendisi için tehlike olmaktan çıkarıcı yönelimler içine girmiştir. Düşman *"şiddetle yok edemiyorsan içine gir, tahrip et, özünden boşalt"* politikasını uygulamış, bu politikasını uygularken de Truva atı rolünü oynattığı Şener unsurunu kullanmıştır.

Görkemli şehadetlerin yaşandığı zindan direnişçiliği ile oynanmıştır, hatta diyebiliriz ki bu rolün daha da ileri düzeyde oynatılmasının önüne geçilmiştir.

uygun şekilde kendini yenileyememe, direnişin kazandığı bir ortamda tersinden gelişmelerin doğmasını da beraberinde getireceği açıktır. Zindanda yaşanan da bu olmuştur. Direnilerek, canlar verilerek kazanılanlar, mevcut yetersizliklerin sonucunda gümüş bir tepsi içinde ihanetin üzerinde hesap yaptığı Mehmet Şener'e sunulmuştur. Kazanılanlar böylece kaybedilmekle karşı karşıya kalmıştır.

IV

Direniş zindanda kazanılmış, fakat ardından yaşanan yetmezlikler, gelişmelere yanıt olamama, kazanımları ile birlikte kaybetmeye de kapıları sonuna kadar açmıştır. Kaybediş sadece kazanımlar düzeyinde değil, kişiliklerdeki aşınmalar boyutuyla da dışa vurdu. Parti ideolojisiyle yeterince bütünleşemeyen birçok kişide sahte güdüler, arayışlar başgösterdi. Sahte hümanizm, sahte doğa sevgisi, bastırılan güdülerin üzeri kamufle edilerek dillendirilmesi birbirinin ardısıra gelişti ve *"direndik kazandık, bundan sonra yaşamaya hakkımız var"* türünden yaklaşımlar pratikte bir olgu haline geldi. Bu olgu çok açık ve net bir şekilde Mazlumlarda, Kemallerde, Hayrilerde ifadesini bulan direnişçilikten bir sapmayı ifade ediyordu. Mahkemelerde siyasi kimliğini koruyanlarda, siyasi savunma yapmak için ölümü göze alanlarda *"mezarıma taşıma borçlu yazın"* diyen M. Hayri Durmuş'un gerçeğinde bunlar yoktu.

Zindan partimiz tarafından doğru değerlendirilmişti, düşman da bu gerçeği görmüştü, fakat bunu gerektiği gibi bilince çıkaramayanlar yine zindan direnişçileri oldular. III. Kongre'de dünyanın hiçbir yerinde olmayan bir düzeyde zindan direnişçileri ve şehitleri birlikte ele alınarak manevi komutanlarımız olarak ilan edilmişti. Düşmanı da PKK'yi değerlendirirken *"PKK'yi yeni-*

den bu zindanlar diriltti, şimdi PKK'nin üç önemli ayağından biri zindanlardır" demek durumunda bıraktı. Zindan direnişçileri elbette bu değerlendirmelerden habersiz değillerdi, ya anlayamadılar, ya da yapılan bu değerlendirmelerden yola çıkarak gerçekliklerini abarttılar. Zindanlarda yaşanmaya başlayan bu durum sapma ve sapma olduğu kadar da bindiği dalı kesme gibi bir sonucu ortaya koydu.

Ortaya çıkan bu sonuç sadece zindan açısından tehlikeli bir durum yaratmamıştı, kolunu dışarıya, gerillaya kadar uzatmıştı. Yaşadığı sapmalı durumu bir bütün olarak devrimci savaşımı-

za dayatır hale ulaşmıştı ve bu da büyük bir tehlikeydi.

V

Yaşananlar karşısında sessiz kalınamazdı ve böylesi bir ortamda Parti Önderliği'nin müdahalesi gerçekleşti. "*Bir anı uğruna parti ilanıyla karşılık verdim*" diyen Parti Önderliği'nden Mazlumların, Kemallerin, Hayrilerin direniş şehadetleriyle yaratılan zindan direnişçiliğiyle oynanmasına müsade etmesi, göz yumması beklenemezdi. Parti Önderliği'nin geliştirdiği müdahaleler buna geçit vermeyeceğini açıkça ilan ederek tedbirler geliştirdi. Yapılan müdahale doğru olup, sunulan perspektifler doğrultusunda hareket edilmek istenilmişse de zindanların bu sapma durumundan bir bütün olarak kendilerini kurtardıklarını söylemek mümkün değil. Çeşitli biçim ve yaklaşımlarda bu net bir şekilde görülmektedir.

Parti Önderliği'nin gerçekleştirdiği müdahale ve ardından yaşanan süreçte bu sapmalı durumdan bir bütün olarak kurtulunamadığı gerçeğini dile getirmekle birlikte, kendini yenileme çaba ve arayışı içinde olunduğunu da belirtmek gerekir. Ama bunun yeterli olmadığı ve yetersizlikler aşılmadığında, içinde tekrar ciddi tehlikeleri taşıdığı gerçekliğini görmek ve bu konuda duyarlı olmak gerekir.

VI

15 Ağustos'un 14. yıldönümünde PKK direniş bayrağını devrettiği gerillanın, önemli kazanımları yaşamasının öngününde zindan direnişçiliği kendini bir kez daha sorgulama gerçeğiyle karşı karşıyadır. Bu aynı zamanda tüm PKK kadro ve sempatizanlarının da önünde duran bir görevdir. Devrimimizin final aşamasına geldiğini söylüyoruz, bu aşamada herkes rolünü gerektiği gibi oynama göreviyle karşı karşıyadır. Eğer asıl rol sahipleri böylesi bir süreçte rollerini oynayamazsa, çıkan boşluklar sahte kişiliklerle doldurularak karşı-devrimin hanesine yazılacak puanlara dönüşecektir. Buna müsade edecek miyiz? Doğal hataları telafi edebilecek miyiz? Tarih ve halk bizi affedebilecek mi? Gelinen aşamada karşımıza çıkan yanıt hayır olmaktadır. Devrimimizin final aşamasında buna müsade edersek boşluğu dolduranlar, bizlerin sahada bulunmasına müsade etmeyeceklerdir. Hataları tekrar telafi edemeyiz, çünkü aynı şeyleri ikinci defa yapmaya zamanımız olmayacaktır. Tarih ve halk bizi affetmeyecektir. Çünkü halkı devrimle buluşturamayanlar, halkın karşı-devrimin ağır baskısı altında kalmalarına neden olacaklar ve bir kara leke olarak anılacaklardır.

Çizgilerin, ayrımların bu kadar net olduğu bir süreçte 15 Ağustos'un 14. yıldönümü, tüm PKK'liler ve sempatizanlarının önüne böylesi somut görevler koyuyor. Gerillanın 15 Ağustos'la başlayan direniş çizgisinde yürüdüğü günden bugüne önemli gelişmeler yaşanmıştır. Şimdi gerillanın önünde PKK gerillası olma, Parti Önderliği'yle tekrar buluşma gibi bir görev ve sorumluluk bulunuyor. Parti Önderliği bu dönemi "*hatalı olanların, suçlu olanların kendilerini çizgiye yatırarak affettirme*" dönemi olarak değerlendiriyor.

Direniş bayrağını devrettiği gerilla için bu gerçeklik, zindan direnişçiliği için çok daha fazla canalıcı bir konumda bulunuyor. Mazlumların, Kemallerin, Hayrilerin öncülüğünde gelişen diriliş, PKK direniş çizgisinin zindanlarda layıkıyla temsil edilmesini sağlamıştı. Buna karşı gelişen sapmalara Parti Önderliği müdahale etmeseydi, gerilladaki işbirlikçi-çete anlayışında olduğu gibi, zindan direnişçiliğini de düşmana götürecekti.

Gerilla Parti Önderliği çizgisinde Agitleşerek kendini affettirme, zindan direnişçiliği için de Mazlumlaşarak, Kemalleşerek, Hayrileşerek kendini affettirme arayışı ve savaşı biçiminde somutluk kazanmaktadır. Bu anlamda genelde tüm PKK güçleri aynı hedef doğrultusuna gelmek, çizgi ve Parti Önderliği'yle tekrar buluşmak göreviyle karşı karşıyadır.

Zindan direnişçileri bu anlamda kendilerini sorgulamak zorundadırlar.

VII

Acı ama gerçek, zindandan çıkan yoldaşlarımızın sayısı küçümsenmeyecek düzeydedir. İçlerinden onlarca şehit vardır, hatta kararsızlığa girenler, hainleşenler dahi olmuştur. İçlerinde parti tarafından cezalandırılanlar dahi vardır. Şu anda partide, ordu içinde önemli görevlerde bulunan zindan çıkışlı yoldaşlarımız da vardır. Ve ayrıca zindan çıkışlı olmakla beraber parti ve ordu içinde ağır-aksak yürüyen, bir türlü kendini sorun yumağı halinden çıkaramayanlar da bulunmaktadır. Diyebiliriz ki mevcut durumda zindan çıkışlı yoldaşlarımızın hemen hemen hepsi görev ve sorumluluklarını yerine getirmekte zorlanıyor ve yetersiz kalıyorlar. Bunu istemediklerinden mi? Hayır! çok istiyorlar, fakat yetersiz kalıyorlar. Zindanın vermiş olduğu alışkanlıkların etkisini hâlâ taşıyorlar. Savaşımımızın geldiği düzeyi yakalama gerçeğinden uzaklar. Bu anlamda profesyonelliğe ulaşamıyorlar, amatörce eski ilişki arayışları içine giriyorlar. Aradıklarını bulamadıklarındaysa, "*bıraktığımız parti bu muydu?*" diyerek bir hayıflanmaya, karamsarlığa düşüyorlar. Partinin temel taktiği olan savaşa gelemiyorlar, savaşın lafını dahi etmekten geri duranlar var. Savaşa gelmemekle beraber "*bu kadar direnişi biz sergiledik, her şey hakkımızdır, daha geri pozisyonda kendimizi tutarak, yaşayarak*" yaklaşımının sahibi oluyorlar. Bu durum parti ve savaşçı yapısı tarafından kabul görmediğinde de "*parti bize sahip çıkmıyor*" biçiminde serzenişlerde bulunuyorlar. Bu durumda birçok zindan çıkışlı arkadaş kendini atıl bırakıyor. Diyebiliriz ki Şener tasfiyeciliğinden sonra yaşanan, zindanlar özgülünde yaratılmak istenenler bu durumda olan arkadaşlar şahsında yaşama olanağı buluyor.

Bu durum parti ve Parti Önderliği tarafından kabul edilmiyor ve zindan direnişçiliğine yakıştırılmıyor. Bu böyle bilinmek zorundadır. Bugün gerilla yaşamında bozulmalardan bahsedilip tedbirlerin mutlaka alınması gerektiği üzerinde duruluyorsa, bunun asıl sorumlularından biri de zindan çıkışlı arkadaşlarımız olmaktadır.

Gerilla, zindan çıkışlı arkadaşlarımız için yaşadıkları işkencelerin hesabını sorma şansına kavuştuğu bir alandır. Halkı için, ülkesi için yapamadıklarını gerçekleştirme şansına kavuşmasıdır. Bununla birlikte bilgisini, yeteneğini sonuna kadar taşırmak zorunda olduğu görev alanıdır.

Bunu başarmak yine zindan çıkışlı arkadaşlarımızın kendilerinin elindedir. Savaşın ve partinin içinde bulunduğu durumu mutlaka çözümlemek zorundalar. Savaş Kürdistan'da kitaplarda yazıldığı veya kafamızda tasarladığımız gibi gelişmiyor. Savaşın genel teorisini yadsımadan, kendine has özgünlükler ve yaratıcılık gerektiriyor. Parti yaşamıyla bütünleşen gerillanın ancak bu şekilde yaratılabileceği gerçeği çok açık bir şekilde somutluk kazanmış oluyor. O nedenle zindanda savaşa hazırlanmak, kişiyi başta devrimci savaşı geliştirmeye ve yaşamındaki gerillaya ulaşmaya hazırlıklı olmayı zorunlu kılıyor. Partinin gelişimi çeşitli sınıf ve eğilimlere karşı, sınıf çizgisinde doğru yol ve yöntem zenginliğine kavuşmayı gerektiriyor. Buna ulaşılmadan yaşanan gelişmelere anlam vermek, çözüm olmak ve yöntem sahibi olmak mümkün olamaz. Her şeyin başında da devrimdeki duruşumuzun gerçekten ne olduğunu doğru bilince çıkarma, sapma varsa mutlaka çizgiye getirilmesi gerekmektedir. Edilgen mi duruyoruz, gelişmeler içerisinde sürükleniyor muyuz? Bu yönleriyle bir nesne miyiz, yoksa devrimci etken olma duruşuna sahip bir özne miyiz? Bu soruları doğru yanıtlayarak, bilinciyle, kararıyla, sorumluluklarıyla, pratiğiyle netleşen kişilikler olmalıyız.

Buna nasıl ulaşılacak?

Parti Önderliği net bir şekilde bunun yolunu göstermiştir. Bunun için de kendi yaşam öyküsünü hiç bıkmadan her birimize ayrı ayrı anlatmıştır. Bunlar belgelidir. Bu öykü bizlere önemli ipuçları sunmaktadır. Önderlik gerçeği sadece bunda da değildir, ortaya konan düşünceler, geliştirilen pratikler vardır. Düşüncelerimizi, pratiğimizi önderlikte dile gelen düşünce ve pratiklere vurduğumuzda yine önemli gelişmelerin sahibi olabiliriz. Burada ölçü yine önderliktir. Önderliğin çalışma, yaşama ve vuruş tarzı biliniyor. Kendi ölçülerimizi önderlik ölçülerine göre düzenleme becerisine ulaştığımızda kaçınılmaz olarak somut gelişmelerin sahibi olabiliriz. Bu gelişmelere sahip olmak için de önderlik taklitçiliğini reddetmemiz ve önderlik militanı olmamız gerekmektedir.

Zindanlarda bunun arayışı ve çalışması içinde olan arkadaşlarımızın olduğunu biliyoruz. Mazlumların, Kemallerin, Hayrilerin yolundan giden yoldaşlarımız var. Zindanda son şehit düşen Sema Yüce, Fikri Baygeldi ve diğer yoldaşlarımız bunun son süreçte yaşanan örnekleridirler. Biz bu yoldaşlarımızı tanıyoruz. Yoksa teorilerinin olmamaları belirleyici değildir, belirleyici olan çizgiyi anlama ve derinliğe ulaşmadır. Parti Önderliği "*bir çift sözümüz birçok kadroyu yıllarca ölümüne yürütmüştür*" demektedir. Bu, çizgide derinleşmekten başka bir şey değildir. Varsa partileşmek ve ordu kişiliğine ulaşmak, yüksek bilgi düzeyine ulaşmak değildir. Bunu da içermekle beraber, çizgi ve anın devrimciliğine ulaşmaktır. Kim partinin temel bakış açısı doğrultusunda görevin emrettiklerini yerine getiriyorsa, işte orada parti ve ordu kişiliğine ulaşmakta somut gelişmelerin yaşandığını söyleyebiliriz. Bu anlamda teorik olduğu kadar pratik, pratik olduğu kadar teknik bütün bunlara yanıt olmada netliğe ulaşma temelinde yapılacak olan çalışma ve hazırlıklar kişiliği zindandan gerillaya sağlam bir geçiş yapmaya götürecektir.

"*Uzun süre zindanda kaldım, bundan sonra askerileşemem*" antı yanlıştır ve bizi kaybetmeye götürür. Kişi yıllarca zindanda kalsa da bunu başarabilir. Geçmiş bilgisi, tecrübesi ve intikam hırsı burada ateşleyici rolü oynayabilir. Sorun yaşamın bir alanından bir başka alanına o alanın özgünlüğüne göre mücadele yürütme gerçeğinin doğru kavranmasıdır. Unutulmalalı ki yasal alanda yürütülen de bir mücadeledir, gerillada verilen bu savaş da bir mücadeledir, ama özgünlükleri vardır. Hepimiz sık sık tekrarlarız "*savaş politikanın yoğunlaşmış biçimidir*" diye, o nedenle 'devrimci politika yaparım' diyen onun gerektirdiği alanda da 'varım' demek durumundadır.

Bugün zindanlarda sayısı binlerle ifade edilen yoldaşımız bulunmaktadır. Bu yoldaşlarımız içinde uzun süredir zindanda bulunanların sayısı azımsanmayacak düzeydedir. Ve bunların önemli bir kısmı da yakın bir dönemde zindandan çıkacaklardır. Bu arkadaşlarımızın da kendilerinden önce zindandan çıkmış arkadaşların deney ve tecrübelerinden yararlanarak, kendilerini bir eleştiri süzgecinden geçirmeleri gerekmektedir. 'Bunu yapamam' biçiminde bir yaklaşımın doğmasına da neden olmamalıdır. Yapma ve başarma olanakları vardır. Gerekli sonuçlar çıkarılıp yüklenildiğinde başarı kaçınılmazdır. Tekrarlıyoruz; burada Parti Önderliği'nin çözümlemeleri doğru olana ulaşmada bir rehber durumundadır.

Gerilla, zindan çıkışlı arkadaşlarımız için yaşadıkları işkencelerin hesabını sorma şansına kavuştuğu bir alandır. Halkı için, ülkesi için yapamadıklarını gerçekleştirme şansına kavuşmasıdır. Bununla birlikte bilgisini, yeteneğini sonuna kadar taşırmak zorunda olduğu görev alanıdır."

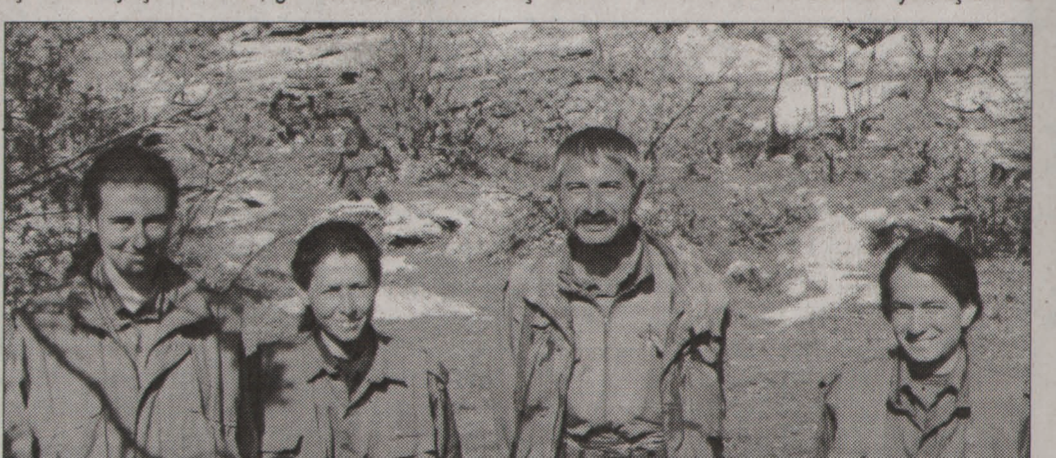
Doğru anlaşıldığında başarılı sonuçlara da ulaşılacaktır.

VIII

15 Ağustos'un 14. yıldönümü her alanda partileşmeyi ve ordulaşmayı zorunlu kılmaktadır. Bu, zindanlar için de geçerlidir. Parti Önderliği'nin "*Mazlumlaşarak partileşelim*" belirlemesi bu anlamda boşuna söylenmemiştir. Mazlum Doğan yoldaş zindan koşullarında PKK'lidir. PKK direniş çizgisinde nasıl yaşam bulunur sorusunun somut yaşayanı olurken, aynı zamanda yol göstericisi de olmuştur. Bu anlamda zindanda gelişen direniş bayrağı dağda gerillaya ulaştığında, bu sefer partileşmek, ordulaşmak anlamına ve bunu içeren bir direnişçiliğe ulaşmıştır. Agit yoldaş da bunun en seçkin temsilcisi olmuştur. O nedenledir ki, Parti Önderliği "*Agitleşerek ordulaşalım*" perspektifini sunmuştur. Şimdi de partileşmek, ordulaşmak, yeni bir halka ile kendini tamamlamıştır. Parti Önderliği bunu "*Zilanlaşarak özgürleşmek*" temelinde nitelendiriyor. Bu anlamda partileşmeye, ordulaşmaya ancak özgür kişilikle ulaşılacağına dikkat çekmektedir.

Partileşmek, ordulaşmak, özgürleşmek şu anda önümüzde duran en temel görev olarak bulunmaktadır. Parti yaşamda, savaşta öncü rolünü oynarken, ordu savaşta temel güç durumundadır. O nedenle partileşmeyip ordulaşılamadığından dönemin emrettiği görevlerini yerine getirmek, onun devrimcisi olmak mümkün değildir.

Her alanda bulunan yoldaşlarımızın önünde duran somut görev budur. Tabii ki zindanda bulunan yoldaşlarımız bunların en başta gelenleri arasında yerini almaktadırlar. Bu temelde son söz olarak, Parti Önderliği'nin çizgisinde Mazlumlaşarak partileşmek, Agitleşerek ordulaşmak, Zilanlaşarak özgürleşmek önümüzde duran en temel görevdir diyoruz.

16 Ağustos 1998

Devrimde karar, sosyalizmde ısrar, atılım ve zafer

PKK KONGRELERİ- I

İzzet Baykal

Ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelelerinde, bu mücadeleye öncülük eden gücün içsel gelişimlerinin, önderlik ettiği halkın kaderiyle yakından bağlantılı olduğu bilinen bir gerçekliktir. Hele bu ulusal ve halk gerçekliği tarihsel süreç boyunca iç bütünlüğünü ve gelişimini sağlayamamış, yabancı boyunduruk altında örgütsüzlüğün karanlık girdabında boğulmayla yüz yüze kalmışsa, bu halka önderlik eden gücün kendi iç gelişimi çok daha fazla halkın kaderiyle bire bir ilintilidir.

Çağımızda, modern ulusal kurtuluş savaşlarına öncülük eden gücün proleterya sınıfı ve bu sınıfın kurumlaşmış öncü örgütlü gücü proleterya partisi olduğu gerçekliği gözönüne getirildiğinde, parti bünyesi içerisindeki her gelişimin önderlik edilen halkın ve giderek insanlığın kaderiyle yakından ilgili olduğu da anlaşılmış olur. Ulusal ve toplumsal sorunun çözümünü kendi önüne bir görev olarak koyan partinin gelişimi ya da gelişmesi, bir sorunun çözümünün gerçekleşmesinde ya da devamında belirleyici bir yer tutar. Dolayısıyla bir halkın öncülüğüne soyunan partinin, kendi iç sorunlarını çözüme kavuşturması ve sağlıklı bir gelişim düzeyini tutturması çok önemlidir. Çünkü önüne koyduğu görevin başarılıp başarılmaması buna bağlıdır.

Bu anlamda kongrelerin, partilerin yaşamında önemli bir yer teşkil ettiklerini belirtmek gerekir. Parti kongreleri, bir partinin gelişiminde yaşamsal önemde bir rol oynarken, aynı zamanda öncü olunan halkın kaderini de yakından ilgilendirir. Kongrelerin, işte böylesine partinin ve halkın yaşamında belirleyici önemde rolleri vardır. Çünkü böylesi günler "*bir dönemeç, bir dönüm noktasıdır. Kendi başına birer devrimdir böylesi günler.*" O halde partinin yaşamında oldukça önemli yer tutan kongrelerin bu rollerini anlayabilmek için konuyu biraz daha açımlamakta fayda var. Bir partinin yaşamında kongreler neden böylesine önemli bir yer tutuyor? Neden bir halkın kaderini etkiliyor?

Biliniyor ki, kongreler, parti işleyişi içerisinde en yüksek karar organlarıdır. Partinin önüne koyacağı görevleri belirlemede, strateji ve taktiği, programı ve tüzüğü oluşturmada, dönemsel politikaları çizmede ve bunu karar halinde resmiyete kavuşturmada tek etkili organ kongrelerdir. Yine kongreler; partinin bütün faaliyetlerinin muhasebesinin yapıldığı, değerlendirildiği yerlerdir. Kısaca vurguladığımız, kongrelerin bu rolü ve önemi bize, bir partiyi bölme, parçalama, tasfiye etme çabalarının da en çok bu ortamda ortaya çıkacağını gösterir. Dolayısıyla kongreler, parti içi sınıf savaşımının doruğunu da teşkil ederler aynı zamanda. Partinin kendi çizgisini koruması, ya da tasfiye olması eğer en çok kongre zemininde ortaya çıkıyorsa, o halde bu kongrelerin parti yaşamındaki önemini çok net bir şekilde ortaya koymaktadır. Çünkü partinin kendisini yaşatıp yaşatmama sorunudur bu. Kaybetmenin, ya da kazanmanın yaşanacağı önemli bir platform olma özelliği taşımaktadır kongreler. Parti çizgisinin korunduğu, parti içi sınıf savaşımında önemli mevzilerin kazanıldığı kongreler, bu bağlamda dış düşmana karşı da zaferin teminatı durumundadırlar. İşte bundandır ki, partinin öncülük ettiği halkın kaderiyle de yakından ilgilidir.

Parti kendi içinde devrimi gerçekleştiremeden, önüne koyduğu devrim görevini de başarıya ulaştıramaz. Bu bağlamda kongreler kendi başına birer devrimdir, önemli dönüm noktalarıdır. "*Böylesi günler tarihte hep ayrıcalıklı yer tutmuşlardır. Böylesi günler halkımızın ve insanlığın kurtuluşu için yıllardır dökülen kanın, emeğin ve alınları çatlatan bitirici koşunun elle dokunulabilinen, dokunulup tutulabilinen somut, yoğunlaşmış ifadesidir.*" (Önderlik)

Köle, örgütsüz, iradesizleştirilmiş, kendisi olmaktan çıkarılmış, kendine, toprağına, ulusuna yabancılaştırılmış bir halk konumunda olan Kürt halkının örgütlendirilmesinde, kendine getirilmesinde, savaşa çekilmesinde, ulusal bilince eriştirilmesinde ve bugün kurtuluşu için savaşan dünyanın onurlu halklar ailesi içinde yerini almasında bu halka öncülük eden PKK'nin oynadığı tarihsel rol, dost-düşman herkes tarafından hakkı teslim edilen bir olgudur. PKK'nin bu rolünü, partinin önderlik çizgisinden ve bu çizginin kongrelerdeki zaferinden ayrı ele almak olanaksızdır. Hem PKK'nin yeni bir parti modeli olarak çağa ve insanlığa ışık tutan gücünü ve hem de Kürt halkının bugün dünyanın en onurlu bir halk olma sıfatını elde etmesini sağlayan temel olgu partideki önderlik çizgisi ve bu çizginin parti kongrelerindeki zaferidir. Bu bağlamda, öncü yaşam tarzının ortaya çıkarılması ve tüm bozguncu girişimlere karşı ısrarla ve inatla geliştirilerek sürdürülmesinde ve bu yaşam tarzının halk içerisinde yaygınlaştırılmasında, ya da halkın bu çizgi doğrultusunda örgütlülüğe çekilmesinde, siyasal ve askeri bir gücü yakalamasında Öncü Kongreleri'nin yaşamsal önemdeki rolü inkar edilemez.

Kürt halkının asırlar boyu süren müzmin örgütsüzlüğüne partinin kuruluş kongresiyle, devrim kararıyla bir darbe indirilmiş ve Kürt halkı ilk kez modern devrimci bir sınıfın öncülüğünde çağdaş bir örgütlülüğe kavuşturulmuştur. Bu andan itibaren de Kürt halkının kaderi değişmeye başlamıştır. Bunun tarihsel önemi anlaşılmadan partinin ve halkın bugün vardığı düzey anlaşılamaz.

Tüm karşı devrimci çabalara, olanaksızlıklara, baskılara, döneklilere, kaçkınlıklara rağmen ve sömürgeciliğin zafer naraları attığı bir dönemde, muazzam bir güç dengesizliği ortamında devrimde ısrarın, cesaretin, fedakarlığın ve ülkeyle buluşmanın adı olan Parti II. Kongresi, hem halkın kaderini değiştirmiş ve hem de parti yaşamında yeni bir dönemin başlangıcını teşkil etmiştir.

"*Burada çözümlenen an değil tarih, birey değil toplumdur.*" Bu veciz ifade, savaşta ve sosyalizmde ısrarın ve parti içi sınıf savaşımında proleter çizginin, önderlik çizgisinin III. Kongre'de galebe çalmasının en özlü ifadesidir. Parti III. Kongresi sınıf dışı anlayış ve eğilim sahiplerinin mücadeleyi yenilginin eşiğine getiren tutumlarına karşı partideki önderlik çizgisinin zaferiyle taçlandığı bir kongredir. Yine III. Kongre, Kürdistan'da kurtuluşun anahtarı, gerilla ordulaşmasının kararlaştırılması anlamında da tarihi önemi olan bir kongredir. Önderlik III. Kongre'yi "*sınıf dışı anlayışlara karşı kesin savaş platformu*" olarak tanımlamaktadır. Bu bağlamda III. Konre, parti ve halk tarihimizde sınıf öncülüğünde ve halk savaşında ısrarın kesin zafer kazandığı, yaşamsal önemde bir kongre olma özelliği taşımaktadır.

PartiIV. Kongresi, aradan geçen uzun yıllar sonra partinin kendi ülke topraklarında gerçekleştirdiği II. Kongre olma özelliğiyle parti tarihinde önemli bir yere sahiptir. Serhıldanlaşan halk gerçeğiyle, partisi öncülüğünde ayağa kalkan Kürdistan'da ulusal kurumlaşmalara ve önemli gelişmelere vesile olan Parti IV. Kongresi, tasfiyeciliğin yerle bir edildiği ve muazzam bir atılımın gerçekleştirildiği, bir kez daha başaran ve kazanan önderlik çizgisinin zaferinin ilan edildiği bir platform olma niteliğindedir. Reel sosyalizmin çöküşüne rağmen, sosyalizm bayrağının gönderde tutulduğu IV Kongre, sosyalizmde ısrarın da somut bir ifadesidir.

Bir zafer kongresi olan V. Kongre, halkımızın kaderinde birçok şeyin kesin olarak değiştiği ve parti yaşamında zafer çizgisinin sarsılmamacasına kesinleştiği, ulusal ve uluslararası alanda bir çok gelişmeye yol açan bir kongredir.

Kuşkusuz bu kısa belirlemelerle parti kongrelerinin önemi anlatılamaz. Çünkü kongreleri ele almak ve değerlendirmek bir anlamda parti tarihini ele almayı da gerektiriyor. Ancak biz, öncünün yeni bir kongre sürecinin yaşadığı böylesi bir dönemde genel bir parti tarihi değerlendirmesi yerine sadece kongre sürecini ele alan böylesi kısa bir çalışma yapmanın yeterli olmazsa da, bu süreçleri tanıma anlamında bir fikir vereceği inancındayız. Kuşkusuz bu yeterli olmayacaktır. Bir anlamda kongre süreçlerini ve o dönemleri biraz daha başlıklar halinde ele almaya çalışacağız. Çok ayrıntılı bir inceleme, çok daha uzun ve geniş bir araştırmayı gerektirir. Parti materyallerimizde bu süreçler tüm detaylarıyla vardır zaten. Doyurucu olmasa da bu çalışmamızın da yaşanan süreçleri anlamada faydası olacağına inanıyoruz.

I. KONGRE
(Kuruluş Kongresi):
Devrimde Karar

Her ne kadar 1978'deki I. Kongre, partinin resmi kuruluş kongresi olsa da, asıl olarak partinin ilk doğuşu 1973 yılı Nisan ayındaki Çubuk Barajı toplantısına dayanır. İlk örgütsel tohumun atılması ve grup oluşturma, 1973'teki anılan bu toplantıyla gerçekleştirilmiştir. Ardından 1974'teki Tuzluçayır toplantısı gruplaşmayı bir adım daha ileriye taşımış, 1976'da Dikmen toplantısıyla da grup resmiyet kazanmış ve kendi içinde belli bir hiyerarşik yapıya kavuşmuştur. '76 Dikmen toplantısı aynı zamanda ülkeye dönüş kararının da alındığı tarihi bir toplantı olma özelliğini taşımaktadır. Zaten '76 yılında grup kendisini ilan etmiştir.

I. Kongreye gelene kadarki süreç anlaşılmadan 1. kuruluş kongresi de anlaşılamaz. Dolayısıyla kısaca da olsa I. Kongre öncesi süreç ve gelişmelere değinmek gerekir.

Uluslararası Durum

1970'li yıllar dünyada işçi sınıfı ve ulusal kurtuluş hareketlerinin ivme kazandığı, sosyalist sistemin emperyalizme karşı ideolojik ve psikolojik üstünlük elde ettiği, emperyalist-kapitalist sistemin de ideolojik ve moral olarak itibar kaybettiği ve ekonomik bunalımı yaşadığı, Vietnam ve Filistin devrimlerinin mazlum halklarda büyük bir coşkuya ve umuda yolaçtığı, devrimci hareketin çığ gibi geliştiği, özellikle de ulusal kurtuluş hareketlerinin büyük bir gelişme kaydettiği, özcesi devrimci çıkışlar için elverişli koşulların olduğu yıllar olarak değerlendirmek mümkün. Her ne kadar '70'li yılların sonlarına doğru emperyalizm kendini yeniden restore ederek sosyalist sisteme karşı soğuk savaşı tırmandırıp, bazı tahribatlara yol açtıysa da, yine de bu yılların esas özelliği devrimci çıkışlara olanak sunan yıllar olmasıdır. Emperyalizme karşı halkların kurtuluş savaşlarının geliştiği yıllardır.

'68'in gençlik hareketlerinin etkileri de '70'li yıllarda sürmektedir. Birçok ülkede radikal gençlik hareketlerinin gelişimi ve emperyalist-kapitalist düzene karşı mücadeleleri sözkonusudur. Kendi içinde bir çok yetersizliği de barındırsa, bu gençlik hareketlerinin devrimci etkilerini görmemek mümkün değildir.

Uluslararası arenada, tüm emperyalist engellemelere ve haksız savaşlara karşın, devrimsel gelişmelerin boyvermesi, Asya ve Afrika ülkelerindeki ulusal kurtuluş hareketlerinin sonuca ulaşması, uluslararası koşulların devrimsel gelişmelere olanak sunduğu bir dönemi ifade etmektedir '70'li yıllar.

Türkiye'de Durum

Uluslararası alandaki bu gelişmelerin Türkiye'yi de etkilememesi elbetteki düşünülemez. Özellikle gençlik hareketlerinin gelişmesi, yine Vietnam ve Filistin devrimlerinin Türkiye'de de '70'li yılların başında radikal devrimci gençlik hareketlerinin gelişimine sahne oldu.

Emperyalizmin Ortadoğu'daki bir kolu olan Türk rejimine, egemenlerine karşı Türkiye devrimci gençlik hareketlerinin radikal bir tarzda gelişimi ve bunun gerek düzen, gerekse toplum üzerindeki etkisi Türkiye ortamının siyasallaşmasını ve devrimci çıkışlara olanak sunmasını beraberinde getirdi. Mahirlerin, Denizlerin ve İbrahimlerin hareketi ve direnişlerinin, özellikle gençlik üzerindeki etkileri oldukça önemlidir. Kuşkusuz bundan Türkiye metropollerinde okuyan Kürt gençleri de önemli oranda etkilenmişlerdir. 12 Mart muhtırası büyük bir baskı unsuru oluştursa da, bu etkileri silecek güce sahip olmamıştır.

Kürdistan'ın Durumu

Dünyadaki ve Türkiye'deki bu gelişmeler, Türkiye metropollerinde okuyan Kürt gençleri üzerinde büyük etkiler yaratsa da, Kürdistan umutsuzluğun girdabında kulaç atmaktadır. Kendisi olmaktan çıkarılmış, yabancılaştırılmış bir ulus ve halk gerçekliği konumunda bulunan Kürdistan'ın bu haliyle gelişmelerden etkilenmesi de oldukça zordur. Bitişin son dönemini yaşayan Kürdistan için canlılık belirtileri, ancak ve ancak gözlerdeki sönmeye yüz tutmuş umut ışıklarıdır. Bunun dışında '70'li yılların başlarında Kürdistan'da bir canlılık belirtisi yoktur. Tüm dış olumlu koşullara rağmen, böylesine iç olumsuz koşullar mevcuttur, Kürdistan gerçekliğinde.

Partinin Doğuşu

Kürdistan adına böylesine olumsuz iç koşullarda ve muazzam olanaksızlıklar ortamında partinin ilk örgütsel tohumları atılıyor. Kuşkusuz bu örgütsel tohumun atılmasına olanak sağlayan da 1972 yılında ideolojik bir tesbitin yapılmasıdır. İki sözcükten oluşan bu tesbit, bir ideolojik devrim niteliğindedir. '72'deki "*Kürdistan sömürgedir*" tezi partinin ideolojik doğuşunu '73 toplantısı da örgütsel doğuşunu simgeler.

Kuşkusuz bu süreci, önderliğin doğuşuna kadar gerilere götürebiliriz. Doğrusu da bu olur. Ancak çalışmamızın özünü kongreler oluşturduğundan, sadece '78 öncesi sürece kısaca değinmenin yeterli olacağını düşünüyoruz.

Olumsuz koşullar ve olanaksızlıklar ortamında herşeyin aleyhte olduğu bir

süreçte bir kişiyle ve iki sözcükle başlayan bu serüven, 1973 Nisanı'nda Çubuk Barajı toplantısıyla ilk örgütsel tohumu serpmiş oluyor. Bu adım, Kürdistan devrimi adına atılan tarihteki ilk ciddi ve cesaretli bir adım, bir doğuş anlamını taşıyor.

1974 Tuzluçayır toplantısıyla bu adım biraz daha ileriye götürülüyor. 1976'daki Dikmen toplantısıyla da ilk ideolojik grup resmiyet kazanıyor ve bir hiyerarşik yapıya bürünüyor.

Kuşkusuz bunlar bir ulus ve halk adına oldukça önemli, yaşamsal gelişmeleri ifade ediyor.

Bir ideolojik grup olarak şekillendiği günden itibaren ciddiye alınmayan, ama bunun yanında her türlü saldırıya da maruz kalan hareketin esas aldığı ideolojik mücadele, sosyal-şovenizmi ve reformist milliyetçiliği mahkum ederek ve onların teşhirlerini sağlayarak doğru-devrimci bir önderlik ve ideolojik sağlamlılıkla gelişimini sürdürmüş ve Önderliğin '77'deki Kürdistan seferiyle pekiştirilmiştir.

1977 Mayısı'nda Haki KARER yoldaşın katledilmesi, hareket açısından bir dönüm noktasını teşkil etmiştir. Sömürgeciliğin bu gelişime gösterdiği tepki ve imha kararı, Haki yoldaşın katledilmesiyle su yüzüne vurmuştur. Bundan sonra atılacak adımlar ve verilecek kararlar yaşamsaldır. Ya mücadeleden vazgeçilecek, ya da şehidin anısına gerekli karşılık verilecektir. Şehide önderliksel anlamda verilen karşılık hiç kuşkusuz, devrim kararlılığını güçlendirme ve bunun araçlarını yaratma olmuştur. Manifesto'nun, Kürdistan Devrimi'nin Programı'nın kaleme alınması ve bir parti kuruluşuna giden yol, bu süreçten sonra belirginlik kazanmıştır.

Kürdistan devrimini hedefleyen bir hareketin ayakta kalmasının ve yaşamasının yolunun, devrimci şiddetten geçtiği, bu vesileyle bir kez daha açığa çıkmış ve bunun dışında bir yolun ve yöntemin yaşatmayacağı anlaşılmıştır. Gerçi teorik olarak bu belirlemeler çok önceden yapılmıştır. Ancak daha ilk adımlarda dahi bunun çok gerekli olduğu ortaya çıkmıştır.

Hareketin ajanlaşmış yapı, kişi ve kurumlara karşı devrimci şiddeti uygulaması, bu süreçten sonra daha da belirginlik kazanmış ve uygulanmaya sokulmuştur.

1978 Mayısı'nda Halil ÇAVGUN yoldaşın feodal komprador eşkiya çeteleri ve polis işbirliğiyle katledilmesiyle bu yapılanmalara karşı geliştirilen mücadele politik bir güç olma konumunu yakalamayı da beraberinde getirmiştir. Bu süreçten sonra hareket kitleselleşmiş, ideolojik grup ve ideolojik mücadele süreci yerini politik bir güç olma konumuna bırakmıştır. Aslında bu süreç 1977'nin sonlarından itibaren başlamıştır. Partileşme kararı da bu süreçten sonra daha da belirginlik kazanmış ve I. Kuruluş Kongresi'ne bu zemin üzerinde ulaşılmıştır

Tarihsel Örgütsüzlük Karanlığına Doğan Güneş

Haki KARER ve Halil ÇAVGUN yoldaşların şehadetleri, sömürgeciliğin hareketi daha ilk adımlarında bastırma yöntemlerini ortaya koymuş, gerek sömürgeciliğin ve gerekse onların Kürdistan'daki dayanakları olan feodal-komprador güçlerin, iç gericiliğin saldırıları artmıştır. Hareket, bunları boşa çıkarma gibi ağır bir görevle karşı karşıyaydı. Güncel plandaki bu görevleri başarmak, şehitlerin anılarına önderliksel düzeyde karşılık vermek ve mücadeleyi bir üst aşamaya sıçratmak ihtiyacı somut olarak kendisini dayatıyor.

Kürdistan genelinde ajanlaşmış yapı, kişi ve kurumlara karşı verilen mücadelede önemli mevziler kazanılmıştı. Yine, özellikle Hilvan'da aşiretçi-feodal eşkiya çetelerine karşı büyük bir etkiye yol açan mücadeleden sonuç alınmış, başarılmıştı. Kitleselleşme oldukça gelişmiş, kadrolaştırma faaliyetleri artmıştı. İdeoloji ve propaganda etkinliklerinde büyük ölçüde yol alınmıştı.

İşte belirtilen tüm bu koşullarda dönemi karşılayacak, ihtiyaca cevap olacak yeni bir örgütlenme her açıdan kendini dayatmaktaydı.

1978 26-27 Kasım günlerinde Lice'nin Fis köyünde gerçekleştirilen Parti Kuruluş Kongresi, işte somut olarak kendini dayatan bu ihtiyacı karşılayacak bir toplantıydı.

Devrimci bir ulusal kurtuluş hareketinin yaratılmasının; en devrimci ideolojiyi kendisine rehber etmiş bir proleter partinin kurulup geliştirilmesine bağlı olduğu gerçekliği birçok kimse tarafından yakıcı bir tarzda hissedilmese de, bunu hisseden ve bu bilinçle başından itibaren hareket eden hiç kuşkusuz önderliktir.

I. Kuruluş Kongresi'ne çeşitli bölgeleri temsilen bir grup yoldaş katılmıştır. Katılımcı sayısı 20, ya da 25'tir. Kongre'nin gündemi hiç kuşkusuz partinin resmen kuruluş kararının alinmasıydı. Yine parti program ve tüzüğünün onaylanması, faaliyetlerinin değerlendirilmesi, örgütlenme ve mücadele biçimlerinin tartışılması ve merkez komitenin seçimi de gündemin ana maddelerini oluşturmaktaydı.

İşin teknik yönü böyle olmakla birlikte, bugünkü gelişmelerin ana kaynağını oluşturan I. Kuruluş Kongresi'nin tarihi önemini ve anlamını kavramak oldukça önem taşımaktadır.

Kürdistan'ın tarihsel toplumsal yapısının sağlıklı bir şekilde değerlendirilmesinden ve sonuçlarının tahlil edilmesinden yola çıkan Kürdistan'daki proleter eğilimin, modern bir ulusal kurtuluş hareketi zemininin ortaya çıkarılması ve proleter ideolojinin rehber edinilerek, bunun Kürdistan somutuna uygulanabileceği, bunun için de Kürdistan proleteryasının öncü örgütünün yaratılabileceği ve bu örgütün önderliğinde ulusal kurtuluş mücadelesinin geliştirilebileceği 27 Kasım 1978'le birlikte kanıtlanan bir gerçeklik oldu.

Kim ki devrimde kararlı ve samimi ise, koşullar ve olanaksızlıklar ne olursa olsun, gücün zayıflığına ve olumsuz koşullara bakmadan, devrimci bilinç ve iradeyle koşullara müdahale ederek, devrimin yolunda önemli adımları atabilir ve bunun araçlarını oluşturabilir. Kuşkusuz bunun için doğru bir ideoloji, sağlam bilinç, cesaret, irade, çaba ve azim gereklidir. Parti'nin kuruluşu tüm bunların somut, pratik bir ifadesi olmaktadır. "*27 Kasım 1978 kuruluşu cesaretli bir adımdır. Herşeyden önce gizli bir devrimci parti olmaya cesaret ediliyor. Kaldı ki, bu da doğru bir durum değerlendirilmesine dayanıyor. Dönemin ulusal kurtuluşçu adımı, onun örgüt tarzı ve örgüt gerçeği doğru ifade ediliyor. 1975-'80 arası, kendi içinde Kürdistan için büyük bir adımdır. Çünkü ilk defa devrimci gizli ve oldukça da emeğe dayalı bir partinin adımları atılıyor. Doğru teorisi kadar, pratik adımları da doğru kestirmeye çalışılıyor.*" (Önderlik)

27 Kasım 1978 I. Kuruluş Kongresi, aynı zamanda ve asıl olarak öncü'nün özüdür. Bu öz daha öncesinden ortaya çıkarılmıştır. Bu öz, önderliğin bilinci ve eylemidir. Bu öz Hakilerin, Mazlumların, Kemallerin, Hayrilerin kendilerini önderlik gerçekliğiyle bütünleştirerek, iddia, kararlılık, çaba, azim, cesaret ve fedekarlıklarıdır. Bu öz, Kürdistan halkının, Ortadoğu halklarının ve dünya insanlığının kurtuluş özüdür. Bu özden kopmak, ona ters düşmek, ana kaynaktan kopmaktır. Ve durum ne olursa olsun sonuçta düşmanla bütünleşmektir.

Kürdistan'da doğru-devrimci düşüncenin gelişmesi, başta sömürgecilik olmak üzere, birçok çevreyi rahatsız ediyor ve bu gelişmenin önü saldırılarla alınmaya çalışılıyordu. Bir yandan sömürgeciliğin imha hareketleri, diğer yandan sosyal-şoven ve reformist-milliyetçi kesimlerin her türlü karalama ve hatta şiddete varan saldırıları karşısında yeni önlemlerin alınması bir zorunluluktur. Aynı zamanda tüm bu saldırılar amatör bir tarzda karşılanamazdı. Dolayısıyla profesyonel bir tarz gerekiyordu. Grubun yerine de sağlam bir profesyonel devrimciler örgütünün kurulması yaşamsal önemdeydi. Parti Kuruluş Kongresi, işte böylesi tarihi bir adımın atılmasının ifadesiydi. Yeni süreçteki politik görevlerin yerine getirilmesi, ancak böylesi bir parti örgütlenmesiyle mümkündü.

Partinin kuruluşu, aynı zamanda bir dönemin kapanması ve yeni bir dönemin başlangıcının da ilanıydı. Eskinin amatör grup ilişkilerinin ve çalışma tarzının egemen olduğu ve daha çok ideolojik görevlerin yerine getirildiği ve ideolojik mücadelenin esas alındığı bir dönem kapanmış, profesyonel çalışma tarzı ve grup yerine, profesyonel bir parti örgütlenmesinin oluşturulduğu, ideolojik gelişmenin sürdürülmesinin yanısıra, asıl olarak politik görevlerin öne çıktığı, yazılı, sözlü ve şiddet temelinde politik ajitasyona yönelindiği, kitlelere sahip çıkılarak, onların doğru yola kanalize edildiği, halk kitlelerinin bir bayrak altında toplanmaya başlandığı ve kitlelerin idare edilme sorununun ortaya çıktığı, bunun üstlenildiği yeni bir dönem açılmıştı. "*Böylesine kabaran kitle ilgisi ve desteği ortamında, o zaman gerçekleşen kongremiz, öncünün sadece bir ideolojik grubu değil, kitleleri de idare etmekle yüzyüze geldiğini ortaya koyuyordu. Dolayısıyla taktik önderlikle kitleleri gösterilere çeken, kitleleri polisin ve jandarmanın saldırılarından koruyan ve kitlelerin öz savaşının yönetimini geliştiren ve uygulayan bir önderliğe doğru dönüşümü sağlamayı hedefliyordu. Kongremiz'in bütün tazeliği ve tecrübesizliğine rağmen ifade etmek istediği gerçek buydu. Zaten böyle bir kongreyi gerçekleştirmemizin başka bir anlamı olamaz.*" (Önderlik)

1972-'73 çıkışından itibaren sürecin tekbaşına önderlik tarafından karşılandığını belirtmek yerinde olacaktır. Kaldı ki bu, günümüze kadar da böyledir.

İlk grubu oluşturan kadroların yetersizlikleri de parti edebiyatımızda belirtilmiştir. Başından itibaren kendisini Önderlik'le bütünleştiren samimi, dürüst ve doğru bağlılığın örneklerini sunan kadrolar olmakla birlikte, kendini sürece doğru katmaktan uzak, yetmez, ilgisiz, kendini eğitmeyen ve örgütlemeyen kadroların varlığı da bir gerçektir. Bu durum daha grup aşamasındayken, kendini iddiasız kılma ve deşifre zeminini hazırlama gibi bir tehlikeyi de içinde barındırıyordu. İşte parti ilanı, aynı zamanda bütün yetmezliklere verilen bir karşılıktır da. Çünkü parti ilanı, güçlü bir iddianın, devrimde kararlılığın tarihi bir adımıdır.

26-27 Kasım 1978 Kuruluş Kongresi'nde bu tür yetmezlikler kendisini göstermiştir. Bu sürece katılanlardan kimileri iddiasız, kimileri istismarcı ve kimileri de doğru bir katılımı göstermeyenlerdi. Kuşkusuz bunun yanında, sürece oldukça iddialı katılan ve hakkını vermeye çalışan yoldaşlar da vardı. Sonraki süreç bu konudaki ayrışmayı daha net bir şekilde ortaya çıkardı. "*Kariyerist, bastırmacı ve tasarrufçu eğilim Şahin Dönmez örneğinde görüldüğü gibi, yakalanır yakalanmaz düşmana teslim olmayı hesapladı. Henüz doğru dürüst örgütlenmemiş olan partiyi olduğu gibi tahrip etmeyi hedefledi. Kariyerist ve fırsatçı kesimin durumu böyleydi. Edilgen ve sessiz kesim, işleri kendiliğindenciliğe terkeden, görevlere talip olmayan ve dolayısıyla daha sonra ağır bir yetmezliğin içine düşen kesimdir. Kararlı kesim ise, Mazlum ve Hayri yoldaşların örneğinde görüldüğü gibi, sonuna kadar direnişi, gerçekten gösterilebilecek en görkemli direnişi sergileyerek şehadet mertebesine kadar yükselmesini bilmişlerdir.*" (Önderlik)

"Kürdistan gibi bir zeminde örgütlenmeye cesaret etmek bile, örgütlülüğü yarı yarıya başarmak demektir. Bu açıdan partinin kuruluşu dev gibi bir adımdı; belki de Kürdistan tarihinde en soylu ve en cesaretli adımlardan biridir. Salt işçi sınıfının örgütlenmesi anlamında değil, bir bütün olarak Kürdistan halkını modern, çağdaş bir gelişmeye ulaştırmak için toplumun tümünün her alanda örgütlendirilmesi, ulusal ve toplumsal kurtuluş için anahtar bir sorundur."

Daha 1975-'76 yıllarından itibaren, düşman sızmalarının partiye tasfiyeyi dayatmaları, yine düşmanın direkt imha yönelimleri, içte kadrolar şahsında yaşanan yetersizlikler, daha ilk adımlarında partinin tasfiyesine zemin hazırlayan oldukça önemli gelişmelerdir. Ancak tüm bunlara rağmen sürecin başından sonuna kadar tek başına damgasını vuran önderliğin çabaları ve bunun bir parti ilanıyla doruğa ulaşması bütün yönleriyle boşa çıkaran oldukça görkemli bir olaydır. Donanımsızlık, katılımların temsil gücü ve bilinç düzeyindeki yetersizlikler, tecrübesizlikler olmasına rağmen, eldeki olanaklarla böylesi tarihi bir adımın atılması, bir zorunluluktu. Önemli olan, adımı atabilmekti. Varolan yetmezliklerin ve yetersizliklerin aşılması, ondan sonraki süreçte mutlaka gelişmesi gereken bir mücadele olmalıydı, ki olan da budur. Bu da 1972 ve '73'lerden beri böyledir. Bu işe adım atılırken tek bir kişi ve iki sözcük vardı. Daha sonraki gelişmeler, iddianın ve kararlılığın büyüklüğünü ortaya koymuştur. Aynı durum, 1978 Kuruluş Kongresi sonrası için de geçerlidir.

"*Yeryüzüne gelmenin, sağlıklı bir doğuş yapmanın*" adı olan 27 Kasım 1978 I. Parti Kuruluş Kongresi, Kürdistan'ın kör tarihini değiştirmede bir dönüm noktası niteliğindedir. 27 Kasım 1978, Kürdün doğuş ve yükseliş döneminin açılışının resmi bir ifadesidir.

Her şeyden önce I. Kuruluş Kongresi, Kürdün yüz yıllar boyu süren örgütsüzlük tarihine bir son vermenin adıdır. Yüzyıllarca düşmanları tarafından yönetilen, kendi iç örgütlülüğünü sağlayamayan, ulusal ve toplumsal parçalanmışlığın da bir sonucu olarak, tarihsel örgütsüzlük girdabında boğulmayla yüzyüze kalan, kendine yabancılaşan, başkalaşıma uğrayan, kendi kaderi üzerinde söz sahibi olamayan Kürdistan'ın ve Kürt halkının bu kötü kaderine indirilen bir darbedir, 27 Kasım 1978. Örgütlü halk olma yolunda, tarihe atılan en ciddi ve en görkemli bir adımdır.

"*Kürdistan gibi bir zeminde örgütlenmeye cesaret etmek bile, örgütlülüğü yarı yarıya başarmak demektir. Bu açıdan partinin kuruluşu dev gibi bir adımdı; belki de Kürdistan tarihinde en soylu ve en cesaretli adımlardan biridir. Salt işçi sınıfının örgütlenmesi anlamında değil, bir bütün olarak Kürdistan halkını modern, çağdaş bir gelişmeye ulaştırmak için toplumun tümünün her alanda örgütlendirilmesi, ulusal ve toplumsal kurtuluş için anahtar bir sorundur.*" (Önderlik)

Kürdistan ulusal kurtuluş sorunu aynı zamanda bir öncülük sorununu da içeriyor. Çağımızda, böylesi bir sorunun çözümünü gerçekleştirebilecek yegane öncülüğün proleter öncülük olduğu, 17 Ekim ile birlikte kanıtlanmış, sonraki süreçlerde bu birçok ülkede pratik bir ifadeye de kavuşturulmuştur. Kürdistan'ın çağa denk düşmeyen yapısı, sorunun modern öncülüğü konusunda 1960'lara kadar olanak tanımamış olsa da, 1960'lardan sonra toplumsal yapıdaki değişiklikler, proleteryanın ortaya çıkışı ve objektif şartların el vermesi, bunun koşullarını oluşturmuştur. Kürdistan ulusal kurtuluş sorunu, ancak ve ancak çağa uygun, modern, devrimci bir sınıfın ve ideolojinin öncülüğünde çözüme kavuşturulacak bir sorun olduğundan, bunu başaracak güç çağın en devrimci sınıfı ve onun öncülüğü olacaktır. İşte 27 Kasım 1978 I. Kuruluş Kongresi, Kürdistan halkını çağımızın en devrimci sınıfının öncülüğüne ve onun en bilimsel ve en doğru ideolojisine kavuşturan ve Kürdistan'da öncülük sorununa kesin çözüm getiren bir atılımın ifadesidir.

Kürdistan'daki proleterya partisinin kuruluşunun adı olan 27 Kasım 1978 I. Kuruluş Kongresi, aynı zamanda burjuva milliyetçiliğine karşı proleterya yurtseverliğinin ortaya çıkışı olduğu gibi, proleterya enternasyonalizminin de doğuşudur. Zaten hareketin başından itibaren önderliğin yanı başında yer alan Haki ve Kemal yoldaşlar, bu hareketin enternasyonalist özünü ve kimliğini daha ilk adımlardan göstermişlerdir.

I. Kuruluş Kongresi, ulusal bağımsızlık siyasetinin formüle edildiği programıyla, ulusal birlik yönünde atılan tarihteki en ciddi adım niteliğindedir. Salt bununla da sınırlı değil, Kürdistan devriminin enternasyonalist niteliği, bölge üzerindeki etkileri düşünüldüğünde, Parti I. Kuruluş Kongresi bölgesel ve uluslararası düzeydeki bir olaydır.

I. Kuruluş Kongresi'nin önemi üzerinde daha da fazla durulabilir. Ama ana başlıklar halinde de olsa, bu belirlemelerin böylesi tarihi bir adımın önemi konusunda bir fikir vereceği inancındayız.

27 Kasım 1978 I. Kuruluş Kongresi, aynı zamanda ve asıl olarak öncü'nün özüdür. Bu öz daha öncesinden ortaya çıkarılmıştır. Bu öz, önderliğin bilinci ve eylemidir. Bu öz Hakilerin, Mazlumların, Kemallerin, Hayrilerin kendilerini önderlik gerçekliğiyle bütünleştirerek, iddia, kararlılık, çaba, azim, cesaret ve fedekarlıklarıdır. Bu öz, Kürdistan halkının, Ortadoğu halklarının ve dünya insanlığının kurtuluş özüdür. Bu özden kopmak, ona ters düşmek, ana kaynaktan kopmaktır. Ve durum ne olursa olsun sonuçta düşmanla bütünleşmektir.

Sonraki süreçlerin incelenmesi sırasında, öze ters düşmenin yarattığı sonuçları belirlemek açısından, kısaca da olsa bunu belirtme gereği duyduk.

1978 I. Kuruluş Kongresi sonrası gelişmeler, böylesi bir zirvenin amaçlarına ulaştığını açıkça ortaya koyuyordu. Aralık 1978'deki Maraş katliamı, parti kuruluşuna düşman tarafından verilen bir yanıttı. Bir tehdit ve bir uyarıydı. Buna karşılık, 30 Temmuz 1979'da öncü, kuruluşunu resmen ilan etti. Bu da düşmana verilen, mücadeledeki kararlılığın ve devamın bir yanıtıydı.

Parti kuruluşundan sonra mücadele, içinde parti militanlarının amatörlüğünden ve önderliğin çabalarına, tarzına, ve temposuna cevap olamamalarından, onu anlayamamalarından kaynaklı hatalar taşısa da, kesintisiz bir biçimde sürdü ve düşmanı ciddi bir şekilde tehdit etmeye başladı. Bu tehditi ve tehlikeyi algılayan düşman, bunu 12 Eylül askeri faşist diktatörlüğüyle bertaraf etmek istedi. Böylece partinin taktik geri çekilişi ve II. Kongre'ye giden süreç de başlamış oldu.

Sürecek

Bireycilik devrimden ve ülkeden kopuştur

M. Sait Üçlü

Kürt kişiliği kendi gerçekliğine yabancılaştırılmıştır

Yabancılaşma bireyin kendi kendisiyle çatışması, çelişmesidir. Kendinden, kendi öz değerlerinden uzaklaşmasıdır. Kendi kendini inkarıdır, kendini inkar ederek kendi karşıtına dönmektir. Kendi karşıtına dönüşme bireyciliğe dayanıyor. Özel savaş rejiminin dayattığı bireycilik, 'ben'leşme, bireylerin örgütlü yaşama gelmelerini engellemeye çalışmaktadır. Partinin ve halkın yarattığı kolektif değerleri ortadan kaldırarak, devrimci kişiliği parçalayarak etkisizleştirmektir. Yabancılaşma, örgütlü kişilikden uzaklaşmadır. Ulusal, siyasal, insani kimliği reddetmektir.

Yabancılaşma yozlaşmaktır. Kendini inkar ve reddetmektir. Temel özelliklerinden, temel değerlerinden vazgeçmektir. Başkalaşıma uğramaktır, soysuzlaşma ve kendini yitirmektir. Kendini yitiren halk, yok olan halktır. Koruculaştırma, Barzanileştirme, itirafçılaştırma, Kürtlükten uzaklaştırma, devrimden ve ülkeden koparmaktır. Başkasının hesabına Kürt halkının özgürlük hakkını satma ve köleleştirmektir. Yabancılaşan Kürt köleleşen Kürt'tür. Kendi ulusal kimliğini yitiren Kürt; yabancılaşan, kendi karşıtına dönüşen Kürt'tür. Artık burada karşı gücün fazla uğraşmasına gerek kalmıyor, çünkü yabancılaşan Kürt kendi kendine düşmanlık yapıyor.

Her şey özel savaşın imbiğinden geçirilerek bireyselleştiriliyor

Düşman kentleri boşaltıyor, köyleri yakıp-yıkıyor, dağıtıyor, aileleri parçalıyor, ulusallaşmayı engelliyor. Göçebelik büyük bir bireyselleştirmeyi doğuruyor. Vatandan koparılan birey, aile, halk, metropol kentlerin varoşlarında bireyciliğin çirkefine sokuluyor. Kürt 'metropol-kent'lerin varoşlarında sefalete mahkum edilerek, geri yoz, kozmopolit bir yaşam içine çekilerek, sahte umutlar, hayaller sahte vaadleri yaratarak kendisine düşman hale getiriyor. Bu sahte yaşamın, bu bireyci, bencil, kirli yaşamın peşine düşürülerek, ülkeden, özgürlükten vazgeçirilmeye çalışılıyor. Burada özel savaşın geliştirdiği, dayattığı, bireyselleştirme, bireycilik; hayvanlaştırarak 'ben'leştirerek teslim alma, denetime alma yöntemidir. Vatan, toprak bir halk için, bir birey için yaşamın öz suyudur. Özgürleşmede, ulusal kurtuluş mücadelesinde, ulusa, halka, bireye güç verir. Direnmeyi geliştirir, güçlendirir. Kendi toprakları üzerinde direnen bir halk, köklerini toprakların derinliklerine salan, öz suya inen yüzyıllık bir çınar gibidir.

Ortadoğu'ya, Avrupa'ya ve Türkiye metrepollerine göçertilen Kürt insanı, aç, susuz bırakılarak maddiyat derdine, açlık derdine düşürülüyor. Bir yandan güç, yaşam kaynağından koparılıyor diğer yandan bireyselleştiriyor. Parçalanan, dağılan, topraktan koparılan halk, aile, birey güçten düşürülüyor, zayıflatılıyor, giderek de kendi karşıtına dönüştürülüyor.

Özel savaş rejimi Kürdü, bireyciliği dayatarak hiçleştiriyor

Hiçleşme, ülkeden, halksal değerlerden, ulusal kurtuluş mücadelesinden fiili olarak kopmayla başlıyor. Kendisine yabancılaştırılan, kişiliği parçalanan, bireyselleştirilen, 'ben'in imbiğinden geçirilen Kürt, güçten düşürülerek hiçleştiriliyor.

Hiçleştirme, bir tür yozlaşma, yozlaştırma oluyor. Yozlaştırılan birey, sevgiden, tutkudan, aşktan, güçten düşürülüyor. Ruhu kartılan, yüreği taşlaştırılan sevgisiz, aşksız, amaçsız, hedefsiz bırakılan birey başıboş duruma getiriliyor, serseri bir mayına dönüştürülüyor. Hiçleştirme bir tür iğdiş etme, yani kısırlaştırma oluyor.

Hiçleştirme, bir sevgi katliamıdır. Yurtseverlik duygularını, devrimci duyguları, emek sevgisini, halk sevgisini, insan sevgisini katlederek hayvanlaştırmaya çalışıyor. Bir tür karıncalaştırma, robotlaştırma, soysuzlaştırma oluyor.

Burada birey aşağılanıyor, horlanıyor. Kürt bireyi büyük bir açlığa, yoksulluğa ve sefalete mahkum ediliyor. Bu, cüceleştirme, sıradanlaştırma, vasatlaştırma, düzen sınırları içine çekerek, bireyciliğin içinde eritme, hiçleştirme politikası oluyor. Amaçtan, hedeften saptırılan, yoksun kılınan birey, hiçleşen bireydir.

Bireyselleştirmek insansızlaştırmaktır

Ülke insansızlaştırılıyor. Kuzey'de olduğu kadar Güney'de de boşaltılıyor. Kürt toplumu parçalandıkça, göçertildikçe, dağıtıldıkça, güçten düşürüldükçe, bireyselleştirildikçe ülke baştan başa insansızlaştırılıyor. Yakılan-yıkılan, harabe haline getirilen ülke, aynı zamanda büyük bir yok oluşu ifade ediyor.

Özel savaş rejimi, sadece göçertmeyle, kıyımlarla, ülkeyi boşaltmayla insansızlaştırmayı dayatmıyor. Bu fiziki insansızlaştırmayla birlikte Kürt bireyinin ruhsal yapısını, düşünsel yapısını, yaşam tarzını da bireyselliğin bataklığına çekerek, insansızlaştırıyor. Ülkeyi insansızlaştırmayla birlikte ruhlar da insansızlaştırılıyor.

Yok edilen Kürt kültürü, dili, folkloru, sanatı, manevi-moral, coşkusal değerleri özünden saptırarak Kürt bireyine insansızlaştırmayı dayatıyor. Kürdün yaşamı, düşünce ve ruh dünyası, insani özelliklerden, insani değerlerden arındırılıyor. Böylece kültürsüz, dilsiz bırakılan Kürt aynı zamanda insansızlaştırılmış Kürt oluyor. Sanatını, manevi değerlerini yitiren insanın ruhu çoraklaştırılıyor. Bu düşünceyle birey, cüceleştirilerek; yüreği karartılarak insansızlaştırılıyor. Ülkeden koparılan sadece insan değil, aynı zamanda ruhların, yüreklerin, beyinlerin koparılmasıdır.

Böylece kendisine yabancılaştırılan, insansızlaştırılan Kürt bireyi kendisini bir "*fetiş*" bir maske, ürkütücü bir yaratık olarak görmeye başlıyor. Marx'ın metalardan fetişizm dediği şey, Kürt bireyi aç bırakılarak çöplüklerde bir parça ekmeğin peşine düşürülerek ona tapınır hale getiriliyor. Böylece aç kalan bir parça ekmek bulan Kürt "*tanrıya bin şükür*" eder hale getiriliyor.

Herkes kendi açlığının derdine düşüyor. Ardından özel savaş kurmaylarınca "*yardım*" adı altında bir parça yiyecek, bir parça giysi, askerlerin eşliğinde, silahların gölgesinde arabalara bindirilip dağıtılıyor. Diyarbakır'daki sözde yardım dağıtma manzaraları özünde halkımızın ulusal onurunu çiğneme, bireyselliği dayatma, insani değerlerinden uzaklaştırma ve insansızlaştırma oluyor. Bunun temel amacı, PKK'den, ulusal kurtuluş mücadelesinden uzaklaştırmaktır.

Sadece ülkeden kopmakla insanlar bitirilmiyor. Esas olarak ruhların bu tarzda kirletilerek, düşürülerek insansızlaştırılması oluyor. Yüreğinde vatan, emek, halk sevgisinin kırıntısı bırakılmayan insan zaten ölü insandır.

Bu yöntemle, Kürt bireyi kişiliksizleşmeye götürülüyor, cansız bir nesneye dönüştürülüyor. Bu, 'ben'in bireyciliğin en tortu, en aşağılık biçimi oluyor. Özel savaşın bu bireycilikle, bu 'ben'leşmeyle insanı bitirdiği kadar, hiçbir kimyasal silah bitirmiyor. İnsansızlaştırma, aynı zamanda okul sistemiyle, medyayla, günlük pazar ilişkileriyle yapılıyor. Günlük olarak birey, metanın bir parçası haline getiriliyor. Özel savaş, iğneden ipliğe bütün insani değerleri metalaştırıyor. Metalaşan, bireyselleşen kişi insansızlaştırılıyor. Çünkü burada ruhları kirletilen, yürekleri taşlaştırılan, düşünme yetisi ortadan kaldırılan birey, yok edilmiş oluyor. Her şey metaya endekslenerek gerçekleştiriliyor.

Ucubeleşen bireycilik, ucubeleşen kişilik kendi halkını, kendi insanını, kendi ailesini, kendi kendisini katleder hale getiriliyor. Artık mafyalaşan, çeteleşen, eroin, fuhuş vb. ile uğraşan, toplumu zehirleyen birer tetikçi olarak bütün kirli cinayetlerde kullanılır hale getiriliyor. Bir tür kokuşma, çürüme, yozlaşma, parçalanma ve dağılma oluyor. Sonuçları sadece bunlarla sınırlı kalmıyor. Aynı zamanda çeşitli biçimlerde tüm topluma yansıyor. Nitekim, özel savaş gerçekliğine bağlı olarak gelişen çeteleşme, mafyalaşma, 'faili meçhul' cinayetler, sokak infazları vb. işler insansızlaştırmanın, kişiliksizleştirmenin bir biçimi oluyor. Böylece bütün toplumu kendi etkisi altına alıyor.

Bunun özü Kürt halkını özgürlük mücadelesinden koparmak, parti karşıtlığına dönüştürmek. Bu zemin üzerinde duyarsızlaştırılan birey hiçleşiyor. Nitekim toplumun önemli bir kesiminin, bu kadar ölüm, bu kadar savaş, bu kadar açlık, işkence, tam kirlenme ve yoksulluk karşısında sessiz kalması bunun bir sonucu oluyor.

Bireyselleştirilen Kürt kaçırtılan Kürt'tür

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinden, PKK'den kopan, onun dışında kalan Kürt, bireyselliğin ağına düşen, düzenin tuzağına düşen Kürt'tür. Dayatılan bireyselleştirilmeyle, bencilleştirmeyle Kürt kendi toprağından, halkından, değerlerinden koparılıyor. Özgürlük mücadelesinden uzaklaştırılıyor.

Bireyselleştirilen, yalnızlaştırılan, mücadeleden koparılan Kürt kendi gerçeğinden kaçan Kürt'tür. Ülkeden kaçmakla kalmıyor, bütün insani ve halk değerlerinden de kaçıyor, bir inkar tutumu içine giriyor, inkarın çocuğu durumuna geliyor. Çoğu zaman bu türden ilişkiler işbirlikçiliğe kadar gidiyor. Bireyi, ihanetin kirli, kokuşmuş bataklığına dek götürüyor.

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi bir halkın, milyonların birleşik iradesi anlamına geliyor. Bir halk gerçekliğini ifade ediyor. Buradaki özgürleşmede, özgürlük kazanımında bir halkın birleşik emeği vardır. Burada müthiş bir kolektivizm, yüksek dayanışma ruhu vardır. Tarihsel, toplumsal açıdan kolektivizmi 'biz'ler; evrenselliği ifade ediyor ve tamamen bireyselliğin karşıtıdır. Yüksek dayanışma ruhu, ortak irade, emek birlikteliği kolektif çalışma, toplumsal sevgi, aşk yeni yaratımın, yeni yaşamın özünü oluşturuyor. Bu özünde insanlıktan kaçıştır. Kürt bireyinin Kürt halkından kaçışı, ülkeyi terkedişi veya rejimin uygulamalarının bir aracı olması bireyselleşmektir. Ülkeden, değerlerden kopma duygusuyla, düşüncede yaşamdan kopmaktır. Ahlaktan, maneviyattan, moral değerlerden kopmaktır. Sadece yeme-içme ve cinsel güdülerin tatmini derecesine düşürülen Kürt, siyasal açıdan ölü Kürt'tür. Bu yöntemle toprağın, ateşin bereketinden, Mezopotamya'nın yüceliğinden, savaşçılığından, özgürleşmekten, bağımsızlıktan büyük bir kaçış oluyor. Bu kaçış ulusal, sosyal yokoluştur.

Özel savaş Kürt gençliğini bireyselleştirerek holiganlaştırıyor

Kürt gençliğini Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinden uzaklaştırmak, kirli düzen ilişkileri içine çekmek için, gerici şiddet ortamına çekerek kaba güç kullanan sokak serserisi durumuna düşürüyor. Ulusal, sınıfsal bilinçten uzaklaştırılıyor. "*Declasse*" elementler durumuna getiriliyor. Lümpen, yoz, geri, içki, kumar, mahalle kabadayılığı içine çekerek güçten düşürüyor, tamamen bireysel bir yaşamın içine çekerek toplumsal gelişmeler karşısında duyarsızlaştırılarak bireysel amaç ve çıkarlar için kaba güç kullanır duruma getiriliyor. Bütün değerlerden uzaklaştırılarak mücadeleden kopuşu sağlanıyor. Bireycilik burada bir tür yoketme, kendi karşıtına dönüştürme oluyor.

Bireycilik, bencillik, egoizm geliştirilerek, bireysel yaşama özendirilerek, yoz yaşam içine çekilerek, "*holliganlık*" geliştiriliyor. Kişilik parçalanmakta, dağılmakta, kabalaştırılmakta ve kendisini inkar edilir hale getiriliyor. Holiganlık bir tür kendini yoketme oluyor. Sınıfsal, ulusal ve bağlı olarak insani kimliğini yitiriyor. Tamamen bireysel yaşamı öngören bu holigan gençlik, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşıtlığına dönüştürülüyor.

Özel savaş rejimi önce Kürt gençliğinin feodal "*mertlik*" anlayışını öne çıkartıyor. Yapısından gelen geri feodal kavgacılığı Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı kullanıyor. Bu amaçtan yoksun ülke değerlerinden koparılmış kaba, geri şiddet veya kavgacılık bireyciliğe oturtuluyor. Bu bencil kavgacılık, feodal mertlik anlayışı, özel savaş tarafından çok sinsi bir tarzda kullanılıyor. Ve Kürt gençliğini düşürmenin bir aracı durumuna getiriyor. Feodal kabadayılık, delikanlılık, feodal mertlik bunun bir aracı oluyor. Bu ise Kürt gençliğini ülkeden koparma, özgürleşmekten uzaklaştırma, yoz yaşama bağlama, maddi değerler peşine düşürmenin bir yöntemi oluyor.

Özel savaş tüm toplumdaki her türlü üretkenliği, yaratıcılığı katlediliyor, üretimden koparılan kişi sırf psikolojisiyle saldırganlaştırılıyor, kabalaştırılıyor. Burada her bireyin kendine özgü bir 'ben'i oluşturuluyor. Egemen olan 'ben'dir, bireysel çıkardır. Bu ise, çıkar için tüm kutsal değerleri satma, çiğneme oluyor. Hayvanlaşma burada başlıyor. Üretimden koparılan, kabalaştırılan, bireyselliğin, bencilliğin, egoizmin bataklığına çekilen bu kesim tamamen yağma ve talanla geçiniyor. İhaneti, işbirlikçiliği, bireyciliğin yanında asalaklaştırılıyor.

Parti yaşamını yozlaştırmanın bir aracı olarak bireycilik

"*Düşünmeye üşenen, iradesi kırılan, coşku, heyecan ve öfkesi iğdiş edilmiş bir bireyden ihtilalci çıkmaz*" diyor Parti Önderliği.

Bu belirlemeden de anlaşılacağı gibi Parti yaşamını bozmak, parti ilişkileri yerine düzen ilişkilerini dayatarak, rehabilite ederek, marjinalleştirerek güçten düşürme amaçlanmaktadır. Böylece güçten düşürülen, parti yaşam tarzından, ilişkilerinden uzaklaştırılan, iğdiş edilen birey saf dışı bırakılmış olmakla kalmıyor, hem de bunun aracılığıyla tüm parti ortamını zehirleyerek etkisizleştiriyor. Ülke, halk, parti ve şehitler yerine kendini esas almaktır. Bireyciliştirilerek, kişi 'birey' öz-kişilik sahibi olmaktan çıkartılıyor. Bağımsız kişilik kazanma yerine, bireycilikle bu özel savaşın bir uydusu durumuna getiriliyor. Uydulaşma, robotlaştırmaktır. Düzenin çarkları arasında eriyip gitmektir. Parti ortamında birey ister bilinçli ister bilinçsiz tarzda yapsın, partimizin kolektif yaşam biçimini, kolektif çalışma tarzını, yoldaşlık ilişkilerini, halka bağlılık yerine, devrimin çıkarları yerine kendini esas alma, işin merkezine koymak bireyciliktir. Parti ortamı güzellik ortamıdır. Parti ortamı kolektivizm, yücelik, güven ve dürüstlük ortamıdır. Her şeyin kutsal emek üzerinde yücelen, halkın, insanlığın çıkarları içindir. 'Ben'den önce 'biz', 'birey'den önce halk, insanlık gelir. Parti ortamı her türlü bireycilikle, bencillikle, egoizmle, kişisel çıkarla çelişki ve çatışma içindedir.

Ancak her gün her saat düzenden edindiğimiz alışkanlıkları, özellikleri, gerilikleri çeşitli biçimleri parti ortamına dayatıyoruz. Parti ortamını düzenden aldığımız geriliklere, bireyselliklere, keyfiyete uydurmaya çalışıyoruz. Burada müthiş bir bireycilik var. Bireyin çıkarları, halkın çıkarlarının önüne çıkarılıyor. Bireysel yaşam, partili yaşamın önüne geçiriliyor. Bu, özünde özel savaş rejiminin dayattığı bir özellik oluyor. Parti ortamını muğlaklaştırmak anlamına geliyor. Bu, özel savaşın dayattığı, düşürme, partiden koparma ve yalıtma, bireyi toplumdan uzaklaştırma gömme felsefesi oluyor. Aslında burada düzenle parti ilişkileri arasında amansız bir mücadele sözkonusudur. Bireyciliği dayatmak, düzenden yana tavır almaktır.

Özel savaşın dayattığı bu bireyciliği yenmek, devrimcileşmek, partileşmek, parti yaşam tarzını egemen kılmak, düzenin dolaylı, dolaysız dayattığı her türden ve her renkten bireysel alışkanlık, ilişki, duygu, düşünüş tarzı, ruhsal yapılanma ve kültürünü yenilemekle mümkündür. Buysa kolektifleşmek, genelleşmek 'biz'leşmek, her şeyi toplumsal amaçla bütünleştirmek bunu öncelikli olarak ele almak ve buna göre düşünmekle olasıdır. Unutmayalım ki, devrim milyonların birleşik kolektif iradesidir. Devrimin bütün yaratımları milyonların ortak emeğinin ürünüdür. Burada bireyi bir genelleşme, evrenselleşme ve kolektifleşme vardır. Bu yakalandığı oranda düzenin dayattığı bireycilik, bencilleşme aşılabilir. Burada bireysel yetenek, emeği, amacı devrimsel iradeye tabi kılmak, ona göre konumlandırmak bir zorunluluktur. Bu yapılmadan iç düşman yenilgiye uğratılamaz.

Aslında bireycilik, bencillik, egoizm düzenin içimize, ruhumuza, yaşamımıza saldığı bir canavar oluyor. Bu canavarla ancak partinin yaşam tarzıyla, kolektivizmiyle mücadele edilebilir. Şu ortaya çıkıyor: Özel savaşın parti ortamına dayattığı bireyciliği yenmek, ruhsal, düşünsel, fiziksel, eylemsel, manevi ve moral olarak amaca kilitlenmek, ama uygun araç ve yöntemler geliştirmekle mümkündür.

Parti kolektif iradedir. Kolektif emektir. Bir halkın istemlerinin, düşüncelerinin, emeğinin, geçmiş ve geleceğinin bütün maddi ve manevi değerlerinin içinde yoğunlaştığı öncü bir güçtür. Tamamen halkın, sınıfın çıkarlarının ifadesidir. Burada her şey devrim çıkarlarına göre biçimlenmek durumundadır.

Parti yaşamı yerine kendisini örgütlemek, yetkiyi ve görevi bu amaçla kullanmak, özünde partinin kolektif görev anlayışı yerine bireysel tarzı dayatmaktır. Bireyci bir yönetim tarzı bireyin çıkarlarını esas alır ve özü itibariyle devrimle çelişir. Burada bireycilik her türlü bozgunculuğa, kariyerizme ve her türden maceracılığa yaşamaya dönüşür.

"*Özellikle son dönemlerde kitleselleşen ve biraz da iktidarlaşma durumu ortaya çıkınca çarpıcı bir biçimde açığa vuruyor bu. Yetkiyle, örgüt içi değerleri bireysel tasarrufa çekmek bir mücadele tarzı haline gelmiştir*" diyor Önderlik.

Bu her şeyden önce küçük-burjuva yönetim tarzıdır. Sosyalist emeği yadsıma, onun karşıtına dönüşmektir. Kendi rahatını, kendi kariyerini, kendi çıkarlarını örgütleme ve iktidarlaşmaktır. Partinin olanaklarını bireysel çıkarları için kullanmaktır. Bu, bir tür gaspçılık oluyor, aynı zamanda asalaklıktır.

Emek sarfetmeden, hak etmeden başkasının emeği üzerinde yükselmek kariyerizm ve bir tür düzen hastalığı oluyor.

Bireycilik aynı tarzda partinin kolektif eğitim anlayışını da boşa çıkarmanın bir yöntemi oluyor. "*Eğitimi biraz aldıysanız 'bununla bireyciliği derinleştireyim' dediniz. Ortamını yakaladığınızda 'biraz daha kendimizi konuşturalım' hesabını yaptınız. Atadan kalma bir ideolojidir. 'Bir ağalık da biz oluşturalım, bir beylik veya bir uşaklık tarzını da ben geliştireyim' diyorsunuz*" diyor Parti Önderliği.

Burada eğitim bireysel amaç için kullanılıyor. Kendisini örgütlemek, kendisini iktidarlaştırmak ve kendini konuşturmak için oluyor. Eğitim amacından saptırılıyor, kolektivizm yerine bireysel tarz esas alınıyor. Eğitim üretim içindir gerçekliği, eğitimi, devrimi geliştirme ve güçlendirme yerine kendini örgütlemeye oturtuluyor. Oysa partinin sosyalist eğitim anlayışı özgürleşmeye, değişim ve dönüşümü gerçekleştirmeye hizmet eder.

"*Halbuki temel değerlere göre birey ulusal olmalı, sosyal olmalı, birey örgütlü olmalı. Birey temel çelişkiye göre savaşmalı, birey iddialı olmalı, birey hak sahibi olmalı, birey temel yaşam imkanlarına sahip olmalıdır. Bu anlamda kendinizi bireyselleştirmemeniz, bundan kaçınmanız, sizi tümüyle kaybeden ve birey olarak da herhangi hak-hukuk sahibi olarak kendinizi ileri sürmeyecek bir konumda tutuyor*" diyor Parti Önderliği.

Bireyselleşen, bencilleşen, egoistleşen birey toplumsal değerlerden uzaklaşır, ulusal, sosyal, ideolojik düzeyden düşer ve tamamen burjuva bireyciliğinin bataklığına saplanır, sonuçta devrim iddasını yitirir. Devrimde iddia sahibi olmakla, bireycilik birbiriyle çelişkili ve çatışma halinde olan olgulardır. Bireyselleşen kişi toplumsal gelişmeler, devrim sorunları üzerinde yoğunlaşmaz. Yoğunlaşmadığı için de başarı ve sonuç elde edemez. Demek ki başarı için her şeyden önce kolektifleşmek şarttır. Çünkü bireycilik genelin çıkarlarını yadsır. Olay ve olguları bireyselleştirir. Düşünüş tarzı tekleşir, bireyin penceresinden dünyaya bakar.

Büyüklük, başarı, sonuç alıcılık, bireyin kendi iradesini genellikle, partininkine tabi kılmasından geçer.

"*Çok kötü alışkınlıklarınız var. Sigara da bir alışkanlıktır, ahbap-çavuşluğun sonuçlarını gördünüz... Bu bireysel kaygılar sizin birer özelliğinizdir. Bu alışkanlıklarla ordu kurmanız mümkün değildir*" diyor Parti Önderliği.

Alışkanlıklar özünde düzenin beynimizdeki yaşayan halleridir. Düzenin bireyciliğidir. Bu bireyci alışkanlıklar aşılmadan bireycilik altedilmeden, doğru tutarlı, kararlı bir mücadele geliştirilemez. Kolektifleşme sağlanamaz, doğru bir ordulaşma yaratılamaz, güçlü bir savaşım ortaya çıkarılamaz. Buradan da anlaşıldığı gibi parti ortamında bireycilik görev anlayışından, eğitimden, ordulaşmadan, yaşam alanına kadar kendisini çeşitli biçimlerde gösteriyor. Bireycilik; kişiyi ulusal, sınıfsal ve evrensel ölçülerden uzaklaştırıyor, tekleştiriyor. Özel mülkiyetin bataklığına çekerek düşürüyor. Partinin görev anlayışını muğlaklaştırıp boşa çıkartıyor.

"*Bizde bireycilik nedir? Bireycilik; başına buyrukluktur, keyfiliktir. O söylediğim işte gerilla kurallarını bir kenara bırakma başına buyrukluktur. Şunun ne kadar yaygın olduğunu biliyorsunuz. Terbiyeye gelmeyen, hep başkasının emir komutası altında tiril tiril titreyen bir TC ordusuna en iyi askerlik yapan Kürdistanlılardır. Ama kendisi için de kurala gelmez*" diyor Parti Önderliği.

Kural ve kaideye gelmeme, kendi çıkarları doğrultusunda örgütlenmeme, kendisi için askerileşmeme, ordulaşmama genelde sömürge ülkelerin, özelde Kürt halkının tipik bir özelliğidir. Oysa başarının tek yolu doğru örgütlülükten geçer. Parti yaşamında görev kutsaldır. Görevin büyüğü ve küçüğü olmaz. Bütün yetenekleri, enerjiyi, emeği tam kapasiteyle aynı kanala akıtmak bir zorunluluktur. Ancak bireyciliği esas alan, görev ve sorumluluklarını yerine getirmez. Bireyci anlayış görevi halka hizmet için değil, bireysel çıkar, bireysel güdülerin tatmini için kullanır. Koşulları zorlaştığında ise, görevi bırakıp kendisini yere atar. Ağlayarak, sızlayarak gerekçeler uydurarak görev yapmanın yollarını arar. Bireyciliğini yaşayan kişi görev adamı olamaz. Çünkü devrimden önce kendisini esas alır. Zor koşullar karşısında; "*edemem, yapamam*" diyerek tarzını dayatır.

Buradaki bireycilik kendisini yıpratmama anlayışıdır. Bu tür anlayışlar daha çok görevin ateşten gömlek olduğu zor koşullarda kendisini gösterir. Bireyselleşen, bireyciliği dayatan kişi zora gelmediği için zor koşullarda görevden kaçınır. Yıpranmayı, emek sarfetmeyi göze alamaz. Burada birey kendi yeteneklerini, enerjisini, kapasitesini, emeğini halkın hizmetine sunmak yerine kendi çıkarları için kullanıyor. Ve tamamen bireysel kaygılar öne çıkıyor.

Parti ortamında bireyci kişi, kendi yoldaşının başarılı olmasını istemez. Çünkü onun yaşam felsefesinde partiyi başarılı kılmak yerine, kendini başarılı kılmak yatıyor. Kendisini esas aldığında başarıyı da kendisinde somutlaştırmaya çalışıyor. Birey kolektivizmi, geneli esas almadığı için yoldaşına yardımcı olmuyor. Yardım sunduğunda ise bireysel hesaplar yapıyor, bireysel beklentiler içine giriyor. Güç, destek, yardım sunmanın koşulu bireysel beklentiler ve çıkarları oluyor.

Bireycilik parti ortamında kendiliğindencilik, plansızlık, programsızlık, yoğunlaşmama, düşünce tembelliği, sorumsuzluk biçiminde ortaya çıkıyor. Yaşamın, ilişkilerin ve görevlerin merkezine kendisini yerleştiriyor. Bireyci, özerk, ben-merkezci bir ilişkiyi esas alıyor. Önceliği devrime vereceği yerde kendisine veriyor. Böylece genelleşme, kolektifleşme yerine bireyselleşme ön plana çıkıyor. Yaratım, yaklaşım, ilişki bireyselliştiği için düzeyden düşüyor, geriliyor ve devrimin ihtiyaçlarına yanıt vermiyor. Devrimin müthiş kolektif gücü karşısında bireysel tarz cüceleşiyor, küçülüyor, yalnızlaşıyor ve çözüm olmaktan çıkıyor. Tam da bu noktada sorunlaşma, kaçışlar, dökülmeler ortaya çıkıyor. Halkın ortak yaratımı, emeği ve gücünü ifade eden devrim coşkun bir nehir gibi durmadan ileriye akıyor. Bireysellik ise çılgınca kendisini bu nehrin ters akışına vurma oluyor. Devrimle çelişme ve çatışma burada ortaya çıkıyor. Devrimin birleşik gücü, kolektif iradesi, devrime karşı ayak direten ve bireyselleşen bir çalı çırpı gibi kenara fırlatıyor. Bunlar akan bir selin ardından sağda solda bir moloz yığını gibi geride kalıyor.

Parti ortamında bireycilik kendisini muhafazakarlık, statükoculuk ve tutuculuk biçiminde gösteriyor. Bu yaklaşımın özü değişim ve dönüşüme kapalılıktır. Çünkü değişim ve dönüşüm güç, enerji, emek ve çaba istiyor. Bireycilik felsefesi ise kendisini esas aldığından buna güç getiremiyor. Bireysel güçle devrim mücadelesi yürütülmez. Kendisini yaşatma, koşullarını bulmadığı noktada ise gelişmeyi kurala, kaideye, disipline ve uygulamalara çeşitli gerekçelerle karşı çıkıyor. Böylece evrensel olanı, genel olanı, partili olanı kendi bireyselliğine uydurmaya çalışıyor. Bireycilik burada gerçekliği ters yüz etme oluyor. Doğruların, ölçülerin saptırılması oluyor. Bu yönüyle bireycilik değişime ve dönüşüme kapalı olduğu kadar gericidir de. İleriye akana engel olmak istiyor. Partiye geri düzen ilişkilerini dayatıyor.

Bireyci yaşamda son derece bencil egoisttir. Sürekli kendisini esas alır. Değişim ve dönüşüme kapalı olduğu kadar sosyalleşmeyen, genelleşmeyen bir özelliğe de sahiptir. Yaşamda hep ayrıcalıklı olmayı dayatır. Ayrıcalıklarına hak tanınmadığında ise ya geri çekilir daralır, kendini güçten düşürür ya da fırsat bulduğunda sol sekter bir çıkışla saldırganlaşır. Her iki durumda da kendisini partiye dayatır. Disiplini, kural ve kaideyi, karar ve talimatları, kişisel düşünüş tarzına, rahatına göre yorumlar ve uygulamaya çalışır. Bu yönüyle de karar ve talimatları boşa çıkartır ya da tek yanlı uygular. Burada "*benim düşünceme göre şöyledir, benim düşünceme göre şöyle olmalıdır*" diye en temel doğruları yorumlayarak saptırmaya çalışır. Bunun özü bireyciliğe dayanır.

Bireyci tip gelişmelere, sorunlara ve olumsuzluklara karşı son derece ilgisizdir. Kendisine dokunulmadığı sürece oldukça duyarsızdır. Adeta bana dokunmayan yılan bin yıl yaşasın misali hareket eder. Kendisine dokunulduğunda ise bir kaşık suda fırtınalar koparır. Yanlış, çarpıklığın teorisini oluşturur. Ve kendisini en doğru ilan eder. Bu noktada çalışma tarzında uyumsuzlaşır, didişir ve çatışır. Sonuçta, parti doğrularını boşa çıkartır.

Örgütsel, siyasal, sosyal, eylemsel yaşam ve ilişkilerde, ruhta ve düşüncede kolektivizmi yadsır. Teoride bunu yapmazsa bile tutum ve davranışlarıyla bunu gerçekleştirir, bireyciliği dayatır. Bütün bunları amaçla, hedefle bütünleştirmediği için hiçbir zaman başarı göstermez. Demek ki başarısızlığın temel bir nedeni de bireycilik oluyor. Bugün özel savaş bencilliği, bireyselliği egoizmi dayatarak kolektif ruh ve anlayışı erozyona uğratarak, rehabilite ederek sonuç almaya çalışıyor. Bununla partinin yaşam tarzını, üslubunu, ilişkilerini zehirliyor.

Küçük-burjuva bireyciliğinin bir başka biçimi ise "*rahattan rahatsız olmama*" gerçekliğidir. Bireyci kişi kendini yormaz, devrim için özveride bulunmaz. Tembellik, miskinlik, kendini yaşama, zora gelmeme, görev ve sorunlar üzerine de yoğunlaşmama, verimsizlik, üretimsizlik bireyciliğin bir sonucu oluyor.

Devrim gerçekliği ise bunun tam tersidir. Her türlü bireycilikle derin çelişki ve çatışma içindedir. Devrim durmadan gelişmeyi daha üst düzeyde yenilenmeyi öngörüyor. Gerektiğinde bir köşeye çekilip devrim sorunları üzerinde yoğunlaşmayı, gerektiğinde ise yoğun bir araştırma ve inceleme yapmayı, yeri geldiğinde eylem adamı olmayı öngörür. Kolektif yaratım, kolektif çalışma ve güçle düşmanın hızını, temposunu aşmak gerekli ve zorunludur. Oysa bireyci tarzla bencilleşmeyle, tekleşmeyle düzen aşılmaz. Tam tersine onunla bütünleşmeye gidilir. Şu ortaya çıkıyor: Bireycilik, bencillik, egoizm aşılmadan birey hiçbir şekilde sosyalleşmeyi yakalayamaz. Sosyalleşmeyen kişi ise devrimcileşemez. Ulusal, sosyal ve siyasal düzeyi yakalayamaz. Sosyalleşmeyen siyasallaşamaz. Siyasallaşma; aynı zamanda toplumun sosyal gerçekliğini kavramak, bilince çıkarmak ve genelleşmekle mümkündür. Devrim mücadelesinde sonuç almak için; genelleşmek, siyasallaşmak, ideolojikleşmek, sosyalleşmek, ulusal düzeyi yakalamak bir zorunluluk oluyor. Bunun için kolektif tarzı yakalamak gerekiyor. Düzenin beynimizde, ruhumuzda, yüreğimize saldığı bireycilik canavarını yenmek, başarıya ulaşmak ve güçlü bir örgütlülüğü yaratmak için; çabayı, enerjiyi ve emeği kolektifleştirmek, doğru tarzda amacın hizmetine koşmak zorunludur.

Özel savaşın dayattığı bireyci yaşam tarzı ve ilişkileri aşmak için partinin üslubunu, hitabetini yakalamak davranışlarımızı, ilişkilerimizi devrim gerçekliğine göre disipline etmek, ruhumuzu, nefsimizi, yüreğimizi terbiye etmek parti kültürüyle kendimizi donatmak gerekiyor.

Bireyciliğin yolaçtığı sonuçlar

Bireycilik parti ortamı açısından bir tür zehirdir. Kuralı, kaideyi, disiplini bozan, kolektivizmi dıştalayan, doğruları muğlaklaştıran, kafaları karıştıran, düzenle buluşturan bir tür hastalıktır. Bu örgütsel, siyasal açıdan güçten düşürme, etkisizleştirme anlamına geliyor. Genelin çıkarları yerine bireyin çıkarlarını yaşam tarzını esas alıyor.

Duyguda, düşüncede, ruhta bencilleşmeyi, bireycileşmeyi, yalnızlaşmayı yaratır, örgütün erozyona uğramasına yolaçıyor. Böylece devrim beklentisi yerine kişisel beklentiler öne çıkıyor. Bu, devrimde iddiası olan bir militan için kendi kendisiyle oynama anlamına geliyor. Amacı, hedefi şaşırtmak, sonucu boşa çıkartmak oluyor. Amaç ile yaşam arasında, teoriyle pratik arasında bir çelişki ve çatışma ortaya çıkıyor.

Bireycilik derinleştikçe, birey siyasal amaçtan uzaklaşıyor. Sonuçta onunla çelişir duruma geliyor. Çünkü amaç yüceliktir. Tamamen evrensel ve genel çıkarlar üzerinde biçimlenmiştir. Bireycilik ise tam tersinedir. Bu noktada amaç ile bireycilik ekseninde buluşan ilişki, yaşam, davranış, tutum ve düşünüş tarzı sonuçta bireyi siyasallıktan uzaklaştırıyor, sıradanlaştırıp bir sapmanın içine girmesine yolaçıyor. Burada bireycilik bir tür özel savaş saptırması anlamına geliyor. Sahte bir yaşam, sahte bir ilişki, sahte bir umut oluyor. Ülkeden, halktan, değerlerden uzaklaştırıyor. Ve giderek hayvanlaştırıyor.

Artık burada ortaya çıkan şu oluyor: Örgüt, parti, komite yerine "*ben yaptım,*" "*ben gerçekleştirdim,*" "*ben çalıştım*" yaklaşımı temel alınıyor. 'Biz' olgusunun yerini 'ben' alıyor. 'Ben', 'biz'i yadsımakta veya onunla derin bir çelişki ve çatışmaya giriyor. Bu, parti saflarında, hatta içimizde, ruhumuzda, beynimizde düzenin bir saldırısı oluyor.

Bu örgütsel gücü, ilişkileri ve yaşam tarzını erozyona uğratarak zayıflatıyor. Bu, bir tür yabancılaşma, değerlerden kopma, devrimden uzaklaşma ve yeniden düzenle buluşmaktır. Bu noktadan itibaren bireycilik devrimle uzlaşmaz bir tarzda çatışmaya başlıyor. Bireycilik aşılmadığı taktirde birey kopuşa dek gider. Bugün Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi gerçekliği içinde itirafçılaşmanın, kaçkınlığın, dönekliğin temelinde özel savaş bireyciliği yatıyor. Özel savaş bireyciliği salt kapitalizmin genel ölçüleri çerçevesinde dayatmıyor. Bunun ötesinde sıcak savaş koşulları içinde en incesinden en kabasına dek her türlü yol ve yöntemi kullanarak, maskeleyerek dayatıyor. Parti ortamında bireyciliği, bencilliği basite almak yenilgiyi peşinen kabul etmek gerekiyor. Bireycilikle savaşmamak, ona karşı önlem almamak düzene sonuna kadar kapıları aralamaktır.

Bireycilik, parti taktiklerinin boşa çıkartılmasına, dönemin planının hedefine ulaşmamasına, anlayışın muğlaklaşmasına, ölçülerin bozulmasına yol açıyor. Kurumlaşmayı, merkezileşmeyi ve genelleşmeyi engelliyor. Bireycilik, özerklik, örgütlülükle çatışma anlamına geliyor. Bireycilik her yönüyle merkezileşmeye, kurumlaşmaya ve kolektifleşmeye karşıdır. Aşılmadığı taktirde kurumlaşma ve merkezileşme sağlanamaz. Devrimin dili yerine, bireyin dili egemen olur.

Devrimin sorunları üzerinde yoğunlaşma yerine, bireysel çıkarları esas almayı, tali sorunlar üzerinde yoğunlaşmayı getiriyor. Ve sonuçta bireyselleşme, örgütsel mekanizmayı tümden boşa çıkartmış oluyor. Bu kendisiyle birlikte örgüt ortamında farklı tarzların oluşmasına, bu tazların birbiriyle çatışmasına, didişip çekişmesine uyumsuzluğa ve yanlış bir iç mücadeleye yol açıyor.

Pratikte ölçüsüzlüğü, kuralsızlığı, disiplinsizliği, keyfiyeti getiriyor. Bu partiye karşı direnme anlamına geliyor. Partinin olanaklarıyla, araçlarıyla partiyi vurma yöntemi oluyor. O zaman en değme kontraların yapamadığını parti adına bireycilik gerçekleştiriyor. Demek bireycilik en büyük düşman oluyor. Bu düşman altedilmedikçe, başarı elde edilmiyor.

Bireycilik sadece yaşam, ilişki ve örgütsel boyutuyla değil, aynı zamanda kafalarda da yaşanıyor. Geçmiş düzen ilişkilerini, yaşam biçimini, rahatını özlemek, yeniden ona geri dönüşü tasarlamak kafalarda yaşanan bireyciliğin bir biçimi oluyor. Bir devrimcinin düşüncesiyle pratiği aynı olmak durumundadır. Bir devrimci neyi yapıyorsa onu düşünmek durumundadır. Kafalarda bireycilik oluştuğunda, partiyle çelişki başlar. Kafalardaki bireycilik, bireysel istem ve arzular, uygun yer ve zemin bulduğunda kendisini çeşitli biçimlerde partiye dayatır.

Bireycilik; sonuçta kariyerizmi, sekterizmi, kendini dayatmayı, liberalizmi, kendisini yaşatmayı, tekleşmeyi, parti değerlerini gaspetmeyi, görev ve yetkiye dayanmayı, giderek jandarmalaşmayı, "*paşalaşmayı,*" ağalaşmayı ve diktatörleşmeyi getiriyor. Böylece özel savaş rejimi içten partiyi çökerterek, partinin yaşam ve çalışma tarzını boşa çıkartarak kendisini egemen kılmış oluyor. Demek ki bireycilik düzen ideolojisinin bir sonucu oluyor.

Devrim ortamında bireyciliğe karşı mücadele gerekli ve zorunludur

Rejime karşı mücadele edildiği kadar onun yaşam, ilişki, üslup ve ruhsal şekillenmesi olan bireyciliğe karşı da kararlı, tutarlı güçlü bir iç mücadele gerekli ve zorunludur. Bireycilik aşılmadan, altedilmeden, partileşme, militanlaşma gerçekleştirilemez. Bireyciliğe karşı doğru, tutarlı, özlü bir mücadele verebilmek için:

– Kendi nefsine, istemlerine karşı savaşımda yetkinleşmek, devrimci iradeyi egemen kılmak gerekiyor. Nefs mücadelesi yürütülmeden, irade keskinleştirilmeden, bireycilik, bireyci alışkanlıklar, yaşam tarzı, üslup ve davranışlar aşılamaz. Burada bir derviş gibi tutarlı bir nefs mücadelesi vermek gerekli ve zorunludur. Nefsine hakim olmayan devrimciliğine de hakim olamaz. Nefsine hakim olmayan, başarıyı da elde edemez. Nefse hakimiyet, en büyük mücadele, hesaplaşma doğru yapılmadan, doğru bir tarz yakalanamaz.

– Bireyciliğe karşı tutarlı bir iç mücadele için bireysel istemlerini dayatmama, daha fazlasını istemek, az olanla yetinmesini bilmek, olanakları en iyi tarzda değerlendirip genelin hizmetine sunma şiarını temel almak gerekiyor. Bireysel istemlerinden vazgeçemeyen, kendisini her yönüyle insanlığını, halkın evrensel olanın çıkarlarına feda etmesini bilmeyen bireyselliği aşamaz. Devrim her şeyden önce özveri anlamına geliyor. Büyük zorlukları yenmek, başarıyı garantilemek anlamına geliyor. Bu ise, kıt olan olanakları en iyi şekilde değerlendirmeyi gerekli kılıyor. Bireycilik, tüketiciliği esas aldığından savurgan olduğundan bu anlayışla çelişir.

– Savaşan emekçi halkın yaşam standartlarını esas almak, devrimci bir görev ve sorumluluktur. Halkın gerçekliğini temel almadan ruhsal, manevi-moral, psikolojik olarak halkla bütünleşmeden, onun yaşam tarzı esas alınmadan, sevinçleri, üzünçleri, duyguları, acıları paylaşılmadan, onunla bütünleşilmeden, bireycilik aşılamaz.

– Rahat yaşam türleri ve arayışı içine girmemek bireyciliği aşmak için bir ön koşul oluyor. Savaşla çelişen her türlü yaşama koşulları altedilmeden bireycilik de yenilgiye uğratılamaz.

– Bireyciliği aşmak için süreklileşen, derinleşen, genelleşen, dönemin ihtiyaçlarına yanıt veren, militanlaşmayı, tüzük devrimciliğini esas alan, değişim ve dönüşümü sağlayan sosyalist kolektif eğitim gerekli ve zorunludur. Savaşan halk gerçekliğine ulaşmak ve bireyciliği aşmak için yukarıdan aşağıya eğitimi kurumlaştırmak, düzenin ideolojik saldırılarına karşı partinin ideoloji ve politikasıyla kendimizi donatmak zorunludur.

– Kendimizi devrim sorunlarına, örgütsel önceliklere biçimlendirmek yaşamımızı, ilişki ve davranışlarımızı ona göre düzenlemek bireyciliğe karşı mücadelede ilk adım oluyor.

– Zamanın tümünü planlı-programlı bir tarzda savaş gerçekliğine göre düzenlemek, çalışma tarzında hızı, kapsamı, derinliği sağlamak bireyciliği altetmenin en tutarlı yolu oluyor.

– Bireyciliği aşmak için basit küçük hesaplar peşine düşmemek, sıradanlaşmamak, en küçük ana en büyük kazanımı, yaratımı sığdırmak, yüzyılları on yıllarda kazandırmak gerikiyor.

– Her türden ve her renkten düzen ilişkisini aşmak enternasyonalistleşmek, genelleşmek, bireyciliği yenilgiye götüren yoldur.

– Bireyciliğe karşı ideolojik açıdan güçlü, bilimsel mücadeleyi yürütmek, tartışmalar geliştirmek, kafalardaki bireyciliği açığa çıkarıp mahkum etmek, mahkum edilenleri pratikte yaşatmamak, teori ile pratiğin birlikteliğini sağlamak zorunludur.

– Düşünsel olarak netleşmek, kararlaşmak gerekli ve zorunludur. Düşüncede netleşmedikçe, kararlaşmadıkça bireyselliğe karşı tutarlı bir mücadele verilemez.

– Sürekli yeniyi, doğruyu, daha mükemmel olanı aramak, sürekli bir arayış içinde olmak, muhafazakarlığı ve statükoculuğu aşmak, bireyciliği de aşmak anlamına geliyor.

– Düzen bireyciliğini aşmanın yolu ulusal bir hastalığımız olan düşünce tembelliğini, miskinliğini aşmak, savaş gerçekliğine denk düşen canlı, hareketli, atak bir yaşam, ilişki ve çalışma tarzını yakalamaktan geçiyor.

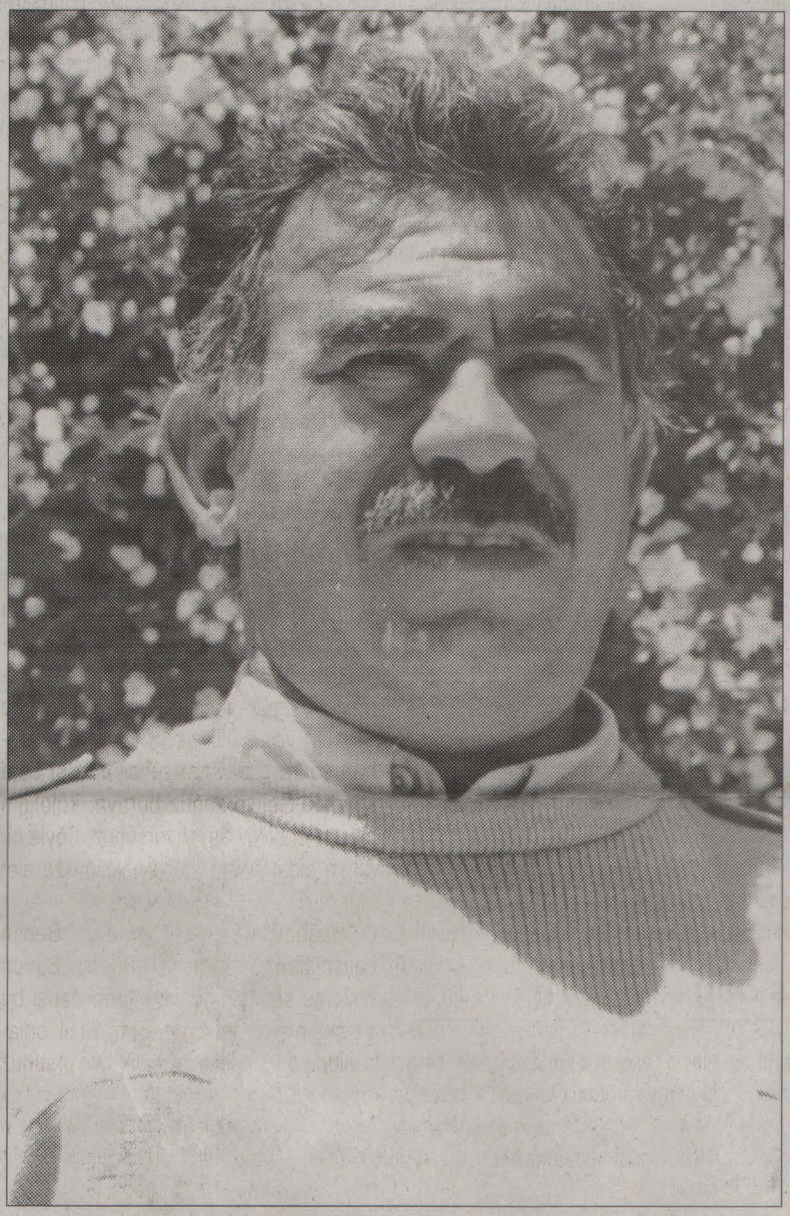
Sonuç; burjuva ideolojisinin bir sonucu olan bireycilik aşılmadan doğru partileşmek, militanlaşmak, devrimcileşmek, yurtseverleşmek sağlanamaz. Başarı ve zafer için bireyciliği aşmak, bireycilikle mücadele etmek gerekli ve zorunlu olduğu kadar bir göreve ve sorumluluktur da.

Bitti

Bizim i
iktidar savaş

● baştarafı 1. sayfada

caksam o da yaşamayacak" dercesine adeta boşa çıkarmak istemektedir. Gerçeğinizde de gözlemlediğim temel bir husus bu. Büyük çabalarımıza rağmen objektif gerçekliğinizdeki çözülüş, güvensizlik özellikle siyaset, askerlik gibi gerçeklerden kopukluk, onun yerine tam karikatürize edilen bir duruşu sergilemekle düşmanın adeta oldukça tasvip ettiği "*bunlar marjinalleşerek kendilerini tüketirler*" noktasında ısrarınız var. Geçrek bu. Bunun yanısıra kendi eğiliminizi de iyi çözümleyerek bunun tek gerçek olmadığını, bu gerçeğin iflas eden gerçek olduğunu belki de en gereksiz, en lüzumsuz gerçek olduğunu önemle dile getirip vurgulamanız gerekir. Sizin bu gerçekliğinizin dünyanın en rezil, en beş para etmez, en işe

yaramaz gerçeklik olduğuna eminim. Ne dosta, ne düşmana, ne kendisine karşı, ne halkına ne örgütüne hiçbir iddialı yaklaşımı olmaksızın sadece ürettiği hastalıkla yaşıyor. Her çeşit politika sözkonusu olduğunda, özellikle askerlik sözkonusu olduğunda düşmanın bile yapamadığını yapmak gibi bir özelliği ortaya koymaktadır. Sizi bu halinizle kaldıramayız, taşıyamayız, kabul edemeyiz. En ezilenlerin temsilcisi olarak ben bunları normal kişilik, sınıf yapısıdır diye -ki öyle olsa bile- kesinlikle taşımayacağım.

Devrimden önce bir devrim gerekiyor

Bu büyük sabır artık bir yerde sonuç vermeli. En ezilenlerin hareketi, en alttakilerin hareketi, kesinlikle bu duruş tarzınızla bağdaşmaz. Kendi örneğimde çok iyi gözlemliyorum. Durmak imkansızdır, çözümsüzlük imkansızdır, hatta hatta sınırlı bir imkanla başarmak da imkansızdır. En alttakilerin dili, gerçeği bu, ama sizin köhnemiş gerçekliğiniz kesinlikle kendisini ele vermiştir. Ya bu dünyadan göç edersiniz, ya iyi bir ajanlık yapacaksınız, düşmana tam iyi bir memur olacaksınız, ya da PKK'de şu anda bizim yürütmeye çalıştığımız çizgiye gelirsiniz. Bana kalırsa size bir parça ekmek vermek bile fazla. Aklımı giderek başıma alıyorum. "*Hemşerisiniz, dostsunuz, halkımızdansınız, bir de eski yoldaşımızsınız, namus belasıdır*" biçiminde bir takım geleneksel yaklaşımlarla arayı bozmak istemiyoruz. Ama hakiki devrim dili ile konuşursak, işleriniz kesat. Onun için demiştim yanlış doğup, yanlış büyütülmüşsünüz. Devrim bunun aşılması eylemidir. Ona da güç getiremiyorsunuz. Gittikçe homurdanıp adeta vücutta yayılan bir ur gibi örgüt içini kemiriyorsunuz. Tipik bir örgüt içi kanserleşme gibi bir durum sözkonusu. Hayret ettiğim nokta, nasıl dayanıyorsunuz? Niye bu örgüt içinde bu kadar ısrarla kalıyorsunuz? Büyük bir değişim dönüşüm gücünüz yoksa çok mu umutsuzsunuz? Umutsuzsanız da bunu iyi açıklayın. Bunu anlatmak garip bir durum.

Bazı bilimadamlarının dediği gibi Kürt toplumu bilimsel olarak incelenemez. Durumunuzu bilimsel olarak değerlendirememe, bilim dışı bir konumda seyretmeniz düşündürtüyor insanı. Bilim sahasına çekmek, normal sosyal gerçekliğe dahil edilmeyi gerektirir. Normal sosyal gerçekliğe çekmek için de bir devrimin yapılması gerekiyor. Devrimden önce bir devrim gerekiyor. PKK içinde biraz güç-yetki sahibi olanlar daha tanınmaz durumda. Kürt toplumu bu açıdan -tabii düşmanın hâlâ iddiası, böyle bir toplum gerçekliği yok- eritilmiş, özümsetilmiş. Düşman "*istediğimiz gibi kullandığımız insanlarımız ya da hayvanlarımız*" diye değerlendiriliyor. Gerçek bu ve düşman iddiasını gerçekleştirmiştir. Gerisi ajanlıktır, yani kendilerince akıllı olanların düşmanla memurluk temelinde birleşmesidir. Burada önderlik gerçeği, daha doğrusu PKK gerçeği, PKK başlangıcı, katılımı bir farkı ortaya konuluyor. Siz bu farkı bir türlü anlamıyor ve anlamak istemiyorsunuz. Bu fark söylediğim görüşü reddetmek kadar, ona karşı koyma gücünü gösteriyor. Bu karşı koyma gücünü siz yakalamadıkça, PKK'lileşmekten bahsedemezsiniz. Bazıları bütün hastalıklarıyla PKK'nin içini dolduruyorlar. Bir de "*velveleyle daha fazlasını alamaz mıyım?*" yani daha fazla bozamaz mıyım, hür gürü, dayatması içindeler. Tabii yalnız dışta değil, daha kesin bir biçimde gerillada bu böyle. Değerlendirmeler şunu gösterdi ki devleti bile oluşturup elinize versek "*bu devlet benim kafamı bozuyor, benim kişiliğimi zorluyor, nasıl beş paraya satayım, yıkayım?*" bu kişiliğinizin ilk yapacağı iştir. Başka elinden bir şey gelemez. Bu oldukça kendini ortaya koyuyor, yani devletin kendisinden bile kaçış var. Değil iktidar olmak, iktidarın bütün temel özelliklerini, temel kurallarını engel gibi görme var bu kişilikte. Bu kişilik devlet olmayı, planlı yaşamayı kendisi için ölümden daha tehlikeli buluyor. İktidar konusunda çok derin bir yanılgı, çapraşık, çarpık bir konumu ne kadar aştığınız anlayış düzeyinde bile sorgulanmaya değer. Bana göre çok iktidarsız bir konumunuz olduğu gibi, iktidar adına çok sahte çarpık anlayış veya güdüleriniz sözkonusu. Bununla devrim yapılamaz, bununla siyaset yapılamaz, bununla hele komutanlık hiç yapılamaz. Örnekleri ortaya çıktı, her birisi bir katil gibi şimdi. Bir görevine doğru yaklaşmamaktan ötürü günde on tane insan katlediliyor. Normal toplumda bir tane katledilir, o cinayetten yargılanır. Şimdi kuralsızlıktan, sorumsuzluktan ötürü, yeteneksizlikten ötürü günde ne kadar yoldaş katlediliyor? İşin tuhaf tarafı işte bu kişilik bunun vicdani sorumluluğunu da taşımıyor. "*Şehittir*" diyor, işin içinden çıkıyor. "*Normaldir, savaştır, olur*" diyor.

Müthiş bir şey tabii bu. Böyle çok tehlikeli bir anlayış düzeyi partide gelişmiş. Bir hiç nedenle zindana giriyor, onbeş yıl boyluyor ve bu başlı başına müthiş bir sorun haline geliyor. Bütün bunlar böyle değerlendirildiğinde parti içine taşırılan sorunlar korkunç olmakta. Hiçbir şey yapmadan şehit olmak, 15 yıl yatmak. Yine varolanlardan da hiçbir şey yapmadan bir günde paşa olmak, yani 20 yıl gerçekleştirilemeyen bir rütbeyi bir ayda elde etmek. Gelişimiz açık.

Onun için kimse Kürtleri bilimsel bir konu olarak ele almaya çalışmıyor. Genelde görüş dıştalanması temelindedir. Biz bunu çekmek, bilim konusu yapmak istedik. Yaşam konusu yapmak istedik, savaş konusu yapmak istedik, burada da sizin çok acıklı durumunuz, çok zor durumunuz, çok bilmem düştüğünüz haller sözkonusu. Hayır! Burada kusuru size yıkarak işin altından çıkmak istemiyoruz. Bu acı bir toplumsal gerçekliktir. Büyük bir karşı koyma gücünüz olmadığı için kaçınılmaz bir sonuçtur. Yaşam arayışı yok denecek kadar az veya arayışların hepsi çapraşık, özgürlüğe doğru çıkmıyor. Hata bir arayışın olup olmadığı da belli değil. Ciddi birkaç ilkeye bağlı yaşama gücü de yok. İlkesi olsa bir yerde durur veya hedefe doğru yürür. Bu yok. Yine de yürüttüğümüz bir devrim çalışması var. Bunu özellikle emperyalizm ve işibirlikçi gericilik tamamen yenilgiye de uğratmak istiyor. Özellikle önderlik gerçeği olarak içinde bulunduğumuz koşulu tersyüz ederek, bozarak ondan kurtulmak istiyorlar. Sizde de herkes kendine göre bir proje, bir rol biçiyor. Ne yapacağını bilmiyor, ama "*içinde kendimize göre bir küçük büro oluştururuz*" diyorlar. Her devletin böyle bir eğilimi de var. Bu da tabii sizin için yeter de artar. Gücünüzün başkasına yeteceği de zor. En önemlisi de büyük bir iddiasızlığı yaşıyorsunuz. Şunu demeye getiriyorsunuz, "*bu belayı niçin bu kadar başımıza sardık?*"

Garip bir seyirci topluluğusunuz

Acaba bütün bunlardan bir şey anlayabilecek misiniz? Şimdi geçen devreyi bu tip değerlendirmelere boğdum adeta ve pratik olarak da korkunç yüklendim. Çıkardığım sonuca göre hâlâ bazıları tınmamışlar bile, kendi bildiklerinden bir an bile vazgeçmemişler. Küçücük basit işler içinde her birisi inat keçisi kesilmiş. Kimi küçücük işleri için kıyameti koparacak kadar öfkeli. En tarihi işleri için milim taviz vermek istemiyor. Eskiden biz birkaç doğru cümle söylerdik, en değerli insanları ortaya çıkarabilirdik. Şimdi bizi sadece dinliyorlar. En büyük çalışmalarımızı da sergilesek "*bildiklermiz ve bulduklarımız*" diyor, "*bize fazlasıyla yeterli.*" Önderlik burada pes etmez. Sizi burada böyle tutmamın bir nedeni, size önderliğin pek etkilenmeyeceğini göstermek içindir. Ben de böyle işlerden biraz hoşlanırım. Bir grup erkek ve bir grup kızlardan bir iddia yaratıyorum. Bu benim için iyi bir hesaplaşma çalışması oluyor.

Şahsınızda tüm partiyi de böyle muhasebeye çekiyoruz. Bir er meydanına dönüştürmek istiyoruz. Çok kaypak güreşiyorsunuz, daha doğrusu güreşmeye gelmiyorsunuz. Durumum arenada tek başına dolaşan gladyatöre benziyor. İlginç bir durum. TC'nin aslanları olabilir, var, onlar da her tarafta saldırıyorlar, ama sizi de garip seyirciler gibi sayıyorum. Fakat oyunu göremiyorsunuz. Oyunu görebilseydiniz sizde büyük bir heyecan yaratabilirdi. Aslında savaştığıma inanıyorum. Savaştığım şeyler var, bir seyirci coşkusunu bile gösteremiyorsunuz. Bu da bir tuhaf durum. Ne gladyatörden, ne imparatordan yana olduğunuz hâlâ belli değil. Garip bir seyirci topluluğu. Derin bilinçsizlikten kaynaklanıyor. Kendimin de ne tür bir asker olduğunu daha tam netleştiremedim. Galibi uğraştığım kesin şema içinde karmaşık savaştırıyorum. Mesela Ortaçağ tarzı olsa yalın kılıçla olur. İşte bir Vietnam, Çin tarzı da değil, bir Rus tarzı da değil, bilmem bir Avrupa tarzı da değil. Gılgamış'a kadar götürdük. Şimdi uyanış tarzına yükleniyorum. O da çok ilginç bir durum. İlk savaşçı, ilk kez bir destan yaratan savaşçı. En ilk savaşçıya, onun izinde yürümeye çalışıyorum. Bu da garip bir durum tabii.

Spartaküsleşme sizde ne kadar gelişmiş

Okulumuzun öğrencilerisiniz. Bu kavramlarla tanışın, tarihle tanışın. Tanrı, tanrıça nedir? Tanrı güçlenen insandır. Kadın ve erkek. Önce kadın ve sonra erkek. Gılgamış devlet kurandır. Sınırsız iktidarı yaratan, yani ilk siyasallaşmayı insanlık adına yürütendir. Enkidu militandır, komutandır. Ölümsüz ikitar gücüdür. Bilimsellik gelişiyor. Bilimsellik doğru tanımadır, olguları, doğayı, iktidarı... Bu da değişkenlikte ifadesini bulur.

Her şey değişir, hiçbir şey kader değildir. Bütün öyküler, destanlar, bilimler bunu böyle söylüyor. Ama sizin kişilikleriniz çok yenilmiş, çok kısır kılınmış. Bunun için uyandıramıyorum. Vahşi ormandan değil, esir edilmiş, paramparça edilmiş bir toplumdan alıyorum sizi, iktidar sahibi veya militan yapmak için. Enkidulaştırmak için. Fakat yanıtınız çok zayıf. Enkidu'nun savaş gücüne bakın, kendinizin savaş gücüne bakın. Enkidu boğa gibi, bağlılığı da çok güçlü. Bu anlamda sizi yendim. Şu anlamda yendim: Esir toplumdan sizi çıkardım.' Bu yenmektir. Neyi yenmektir? Sizdeki esareti. Burada Spartaküs devreye girer. O kölelerin özgürlük ordusuna gitmek istiyordu. Başaramadı tabii ki. Ama durumunuz ondan derin bir kölelikten çıkıştır, ama bocalıyorsunuz. Köleliğe çok alıştırılmışsınız, anlamıyorsunuz boğuşmayı. Enkidulaşma diyorum, tekrar ölçün biçin. Sparatükesleşme ne kadar sizde gelişmiş? Bu şart. Düşünün yani, düzen sizin önünüze bir av atıyor. Bir fahişe veya bir kemik atıyor, sizi tutsak alıyor. Ruhunuz acaba özgürlüğe bağlanmış mı, aşka bağlanmış mı, beyniniz acaba bilime, doğrusu iktidara bağlanmış mı? Belli değil. Zorlandığım bir esirlik biçimi dayatıyorsunuz, bu yüzden de sadece seyrediyorsunuz. Kavgaya, iktidarlaşmaya tepki duyuyorsunuz.

Yeni özgürlüğe kavuşan insanlar uçmak isterler, düşerler. Durumunuz buna benziyor. Dengeli bir uçuş değil. İştar şimdi aşk, iyilik-kötülük, karanlık-aydınlık, düşüş-yüceliş kişiliği diyelim. Şimdi kadın korkunç bir durumda. Bütün erkekleri düşürmek için yüzde yüz av malzemesi. Düzenin zaten ajan yaratmasına gerek yok, hepsi objektif ajan. Şu anda bile güvenemiyorum, çok temkinliyim. Kadın il-

Bazı bilimadamlarının dediği gibi Kürt toplumu bilimsel olarak incelenemez. Durumunuzu bilimsel olarak değerlendirememe, bilim dışı bir konumda seyretmeniz düşündürtüyor insanı. Bilim sahasına çekmek, normal sosyal gerçekliğe dahil edilmeyi gerektirir. Normal sosyal gerçekliğe çekmek için de bir devrimin yapılması gerekiyor. Devrimden önce bir devrim gerekiyor.

gim çok yüksek olmasına rağmen, çok temkinliyim. Bu yaşa gelmişiz hâlâ bu temkinliği elden bırakmıyorum. Çünkü konu çok ciddi. İktidarlaşma olayında bir çırpıda her şeyi elden alıp götürebilir. Haydi o tehlikeyi atladık. Aşk olayı gerekli. Kişilikleriniz aşkı hiç yansıtmıyor. Sizin gözlerinizde karılık okunuyor, aşk okunmuyor. Hatta zavallıca "*kim bize sahip çıkacak?*" diyor. Tanrıça gözü sizde yok. Kime baksam onu görüyorum "*bir köle erkek ne zaman sahip çıkacak?*" Sizin için en büyük özgürlük budur, bunun kültürü çok güçlü sizde. Mesela en son soruşturdum diyor. "*Hepsinin güven sorunu var.*" Güveni köleleştiren bir erkekte buluyorlar. Bu eşittir kesinlikle tehlikelisiniz. Halbuki tanrıça yolunda, örneğin bizde Zilan yolunda olmak sınırsız cesaret olayıdır. Ama sınırsız cesaret hanginizde var? Olsa da bile güzellik, o kavramda önemli, yani çekicilik. Mutlaka bu da gerekli. Ben ufak, biraz güzellik denemesi veya güzellik nasıl olabilir tartışması yapıyorum. "*Önderlik bilme nasıl yaşıyor?*" Ne yapayım peki? Güzelliği geliştiremezsem, aşkı geliştiremezsem yaşam nasıl gelişecek? Nasıl iktidara doğru gidecek? Herkesin kadınını geliştiremezsem bu er-

içindeki erkeklik de dahil günlük denetimimiz olmasa soruşturuyorum yirmidört saat hakimiyet altına alınacak. Bütün çabalarımıza rağmen henüz tehlike bertaraf edilmiş değil. Ayrıyeten kendinize ne kadar hakimsiniz belli değil. "*Ben özgür kadınım, benimle özgür yaşanılabilinir*" diyen kadın kim içinizde?

Bizim için her şey iktidar savaşımı ile bağlantılı biçimde ele alınır. İktidarlaşmayan kadın esirdir, esiri de herkes dilediği gibi kullanır. Bunlar birbiriyle bağlantılı. Kendinizi kandırmayın. Erkek için de öyle, kadına karşı temkinli olmazsa gider. Yani aşktan vazgeçin demiyorum, ama aşk savaşı başkadır. Bunu sizinle böyle halletmek istiyorum. Birçoklarınızın dedikodusunun, iktidarsızlaşmanın, grupçuluğunun temelinde bu ataerkil ideolojisi, bu çözümsüzlük yatıyor. Fırsat bulsanız aynı onu yaşayacaksınız. Burada bunu çözmek istiyorum, netleştirmek istiyorum. Tümüyle tarihi bir temelde yeniden gözden geçiriyorum. Unutmayın ki, sizler birer provokatör, birer ajan gibisiniz. En sofi gibi gözüken adamımız bile tersi duruma düşebiliyor. Vazgeçmeyeceğiz savaştan, bütün savaşlardan, ama Enkidulaşmanız lazım. Kadının İştarlaşması,

aile kavgamızı da biliyorsunuz. Adam çalışmadığı için -ki kardeşti- ilk isyanı ona karşı gerçekleştirdim. "*Doğru çalışmazsan seni bağa koymayacağım*" dedim. O gündür bugündür kavgayı sürdürüyorum. Anama "*doğru iktidar savaşına katkıda bulunmasan sana merhaba bile yok*" dedim. Önderlik gerçeği yedi-on yaşında böyle başladı. Siz beni hiç adam yerine koymuyorsunuz. Çok mu güçsüzüm? Düşman benim gücümü kabul ediyor. Geçen gün o notta gördünüz, "*senin gerçek gücünü biliyor, tanıyoruz*" diyor. Düşman bile bizim gücümüzü takdir ediyor, siz hâlâ gücümüzü kabul etmiyorsunuz. Tamam tam güçlü olmayabilirim, tam istediğiniz gibi olmayabilirim, ama hiç olmazsa insan saygı duyar. Bir güç sahibi olduğumuz ortada. Bu lauballilik, bu saygısızlık niye? Tabii lauballilik, saygısızlık derken, şunu da kastediyorum; bağlı gibi gözüküyorsunuz, bağlı değilsiniz. Aşkınız yok, coşkunuz yok. Yarın gidip arkamdan konuşacaksınız, beni gidip unutacaksınız.

Karanlıklar diyarının piyonları

Geçmişte hep bunu yaptınız. Bu iş büyük iktidar işidir. Gılgamış, Enkidu ne ka-

Siz erkekler tanınmaz haldesiniz. Gücünüz hiçbir şeye yetmiyor. Nasıl benimle arkadaş olacaksınız? Bütün belirtiler bizim Gılgamış tarzında olduğumuzu

dınları da karanlıklar prensesinin etkisinden kurtardık biraz. İktidar ve aşk yoluna savaş yoluna koyduk. Onlarda bu konuda iktidar gücü ile, aşk gücü ile, savaş

Büyük iktidar savaşımını veren insan,
milim milim her şeyi hesaba katar.
Tanrı gibidir. Tanrılar biliyorsunuz kusursuz insanlardır.
Hata yapmama konusunda ne kadar iddialı olduğumu söylüyorum.
Biz tanrı değil, halkların bilimsel iktidar ifadesiyiz.

gösteriyorsa, peki hanginiz Enkidu gücünde savaşıyorsunuz? Ayıptır bir baş belası gibi kendilerini dayatıyorlar. Benim bununla rahat olmam mümkün mü? Bütün bunlar moralinizi bozmak için değil, gerçekleri size göstermek içindir. Hepiniz zaten savaşı kabul etmiş gibi gözüküyorsunuz ve özgürlük istiyorsunuz, hatta aşk, sevgi istiyorsunuz. Onların hepsi bu büyük olayın içinde gerçekleşebilir. Ben de en önde savaşıyorum. Siz de en azında "*bu komuta altında varız*" diyorsunuz. Bu işin gereklerini iyi öğrenelim. Bu okul, onun mükemmel bir okuludur. Yani düzen gibi öğretmez, düzen gibi burada ya-

gücü ile dolu dolu yaşayacaktır. Zaten emredici güçler bunu dayatmaktatır. Bizim için bir boyuttur, çağrı gücüdürler. Bunlar abartma değil. Dikkat ederseniz hep saygı duyacağınız gerçeklerdir. Bu çok kötü duruma düşürülmüşlükte, insanlıktan çıkarılmışlıkta yedi yaşımdan itibaren "*bu yaşamı anama kubul edemem*" dedim. "*Yanlış doğurmuşsun beni*" dedim. Ve hatta söz de verdim o zaman kendi kendime; bu ülkede asla çocuklar bir daha böyle doğmayacak. O büyük değişim kararını daha o zaman verdim. Karardan ötürüdür, o çocuk aklımla köy isyanını yaptım. Vahşi ormana karşı da değil, öyle bir orman kalmamış. Vahşi insanlar alemine karşı tek başıma çıktım köyden. Böyle büyük bir öfke kesilmiş, yağmur, sel gibi yaş akıyordu gözlerimden, ama köyden koptum. Aileden koptum ve yürüdüm tek başıma. Arkama bakmıyordum, bir daha asla diyordum gelmeyeceğim. Boyun eğmeyeceğim. Babaya karşı o zaman büyük bir savaş verdik. Gittim adamın çıkınından parayı aldım. Büyük kavgayı verdim. Bütün köylüler üzerimize kalkmıştı. Babamı dinlemedim, kardeşi de kovdum. Daha sonra çalıştım ve beş on para kazandım. Ondan sonra biz bütün savaşları üst üste koyduk. Geliyorsunuz buraya, köleliğin dili ile kendinizi dayatıyorsunuz. Böyle bir adam aldatılır mı? Sizin köleliğinize alet olur mu?

Hoşgeldiniz diyelim yine de. Benim çalışmalarım hep bu temeldedir. Bunun binlerce şehitleri var. Bunların hepsi bu gerçeğin şehadetleridir. Beni değil, onları ciddiye alabilirsiniz. Halk biliyorsunuz gittiğim her yerde ayağa kalkar ve alkışlar. Benim olduğum yerde halkın yüreği ağzına gelirdi, düşmanın da öyle. Tiril tiril titrer. Ama siz fosilleşmiş gibi duruyorsunuz, bu da aykırı. Ne düşman gerçeği, ne halk gerçeğine uymuyor. Bu duruşunuzu savunamazsınız. Kararınızı tam vereceksiniz. Böyle değilseniz, benden izin istemeyin. Benden çalışma imkanı istemeyin. Hırpalanırsınız, rezil

çin her şey
mıyla ele alınır

PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan yoldaş değerlendiriyor...

keklerin gözünü aşka nasıl bağlayacağım? Köle bir kadından veya gözünüzü köleleştiren bir erkekten başka bir şey görmezse nasıl güç olunacak? Nasıl özgür kadın, özgür erkek olunacak? Mümkün değil. Siz farkında değilsiniz, durumunuz bu açıdan çok farklı.

Sanıyorum şu andaki PKK olayında özgürlük gelişti, kadında da gelişti. Ama hâlâ onu böyle geriye çekmek için yoğun çabalarınız sözkonusu. Bazıları ajandan beter. Kaldı ki büyük tanrıça eylemleri önemli, saygılı olalım dedim. Kıyamet kopardım, anlamıyorsunuz diyorum. Öfkeleniyorsunuz, kendinizi yere atıyorsunuz. İktidar olayını elinize veriyoruz, ağzınıza yüzünüze bulaştırıyorsunuz. Aşk böyle olur diyorum. Şimdi korkuyorum, hiçbir kadına kesin kendimi bağlamayacağım diyorum. Bağlansam kimbilir benim başıma neler getirirler. Açık, ne kadar zorlansanız da bu bir gerçek. Ufak, gücümü biraz paylaşsam sizinle ve bir erkek olarak diyelim aşk gücünü paylaşsam elli sefer beni satmaya kalkışırsınız. Benim tecrübelerim var. Kadın şu anda çok zayıf. Paylaşmasam da olmuyor, hiçbir kadınla ilgilenmezsem yazık, büyük bir yaşamla ilgili bir olayın gözden yitirilişi veya gözardı edilişi olur. Hiç kendimi övmeme gerek yok. Mesela kadın özgürlüğü uğruna kim savaşabilir? Kaldı ki bana vasiyet etmişler Semalar, yüzlerce şehit. Hepsi vasiyetinde benim bu işe devam etmemi istiyor. Başta o şehitler olmak üzere ve sizler de çok somut veriyorsunuz. Özgürleştirme çabalarımı durdursam, acaba yirmidört saat nefes alıp verebilir misiniz? Bütün belirtiler gösteremeyeceğinizi, hemen tutsak edileceğinizi ortaya koyuyor. Parti

daha doğrusu onun olumlu yanını kadınla ilgili, özgür ve aşk yanını esas alması önemlidir. Bizim buradaki ilgimiz, özgürleşen aşkı gerçekleştiren yanına doğrudur, korktuğumuz karanlık. Bu mutlaka anlaşılması gereken, verilmesi gereken bir savaş. Erkek boyutunda, fahişe ile özel evde olsun, genelevde olsun düşüp kalkmayacaktır. Tıpkı Gılgamış nasıl önlemiş ise, ben de önleyeceğim. Başka çarem yok, yoksa savaşamazsınız. Sizi hem iktidarına, hem onun savaşına bağlayacağız. Bu zor bir olay. Böyle ölü savaşçılar değil, boğalar gibi savaşmanız gerekir. Kadınların tam bir tanrıça kadar güç, kuvvet yoluna girmeleri gerekir. Buna gücünüz yetmiyorsa benim etrafımda durmayın. Benim yanıma gelmeyin. Klasik erkek, kadın gözü ile bana yaklaşılamaz. Açık söylüyorum baskı uyguluyor muyum hiçbiriniz üzerine? Yok. Tamamen bilimsel konuşuyorum. İsteyen şu duvardan atlayıp gidebilir. Zaten sınır fazla engel değildir. Her an kaçabilirsiniz, bu çok açık. Ama kalmak istiyorsanız da bunun nasıl bir savaş olduğunu görmeniz lazım.

Arkadaşlığım Gılgamış ve Enkidu'nunki kadar güçlüdür

Ben ajanlar sürüsünü besleyemem, ajanlıktan beter çürümüş tipleri besleyemem. Ben anama bir şeyler vermeliydim, ne de olsa anamdı. Bacağı kesildi, bir mektup bile yollayamadım. Memur olduğumda dört metrelik bir bez parçası bile almadım. Hep iktirdar için, hep savaş için demiştim. Bizim karakterimiz, savaş gerçeğimiz böyledir. Neden sizin gibi zavallılara ben ekmek ya da yer vereceğim? İlk

dar büyükler, tarihin en eski arkadaşlığıdır. Benimki de en az onun kadar güçlü. Ama sizin arkadaşlıktan haberiniz yok, bu iyi bir şey değil. Örgüt, militanlık, yoldaşlık, arkadaşlık en büyük güçtür. Biz bunu çok önceden söyledik, en büyük ilişki yoldaşlık dedik. Siz gece gündüz onunla savaşıyorsunuz, onu boşa çıkarıyorsunuz. Bu en rezil kölelikten, vahşi ormandaki bir adamdan daha kötü bir durumda ısrar etmektir. Karanlıklar içinde yüzen kadın gibi çirkinlikler içindesiniz. Korkunç bir durum. Böyle bir kadın olmayı nasıl kabul edebilirsiniz? Nasıl böyle yaşamaya cesaret edebilirsiniz. Bu yüreksizlik, bu zavallılıktır, bundan nefret ederim. Ayıp olan bu durumda ısrar etmektir. Yüreğini, büyük işe bağlamamış, iktidardan, topraktan, savaştan haberi yok. Yaşamak istiyormuş! Böyle yaşam olur mu? İnsan bu halinizle yüzünüze bile bakamaz. Bilinçli ajan da değil, işte karanlıklar diyarının piyonları. Bunlar tehlikeli, aşmanız gerekecek.

Her gün dedikodu yaparsanız tanrının gazabına hiç gerek yok. Üfürükle sizi buradan duvarın ötesine atarım. Ama en büyük silahınız düzenin meşru anlayışına göre önderlik babadır, abidir veya kocadır. Namusuma sahip çıkacak. Böyle bir namus anlayışımın varolmadığını yedi yaşımda gösterdim. Ninem diyordu "*Üveyş oğlun namussuz çıktı.*" Aile kurullarına göre ne baba, ne koca, ne kardeş, ne oğul olabilirdim. Bunu red ettim. O zamandan beri bana diyorlardı "*bu yularını koparmış.*" Yani toplumdan, yani köyün namus anlayışından koptu diyorlardı.

Ben kimim, hangi yaşamı kabul ediyorum, ortada. Bunları burada öğreneceksiniz.

şatmaz. Beni bozmaya gelmişseniz, biraz güç sahibi olduğumu kabul etmelisiniz. Hemen yenilmem. Ben düşmanın kalesinde bile yenilgiyi kabul etmedim, kendi karagahımda size karşı nasıl yenilgiyi kabul edeceğim? Ve ben hakiki iktidara yürüyen adamım. Öyle sizin sandığınız gibi değil. Her şey çok sade, çok doğal ve çok yaratıcı. Böyle kurallarmış, düzenin dayatmalarıymış, bir defa onları yedi yaşında karşıma aldım. Bunların hepsi-

Benim çalışmalarım hep bu temeldedir. Bunun binlerce şehitleri var.
Bunların hepsi bu gerçeğin şehadetleridir. Beni değil, onları ciddiye
alabilirsiniz. Halk biliyorsunuz gittiğim her yerde ayağa kalkar ve alkışlar.
Benim olduğum yerde halkın yüreği ağzına gelirdi, düşmanın da öyle.
Tiril tiril titrer. Ama siz fosilleşmiş gibi duruyorsunuz, bu da aykırı.
Ne düşman gerçeği, ne halk gerçeğine uymuyor.

nin hikayesi var. Okumamışsanız, sizi ilgilendirmiyorsa, o zaman bir kara cahilsiniz. Beni ciddiye almazsanız, üfürükle saçılırsınız her tarafa. Büyük iktidar savaşımını veren insan, milim milim her şeyi hesaba katar. Tanrı gibidir. Tanrılar biliyorsunuz kusursuz insanlardır. Hata yapmama konusunda ne kadar iddialı olduğumu söylüyorum. Biz tanrı değil, halkların bilimsel iktidar ifadesiyiz.

Ağlayan, sızlayan burada duramaz. Ölgün, ruhsuz, zihin özürlüsü olan hiç durumaz. Ama varsa iktidar tutkusu, aşka ilgisi, çizdiğim çerçeve dahilinde, onun tam bir Gılgamış kadar arkadaş olabileceğini hiç gözardı etmeyin.

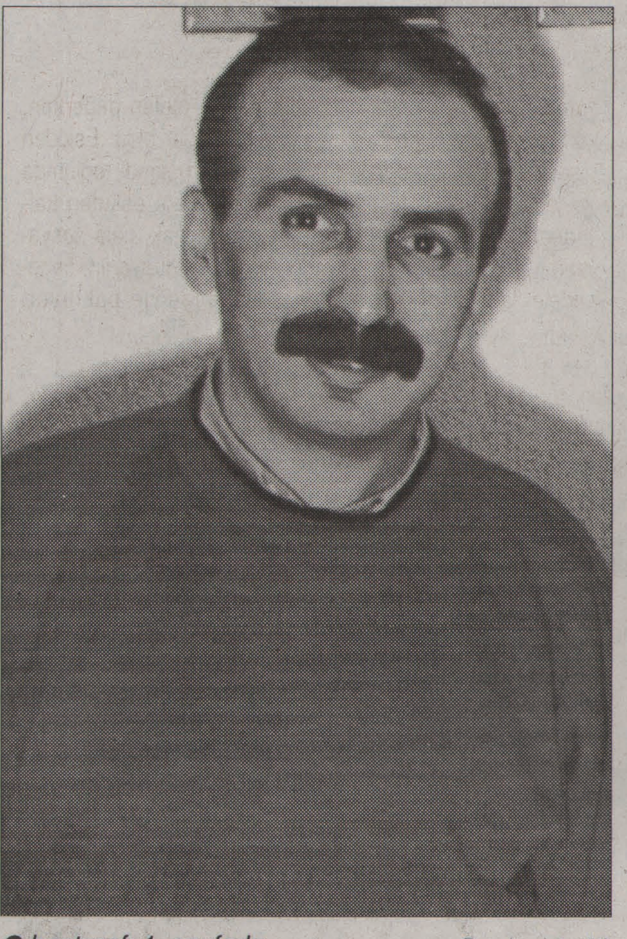
Ciddiye alırsanız, varız dersiniz, bunun işaretlerini vermelisiniz. Yolunu yordamını az çok önümüze koyduk. Ve ka-

olursunuz. Kemaller, Hayriler o kadar direndiler daha ölürken "*bizi affet, biz borcumuzu tam ödemedik*" diye söz söylediler. Siz hazırı bile bozarsınız. Ne yüzle bize bakacaksınız. Bunların hepsi gerçek. Benim de bağlı olduğum gerçekler var. Bu açıdan büyük bir kutsallık duygusuyla, heyecanla büyük bir bilinç ve bir iktidar iradesiyle birbirimizi güçlendirelim. Yeni ve yaratıcı olana büyük değer biçelim, yaratalım. Bunun büyük savaşlarını göze alalım. Bunun dışında zeten bizim bağlanabileceğimiz ne başka bir dünya var, ne de kimse bizi yaşatır. Mecburuz böyle anlamaya, mecburuz böyle savaşmaya, mecburuz böyle kazanmaya.

8 Eylül 1998

Ortadoğu barışı
Kürt barışı olmadan gerçekleşemez

Mustafa Karasu yoldaşla gazetemizin yaptığı röportaj

● baştarafı 1. sayfada

Orduda bu ayrışma sınırlı ve daha farklı değerlendirilmesi gerekiyor. Ama Türkiye'de tüm sınıf ve tabakaların, toplumsal kesimlerin iki cephe halinde bölündüğü ve bunların bir savaş içinde olduğu söylenebilir.

Devrim sürecine giren Türkiye vardı

Her gün Türkiye'de, hatta Kürdistan da dahil, verilen istatistiklere göre günde en az 20 kişi ölüyor. Böyle bir ortam. Bütün şehirlerde, üniversitelerde, kasabalarda çatışmalar sürüyor. Özellikle devlet destekli faşistlerin saldırıları var, devrimci-demokrat, ilerici kesimden, halktan insanlar öldürülüyor. Tabii devrimci hareketlerin de faşistlere karşı mücadelesi var. Şunu belirtebiliriz; belki örgütlü değildi, çok güçlü önderliklere sahip değildi, ama Türkiye, tarihinde görülmemiş düzeyde bir altüst oluşu, bölünmeyi, parçalanmayı yaşıyordu. 12 Eylül'ün politikaları çeşitli sınıf ve tabakalarda bu düzeyde şiddetle karşı karşıya gelmişti. Bu durum bir nevi iç savaş durumudur. Türkiye'de ekonomi durmuş, işçilerin, köylülerin, gençliğin mücadelesi; Türkiye'deki egemenlerin, burjuvaların istediği gibi yönetemediği, sömüremediği gerçeği ortaya çıkmış ve ekonomiyi zorluyor. Bu önemli bir etken.

Türkiye'de devlet otoritesi kalmamıştı, polisin, askerin vb. devlet için otorite kurumlarının fazla bir etkisi yoktu. Bu yönüyle devlet hakimiyetinin giderek zayıfladığı bir süreç. Önemlidir. Türkiye 50-60 yıllık tarihinde ilk defa bu düzeyde devlet otoritesini kaybediyor, etkisini yitiriyor. Kemalizmin kurduğu düzen çatırdamaya, yıkılmaya başlıyor.

Zaten parlamento tıkanmış, işlemiyor, partiler de çok sert bir mücadele içindeler. O dönemin AP'si, CHP'si var, toplumsal çelişkiler onların partilerine de yansımıştı. Bir cumhurbaşkanı desteklenemiyordu. Hükümetler tabii fazla bir sonuç alamıyordu. En son Demirel hükümeti kuruldu, belirli bir ekonomik programla, devleti yeniden örgütleme, baskı mekanizmasını daha fazla geliştirme çalışmalarıyla sürece cevap olmaya çalıştı, ama cevap verecek bir örgütlenme içinde siyasi güç değildi. Bu yönüyle ne halkın, gençliğin mücadelesini bastırabildi, ne de ekonomik sorunlara çözüm olabildi. Bu durum egemenleri rahatsız ettiği gibi, önemli kast olan orduyu da rahatsız ediyordu. İşte bunun sonucunda ve burjuvazinin de desteğiyle, teşvikiyle darbe gelişti. Ordu 1978 Maraş katliamından itibaren bu sürece hazırlanıyordu. 12 Eylül darbesi öncesi Türkiye'si biraz böyle tanımlanabilir.

Devrimci örgütler de yoğun olarak siyasal örgütlenme içerisindeydi, yüzbinleri yürütebiliyorlardı. Bu yönüyle 1971'den daha farklı olarak önderlik zayıf olsa bile, her tarafta yaygın bir kitlesellik ortaya çıkmıştı. Özellikle metropollerde, büyük şehirlerde, Karadeniz'de, Ege'de, Akdeniz'de, Çukurova'da belli bir devrimci örgütlenme yaratılmıştı. Fakat devrimci örgütlenmeler çok parçalı bölünmüştü. Bütün buna rağmen devrimci-demokratik hareketin gelişiminin öyle güçsüz, zayıf veya küçümsenecek bir hareket olduğunu söylemek mümkün değil, Türkiye'yi sarsacak duruma gelmişti. Bu egemenlerin artık yönetemez duruma geldiği bir noktadır. Kitleler de eskisi gibi yönetilmek istemiyor. Bir nevi devrim sürecine giren bir Türkiye var.

Gelişmeleri hızlandıran, çelişkileri yoğunlaştıran, daha da teşvik eden Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi ortaya çıkmıştı. Türk devletinin en hassas olduğu *"tek dil, tek kültür, tek sınıf, tek ulus"* mantığına dayanan, Misak-ı Milli sınırlarını korumaktır. Temel felsefesi, temel politikası bu olan Türkiye gerçeğinde, Kürdistan'da PKK'nin öncülüğünde çok kısa bir sürede hiç kimsenin beklemediği, PKK'nin bile ilk başta bu kadar öngörmediği düzeyde -Kürdistan koşulları müsaaitti- büyük gelişmeler ortaya çıktı. Türkiye 1930'da Ağrı İsyanı'nı bastırdıktan sonra Ağrı dağına bir mezar yapıp, karikatürlerini çizip *"muhayyel Kürdistan burada meftundur"* diyor. PKK'nin Kürdistan'da bu mezarı yıkması o dönemde başlıyor. Kürdistan'ın temel sorunu; düşünce, felsefe, duygu olarak vatan olgusundan uzaktı. Bu yönüyle PKK'nin geliştirdiği ideolojik grup, daha sonra örgütleme grubu çok güçlü bir gerilla savaşı ortaya çıkaramasa bile, duygu dünyasını, yeni bir amaç, yeni bir ideoloji, yeni bir politika gerçeğini Kürdistan'ın tüm alanlarına yaymasıyla küçümsenemez. Antep'ten Kars'a kadar, Diyarbakır, Batman, Mardin, Urfa, Elazığ, Dersim, Bingöl, Güneybatı dahil büyük alanda PKK'nin yoğun gelişimi var. O dönem milyonlarca insanı belki örgütleme içine çekmedi, ama etkilediği söylenebilir.

12 Eylül Kürdistan'daki değişimin ürünüdür

Yine Kürdistan'daki feodallere karşı büyük bir mücadele var. Feodal otorite Kürdistan tarihinde ilk defa 1970'lerin sonlarında yerle bir ediliyor. Belki feodaller tasfiye edilmedi, ama *"feodaller yenilemez, feodalliğe karşı savaşılamaz"* anlayışı yerle bir edildi. Kürdistan'daki feodal otorite ile önce o dönemde yıkıldı, bu süreç daha sonra 1984 Atılımı'yla devam etti. O dönemde Kürdistan'da köylülüğün feodalizme karşı mücadelesinde PKK etrafında örgütlenmesi gerçeği var. Yine Kürdistan'da bağımsızlık düşüncesiyle ortaya çıkan hareketlerin geri yaklaşımlarıyla, geri ideolojileriyle, feodal, reformist burjuva, sosyal-şoven ideolojileriyle uzlaşmayan, bu konuda kesinlikle farklılığını net ortaya koyan yepyeni bir düşünce akımı yayılıyor. Bu çok önemlidir, sarsıcıdır. Şok bir ideolojik gelişim düzeyi var. Nitekim PKK'nin çıkışında çok böyle aykırı görülmesi, PKK'ye yaklaşımda birçok çevrenin düşmanca, tepkili yaklaşması ya da PKK gerçeğinin Kürdistan'da yepyeni bir düşünce olarak herkesi etkilemesi, çarpıcı biçimde herkesi izlemeye götürmesi önemlidir. PKK gerçeğinin Kürdistan'da yarattığı yeni yaklaşımın, değişimin ürünüdür.

Savaş da sürüyor, faşistlere karşı büyük bir mücadele var. Kürdistan'ın şehirlerine yerleşmek isteyen faşistler başta Antep, Urfa, Elazığ'da engellenmiştir ve büyük darbeler vurulmuştur. Kürdistan'da Türk egemenlerinin asimilasyon politikalarıyla artık Kürdistan gerçeğinden, Kürtlükten kopardığını düşündüğü sınır kesimlerinin bile bu yeni süreçle ayağa kaldırılması Türk egemenlerini korkuya, kaygıya düşürmüştür. Mezara gömdükleri Kürdistan'ın yeniden ayağa kalktığını görmüşlerdir. Önlenemezse daha hızlı gelişebilecek, -gerçekten çok hızlı gelişiyordu. PKK'nin mücadelesi, ideolojisi, politikası Kürdistan halkının özgürlük duygularına, binlerce yıllık özlemine cevap olduğu için hemen karşılık bulmuştu. Özellikle gençlik içinde, gerçek yurtseverlerde, gerçek sömürgeciliğe öfkeli olan kesimlerde PKK'nin tarafatar bulması Türk devletini çok fazla ürkütüyordu.

Bu da 12 Eylül dönemindeki Türkiye gerçeğinin bir parçası oluyor. Bunu önemsemek gerekiyor. Özellikle sorun Türkiye'nin en hassas olduğu sorun olunca diğer gelişmelerden daha fazla 12 Eylül gibi bir sürece girmesini hızlandırmıştır. Nitekim M. Ali Birand ve başka yazarlar araştırmalarında 12 Eylül öncesinde Süleyman Demirel'in gün gün izlediği ve komutanlarla istişarede olduğu, ilişkide olduğu ve genelkurmayla çok yakından ilgilendiğini ortaya koymuşlardı. Bu yönüyle bir nevi Türkiye'nin tarihinde halkları katlederek, ülkelerini işgal ederek, asimile ederek, yok ederek kendine yaşam alanı bulma politikası iflas ettirilecek, yerle bir edilecek. Bu politikanın yerle bir edilmesi mevcut Türkiye gerçeğinin yerle bir edilmesidir. Bu durum orduyu asıl harekete geçiren etkendir.

Türkiye önemli bir alandaydı. Hâlâ soğuk savaşlı yıllarının sürdüğü, NATO ile Varşova Paktı'nın dünya dengeleriyle karşı karşıya bulunduğu bir dönemde emperyalizmin bir Sovyetler Birliği'ni güneyden kuşatma politikası var. ABD'nin Afganistan, İran ve Türkiye ile oluşturduğu yeşil kuşak, güneyde kendisine bağlı diktatörlük, faşist rejimlerle Sovyetler Birliği'ni kuşatma politikası da giderek çatırdıyordu. Nitekim Afganistan'da 1978'de ortaya çıkan sol renkli bir darbe, daha sonra Amerikan emperyalizminin jandarması rolünde olan, o yönüyle Amerika'nın en güvenilir müttefiklerinden olan şah İran'ın yıkılması var, geriye Türkiye ve Yunanistan kalıyor. Yunanistan o kadar önemli değil, Türkiye çok önemli. Türkiye de neredeyse yıkılma sürecine girmiş. Tabii Sovyetler Birliği'ni güneyden kuşatma stratejisinin boşa çıkması çok kötü bir durum ortaya çıkardı emperyalizm açısından. Bu yönüyle emperyalizmin de kaygıları artmıştı Afganistan ve İran'dan sonra. Emperyalistler de bu sürecin böyle gitmesini istemiyorlardı.

Bu üç etken bir araya gelince Türkiye'deki gelişmelere müdahale etme ihtiyacı ortaya çıktı. Ve bu yönüyle yalnızca emperyalizm kitleyi de dinlemez, yalnızca Türkiye'deki burjuvaların veyahut da orduyu da dinlemez. Hepsinin ortak çıkarları vardı, Türkiye egemenlerinin de, emperyalizmin de ortak çıkarları vardı. Ve bir askeri darbe ihtiyacını duydular. Çünkü bütün kurumlar dağılmıştı. Başka kurumlarla bu sürece müdahale etme imkanları kalmamıştı, başka siyasal kurumlar, iktidar kurumları veya çözüm kurumları ortada yoktu. Hepsinin otoritesi etkisiz kalmıştı. Böylesi bir sürece ayakta kalan biraz disipliniyle, düzeniyle, nizamıyla çabuk sarsılmayan Türk ordusu devreye sokuldu. Bu bir çözüm gücü olarak ortaya çıkmadı, daha çok yaşanan sorunların ortadan kaldırılması veya bütün gelişmeleri tıkayan, bütün egemenlerin iktidarını sarsan etkenlerin, nedenlerin ortadan kaldırılmasını ilk başta hedef alıyordu. Çözümden çok önce bu etkenlerin ortadan kaldırılması gündemdeydi.

12 Eylül böyle bir hedefle geldi. Böyle bir hedefle gelirken küçük-burjuvazi de, emperyalizm de bu darbenin kendileri için önceki darbelerden daha sonuç alıcı olmasını istiyordu. Kısa vadeli 1971 darbesi sonuç almamıştı, sadece devrimci hareketleri biraz tasfiye etmişti; önderlerini katletmişti. Fakat ekonomik, siyasi, kültürel anlamda çok büyük, köklü, eskiden farklı değişimler, yine burjuvaziyi ve düzeni güvenceye alan çok farklı politikalar geliştirmediği için adeta ortamdan kalkar kalkmaz toplumsal hareketlerin; devrimcilerin, gençliğin, işçilerin, köylülerin ve Kürdistan halkının yeni bir siyasal süreci geliştirmesi ortaya çıktı. Bunlardan ders çıkaran 12 Eylül rejimi, sadece etkenleri ortadan kaldırmayı değil, çözüm yolunu da önüne koymuştur. 1971 darbesi biraz o etkenleri ortadan kaldırmıştı, ama alt yapısını hazırlayamamıştı. Bizim açımızdan, Türkiye halkı açısından bir çözümsüzlük, ama kendileri için kısa vadeli de olsa bir çözüm arayışıydı. Darbede ilk önce kendisini kurtarma esprisi, hedefi ön plandaydı ve kurtarmak için harekete geçtiler. Kurtarmanın başarısıyla yerleştikten sonra çözümler daha gelişmiştir. Belki önceden çok ekonomik sistem, kültürel sistem, siyasal sistem, bir sosyal sistem politikasıyla çok hazırlıklı gelmemiş olabilirler, ama biraz hakim olduktan sonra devrimci hareketleri ve siyasal kriz etkenlerini ortadan kaldırdıktan sonra, *"bundan sonra nasıl olmalı?"* çözümünü de düşünmüşlerdir. Daha doğrusu önceden de bunu düşünmüşlerdir, fakat bunu program haline getirmeleri, kapsamlı hale getirmeleri hakim olmalarından sonra geliştirilmiştir.

> **"Türkiye'yi uluslaştıran da, devletleştiren de, bir toprak kazandıran da askeri örgütlenmelerdir. Askeri örgütlenmeler bütün örgütlenmelere yön vermiştir. Türk toplulukları da zaten asker topluluklardır. Talana dayanan orduların ve orduların mücadelelerinin Türk tarihinde yeri çok fazladır. Siyasal ve her türlü sorunlara tarih boyunca hep askerler -daha çok da darbelerle- çözüm bulmaya çalışmıştır.**

Türkiye tarihini yazan darbelerdir

Serxwebûn: Darbelerin Türkiye siyasetindeki yeri nedir? '60 ile '80 askeri-faşist darbeleri arasında fark var mıdır, varsa nedir?

M. Karasu: Darbelerin Türkiye siyasetinde yeri nedir sorusuna cevap Türkiye tarihinde var. Türkiye tarihinde orduların, askerlerin yeri nedir sorusuna cevap vermek gerekir. Türkiye gerçeği askeri gerçeklikten, ordu gerçeğinden uzak açıklanamaz. Türkiye'nin darbeler tarihi yeni değildir, 31 Mart darbesi var, Mustafa Kemal'in o dönemki yaptığı da bir darbe sayılabilir. Şunu belirtmek gerekir; Türkiye'yi uluslaştıran da, devletleştiren de, bir toprak kazandıran da askeri örgütlenmelerdir. Askeri örgütlenmeler bütün örgütlenmelere yön vermiştir. Türk toplulukları da zaten asker topluluklardır. Talana dayanan orduların ve orduların mücadelelerinin Türk tarihinde yeri çok fazladır. Siyasal ve her türlü sorunlara tarih boyunca hep askerler -daha çok da darbelerle- çözüm bulmaya çalışmıştır. Türkiye tarihinde sivillerin veya demokratik yoldan herhangi bir çözüm arayışı içinde olanların fazla etkili olduğunu söylemek mümkün değil. Türkiye tarihi hâlâ halkın, sivillerin devreye girmediği, sorunları halkın ve sivillerin çözmediği bir tarihtir. Bu yönüyle darbelerin Türkiye tarihinde yeri önemlidir, hatta Türkiye tarihini yazan onlardır; Türkiye tarihini yönlendiren darbelerdir, askerlerdir.

Günümüzde de hâlâ öyledir. Bunu artık değiştirebilmek, yani ordu ve askeri darbeler dışında sivillerin, demokratik güçlerin bir çözüm gücü göstermeleri mümkün olacak mı? Türkiye ve Osmanlı tarihindeki geleneksel yaklaşım, yani askerlerin veya darbelerin yerine halkın rolü gündeme gelecek mi? Zorla, şiddetle çözme, baskı ve katliamlarla çözüm arama geleneği yerine demokratik gelenek, sivil gelenek ortaya çıkacak mı? Artık biraz geleceğin sorunu, güncel sorun da denebilir, ama Türkiye tarihinde geçmişten beri böyle olduğunu hatırlatmakta yarar var.

TC tarihindeki 1960 ile 1980 darbeleri arasında fark vardır. 1960 darbesinde kimi toplumsal hareketlilikler olsa da çok sınırlıdır ya da egemenlerin kontrolünde olan, egemenlerin kullandığı toplumsal hareketler vardır. 1960'tan önce

bazı gençlik hareketlerinde küçük kıpırdanmalar var, ama bunların egemenlerin veya egemen sınıfların kontrolü dışında olduğunu söylemek mümkün değildir. Bu yönüyle 1960 ile 1980 darbeleri, 1971 darbeleri arasında fark vardır.

1960 darbesi daha çok iktidar güçleri arasındaki bir darbeydi. Kemalist, asker-sivil bürokratlar ellerinden iktidarı yitirmişlerdi. İktidarda, yeni gelişen burjuvazinin, eşrafın ve geleneksel kesimlerin ittifakıyla kemalizmin en fazla net görüldüğü bir dönem. Yoksa diğerlerinin kemalist politika, düşünce veya stratejileri tümden reddedilmiş değil, ama kemalizmi asıl yaratan asker, bürokrat, burjuva sınıfları sınırlandırılmıştı, tümden iktidardan düşürülmemişti. Askerlerin, bürokratların 1950-60 arasında da rolü büyüktür, yani hâlâ askerlerin, bürokratların hakim olduğu bir Türkiye var. Ama siyasal cephede güçlerin örgütlenmesi var veya en azından hükümeti ele geçirmesi var. Bunların hükümeti ele geçirmesi ve kendilerini daha fazla iktidar yapmaları, biraz kemalist bürokrat kesimin devlet dışına bırakılmak istenilmesi karşısında hâlâ güçlü asker bürokrasisinin yeniden iktidarı ele geçirme hareketidir.

Başka nedenleri de vardır. O dönemde Menderes hükümetinin başta olduğu devlet sistemi gelinen noktada kapitalizmi daha farklı geliştirecek bir politikada değil. Kapitalizmin geliştirilmesi de gerekiyor, Avrupa'yla ilişkileri var. Avrupa da kemalist bürokrat kesimle ilişki geliştiriyor. O kesim biraz daha Avrupa yanlısı, Avrupa toplumuna entegre olmuş. Burjuvazi biraz gelişmek, açılım göstermek istiyor. Demokratik ortamın burjuvazi için gerekli olduğu bir dönem ortaya çıkıyor. Burjuvazi her zaman baskı istemez, biraz da demokrasi ister. Demokrasiyle küçük-burjuvaların, orta-burjuvaların kendisini göstereceği ve kapitalizmin gelişeceği bir süreç açılabilir. Bu yönüyle biraz daha küçük ve orta-burjuvalar kendisine biraz daha yer açmak istiyor.

Kemalist asker-bürokratlar bu kesimle ittifak halinde 1960 darbesini gerçekleştirdi. Bir toplumsal muhalefete razı olmaktan çok yeni palazlanan iktidar odağına karşı yapılmış bir darbe olarak nitelemek daha doğrudur. Biraz haklı olduğu, bir toplumsal muhalefet, çok ciddi devrimci hareket olmadığı için sadece orta-burjuva kesimleri için darbe yapıldı. Biraz da dünya gerçeğine uygun olarak kitle için de bazı örgütlenme imkanları çıktı, ama daha çok egemen küçük-burjuva kesimler için demokrasi gelecek. Onların kendilerini daha serbest ifade edebileceği bir darbe düzenidir.

1971 ve 1980 darbeleri ise farklıdır. Bunlar toplumsal muhalefetlere, işçilerin, köylülerin, gençliğin giderek örgütlenmesi, egemen iktidarı zorlaması sonucu gerçekleştirilen darbelerdir. Belki 1971'de toplumsal muhalefet 1980'ler öncesi kadar boyutlanmamıştı, en azından kitlesel boyutu o kadar yoktu, ama yine de egemenlerin ekonomik düzenini, siyasal düzenini sarsan bir gelişme vardı. 1960'ta daha çok toplumdaki siyasi yönetimde zayıflık var. Zayıf yönetimlerin güçlendirilmesi biçimindeki bir benzerlikten sözedilebilir. Bir benzerlik daha Türkiye ve Osmanlı tarihinde olduğu gibi, ordu bu işi yapıyor. Bir yerde sorun varsa, sorumluluk varsa, sorunların kaynakları varsa kurutmak, sorunların kaynaklarını ortadan kaldırmak ya da çözüm arayışı içerisine girmekte yine ordu vardır.

12 Eylül'ü TC emperyalizmle planlamıştır

Serxwebûn: 12 Eylül darbesinde emperyalizmin rolü neydi?

M. Karasu: 12 Eylül'de emperyalizmin rolü kesindir, planlamayı ortak yapmışlardır. 12 Eylül'den önce Kenan Evren Amerika'ya gidip bu işi düzenlemişlerdir. Zaten faşistler var, faşistler kontrgerillaya, CIA'ya bağlı, onların denetiminde çalışıyor. 12 Eylül'den önce de emperyalizm Türkiye'de devrimci harekete karşı bir savaş içindedir. Yani emperyalizm Türkiye'de 12 Eylül darbesiyle kendini ortaya koymamıştır. 12 Eylül öncesinde de Türkiye'de sola karşı mücadeleyi çok yakından izlemiştir ve birlikte örgütlemişlerdir.

"14 Temmuz direnişi bu politikaları başarısızlığa uğrattığı gibi Kürt halkı üzerinde derin etkilere neden olmuştur. Kürt halkı yüreğini, beynini Diyarbakır Zindanı'na çevirmiştir. Kürt halkı ile PKK'yi koparacaktı faşizm, bu bir yana Kürt halkının Kabe'si gibi Diyarbakır'a bakma ruhunu ortaya çıkardı. Bu 12 Eylül'ün başarısızlığıdır."

Bu zorunlu ve gereklidir de emperyalizm için. Türkiye'nin Ortadoğu'da bulunması, petrol alanlarının içinde, kıtalar arası geçiş alanlarında bulunmasının yanında Sovyetler Birliği'nin güneyinde olması, jeopolitik öneminden dolayı da Türkiye'yi yönlendirmiştir. Sovyetler Birliği'ne karşı en fazla örgütlenen bir ordu, en fazla desteklenen bir ülkedir.

Bütün bu işçi sınıfı, gençlik hareketlerinin ve Kürdistan'daki hareketlerin bastırılmasında emperyalizm de suçludur. Daha sonra Avrupa desteklemiştir, ABD desteklemiştir. Zaman zaman Avrupa Parlamentosu'nda Türkiye aleyhine önergeler görüntüyü kurtarmak içindir. Kendilerinin sözde demokratik yüzlerini, sıfatlarını kurtarmak için yapılan hareketlerdir, samimi değildir. Asıl verilen destek vardır, belki bazı aşırı yanlarını törpülemek istemişlerdir, onun dışında 12 Eylül darbesini başından sonuna kadar Batı Avrupa da, ABD'de de desteklemiştir.

Serxwebûn: 12 Eylül darbesinin gerçekleşmesinde PKK'nin gelişiminin etkisi neydi?

M. Karasu: Belirleyicidir demek mümkün, daha doğrusu temel uyarıcıdır. Mesela Ortadoğu'da olumsuz gelişme olur, egemen sınıflar, kemalistler, Türk milliyetçiliği hemen ürkmez, sarsılmaz veya Türkiye'deki hareketlenler o kadar kendilerini korkutmaz. Şöyle veya böyle çözüm bulmaya yönelir, bir yaşam tehlikesi değildir. Kürdistan ise yaşam tehlikesidir. İşte Türkiye'nin bölünmesi, parçalanması deniliyor. Türkiye'deki gelişim tabii parçalanma değil, iktidar değişimi veya devrimci hareketlerin gelişimidir. Bu da burjuvaziyi ve emperyalizmi çok rahatsız eder, bu konuda hassastırlar. En ufak gelişmeler bile rahatsız eder.

Kürdistan Ortadoğu'nun kilit noktasıdır, buradaki bir hareketlilik tabii ki emperyalizmi rahatsız edecektir. Sosyalist ideolojiye sahip partinin emperyalizme karşı savaşacağı açıktır. PKK'nin hızlı gelişimini, eylem gücünü ve kitleyi harekete geçirme gücünü gördüler. Öyle zayıf bir örgüt değil, istediği yerde istediği eylemi gerçekleştirebiliyor, halkı örgütleyip harekete geçirebiliyor. Basite alınabilecek bir güç değil. Diğer Kürt örgütlerine hiç benzemiyor, diğer hareketlere benzemiyor, gerçekten niyeti ciddi. Türkiye'nin bu kanlı rejimine tam savaş açmış, Türkiye'nin tarihsel gerçeğine savaş açmış. Pasifize de olmuyor, eğer çok şiddetli üzerine gidilmezse gelişmesi çok daha hızlanacak, bir süre sonra önü alınamaz bir noktaya geleceğini gördüler. Gelişmenin hızlılığı onları büyük korkulara itti.

Türkiye'deki gelişmeler dikkate alınınca Kürdistan'daki devrimci hareketin bu gelişmeden yararlanacağı açıktı, yararlanıyordu da. Bunu da gördüler. Koşullar PKK ve Kürdistan ulusal kurtuluş hareketini tümden büyük başarılara götürebilir. Öte yandan reformist, sosyal-şoven, ilkel milliyetçi örgütlerin giderek tasfiye olduğunu, Kürdistan'da gerilediğini gördüler. Önemli bir kaygı. Yine KDP, KUK ve benzeri örgütlerin Türkiye'de örgütlenmesi var. Aslında onlar kendileri için bir güvenceydi, KDP ile daha o zamandan Türkiye ve Kürdistan'da herhangi bir hareket geliştirmeyeceği, bu konuda Türkiye'yi karşısına almayacağı, Türkiye'de gelişecek herhangi bir hareketliliği sınırlandıracağı biçiminde bir anlaşmaları var. Bu yönüyle artık KDP veya onun uzantıları olan örgütlerin de Kürdistan'daki gelişmeleri önleme gücü kalmıyor. Bütün bunlar dikkate alındığında, PKK'nin gelişim düzeyi 12 Eylül darbesinin gerçekleştirilmesindeki en temel neden oluyor.

PKK ideolojisinin ve mücadelesinin dikkat çekiciliği de vardı. Birçok yöntemi geliştiriyor ve silahlı mücadeleyi de üst boyutlara ulaştırmak istiyor. Hilvan'da, Siverek'te 1938'den sonra ilk defa gerillalaşabilecek birliklerin ortaya çıkması var. Kırda manga düzeyinde gruplar var, silahlarla dağda dolayışıyor ve giderek de çoğalıyorlar. Ağalar, beyler, ihanet içinde olan feodal kesim Kürdistan'a hakimdi, onların da hakimiyeti sarsılıyor. Türklerle ittifak içinde olan hain-işbirlikçi kesimler tasfiye oluyor. Sömürgeciliğin Kürdistandaki her türlü ayağı kırılıyor, bunlar Türkiye'yi endişelere itip kendileri açısından PKK'yi tasfiye etme ihtiyacını ortaya çıkarmıştır.

PKK'nin gelişim düzeyinin böyle bir darbeyi hızlandırdığını, çabuklaştırdığını söylemek abartı olmaz. Ama Türkiye'deki gelişmeler ve emperyalizmin bölgedeki ittifaklarının, bölgedeki jandarmalarının sarsılması hepsi birlikte ele alınınca darbenin nedeni tam ifade edilebilir.

Hâlâ iktidarda olan 12 Eylül Kürdistan'da başarısızdır

Serxwebûn: 18. yıldönümünde 12 Eylül hâlâ iktidardadır diyebilir miyiz? Ne kadar başarılı oldu?

M. Karasu: Doğrudur, iktidardadır. 12 Eylül bir ordu, askeri-faşist iktidarsa hâlâ daha iktidarda olduğunu söylemek mümkün. Çünkü 12 Eylül Evren'le başladı, mücadelemizin sürdüğü sürece de Evren cumhurbaşkanıydı, Özal olsa bile. 1984'ten sonra ordu tekrar devreye girdi, bize karşı asıl savaşı yürüten ordu oldu, bugüne kadar da ordu oluyor. Bu kadar savaşın içinde olan güç iktidardan düşmez. Türkiye'deki en temel gerçek olan PKK ulusal kurtuluş savaşına, 15 Ağustos Atılımı'na karşı mücadeleyi yürüten askeri güç hem de bunu bir-iki yıl değil, onbeş yıldır yürütüyorsa -bu yürütme aynı zamanda örgütleme, yayma anlamına geliyor- iktidardadır demektir.

Parlamentolar, seçimler görüntüdür. Görüntü olduğunu biraz Özal'dan anlayabiliriz. Özal siyasi açıdan 12 Eylül mantığından uzaklaşmak istedi, ekonomik anlamda biraz değiştirdi. Ekonomik anlamda 12 Eylül gücü daha farklı, iktidarın kendi modeliydi belki. Özal bunu biraz değiştirdi, bu 12 Eylül'ün de işine geldi. Özal'ın politikalarına önce çok sıcak bakmasa da destekledi. Zaten 12 Eylül'de ekonomiyi Özal yürütüyordu. Tümden kendi ekonomik planlarını gerçekleştirmemişti, hükümet olunca daha fazla gerçekleştirdi.

Siyasal iktidar, otorite, temel politikalar, stratejiler anlamında 12 Eylül kendisini sürdürdü. Ne kadar başarılı oldu denilirse. Başarılı olduğu yönler, başarısız olduğu yönler var. 12 Eylül 2000'e kadar iktidarda kalacak diye bir programı, stratejisi vardı. Bu hedef gerçekleşmedi. 12 Eylül tam bitmeden Demirel'in dediği gibi Türkiye'nin bin yıllık tarihinin en büyük belasıyla, en büyük savaşıyla karşılaştılar. Türkiye bir türlü siyasal krizlerden çıkmadı, rahat edebilecek ekonomik, siyasi, askeri bir düzene kavuşmadı. Bu yönüyle başarılı olduğunu söylemek mümkün değil, ama Türkiye gerçeğinde belli bir başarısından bahsetmek mümkün. İşçilerin 12 Eylül'den önce çok yoğun mücadele, fabrika işgalleri vardı. Sendikasından diğer örgütlerine kadar işçiler farklı bir politikleşmeyi, mücadeleyi ifade ediyordu. Türkiye gençlik hareketi çok kapsamlıydı. Şehirlerde, kasabalarda devrimci hareketlerin etkisi vardı, bu alanlarda belirli bir başarısından bahsedilebilir. Tabii devrimci hareketlerin sınırlandırılmasını sadece 12 Eylül'ün başarısı olarak görmek mümkün değil. Dünya konjektüründe Sovyetler Birliği'nin dağılması, sosyalizmin otoritesini yitirmesinin etkisi de vardır. 12 Eylül bu konuda kendini çok farklı, başarılı gösteriyor. Eğer böyle bir reel sosyalizmin çürümesi, yıkılması ve bunun getirdiği itibar kaybı olmasaydı herhalde Türkiye'de devrimci gençlik hareketi de, işçi sınıf hareketi de bu düzeyde geri olmazdı. Bu süreci sadece 12 Eylül'ün başarısıyla açıklamak mümkün değil, ama bu alanlarda kısmen başarılı olduğunu söylemek ve bugün bu başarı üzerinde kitlelerin belli bir sınır içinde olduğunu görüyoruz.

Önemli bir durum daha vardı; Türkiye'de kapitalizm, burjuvazi geliştirilmek isteniyordu, ama kapitalizmin veya burjuvazinin gelişmesinin kültürü yoktu. Kültürel altyapısı, psikolojik altyapısı zayıftı. Bu çok önemli bir etkendir. Diyelim Türkiye'de burjuvazi geliştiriliyordu, ama toplumsal veya sosyal bir düşünce hâlâ etkili değil, feodal önyargılar veya feodal etkileri varsa o bir toplumsallığı içerir, fazla bireyselliği içermez. Öte yandan o dönemde solcusu, islamcısı toplumsal ideolojiyi, faşisti diyor milliyetçi toplum, kemalisti sosyal-demokratlaştırmış sözde toplumsallaştırmayı savunuyor. Bu yönüyle bireyciliği savunan, toplumsallığı savunmayan düşünce Türkiye'de itibar görmüyordu. Yani kapitalizm için gerekli olan düşünce, bireycilik Türkiye'de o anda geçen akçe değildi. Kim o dönemde "*toplumdan bana ne, ben kendimi kurtarırım, toplum beni ilgilendirmez*" deseydi lanetlenirdi, yüzüne tükürülürdü.

Burjuvazi, kapitalizm gelişmek istiyor ama onun kültürü, ahlakı yok. Bu nedenle burjuvazinin veya kapitalizmin gelişmesinde zorlanma oluyordu. Bireysel kültür olmadığı, toplumsal kültür hâlâ hakim olduğu için toplumsal ve sosyal hareketlere toplumun örgütlenmeye yatkınlığı daha artıyordu. Bu da Türkiye'de kapitalizmin gelişmesini engelliyor, egemenlerin iktidarının yer yer toplumsal hareketlerle zorlanmasını beraberinde getiriyordu. 12 Eylül gelişen kapitalizme uygun kültürü, sosyal anlayışı, sosyal yapıyı ortaya çıkarmaya çalıştı. Bireyciliği geliştirdi, Özal bunu daha da boyutlandırdı, köşe dönmeciliği geliştirdi. Eskiden toplumsallık yükselen değerken, bireycilik yükselen değer oldu. Eskiden bireysillik lanetlenirken, şimdi toplumda toplumdan bahsedenlere eskiden kalma, eski kafalı, kel aynak, hâlâ sosyalist dünyanın, komünist dünyanın, önceki dünyanın düşüncesiyle bakılıyor. Ters bir kültürel şekillendirme çıkıyor Türkiye gerçeğinde. 12 Eylül'ün en önemli başarılarından biri budur. Bu şimdi toplumun örgütlenmesini zorluyor, toplumun örgütlenmeye gelme yatkınlığını engelliyor. Arabesk kültürü ortaya çıkarmış, bu aslında bireyselleşen toplumun kendine güvensizliğini arttırmaya yönelik bir kültürdür, ahlaktır. Eğer 12 Eylül'ün başarılarından bahsedilecekse böyle bir noktadan bahsedilebilir.

Türkiye'nin temel sorunu Kürt sorunuysa bütün siyasal, ekonomik örgütlenmesi, ceza yasaları, hukuğu, ekonomisi, dış politikası hep Kürt sorununa göre, Misak-ı Milli'ye göre ayarlanıyorsa, o zaman temel politikalarını belirleyen, temel politikalarını etkileyen Kürt sorunundaki başarısızlığını söylemek mümkündür.

Serxwebûn: 12 Eylül askeri-faşist darbesine karşı en büyük direnişi PKK savaş tutsakları gösterdi. 12 Eylül'ün boşa çıkarılmasında zindanların ve 15 Ağustos Atılımı'nın rolü nedir? PKK, atılım gücünü ve direniş ruhunu nereden almıştır? Bunun partimize kazandırdıkları ve TC ordusuna kaybettikleri nelerdir?

M. Karasu: 12 Eylül askeri-faşist darbesine en büyük darbeyi tabii 15 Ağustos vurdu. Bu çok büyük bir darbeydi ve 12 Eylül'ü boşa çıkardı. Cezaevleri, 14 Temmuz direnişi ve daha sonraki direnişlerle 12 Eylül'ün politikalarının sonuç vermediğini, sonuçsuz kaldığını gösterdi. 14 Temmuz direnişi zaten PKK'nin direniş ruhudur, PKK'nin kendisidir, bu mücadele biçimi de Temmuz ruhudur. 14 Temmuz ruhu Apocu ruhtur, Parti Önderliği'nin yarattığı kişiliklerin, yarattığı düşünce, militan düzeyinin ortaya koyduğu direnişlerdir. Herkesin susturulup sindirildiği, ezildiği, kimsenin en ufacık bir ses çıkarmadığı bir dönemde PKK savaş tutsaklarının böyle bir direniş göstermesi bir reddir, "*sizin düzenizi kabul etmiyoruz, etme-*

yeceğiz" demektir. Bu 12 Eylül'ün başarısızlığıdır, kendisine karşı koyuşun devam ettiğinin, edeceğinin mesajıdır.

12 Eylül Kürdistan halkı şahsında dünya ilerici kamuoyuna bir darbedir, ama aynı zamanda günümüzde Kürt halkı şahsında 12 Eylül teşhir edilmiştir. Türk egemenlerinin en önemli politikalarından biri de Kürdistan'ı dünyaya kapatmak, halka kapatmak, her şeyi ezip geçmek... Bu tabii 12 Eylül'ün yaratmak istediği sessizliği, kapalılığı kırdı. 12 Eylül'ün en büyük amacı Kürdistan halkını ezmekti, Kürdistan'ı tümden bitirmekti, PKK'nin de kökünü kazımaktı. Yani PKK'nin ideolojik etkisinin beyinlere, yüreklere serptiği tohumları tümden silip atmaktı.

PKK atılım gücünü ve direniş ruhunu insanlık ideolojisinden alıyor

14 Temmuz direnişi bu politikaları başarısızlığa uğrattığı gibi Kürt halkı üzerinde derin etkilere neden olmuştur. Kürt halkı yüreğini, beynini Diyarbakır Zindanı'na çevirmiştir. Kürt halkı ile PKK'yi koparacaktı faşizm, bu bir yana Kürt halkının Kabe'si gibi Diyarbakır'a bakma ruhunu ortaya çıkardı. Bu 12 Eylül'ün başarısızlığıdır. 15 Ağustos ise bunun açık, net ve somut biçimde Türkiye, Kürdistan, dünya kamuoyuna gösterilmesidir. "*Ezdik, bitirdik, kimse ses çıkaramaz, kimse ortaya çıkamaz, biz hakimiz*" diye en fazla hakim olduğunu söylediği ortamda, belki de cumhuriyet tarihinden o güne "*Türkiye ve Kürdistan'ı tam susturdum*" dediği dönemde 15 Ağustos'un başlaması; aslında 12 Eylül iktidarının söylediklerinin boş olduğunu, kendilerini kandırdıklarını, karşılarında daha bilinçli, daha örgütlü yepyeni bir savaş tarzıyla bir mücadelenin ortaya çıkması oluyor. Bazı alanlarda başarılı gözükse de temel konuda başarısız olduğu, hatta karşısına daha güçlü bir direnişin çıktığı açık. Türk solunun, Kürt solunun, dünyada herkesin "*hakim oldu, bir süre için olamaz, yapamayız, emperyalizmden artık bir şey koparılmaz*" dediği, burjuvazinin kendini çok inandırdığı bir dönemde 15 Ağustos Atılımı ortaya çıkıyor. Çok propagandasını yaptığı, çok "*ezdim tükettim*" dediği anda tam tersi bir durum ortaya çıkınca 12 Eylül'ün başarısına inancı olanlar kuşkuyla bakmışlardır.

PKK bu atılım gücünü ve direniş ruhunu nereden aldı? Bu önemli. PKK atılım gücünü ve direniş ruhunu büyük bir ideolojiden alıyor. PKK'nin ideolojisi bir insanlık ideolojisidir, bütün insanlık tarihinin ideolojisi, sosyalizmin onuru, sosyalizme büyük bağlı, insanlık değerlerine büyük bağlı. Tabii topluma, insanlık değerlerine bu kadar saldırı varken buna çok güçlü bağlı olanların sessiz kalmaları mümkün değildi, mutlaka cevap vereceklerdi.

Başkan Apo şahsında mücadeleden yılmayan, en zor koşullarda mücadele etmesini bilen, hatta zor dönemlerde mücadele etmeyi devrimciliğin asıl görevi sayan bir PKK önderlik gerçeği vardır. Devrimcilik asıl zor dönemlerde vardır, zor dönemlerde devrimcilik yapılır, kolay dönemlerde yapılan zaten devrimcilik değildir, onu herkes yapar, devrimciler ise zoru başarır. Bu yönüyle PKK önderliğinde ve PKK militanında olan zor dönemde mutlaka değer yaratmak, mutlaka başarmak fikri, ruhu; PKK'yi daha 12 Eylül'ün başlamasıyla birlikte yeniden mücadele fikrine götürmüştür. PKK belki ülke dışına çıkmıştır, ama çıktığı günden itibaren "*ne zaman ülkeye dönerim, savaş veririm?*" yaklaşımı içinde olmuştur. Tasfiyeciliğe, kaçkınlığa, örgüt tasfiyeciliğine kesinlikle müdahale etmiştir. Eylem ve irade birliği olan PKK, ruhunu koruyarak direnişi başlatmıştır.

PKK'nin büyük atılım gücünü göstermesi sadece 15 Ağustos'la başlamamıştır. 15 Ağustos öncesi tarihi de atılımlar tarihidir. PKK'yi bir atılıma itecek çok büyük bir tarihi vardı. Sıfırdan başlaması, hiç yokken güçlü bir ideoloji, güçlü bir örgüt yaratması, daha sonra büyük savaşlar vermesi, büyük tecrübeler ortaya çıkarmıştır, yine kadrolarını ortaya çıkarmıştır, bir tarihi ortaya çıkarmıştır. Halka, şehitlere verdiği söz var. 1977'lerde Parti Önderliği de cezaevindedir, Denizlerin idamı var; "*ben bunların anısına bağlı kalmalıyım*" diyor. Bu bağlılık sonucu dışarı çıkıyor, başta Türkiye devrimci gençliğini Ankara'da örgütlüyor. Türkiye devrimciliğinin Ankara'da örgütlenmesinde en başta Parti Önderliğimizin payı vardır. Belki pek bilinmez veya anlatılmaz, ama Türkiye devrimci gençliğinin Ankara'da örgütlenmesinin sıkıyönetim döneminden sonra o zorluklarda çok belirleyici etkisi vardır.

Haki arkadaşın şehadeti partinin kuruluşunu ve mücadeleyi geliştirmeyi ortaya çıkarıyor. Şehadetlere bağlılık var PKK tarihinde, PKK Önderliği'nde, PKK'nin ruhunda. 14 Temmuz şehitleri var. 14 Temmuz şehitleri ülkeye dönüşü daha da hızlandırdı. Tabii önceden de çalışmalar var. I. Konferans, II. Kongre var, ama 14 Temmuz Direnişi atılım gücünü, direniş ruhunu hızlandırıyor, bütün militanlara ruh veriyor ve ülkeye çağrı mesajı oluyor. Militanların eline, partinin eline bir moral değer veriyor. Bütün bunlar PKK'yi 15 Ağustos Atılımı'nı yapmaya götürüyor. PKK'nin bu atılım gücü ve direniş ruhu tarihinde, şehitlere yaklaşımında, felsefesinde, insanlara ve sosyalizme bağlılığında, Kürt yurtseverliğindedir. Kürdistan bu kadar acı, çile çekerken, direnmeyle tabii ki ayağa kalkacaktır. 15 Ağustos Atılımı'nda Kürdün acısına dayanamama, acısını yüreğinde hisseden, bir an önce özgürlüğe kavuşturmak isteyen yepyeni bir Kürt yurtseverliğinin rolü büyüktür. PKK, halkımızı zulüm, baskı altına alan, tüm Kürdistan'ı ezmek isteyen böyle bir özel savaşa tabii ki karşı çıkacaktır.

Şunu demek mümkün; Türk devleti 1938'de Dersim'de isyanı bastırdı, ondan sonra özel savaş yöntemleriyle, asimilasyonla Dersim'i Tuncelileştirmek istedi. 12 Eylül öyle bir düzen yaratmak istedi ki, işte nasıl Dersim'de isyandan sonra Tuncelileştirme politikasını geliştirdiyse, sözde PKK isyanını bastırdıktan sonra Kürdistan'ın bütününe Türkleştirme politikasını yayacaktı. Buna cevap vermek gerekirdi, bu atılımı yapmak gerekirdi. Kürdistan'ın üzerine böyle oyun oynanırken, yurtseverlerin, devrimcilerin, halka bağlı olanların, halka söz verenlerin, tarihe söz verenlerin bu sözleri, ona bir atılım gücü, direniş ruhu verecekti. Bütün bunlar birleşince 15 Ağustos Atılımı gerçeği ortaya çıktı.

> *"Darbenin 18. y›ldönümünde Türkiye ç›kmazdad›r. Darbe bir çözüm olmam›flt›r. Eskiden geliyordu çözüm oluyordu diyelim. 12 Mart, 12 Eylül belli bir çözüm gibi görüldü, çözdü¤ünü sand›, ama bir çözümsüzlük oldu¤u aç›k. Çözümsüz oldu¤unu burjuvazinin yaklafl›m›nda ortaya ç›k›yor."*

Partimiz 12 Eylül faşizmine karşı savaşta çok şey kazandı, TC ordusuna da kaybettirdi. 12 Eylül belki bizi zorladı, ama bize düşmanla nasıl savaşılacağını, düşmana karşı nasıl örgütlenilmesi, hangi tarzda mücadele edilmesi gerektiğini de öğretti. Hem partinin geçmiş tecrübeleri, hem Kürdistan tarihinin geçmiş tecrübeleri öğretti. 12 Eylül'ün verdiği bir bilinç de vardır.

TC ordusu veya 12 Eylül ne kaybetti? Çok şey kaybetti. TC ordusu kılıcını atıp her şeye hakim olandı. Bütün Osmanlı, Türkiye tarihinde böyle olmuştur, 12 Eylül'den sonra kılıcını attı vurdu, ama sorunu çözemedi. İlk defa kaybediyor, başarısız olduğu bir süreç yaşıyor. TC ordusunun artık itibarı yoktur. Eskiden TC ordusu dendi mi kesen, biçendi. Bunun böyle olmadığı, ordunun da başarısızlığa uğratıldığı herkesin beynine yerleşti.

Serxwebûn: Darbe karşısında diğer anti-faşist güçlerin durumu neydi?

M. Karasu: Bu da önemli bir soru. Darbe karşısında diğer anti-faşist güçlerin durumu çok parlak olmadı. Eğer Türikiye'deki sol güçler, devrimci güçler, anti-faşist güçler direniş gösterseydi PKK de bu direnişe katılırdı. Belli operasyonlar, tutuklanmalar olmuş olsa da PKK bu sürecin içine girebilirdi. Ama anti-faşist güçler 12 Eylül'den sonra fazla etkili olamadı. Büyük kitleye, büyük altüst oluşa, Türkiye'nin büyük çatlama, parçalanmasına cevap olamadılar. Savaşa uygun bir Türkiye gerçeği vardı. Aslında darbe bile kısa sürede hakim olacağını beklemiyordu, şaşırdı. 12 Eylül, çok büyük direnişler bekliyordu, ortaya çıkan gerçeği görünce, toplumun öncü kesimi, mahalleler, şehirler bölünmüş. Böyle bir direniş bekliyordu ama olmadı. Bu şunu gösterdi: Türkiye'de objektif durumla subjektif durum. Örgütleme, önderlik, ideolojik-politik hazırlık düzeyinin yetersiz olduğu açığa çıktı. Bir darbeye karşı duracak örgütlenme, bir siyasal gelişim olmadığı görüldü. Büyük olumsuzluktu tabii. Bazı örgütler kısa sürede mültecileştiler, teslim bayrağını çektiler. Bazı radikal sol örgütleri vardı, onlar da bazı şeyler yapmak isteseler de kısa sürede kilitli kaldılar. Örgüt yapıları, mücadele yöntemleri, ideolojik yapıları faşizme karşı büyük mücadele verecek durumda değildi. İdeolojileri devlete karşı değildi, daha çok sivil faşistler, belli kesimler hedef alınıyordu. Türkiye gerçeğini, Türkiye'deki egemen ordu gerçeğini kavramadıkları için, ordu değiştirilmeden hiçbir şeyin değiştirilemeyeceği anlayışını kadro ve sempatizanlarından halka kadar taşıtmadı. Ordu gelince "*hem sağa, hem sola vuruyorum*" dedi. Bir de askerdir, ordudur, Türk halkının orduya yaklaşımı değişiktir eskiden beri, devrimci güçler tarafından bu değiştirilememişti. Bu yönlü anti-faşist güçler kitleyi ideolojik düzeyde karşı duruşa geçirmemişlerdi, kitlelerin, taraftarların, hatta kadroların ideolojik-politik düzeyi ordu karşısında savaşacak moralde değildi, ideolojik gücü, ruh hali, duruşları da öyle yoktu. Bu yönüyle anti-faşist güçler darbe karşısında fazla güçlü olmadı, kısa sürede etkisiz hale geldiler, çoğu mültecileşti.

Kürt reformist güçleri Türkiye solundan daha geriydi. Türkiye solu belki yetersizdi, ama yine de belli bir militan ruhu, fedakarlık ruhu olmuştu. Fedakarlık ruhlarında veya yiğitliklerinde bir eksiklik filan yok, ideolojide, politikada, örgütlenmede, orduya yaklaşımdaki yanlışlıklar onları çaresizliğe veya başarızlığa götürdü. Kürt reformist örgütleri ise daha ilk günden teslim oldular, savaşma ihtiyacı duymadılar. Hatta "*geri çekilelim, örgütlenelim, tekrar savaşalım*" ruhu bile yok, ama "*kendimizi kurtardık.*" Kürt reformistlerin durumu "*kendimizi nasıl kurtarırız, nasıl yem etmeyiz, nasıl dışarı kaçarız?*" oldu.

Anti-faşist güçler tabii çok çeşitli kesimlerdi. Radikalleri de vardı, TKP gibi çok reformist, halkın mücadele azmini tüketen, boşaltan, mücadele keskinliğini geliştiren değil de daha çok böyle yumuşatan, reformistleştiren güçler de vardı, onlar zaten hemen sahneden çekildiler. Ona benzer örgütler vardı. Birçok sol örgütte kemalizm etkisi kırılmamıştı, onun yarattığı zayıflıklar vardı. Sendikalardır, diğer örgütlerdir çok belli bir öncünün etrafında değillerdi. Öncü etrafında örgütlenme yoktu. Örgütlenmeler vardı ama öncüsüne kavuşmamıştı, onlar da kısa sürede örgütlü hale geldiler. Bütün demokrat, devrimci örgütlerin direniş göstermemesi 12 Eylül'ün çok çabuk hakim olmasına neden oldu.

18. yıldönümünde Türkiye çıkmazdadır

Serxwebûn: 12 Eylül faşist darbesinin 18. yıldönümünde Türkiye'nin durumu nedir? Bundan sonra askeri darbeler olur mu?

M. Karasu: Çok tartışılan bir konu; on yılda bir darbe olur denir. Beklendi beklendi olmadı. Acaba Türkiye mi değişti? Türkiye değişmedi, Türkiye egemen sınıflarının anlayışları değişmedi, Kürdistan gerçeği biraz değiştirdi. Bizim mücadelemizi görebilmek önemli.

Askeri darbe olmuştu, ama daha doğrusu 12 Eylül daha bitmemişti, 12 Eylül biraz Çiller'e bıraktı, baktı ki olmuyor tekrar eline aldı. Özellikle 1993 darbesinden söz edilebilir. Özal'ın öldürülmesi, Çiller'in iktidara geçirilmesi, daha sonra DEP milletvekillerinin tasfiye edilmesi, yine ilerici basın-yayın üzerinde baskının fazlalaştırılması. '93 konsepti denen Kürdistan hareketini bastırma işi aslında bir darbedir. Bizim mücadelemize karşı sadece askeri yöntemle savaşmak kaybettirirdi. Diğer yönden bir askeri darbeyle, bir cuntayla karşılayamazlardı. Bununla kendilerini daha zor duruma sokarlardı. Onun için bir özel savaş gerekiyordu. Özel savaş sadece askeri bir olay değildir, kapsamına ekonomik, diplomatik, siyasi, kültürel her şey girer. Bu yönüyle bize karşı savaşı sadece askeri cepheden bir cuntayla yapmak yetersiz kalırdı, zaten asker 1984'ten itibaren istediği biçimde kullanıyordu. Savaşın özel savaş karakteri nedeniyle darbe oldu mu, olmadı mı tartışması var. Aslında soru yanlış bir soru, darbe de olmuştur, askeri rejim de vardır. Özel savaş gereği sadece askeri gücü değil, bütün güçleri kullanılıyor. Burada asker eskiden yalnız kendisi eziyordu, kendisi her şeyi yapıyordu. Bunu yetersiz gördü ve ordu, cunta, darbeciler bu sefer basını, parlamentoyu, üniverisiteleri, diplomasiyi, ekonomiyi, kültürü, sanatı da yanlarına alarak, kullanarak özel savaşla sonuçlar almak istedi. Hepsini yanına alıp bir savaş veya bir mücadele verebilirdi. Bu nedenle askeri darbe olmadı. Kürdistan'daki mücadele sürdüğü müddetçe bir askeri darbeyle cevap verilemez, askeri darbe de olmaz. Doğru bir cevap da değildir, yetersiz bir savaş yöntemidir. Bu yönüyle darbeler olur mu sorusuna olamaz diyoruz.

Şu anda Türkiye'nin programını kim çiziyor? İktidar demek program demektir. Darbe gelse program yapacaktı. Onlar zaten programını yapmışlar. Hükümet şu hedefleri yapmalı, şu hedeflere yönelmeli, hedefi şu olmalı, ekonominin, parlamentonun hedefi bu olmalı, şu planları çıkarmalı, şunu yapmalı dediğine göre, zaten mehmekçik basın deniliyor; demek ki bütün kurumlar askeriyenin elinde, onun yönlendirmesinde. Türkiye'nin geldiği durum budur.

Genel bir tanımlama da çizilebilir, durum değerlendirmesi yapılabilir. O da şudur: Darbenin 18. yıldönümünde Türkiye çıkmazdadır. Darbe bir çözüm olmamıştır. Eskiden geliyordu çözüm oluyordu diyelim. 12 Mart, 12 Eylül belli bir çözüm gibi görüldü, çözdüğünü sandı, ama bir çözümsüzlük olduğu açık. Çözümsüz olduğunu burjuvazinin yaklaşımında ortaya çıkıyor.

TÜSİAD "*demokratik yollarla çöz,*" yani "*askeri yöntemlerle olmaz*" diyor. Eskiden 12 Mart'ta "*ez ve çöz,*" 12 Eylül'de "*ez ve çöz*" diyordu. Hatta askere en fazla ez ve çöz diyen burjuvaziydi. Burjuvazi 1978'de Ecevit'e bile tahammül edemedi. Bildirilerle basını kullanarak düşürdü. Bütün cuntaları harekete geçirip darbe yaptıran burjuvazinin şimdi buna karşı bir tutumu var.

Siyasi istikrar anlamında 18. yıldönümünde böyle bir durum yok. 12 Eylül siyasi istikrar sağlayacaktı, şu anda temel sorunlardan biri siyasal istikrarsızlıktır, partilerin durumu görülüyor. Türkiye'nin durumu 12 Eylül'ün yaratmak istediği durum değil. 12 Eylül 2000 yılına kadar bir plan kurmak istiyordu. Ama Türkiye şu anda tarihinin en zor dönemini yaşıyor. Bunalım içinde ve nasıl çözüm bulacağını bilmiyor. Çözüm bizim mücadelemizdedir. 18 yıl önce 12 Eylül'ün her şeye net, kolaycı, kesin çözümleri vardı, şimdi hiçbir politikası, yaklaşımı çözüm getirmiyor. 18. yıldönümde çözümde, kafalarda, politikada netsizliğin olduğu bir Türkiye gerçeği ortaya çıktı. Sorunlar o kadar karmaşıklaştı, kördüğümleşti ki, 12 Eylül'ü netleştirmek isterken kördüğüm daha da derinleşti.

Kürdistan'da bütün örgütlenmeler savaşa göredir

Serxwebûn: 1980 cezaevleri ile 1998 cezaevlerinin durumunu nasıl değerlendirilebilirsiniz? 24 Eylül 1996'da Diyarbakır Zindanı'nda 10 PKK'li savaş esiri katledildi. Faşizmin savaş tutsaklarına karşı olan bu saldırılarını değerlendirebilir misiniz?

M. Karasu: 1980'de cezaevlerindeki durumla şimdiki durum birçok yönüyle farklı, kitleler daha fazla içeride. 12 Eylül döneminde de kadrolar, sempatizanlar ve halktan insanlar içerideydi, ama

şimdi tutuklu sayısı onbinlerle ifade ediliyor. Bu tabii 12 Eylül'den daha yoğun bir silahlı-siyasal mücadelenin olduğunu ortaya koyuyor. Cezaevlerindeki kalabalık bunun göstergesi.

O dönemde yanlız içeride tutuklular vardı, dışarıda mücadele bu kadar boyutlu değildi. Tabii cezaevindeki politikaya da, duruma da yansıyor. O zaman cezaevlerinde direnme çok yüksekti, düşman cezaevlerinde tümden bitirmek istiyordu, hatta cezaevleri bitirmenin sembolü olacaktı.O dönemde biraz cezaevindeki mücadele öne geçmişti. Bu biraz o andaki mevcut durumun gerçeğiydi. Şimdiki cezaevlerindeki durum mücadelede o kadar çok önemli değil. Belli bir önemi var, ama mücadelenin en önemli boyutu dağlarda, şehirlerde, dünyanın her tarafında sürüyor. Bu yönüyle cezaevlerinin konumu tabii ki farklı eskisine nazaran.

Kürdistan'da ve Türkiye'de de o dönemde cezaevindeki durum kendisini zaman zaman dışa vuruyordu, öne çıkarıyordu. Bunlar doğaldı, normal bir durumdu. Şimdiki cezaevlerindeki durum mücadelenin bir parçası, dışarıdaki mücadeleyle bağlantılı olan, onun durumuna göre değişen özellikler arzediyor. Kürdistan ve Türkiye cezaevlerindeki bütün tutuklular da yurtsever, PKK taraftarları, kadroları, savaşçılarıdır. Bu yönüyle cezaevi gerçeği denilince, Kürt gerçeği, ulusal kurtuluş savaşında esir düşenler, tutuklananlar akla gelir.

Kürdistan cezaevlerinde kaba işkence var, sürer. Çünkü savaşın çok sert olduğu bir yerde cezaevlerinde yumuşak yaklaşım beklemek mümkün değil. Hem yöneticilerin ruh hali, hem dönemin, ordunun ruh hali, hem oradaki özel savaşın ruh hali çok farklıdır. Bu yönüyle Kürdistan'daki uygulamaların cezaevlerine yansıyacağı açıktır. Kürdistan halkı büyük serhildanlar yaşamış, kontra cinayetleriyle belli bir geri çekilme içine girmiş, büyük bir baskı varken cezaevlerinde direnişçilere tahammülü olamaz. Cezaevlerinde insanların kendilerini korumasına tahammülü yok. 12 Eylül baskısı olmasa da kaba işkence devam edecektir, kabul etmeyeceklerdir, susturmaya çalışacaklardır. Dağda nasıl yakaladığında imha ediyorsa içeride de devam ettirecektir. Bu kendine göre doğal bir mantıktır.

Türkiye'de PKK tutsakları üzerinde baskılar var. Ama bir Bursa'dır, İstanbul'dur ve bazı cezaevlerinde fazla baskı yok veya cezaevleri savaşa göre örgütlenmiş yapı içindeki kurumlar değil. Kürdistan'daki bütün devlet kurumları kendini özel savaşa göre düzenlemiş, Türkiye cezaevlerinde böyle değil. Bu uygulamalara da yansıyor, doğaldır. Türkiye cezaevlerinde de çokyönlü rehabiltasyonla bitirme, sindirme biçiminde uygulamaları var. Bu cezaevlerinde bazen yumuşak, bazen sert uygulamaların yanısıra kaba yöntem de yok denilemez, ama Türkiye'nin gerçeğinden dolayı çok fazla olmuyor, gerekli de görmüyorlar. Çünkü oradaki direniş nereye yansıyabilir? Ama Diyarbakır'daki direniş Diyarbakır halkını etkiliyor, savaş ortamındaki insanları etkiliyor, Van'daki direniş savaş ortamındaki insanı etkiliyor. Bu yönüyle Türkiye'deki baskı direnişlere değil, ezmeye, susturmaya yöneliktir, içerideki politikaya paraleldir. Bazı cezaevlerinde belli direnişler, hatta cezaevlerindekiler örgütlü, biraz rahat da yaşasalar bunun fazla zararı yok, hatta bu rahatlık onları düşünce ve duyguda savaştan koparabilir. Bir nevi savaş gerçeğini yaşatmıyorlar. Artık ne kadar başarılı olunuyor kuşkulu, çok başarılı olduğu da söylenemez. Çünkü Türkiye düzenindeki PKK'liler de en azından savaşı şu veya bu şekilde yaşıyorlar. Kürdistan'dakiler gibi açık, her gün çok yakıcı hissetmeseler bile hissediyorlar.

Diyarbakır Zindanı'nda 10 arkadaşın katledilmesi direnişle ilgilidir. Savaşın sürdüğü, kitleleri sindirildiği, her türlü direniş odağının özel savaşla ezildiği bir yerde Diyarbakır Zindanı'ndaki direnişe tahammül etmiyor. Bu nedenle ezmek istiyor. Bu Diyarbakır zindan tarihiyle, Diyarbakır'ın özel durumuyla ilgili bir olay. Yani Diyarbakır'da ezmek. Diyarbakır siyasal bir merkez, "*orada ezerim genele yayarım, direnilmeyeceğini herkese gösteririm.*" Kendine göre "*dağda ve Kürdistan'da sonuç aldık, sonuç alıyoruz*" dediği bir dönemde -kendini kandırmadır- tutsakların direnmesine tahammül edemiyor. Bir de Diyarbakır Zindanı'nı böyle bir teslimiyet zindanı haline getirmek istiyorlar. Diyarbakır denilince akla direniş gelmesini değil de teslim olmuş tutsakların gelmesini istiyor. Bu da onları şiddete itiyor.

Şu da var; 10 tutuklunun kafasının ezilerek öldürülmesi çok büyük bir olaydır. Büyük yankı uyandıracak bir olayken tam tersine doğallaşmış, normalleşmiş ve hiçbir tepki görmemekte. Kürdistan'daki savaşta her gün onlarca insan öldüğü için de bunlar çok çarpıcı olarak ortaya çıkmadı. Yoksa başka bir süreçte, savaşın olmadığı bir yerde 10 tane tutuklu öldürülse çok büyük bir sorun olurdu. 10 arkadaşın şehadeti bir direniş sürecinin devamıdır. Diyarbakır Zindanı'nın duvarları, koridorları ve havası bile insanları etkiler, insanlara direniş çağrısını yaptırır. Bu direniş çağrısının Diyarbakır'da bitirilmesi mümkün değil. Direnişler sürer, direnişler sürdükçe katliamlar da sürer. Faşizm tutsaklara saldıracaktır, önemli bir potansiyeldir, onbinlerce insandır. Başlı başına devrimi gerçekleştirebilecek bir güçtür. Bu insanların dışarıya devrimci duygularla, devrimci ruhla çıkması tehlikedir. Savaş bitse bile, bu kadar tutsak devrimci ruhla çıkarsa yeniden bu savaşın zemini olur. Tutukladıklarına göre mücadelenin önünde olan insanlardır. Bu düşünüldüğünde bu kadar tutsağa faşizmin sessiz kalması mümkün değil, kalmıyor da.

"12 Eylül en büyük zararı Kürdistan halkına değil, Türk halk gerçeğine vermiştir. Tamamen insanlıktan çıkarmış, yozlaştırmıştır. Bu kadar kötü bir savaşa, yıkma-yakmaya, katletmeye ses çıkarmayan bir halk temiz olabilir mi? Mümkün değil. Bu yaptırımlara ortak olan halk kirlenir. Bir nevi 12 Eylül halkı kirletme rejimidir."

Gerilla savaşı bilinçlendirme harektidir

Serxwebûn: 12 Eylül'ün geliştirmiş olduğu özel savaşın niteliği neydi? Türk toplumu 12 Eylül'ü yeterince yargılayabildi mi? Ne kadar bilince çıkardığı söylenebilir?

M. Karasu: 12 Eylül sürecinin taşıdığı savaşın içeriği neydi? Özellikle halka karşı bir cinayettir. İnsanları toplumdan kopararak bireyselleştirme, örgütlerini dağıtıp güçsüz, çaresiz hale getirmektir. Halkı kişiliksizleştirme, toplumu kişiliksizleştirmektir, bireyselleştirmektir. Her türlü örgütlenmeye izin vermemek, ezmektir. Bu çağda insanlığın geldiği bu düzeyde insanları bu kadar çaresiz, güçsüz, örgütsüz bırakmak bir karşı-devrimdir, insanlıkdışı bir saldırıdır. Bu yetmemiştir, sadece insanların örgütlerini dağıtma değil, öyle bir hale getiriyor ki örgütlenemiyor. Arabesk kişiliğini ortaya çıkarmış, her türlü toplumsal, sosyal faaliyetten uzaklaştırmış ya da sosyal ve siyasal faliyetle ilgilenmeyecek kişilikler ortaya çıkarmıştır. Futbolu bu kadar özel savaş için kullanması, yine müziği bir toplumun kültürel değeri değil de toplumun kültürel değerlerini çirkinleştiren, kirleten günümüzün gerçeğini ortaya çıkarmıştır.

Tabii düşman insanları bireyselleştirerek idealistleştirmek istiyordu. 12 Eylül insanların dine yönelmesine zemin hazırladı. İnsanlar çaresiz kalınca dine yönelecekti. İnsanlar bireyselleşip siyasal ve sosyal örgütlerini kaybeder, idealistleşirse bir yandan arabeske sarılacak, bir yandan dine sarılacak. Yalnız orada bir yanılgı çıktı. Bütün dinlerin farkı var ki dinler toplumsaldır. Bu unutulmuştur. Dinlerin toplumsal özelliği onları ileride toplumsal bir örgütlenmeye çekecekti.

12 Eylül'ün Türk halkına verdiği zararlar ne kadar bilince çıkarılmıştır? Çok fazla bilince çıkarıldığı söylenemez. Kendini bu kadar bireyselleştiren, bu kadar insanlık değerlerinden uzaklaştıran bir düzene karşı uyuşturulmuş, onu kavrayacak, anlayacak düzeyde değil. Bu anlamda apolitize edilmiş bir halk nasıl 12 Eylül'ü değerlendirecek? 12 Eylül siyasal bir olaydır. Bu kadar politikadan uzaklaşıtırıldı mı 12 Eylül'ü bilince çıkarması da, yargılaması da fazla sözkonusu olamaz.

Kürt toplumu açısından bilince çıkarılmıştır. Kürt toplumu baskıları çok şiddetli yaşadı. 12 Eylül Türkiye'de sadece örgütlere yönelirken, Kürdistan'da halka karşı bir yönelimi vardı. Öte yandan gerilla savaşı bilinçlendirme hareketidir. Türkiye gerçeğini ortaya çıkararak, ordu gerçeğini, baskı gerçeğini netleştirerek halkı bilinçlendirdi. Bu yönüyle Kürdistan halkı 12 Eylül konusunda bilinçlidir. Savaş içinde yaşadıkları yıllar zorunlu olarak buna itiyor. Bu kadar cinayetler, köylerin boşaltılması, yakma-yıkma Kürdistan gerçeğinde politikleşmeyi ifade ediyor. Günlük politika tartışıyor, günlük siyaset tartışıyor. Dünyayı, düşmanı, bölgeyi ve kendi durumunu da değerlendirebiliyor.

Ama Türk halkı bu anlamda gerçekten kirletilmiştir. Bu kadar savaşa sessiz, duyarsız kalması, hatta zemin olması ne kadar kirletildiğini, ne kadar insanlık değerlerinden koparıldığını gösteriyor. 12 Eylül en büyük zararı Kürdistan halkına değil, Türk halk gerçeğine vermiştir. Tamamen insanlıktan çıkarmış, yozlaştırmıştır. Bu kadar kötü bir savaşa, yıkma-yakmaya, katletmeye ses çıkarmayan bir halk temiz olabilir mi? Mümkün değil. Bu yaptırımlara ortak olan halk kirlenir. Bir nevi 12 Eylül halkı kirletme rejimidir veya daha sonra geliştirilen özel savaş halkı kirletme, halkın içindeki güzellikleri boşaltma, çirkinleştirme hareketidir. Bunun tahribatları çok fazla. Türkiye toplumu şu anda bunalımdadır, bırakalım 12 Eylül'ü yargılamayı, kendi durumunu farkedecek konumda değil, kendi gerçeğini göremiyor.

Ulusal kurtuluş mücadelemiz sadece Kürt halkını değil, Türk halkını da biraz bilinçlendiriyor. Biraz politikleştiriyor, politikayla, gerçeklerle karşı karşıya getiriyor. Bu belli bir yargılamayı da ortaya çıkarıyor. Belli bir yargılama yok da değil, vardır. Özellikle Refah-Fazilet'in bu kadar gelişmesi aslında bir yargılamadır. Biz bu kadar savaş vermeseydik, kemalizmin yüzünü bu kadar ortaya çıkarmasaydık, netleştirmeseydik, etkisini kırmasaydık Refah-Fazilet gelişemezdi. Devlet dışı örgütleri geliştiren de PKK'dir. Kemalizmin yıkılması da, ideolojik, politik, ekonomik bunalımının ortaya çıkmasını zorlayan belirli radikal akımlar da var. Kemalist sistem Türkiye'ye uygun değil biçiminde bir yargılama gelişiyor.

Bu yargılama içinde devrimci hareketler ne kadar var? Devrimci hareketler bunun içinde yeterince yok. Devrimci hareketler 12 Eylül'ün ne olduğunu biliyor, yarattığı durumu da biliyor, ama güçsüzdür. Yargılamayı bütün halka yayacak, bunun üzerinde örgütlemeye sokacak noktaya getirememiştir.

Özel savaşın yarattığı halk bu. Bugün televizyonlarda görüyorsunuz bir arabesk konserinde tıklım tıklım doluyor, insanlar kendilerini jiletliyor. 12 Eylül'den önce böyle bir durum yoktu. Arabeskçi kitle vardı, ama bu kadar değildi, bütün topluma yayılmamıştı. Bunun içinde Kürdistan'dan sürgün olan kitle de vardır. Kürdistan boşaltıldı, metropollerde tümden örgütlendirilemedi, örgütsüz kalan kitle bunalıma düşerek arabesk kültürün etkisine girdi. Bütün bunlar 12 Eylül'ün insanları kirletmesi, özünden boşaltmasıdır. Bugün Türkiye toplumu hayvanlaşmanın veya maymunlaşmanın eşiğindedir. Böyle bir durum yaşanıyor, ama biz kendi savaşımıza, ulusal kurtuluş mücadelemize inanıyoruz; Türkiye'yi de, Türk halk gerçeğini de tarihinden bugüne ilk defa insanlıkla bütünleştirecek, insanlıkla buluşturacak, insanlığın yarattığı uygarlığa katacak noktaya getirecek. Şimdiye kadar hep yıkıcı görevi görmüş Türkiye ve Osmanlı tarihi. Kültürel, toplumsal değerleri, halkları ezmiş, hiçbir güzelliği bırakmamış. Güzellik derken güzelliğin ne olduğunu, ona bağlanmayı, buna karşı saldırmayı değil de bununla yaşamayı PKK öğretecek. Kenan Evren ve 12 Eylül'ün bütün ortakları hepsi yargılanacak. Türkiye halkına bir şey kazandırmakları görülecek.

Türk ve Kürt halkı 12 Eylül'ü yargılamaktadır

Serxwebûn: Bu yargılamanın ilk adımı Akdeniz ve Karadeniz'deki Devrimci Birleşik Güçler temelinde atılan adımdır diyebilir miyiz?

M. Karasu: Doğrudur. PKK'nin her zaman Türkiye halkına karşı bir sorumluluğu var. PKK Mahirlerden, İbrahimlerden, Denizlerden, onların mirasından kopuk değil, onların mirasının bugün devam ettiricisidir. Bunu rahatlıkla söylemek mümkün. Parti Önderliğimiz "*benden daha iyi Türkiyeli yoktur, en iyi Türkiyeli benim. Türkiye halk gerçeğine en fazla değer veren ve bundan kopmayan benim*" diyor.

Şimdi savaş Karadeniz'de ve Akdeniz'de geliştiriliyor ve Türkiye'nin her tarafından geliştirilmeye çalışılacak. Bu partimizin görevlerinden biridir. Türkiye devrimine ve devrimci önderlerine bağlılık gereği de olsa Türkiye'de bu çalışmayı yapacak. Çünkü PKK'nin ortaya çıkışında Türkiye devrimci gençlik hareketi mücadelesinin etkisi büyüktür. Tabii kendi çıkış koşullarına zemin olan, kendisine güç veren halkın temsilcilerine doğru cevap verecektir, veriyor da, daha da geliştirecektir.

PKK belki şimdi Akdeniz ve Karadeniz halkı tarafından anlaşılmıyor, belki şovenizmle uyuşturulmuştur, ama giderek anlaşılacaktır. PKK Türk halkı tarafından tanınmıyor, tanınsa bu kadar şovenizm de olmaz. Türk halkına yansıtılmadığı, çok farklı yansıtıldığı için böyle bir durum var. Bu aşılacaktır.

Yargılama Karadeniz ve Akdeniz'de başlıyor, tanıştıkça daha da geliştirilecektir. Şu anda PKK'nin Türkiye'deki sol güçlerle, demokratik güçlerle teması var, zaten hiç koparmamıştır. Yine Türkiye siyasetini yürütüyor, Türkiye gerçeğiyle biraz içiçe geçmiştir. Bu kadar Türkiye'nin her tarafında dağılan Kürt halkının da kendisini özgürleştirecek, kendisini ifadelendirecek, aynı zamanda yaşaması için Türkiye halkıyla birlikte bu gerçeği yargılaması gerekiyor.

Türk burjuvazisi Kürt sorununun çözümünü istiyor

Serxwebûn: Türkiye'nin şu anda kendi iç siyasetinde yaşamış olduğu durumu ve Ortadoğu'nun durumunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

M. Karasu: Türkiye şu anda siyasette bir kriz yaşıyor. Diyelim bir 12 Eylül geldi herkesi susturdu, daha sonra PKK'ye karşı milli mütabakat oldu. Şu anda milli mütabakatın olmadığını söyleyebiliriz. Bu yönüyle mücadelemiz Türkiye'deki sınıfların durumunu da netleştiren, ayrıştıran, iç çatışmaları da hızlandıran bir etkendir. Bu iç siyasetin, milli mütabakatın dağılmasını, partilerin birbirine girmesini ortaya çıkaran PKK'dir. Böyle sınıfların uzlaşmasına meydan verecek bir rahat durum yok. Belki ekonomik ve diğer durumlar iyi olsaydı uzlaşma sürerdi. Ama biz durumu bozmuşuz, bozunca da kavga edecekler. Pastayı küçültüyoruz. Çok iyi paylaşma durumları ortaya çıkmayınca birbirlerini yiyerek hakim olmak isteyeceklerdir.

Diğer yandan mücadelemiz karşısında çaresiz kalınca -tabii bütün sınıflar, bütün sosyal tabakalar bunalımda- bu sefer çözüm arayışı içerisindeler. Zor durumdan kurtulmak istiyorlar, o zaman da farklı politikalar gündeme geliyor. Sorunlar yoğunlaşınca, politikalar karmaşıklaşınca politikalar farklılaşıyor. Sorunlar karmaşıklaşmasa politikalar belki birbirine yaklaştırılabilir. Mesela şimdi Avrupa'da partiler birbirine çok yaklaşmış, sosyal demokrat ile faşist aynı düzeye gelmiş, kim gelse aynı politikayı izleyecek. Türkiye'de şimdi böyle rahat bir durum yok. Böyle bir durum olmadığı için siyaset de karışık.

12 Eylül'den önce Türkiye'de burjuvazi işçi tüketimine yönelikti. Darbeler geliyordu işçiler susuyordu, bu burjuvazi için yeterli oluyordu. Fakat şimdi dışa yönelik bir ihracat var ve burjuvazi ortaya çıkmış. Bu da siyasal durumu etkiliyor. Burjuvazi içte bir rahatlama sağlamak ve bunun sonucunda dışarıya yayılmak istiyor. Ama PKK'yle savaş dış dünyayla ilişkilerini, Ortadoğu'yla ilişki-

lerini bozmuş durumda. Dışa yönelik ekonomide en fazla çevresindeki ülkelerde pazar bulabilir, kendisini tıkanıklıktan kurtarabilir. Ortadoğu'nun gerçeği Türkiye burjuvazisinin bu ihtiyacına cevap vermiyor. Bu nedenle Türk burjuvazisi Kürt sorunun çözümünü istiyor. Bu çözümle kendisini güçlü duruma getirip dünya koşularının verdiği imkanlarla ekonomisini düzeltmek, geliştirmek, biraz dışa yaymak istiyor. Şu andaki Türkiye siyasetinde değerlendirme yaparken Türkiye'nin ekonomi-politikasını da gözden kaçırmamak gerekir. Türk burjuvazisi bu yönüyle şoven politikalara endekslenecek durumda değil. Biraz daha sorunlara farklı çözümler bulmak istiyor. Ordunun emirlerini yerine getiren politikacılar ise böyle bir durumda kendisini gerçeklerden koparıyor aslında. Burjuva kesimine dayanan partiler bir çıkmazı yaşıyorlar. Ordu ve kendi dayandıkları kesimlerin politik yaklaşımları arasında çelişkileri var. Türkiye'nin iktidar düzenini, sistemini kabul etmeyen odaklar ortaya çıkmış durumda. Refah-Fazilet ve başka partiler var. Bu da Türkiye siyasetinde karışıklık ortaya çıkarıyor.

Türkiye'deki savaş siyaseti bozdu

Savaşın içine girenler, savaşanlar her tarafı etkiledi. Orduya, polise, askere dayanarak partileri etkileyip ekonomik alana el attılar. Hukuk dışı yöntemler bir nevi meşrulaştı. "*PKK'yle savaşıyoruz*" diye hukuk dışılığı bir hak olarak ortaya çıkardılar, merşulaştırdılar. Bu da Türkiye'deki siyasal düzeni, iktidar sistemini sarsmış durumda. Partilerin, polislerin, basının, bütün kurumların içinde çeteler var ve etkili. Partiler toplumsal, siyasal çözümler bulmaktan çok çeteleri savunan partilere dönüşmüşler. Bu durum Türkiye siyasetinin yaşadığı bir çıkmazdır. Bu çetelerin fazla üzerine gidemiyorlar, çünkü güçsüzler. Bu yönüyle Türk siyasetinde bir çözümsüzlük var. Refah-Yol geldi çözmedi, zaten ordu müsade etmedi. Daha sonra Yılmaz-Ecevit-Cindoruk hükümeti geldi, fakat bunlar da ne ekonomik, ne iç sorunlara, ne de dış sorunlara cevap verebiliyorlar. Türkiye'de siyaset bir çözümsüzlüğün elinden diğer bir çözümsüzlüğün eline geçiyor. Dünyada seçimler çözümsüzlük olduğu yerde olur, Türkiye'de ise bir çözümsüzlükten vazgeçip başka bir çözümsüzlük içine girmekte ortaya çıkıyor. Böyle bir kısır döngüyü yaşıyorlar. PKK'nin yarattığı gerçek bu. Savaşı çözmeden Türkiye'de bir çözüm bulmaları mümkün değil. Çünkü bu savaşa çözüm bulmayan, dürüst yaklaşmayan her türlü politika kendini kandırma oluyor. Tali çözümlerle işi götürmeye çalışıyorlar. Siyaset demek çözüm demektir, politika demek çözüm demektir. İmkanları kullanma veya işi çözme sanatıdır politika. Türkiye'de politika yoktur şu anda, ordu yapıyor. Ortadoğu'nun durumu ise siyasette daha da karışık. Irak, İran, Suriye Türkiye'nin karşısında. Tabii Irak'la belirli bir anlaşmayı yaşıyorlar, Güney'e hakim olma noktasında. Özünde Irak Türkiye'ye karşıdır.

12 Eylül aslında şuydu: Kendisini güçlendirecek, içini temizleyecek, bir devlet olacak ve Ortadoğu'ya açılacak, hakim olacaktı, bunu yapamadı. Türkiye'nin bu politikasını herkes biliyor: Parçalanmış durumunda Ortadoğu'ya, Kafkaslara, Güney Kürdistan'a yayılmasını, Balkanlara yayılma niyetlerini. Rusya'yla ilişkilerini, Azerbaycan'la olan ilişkileri. Burada İran'ı, Irak'ı veya Arap dünyasını karşısına almıştır.

ABD'nin 12 Eylül'ü desteklemesinin nedeni şudur; İran yerini boşaltmıştı, Türkiye'yi güçlendirerek İran'ın boşalttığı rolünü de Türkiye'ye verecekti. Türkiye'yi güçlendirerek Ortadoğu'da etkili kılacaktı. Şimdi tersi bir durum var. 12 Eylül Ortadoğu gerçeğinde istediği amaçlara ulaşmamıştır. Ortadoğu'da şu anda güçsüzdür, yani Amerika işte Türkiye'yi güçlendirerek, Ortadoğa jandarmasını etkili kılacaktı, 12 Eylül bunu başaramadı.

Ortadoğu'nun durumu tabii netleşmemiştir, Ortadoğu'da dengeler yerli yerine oturmamıştır, hâlâ geçiş sürecini yaşıyor, bir siyasal istikrarsızlık var. Bir denge yıkılmıştır, ama yeni bir denge de kurulmamıştır. Durumların ne olacağı daha belli değil. Bu yönüyle Ortadoğu şu anda bilek göreşi yapmaktadır. Herkesin kendisini dayattığı, durdurmak istediği, birbirini boşa çıkartmak istediği bir alan. Bu yönüyle siyasal karışıklığın, ülkeler arasındaki çelişkilerin yoğun olduğu bir süreç. PKK de bu gerçek içinde aslında her şeyi etkiliyor, her şeyin dengelerini belirleyen bölgesel bir olaydır. Bu kadar bölgesel bir sorun olunca uluslararası iç sorun da oluyor.

"Dünyada seçimler çözümsüzlük olduğu yerde olur, Türkiye'de ise bir çözümsüzlükten vazgeçip başka bir çözümsüzlük içine girmede ortaya çıkıyor. Böyle bir kısır döngüyü yaşıyorlar. PKK'nin yarattığı gerçek bu. Savaşı çözmeden Türkiye'de bir çözüm bulmaları mümkün değil. Çünkü bu savaşa çözüm bulmayan, dürüst yaklaşmayan her türlü politika kendini kandırma oluyor."

TC-ABD-İsrail ittifakı kendi karşısında bir ittifak doğurmuştur, Ortadoğu'daki halkları kendisine karşı daha güvensiz hale getirmiştir. Tükiye'nin geçmişte Arap, islam dünyasıyla ilişkileri vardı. İsrail'le bu kadar sıkı ilişki bunları da sarsmıştı. Tabii Ortadoğu'da Almanya, Fransa politika yürütüyor, Türkiye'yse tamamen ABD'ye endekslidir. Tabii Almanya'nın, Fransa'nın Ortadoğu politikasına ters düşmediği gibi Rusya'yı da çok rahatsız ediyor. Bütün bunlar ABD'nin jandarması Türkiye'nin Ortadoğu'da yeterince güçlü olmadığını, zayıf olduğunu gösteriyor. Yine savaşan Türk ordusu, savaş içinde savaşmayı da öğrendi, savaş tekniğini de çok geliştirdi. Bu Ortadoğu için bir tehdittir. Bu tehditi de PKK ortadan kaldıracak. Kürdistan halkı özgürlüğünü kabul ettirirse Türkiye'yi de demokratikleştirecek, demokratikleşen Türkiye de Ortadoğu'da bir tehdit olmaktan çıkacak.

Ateşkesin hem çüzümü, hem çözümsüzlüğü arttırma gücü vardır

Serxwebûn: Partimizin 3. ateşkesiyle Türk rejiminin içine girdiği çözümsüzlük ne anlam taşır?

M. Karasu: Ateşkes tabii Türkiye'nin çözümsüzlüğüne bir çözüm önerisidir. 12 Eylül'ün, hiçbir darbenin yapamadığını ancak PKK'yle, Kürtlerle bir siyasal anlaşma ile yapabilir. Kim Ortadoğu'da Kürdistan halkıyla ittifak yaparsa güçlenir. Bu, her tür soruna çözüm bulabilir. Şimdi Araplar Kürdistan halkıyla iyi ittifak yapsalar, iyi bir siyasal çözüm bulsalar kesinlikle Ortadoğu'da güç kazanırlar, Farslar bunu yapsa güç kazanır. Türkiye de PKK sorununu, Kürdistan sorununu çözerse güçlü bir devlet haline gelir. Bu güçlenme Ortadoğu halklarına karşı anlamında bir güçlenme olmaz. Çünkü demokratikleşen, Kürdistan alanında siyasi çözüme ulaşan Türkiye, böyle şovenist Türkiye olmaktan çıkar, artık gözü dışarıda olan bir Türkiye olmaktan çıkar ve güçlenir de.

Ama ateşkese cevap vermezse Türkiye sistemi daha büyük çözümsüzlüğe girecektir, daha da zorlanacaktır. Savaşı sürdüren taraf olarak zorlanır, güçlenmez, moral düzeyiyle çöker, dış-iç desteğiyle çöker. Görevimizi, siyasi çözüm çağrısını yaptığımız için, bu talebi ortaya çıkardığımız için bu konuda üzerimizden yük kalkar, savaşı daha da yoğunlaştırabiliriz. Türkiye'nin kabul etmediği gerçeği ortaya çıkartırsak Kürdistan halkı daha çok savaşa yüklenecektir. Savaşla çözüm alınacağını görecektir. Siyasetle, başka yolla çözüm olmuyorsa Türkiye, Kürdistan halkının önüne tek bir çözüm yolunu koyuyor "*savaşın*" diyor. O zaman Kürdistan halkı daha fazla savaşın içine girecektir, dünya halkları savaşmamızı daha iyi anlayacaklar. Biz de başka bir çözüm olmadığı için savaşa daha fazla yükleneceğiz.

Şovenizm, yıllardır savaşla beslenen çeteler, özel savaşın kurumlaşması var. Ordu tabii kolay kolay siyasal çözüme gelmeyeceklerdir, hatta engelleyeceklerdir, tıkayacaklardır. Gelmezlerse Türkiye'yi daha yoğun kaosun, çözümsüzlüğün içine atacaklardır. Ateşkesin hem çözüm üretme gücü vardır, hem çözümsüzlüğü arttırma gücü vardır. Ateşkesi iki yönlü değerlendirmek mümkündür.

Partimiz esnek davranıyor zaten, siyasal çözümün yolunu açmak için talep ortaya koymadığını, sadece bu sürecin açılmasını istediğini belirtiyor. Bu konuda partimizden daha farklı yumuşak yaklaşım beklemek mümkün değil, her türlü yumuşaklığı gösteriyor. Bu süreci HADEP'le de açabilirler, tartışabilir, o pek sorun değil; ama sonuçta PKK'yle çözülecek bir sorundur. Yani savaşı yürüten biziz, bu kadar değeri ortaya çıkaran biziz. HADEP de yine bu savaş sorunu üzerine politika yapıyor, savaşın sorunuyla ilgileniyor, savaş sorununun içine girecek böyle bir sürece katılırsa olabilir. Bu yönüyle ister HADEP, ister Avrupa'dan herhangi bir devlet, isterse de herhangi bir güç katılmış, bu önemli bir sorun değil. Bu bir yöntem sorunudur. İşin esasını konuşuyoruz, bu sorunun siyasal yöntemle çözülmesi Kürtlerin temel ulusal, siyasal, kültürel haklarının kabul edilmesi, anayasada güvenceye kavuştuğu bir sürecin başlatılmasıdır ve bunların sonuçlandırılmasıdır. Yoksa bu süreçte HADEP de, başkaları da devreye girebilir. Bu konuda PKK çok katı değil, "*HADEP girmesin, şu devlet-bu devlet girmesin*" yaklaşımı yoktur. Türk devleti girecek mi böyle bir sürece? Böyle bir tartışmanın içine girecek mi? Operasyonları durduracak mı? Ateşkese cevap verecek mi? Bunlar önemlidir. Şöyle bir şey olamaz tabii; "*yok biz şununla gireriz çözüme ama ateşkese cevap vermeyiz, ezeriz, üzerine gideriz.*" Böyle bir yaklaşım olmaz. Böyle bir yaklaşımı kimse PKK'den zaten bekleyemez.

Şu anda operasyonlar biraz çelişkili. Herhalde bizi motive etme, denetim altına alma gibi bir yaklaşımları var. Bu ateşkesi bozmayacağımızı düşünerek "*kısa sürede PKK bozmaz, PKK bunu sürdürür, o zaman biz de faydalanalım.*" Bu yönde bir kurnazlık, açıkgözlülük de görülüyor. Ama bu çözüm değildir, bu kendilerini daha da çıkmaza götürebilir.

Türkiye'de kendi sorunlarına çözüm bulmak isteyen kesimler çıldırmamışlarsa, delirmemişlerse mutlaka vardır. Türkiye'de herkesin çıldırdığını, delirdiğini söylemek mümkün değil. Burjuvazi bu kadar "*çözümsüzüm*" diyorsa en azından bunu belirli kesimlere yansıtıyor, belirli çözüm isteyen aydınlar da var, sesini çıkarmayanlar da var. Ateşkes biraz bunların önünü açmak içindir de, "*cesaretli olun*", belki savaş verirken, savaş yaparken "*siyasal çözüm, barış*" deseydiniz ihanetle suçlarlardı, susturulardı, "*savaş içinde niye böyle konuşuyorsunuz?*" derlerdi. Şimdi savaş durduruldu, düşünce sahipliğini yapın, ister asker içinde, ister aydın, ister yurtsever halk kesiminde olsun. Savaşı isteyen özel savaş çetelerinin, demogoji yapmalarını, siyasal çözüm isteyenleri bastırmalarını, susturmalarını engelleyen bir yaklaşım da sergilemiş oluyoruz. Bu yönüyle ateşkesten sonra siyasal çözüm isteyenlerin arayışları olabilir. "*Tamam yapacağız*" diye yeraltından haber de gönderebilirler, bunlar daha da gelişebilir. Ama Türkiye ortamı tabii karışık, çelişkili. Ne kadar yapacak güçleri vardır, ne kadar siyasal çözüm isteyen güçler gündeme getirebilirler? Şu anda bir cevap vermediği, operasyonların hâlâ sürdüğü nettir. Bu açıdan kabul edilmeyecek biçimindedir, ama kabul edilmesinin nedenleri de çok fazladır. Partimiz öngördüğü ateşkesi ortaya atmıştır.

Serxwebûn: Ordu içindeki görev değişiminin bu ateşkes sürecinde etkisi var mıdır?

M. Karasu: Aslında ordu içindeki görev değişiminin kişilerle anlayış değiştirdiği anlamına gelmez, bir devamlılık vardır. Ama diyelim önceki komuta kademesi bize karşı savaş sürdürdü hem psikolojik, hem siyasal olarak. Yenileri kadar avantajlı olamazlardı, yenileri bu anlamda daha avantajlı. Yeni bir kademedir, savaşı sürdürmemiştir. Bu tür bir şeye daha çabuk, daha kolay girebilir eğer böyle bir istek varsa. Aslında ateşkeste, siyasal çözümde isteği olursa sadece şu anki ordu kademesinde olmaz, öncekilerin de biraz onayı olur. Öncekiler de zorlanmayı görmüşlerdir. Yeni gelenlere bir fırsat vermek için parti bunu düşünmüştür. Yoksa öncekiler çok kötüydü, bunlar çok iyidir diye değil, kişilerin kötülüğünden ve iyiliğinden de değil, Türkiye gerçeğinden, ordu gerçeğinden. Ordu savaştı yıllarca bizimle. Bizimle ne kadar savaşılabileceğini, ne kadar savaşılamayacağını en iyi ordu bilir. Bu işi nereye kadar götürebilir, ne kadar götüremez ordu siyasetçilerden daha iyi biliyor. Zorlanan, savaşan, PKK'nin gerçeğini ve kendi savaş gerçeklerini en iyi bilen ordu oluyor. Ordu böyle bir işin içine girebilir. Fakat çok hayalci de olmamak gerekir. Türkiye gerçeğini biliyoruz. Çok şoven, tarihte Kürt sorununu şiddetle götürmüş kendilerine göre, demokratik sürece girmemiş, Kürt halkını bitirmek isteyen bir yaklaşımı, gelenek, kültür ve ahlakı var. Tabii bunun getirdiği zorluklar var.

Serxwebûn: 12 Eylül'ün 18. yıldönümü, bu yıl Türkiye kamuoyunda çok az tartışıldı, konuşuldu. Neden?

M. Karasu: Şu anda savaşı ordu sürdürüyor bize karşı, mücadeleyi o yürütüyor. Şimdi kalkıp 12 Eylül'ü çok tartışamazlar, çok gündeme getiremezler. 12 Eylül'ü gündeme getirmek ordunun itibarını zedelemektir. Bize karşı savaşı sürdürüyor, yürütüyor. Özel savaşı yürütenler buna izin vermez. İleride çok tartışılabilir ama şu anda olamaz. Bu başarısızlık kabul edilince ordunun başarısızlığı da kabul edilir. 12 Eylül yıpratılırsa, ordu da yıpratılmış olacak kendilerine göre. Yapılması şu anda politik ve taktik olarak işlerine gelmez, 12 Eylül'den rahatsız olsalar da.

Serxwebûn: Son olarak belirtmek istedikleriniz var mı?

M. Karasu: Mücadelemiz aslında 12 Eylül gerçeğini ortaya çıkarmış, boşa çıkarmıştır. Bu anlamıyla 12 Eylül devrimcileri ezdi, Türkiye solunu, halkı susturdu, sindirdi. Türkiye'yi demokrasiden ayırmak istedi, politik diktatörlükle yönetmek istedi. Yani demokrasinin olmadığı, sadece egemenlerin katı biçimde yönettikleri bir Türkiye'yi yaratmak istedi. Ama bugün mücadelemiz 12 Eylül faşizmine karşı büyük bir demokrasi mücadelesi olarak bunun zeminini ortaya çıkardı. Türkiye tarihinde ilk defa demokratikleşme zemini yakalanmıştır. Bugün savaş sürse de, ordu gerçeği hâlâ kendini ağır hissettirse de Türkiye'nin aslında demokrasiye en yakın olduğu dönemdir. Yine yayılmacı, faşist, demokratik olmayan yapısıyla hem kendi halklarına, tarihte Ermenilere, Rumlara ve birçok halka zulüm, tasfiyeyi dayatan, yine dışarıdaki halklara karşı tehdit olan Türkiye'yi giderek demokratik bir çizgiye getiriyor PKK. Bu yönüyle Ortadoğu halklarının da mücadelesini verdi. 12 Eylül'ü ifade ederken, 12 Eylül'e karşı savaş veya yıldönümünü belirtirken böyle kapsamlı belirtmek gerekir. Yalnız PKK'nin savaşını Kürdistan ulusal kurtuluş savaşı gibi görmek, dayatmak doğru değildir. Bu yönüyle Ortadoğu ve Türkiye'de de demokrasi hareketidir. Ortadoğu tarihteki yerini böylelikle tekrar alacaktır.

Bizim mücadelemiz bir de Mezopotamya'nın, insanlığın yetiştiği bu coğrafyanın tekrar dünyayla bütünleşmesi, hem siyasi, hem ekonomik, hem sosyal olarak bir gelişme sürecini ortaya çıkaracaktır. 12 Eylül şiddetle halka önemli zararlar vermiştir. Fakat şu da var; 12 Eylül mücadelemize karşı şiddetle karşılık verdi, ama bizi dünyaya da açtı. 12 Eylül'le birlikte dünyayı da tanıdık. Bizi dışarıya savurdu ezmek için, ama dışarıya savrulma bugün bizim Ortadoğu gerçeğini daha iyi tanımamıza, halkı dışarıya savurdu, ama dışarıya savrulan halkımız örgütlenerek topraklarına bağlandığı gibi, şimdiye kadar Kürdistan sorununu dünyaya kapatarak ezmek isteyen Türkiye düzenine, sömürgeci düzene önemli bir cevap olmuştur. Ufku dar, kendi çevresini göremeyen Kürt'ten dünyayı tanıyan, bu yönüyle dünya ve Ortadoğu gerçeğiyle bütünleşip mücadelesini daha gerçekçi, daha politik yürütmesini sağlayan olanakları da 12 Eylül yarattı. 12 Eylül bitirmek istedi, biz zorunlu olarak dışarıya da çıktık, ama dışarıya çıkmayla 12 Eylül'ün ülkemizi insansızlaştırma politikası boşa çıkarıldı. Bu yönüyle 12 Eylül'ün bir politikası da kendisine ters bir biçimde bir sonuç ortaya çıkardı.

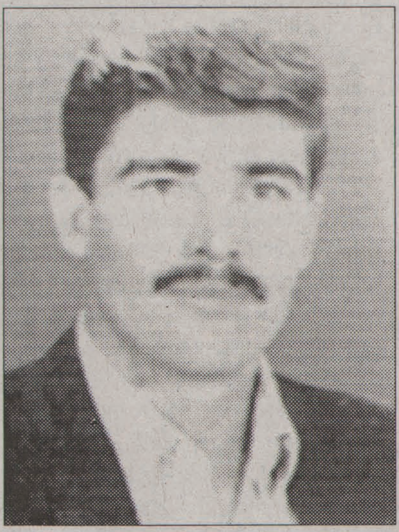
Türkiye halkı, Türkiye devrimcileri 12 Eylül'de epey ezildiler, yıprandılar, bizce şimdiye kadar toparlanmaması kabul edilecek bir durum değildir, acı bir durumdur. 12 Eylül'ün üzerinden 17 yıl geçmiştir, artık buna Türkiye halkının da doğru bir cevap vermesini halkımız da, PKK de bekliyor. Bu yönüyle Türkiye devrimcilerine önemli görevler düşüyor.

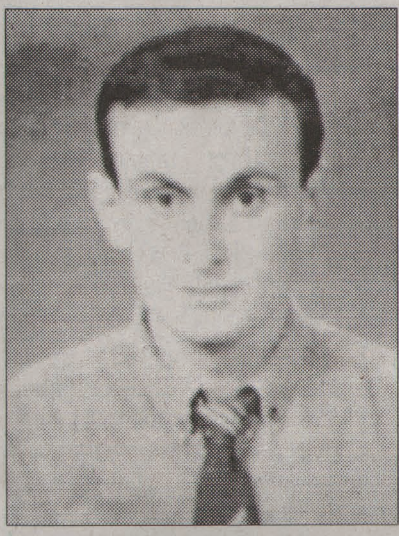
Öte yandan 12 Eylül faşist bir yönetimdi, Türkiye ve Kürdistan halkını ezdi. Bunda aslında en büyük suç ortağı kendisine demokratik diyen Avrupa dünyası, burjuva dünyasıdır. 12 Eylül'ü yargılarken sadece generalleri yargılamak yetmez, bunları da yargılamak gerekir. Böyle bir Türkiye gerçeğini onlar ortaya çıkardı, onlar yol verdi. Türkiye'de bugün askeri rejimden, şundan-bundan rahatsız olanların başta bu gerçeği görmesi gerekir.

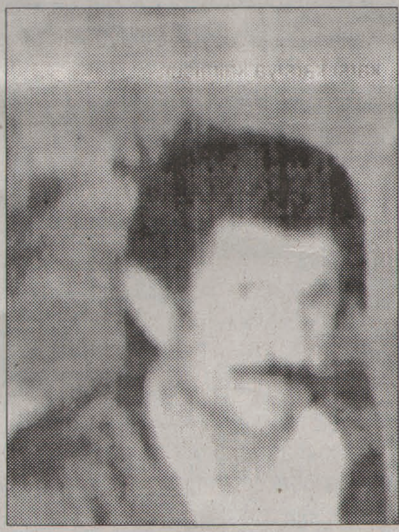
12 Eylül 18. yıldönümünde PKK açısından destansı bir tarih ve değerler ortaya çıktı. 12 Eylül'den bugüne baktığımızda gelişmeler muazzamdır, destansıdır. Bizim açımızdan, Kürdistan halkı açısından 12 Eylül tamamen bozguna uğratıldı. 12 Eylül'ün herhangi bir sonuç almadığını rahatlıkla söylemek mümkündür. Bu noktada Türkiye solu ve hatta Kürdistanlı diğer örgütler de PKK'ye çok şey borçludur. Onları ezdi, yenilgiye uğrattı, ama PKK ayakta kalarak herkeste umudu canlı tuttu, yani hiç kimsenin umudunu boşa çıkarmadı. Bu yönüyle PKK Türkiye halkına, Kürdistan halkına, Türk soluna, Kürt reformistleri dahil herkese hizmet eden bir mücadeleyi verdi. 12 Eylül'ü değerlendirirken herkesin bunu da düşünmesi gerekir. 12 Eylül'e yalnız PKK karşı koyabildi, bu da PKK'nin ideolojik-politik gücünü gösteriyor, özellikle önderliğin gücünü gösteriyor. Şunu rahatlıkla söyleyebiliriz; Parti Önderliğimiz dışında hangi önderlik olursa olsun böyle kapsamlı saldırı, şiddet karşısında ayakta duramazdı. Kimseyi, böyle bir örgütü hayatta kurtaramazdı. Yalnızca önderlik kurtarabilirdi ve kurtarmıştır. Bu yönüyle 12 Eylül'ü yenilgiye uğratanın Parti Önderliği olduğunu rahatlıkla belirtebiliriz.

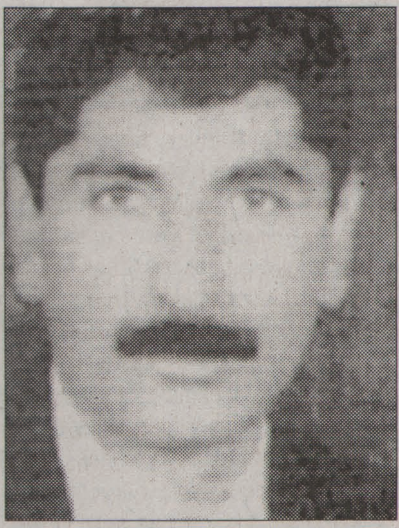
17 Eylül 1998

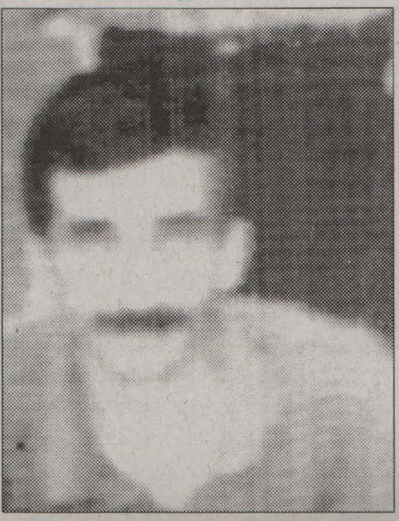
Onurun irade ile bütünleştiği gün

Mehmet ASLAN

Rıdvan BULUT

Nimet ÇAKMAK

Cemal ÇAN

Ahmet ÇELİK

● *baştarafı 1. sayfada*

Amed Kürdün belleğine ölüm ve direnişle girmişti. Bu anlamda Amed, bir tarihin ışık altında yeniden keşfedilişi kadar, değerli bir mekan ve emsalleri içerisinde eşine ender rastlanan bir tanıktır. Bu tanık ki, sonradan belki bir gün kuşaklara, tıpkı bir ihtiyar kızılderili bilgenin kırlaşmış saçlarıyla, etrafına topladığı küçük çocuklara anlattığı efsanevi hikayeler gibi aydınlatıcı ve köklerine bağlı kalmalarını öğütleyen mağrur bir filozof olacaktır. Onun için Amed'in her günü tarihtir, İşlenmesi gereken bir direniş destanıdır. Tıpkı ON yıldızın birbiri ardısıra halaya tutuşmaları gibi. İşte yine sessiz bir 24 Eylül'dü Amed.

Bugünün neler getireceğinden habersiz, her zamanki gibi roj baş'la kalkılmıştı. Görünürde olağanüstü denilebilecek hiçbir belirti yoktu. 6.30'da kapı açılır açılmaz herkes havalandırmaya inmiş, kimisinde uykunun ağırlığı hâlâ belirginliğini koruyor, gözlerini zar zor açanlar, eliyle gözlerini oğuşturanlar, lavaboya sokulup yüzüne su serpenler ve sabah kalkışlarına bir türlü alışamayan bazı tutsaklar... Spora başlama saatinde hemen hemen herkes hazır bulunuyordu. Koğuş mevcudu altmış-altmışbeş kişi olup, görüş günü nedeniyle herkes traş olmuştu. Kahvaltıda ve sonrasında koğuş yapısı Apê Ali'nin espirileriyle epey canlanmış, moral bulmuştu.

Görüş günü olması nedeniyle birgün öncesinde arama adına gelen askerler ve gardiyanlar koğuşları yine darmadağan etmiş, çekirge sürüleri gibi ortalığı adeta viraneye çevirmişlerdi. Kitapları pencereden göstere göstere parçalamış, parçalamakla da kalmayarak tahrik için parmaklarıyla kurt işaretleri yapıyor, provokasyon için her şeyi denemişlerdi. Tutsaklar sadece sloganlara karşılık vermiş, saatlerce bu insanlık onuruyla bağdaşmayan tutuma karşı sadece slogan atılmıştı. Çoğu tutsağın sesi kısılmıştı.

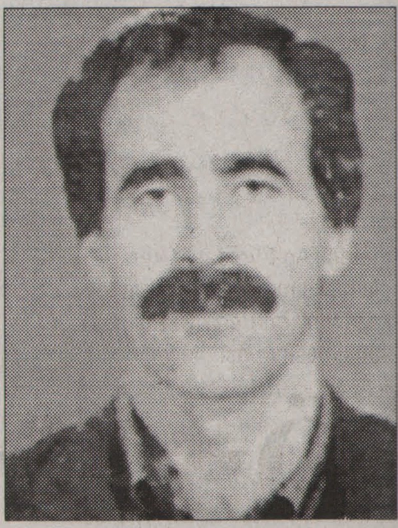
Bilinir, Amed Zindanı karşı devrimin hep iştahını kabartmıştır. Teslim alma, sindirme, korkutma ve orayı ihanet yuvasına çevirme hesapları hiç bitmemiştir. 1980'lerden bu yana aralıksız hep aynı yönelim, aynı politika devam edegelmiştir. Taktikler, politikalar değişse de, her dönem kendi içinde yeni, farklı yaklaşımları da getirmiştir. Son dönem politikası da *"itirafçılaştır, ihanetçileştir. Bu olmazsa bağımsızlaştır"* politikasının amansızca dayatıldığı alan Amed olmuştur. Zindanın yanında çok hızlı bir şekilde yeni bir bina yapılmış, gelenlerin üzerinde çok sıkı, müthiş bir baskı uygulanmaya başlanmıştı. Zindanın kapısında süren bu işkence faslı, ikinci bir sorgu, yıldırma ve psikolojik baskı altına almaya dönüştürülmüştü. Adeta kapı, iradeyi kırma, davadan vazgeçirtme, teslim alma kapısı haline getirilmişti. Öyle ki, biraz zayıflık gösteren, bu baskılara karşı tutunamayan kimi insanlar bu *"ek"* denilen binaya savrulmuştu. *"Bağımsızlar"* adına geliştirilen bu ihanet politikasıyla kısa sürede *"ek bina"*'da onlarca ikircilikli, kararsız ve zayıf insan birikmişti.

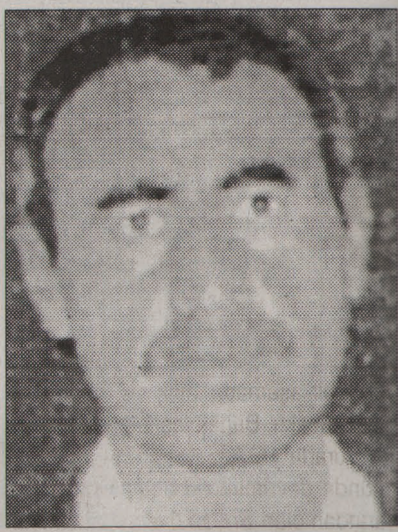
Gün ilerlemiş, saat 9.30'a dayanmıştı. Kapıda kalan Rıdvan BULUT görüş listesini eline alıp havalandırmaya çıkınca, herkes sustu. Liste okunduktan sonra görüşçüsü gelenler ellerine leğenleri alıp kapıdan çıktılar. Zindanın uzun bir ana koridoru vardı ve koridor o gün her zamankinden daha sessizdi. Görüş kabinlerine doğru yol alınırken, alt taraftaki kalan 35. ve 36. koğuş mazgallarına iki gardiyanın adeta yapışırcasına beklediklerini gördüler. 35 ve 36. koğuşların kale kapılarını andıran demir yığınının tam ortasından açılmış olan mazgallara yapışmış gibi duran ve insanın daha ilk anda öfkelenmesini adeta teşvik eden bu sinsi ve yılan soğukluğuyla bakan yaratıklar, tam bir üstünlük havasıyla tutukluları sanki gözleriyle mazgallara çağırıyor gibiydi. İki bacağını yana açmış, ellerini arkadan buluşturmuş vaziyette, hafiften gülümseyerek, onlara yaklaşan tutuklulara derin ve anlamlı bakışlar fırlatıyor, artık *"yaşam hakkı tanımayacağız"* der gibiydiler.

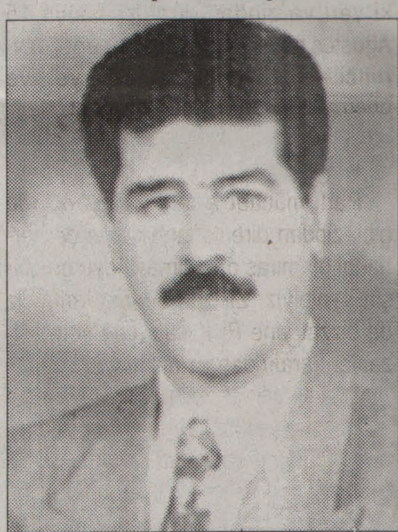
Tutuklular fazlaca anlam veremediler, ancak gardiyanların görünüşlerinden anladıkları kadarıyla da durumu değerlendirmeye çalıştılar; ve *"ne bu, mazgalları engellemek için mi?"* diye kendi aralarında konuşmuşlardı. Ama ihtiyaç olmadığı için mazgala kimse gitmedi. Görüşte ailelerle konuşuldu, yaklaşık kırkbeş dakika sohbetlerle geçmişti. Üç posta halinde görüşe çıkılıyor ve o hafta 18. ile 29. koğuşun görüşü birleştirilmişti. Gelen tutsaklar birbirleriyle konuşuyor, hem ailelerle tanışıyor hem de sohbetler yapılıyordu. Birinci posta bitip de geri dönüldüğünde, 35. ve 36. koğuşların mazgallarındaki gardiyanların sinsi bekleyişi devam ediyordu. Mazgala yine gitme gereği duyulmadı. Zaten konuşulacak bir şey de yoktu. Koğuşlara girildikten sonra ikinci postada çıkacakların listesi okundu. Bu arada Rıdvan tepkili bir biçimde, *"heval o mazgalda ne diye öyle durmuşlar, gerçekten insanı tahrik ediyorlar. Görüşten gelecek malzemeler için leğenleri almamız gerekiyor, alalım mı?"* diye sormuştu. Koğuş sorumlusu Delil, *"her hafta alıyoruz, sorun olacağını sanmıyorum, ama yine de dikkat edelim"* diye cevaplamıştı Rıdvan'ı. Koğuştan dışarı çıkmış ve yavaş yavaş ilerliyorlardı ki, iki gardiyanın aynı pozisyonda beklediklerini gördüler. Tutukluları gören gardiyanlar, daha da diklenmiş, göğüslerini öne çıkarmış, başları dik, tam bir asker gibi esas duruşta ve *"kutsal bir mabed"* korur gibi mazgallara sırtlarını vermişlerdi. Bu duruma pek fazla anlam veremeyen Rıdvan ve bir başka tutsak kendilerine hakim olmaya çalışarak 35. ve 36. koğuşlara doğru ilerlemiş, bir anda gardiyanların önünde bitivermişlerdi. Gardiyanlar önlerinde bitiveren iki tutsağın gözlerindeki öfkeyi hissetmiş olacaklar ki, kasılmayı bırakmış ve ellerini arkadan bırakarak kendilerini gevşetmişlerdi. Rıdvan ve diğer tutsak, leğenleri almak üzere mazgalları açıp konuşmak istediler. Gardiyanlar kekeleyerek, *"yasaktır, artık konuşamazsınız"* deyiverdiler. Tutsaklar, *"biz daha önce de konuşuyorduk, bu yeni kural da nereden çıktı?"* dedikten sonra, açmak üzere ellerini mazgala doğru uzattılar. Anlaşılmaz bir biçimde gardiyanların sesi-soluğu kesilmiş adeta bir heykel gibi cansız ve sarıya kesilmişlerdi. O egemenlik havasından sanki eser kalmamıştı. Bu arada hem 35., hem de 36. koğuşun mazgallarında temsilciler belirmiş ve onlar da durumlara ilişkin konuşuyorlardı ki, başgardiyan denen Fethi Ahmet, yerden biten zehirli bir mantar gibi oracıkta bitivermişti. Fethi Ahmet, içten pazarlıklı olduğu her halinden belli bir üslupla, tartışmayı alevlendiriyor, sürekli tehditler savuruyor, temsilcileri zorlayarak onların provokasyon zeminine kaymasını bekliyordu. Öylesine tahrik edici konuşuyordu ki, insanın çıldırası geliyordu. Yer yer temsilci kendine hakim olamayıp duygusal çıkışlar yapıyorsa da, çoğunlukla da olayı yatıştırmak için çabalıyordu. Ancak karşılığını hep tehditlerden ibaret olan ölçüsüzlüklerle alıyordu. Akıl ve sağduyunun yitirildiği noktada düşman kazanıyor ve sinsilik amacına ulaşmışcasına zevkten dört köşe oluyordu Fethi Ahmet şahsında. Temsilci, kendini toparlamış ve diyalogları yumuşatarak sorunu mantıklı ele almaya başlamıştı. *"Kural dayatmak sizin keyfinize göre olmaz. İkide bir kurallarla provokasyon yaratmaya çalışmayın. Amacınız nedir?"* diye sordu. Başından beri böyle bir şeyin planlayıcısı olan başgardiyan Fethi Ahmet bu soruya da tehdit ve küfürlerle cevap vermişti. Sinirler yay gibi gerilmiş, duygular bir kasırga gibi patlamak üzereydi. Öfke adeta herkesi teslim almıştı. Bazı tutsaklar başgardiyanın hakaret dolu küfürlerini kaldıramıyor, dişlerini sıkıyor, sinirden duvarlara tekme atıyorlardı. Akıl ve mantık işlemez olmuştu. Duygu, benliği saran bir zırh gibi her şeyi teslim almıştı. Öyle ki, bu duruma dayanamayan kimi tutsaklar öfkelerine yenilmemek için sırtlarını dönmüş ve oradan birkaç adım uzaklaşarak, kendilerini yatıştırmayı denemişlerdi. Fethi Ahmet durumu farketmiş olacak ki, fitili ateşlemek ve bir kavganın ilk başlatıcısının tutuklular olması için tüm maharetlerini sergiliyordu. Bu arada koridorun arkasından, revire gitmek üzere olan Mehmet Aslan ve diğer bir tutsak da şebeke kapıları kapatıldığı için arada kalmış ve onlar da görüş için çıkan tutsakların arasına karışmışlardı. Toplam 33 kişi olmuşlardı.

Başgardiyan Fethi Ahmet ve yanındaki zebani takımı, sözlü sataşmalarla başarılı olamayacağını anlayınca, işi daha ileriye götürmüş ve fiili olarak tutsaklara yönelmeye başlamışlardı. Sağlı sollu savrulan tekme-yumruklara karşı yer yer slogan, yer yer de yaşanan itiş kalkışlarla ortalık adeta ana-baba gününe dönmüştü. Birkaç dakika süren bu gürültüyü fırsat bilen zebani takımı aceleyle şebekeden çıkmış ve sanki bir saldırıya uğramışcasına her tarafı velveleye vermiş ve müthiş bir yaygara koparmışlardı. Kendilerini maltanın dışına atmış, kapıyı kilitlemişlerdi. Kilitlenmiş şebeke kapısının ardından Fethi Ahmet derin bir *"oh"* çektikten sonra, kaşları adeta birbirine hücum eder gibi içe doğru büzülmüş, dudakları öfkeli öfkeli titriyor ve gözleri de insan benliğinin derinliklerine işlercesine yöneltti̇ği o iğrenç bakışlarıyla tutsakları adeta kışkırtıyordu. Sanki başlattığı bu işten büyük bir sonuç elde etmiş havalarına girmişti.

Bir ordu gardiyanla müdürün gelmesiyle belirsizlik sona ermişti. Onlar başlatmış, yine onlar bitirmişti. Diğer ikinci müdür de oradaydı. Tutukluları alaya alırcasına süzüp şöyle bir gözden geçirdikten sonra *"personeli dövenler çıksın"* dedi. Müdür oldukça cüretkâr ve kesinlikle kayda almaz tavırlarla dolu, elleri arkada şebekeden bir yarım metre kadar uzak, iki ayağını da yana açmış ve *"görürsünüz birazdan olacakları"* dercesine bir hava içerisindeydi. Öfke ve sakinlik karışımı, hışımla saldırmak isteyen, ama kendine hakim olmak için de zorlandığı belliydi. Tekrardan *"yapanlar çıksın, görüşe de sizi çıkarmıyorum"* dedikten sonra, *"bu ne demek oluyor, personeli dövmek, ortalığı kırıp dökmek! Bunun hesabını sorarım"* dedi. Başgardiyan yine boğazını yırtarcasına bağırmaya başlayarak, küfür üstüne küfür savuruyordu. Tutsaklar devreye girerek, *"ağzını topla, terbiyeni takın, buranın idarecisi olacaksınız, müdürsünüz ama yaşananları yanlış yerde arıyorsunuz. Personeline sor, tahrikçi provokatöre sor. Sorun çıkartmaktan adeta zevk alan, küfür eden ve olay çıkartmak için çırpınan personeline sor. O yaptıklarını daha iyi bilir. Hem kimseye de karışmadık, dövme diye bir olay yoktur. Ne zamandan beri leğen almak adam dövmek*

Kadir DEMİR

Edip DİREKÇİ

Sabri GÜMÜŞ

Erkan PERİŞAN

Hakkı TEKİN

oldu? Açın kapıyı da gidelim, böyle sudan bahanelerle zorluk çıkaracaksanız, asıl biz görüşe çıkmayacağız" diye çıkıştı tutsaklar. Müdür ne diyeceğini bilmiyordu. Suçlu oydu ve bunu en başta da kendisi çok iyi biliyordu. Ama kendilerince hesapları vardı ve kesinlikle bunu kullanmak istiyorlardı. "*Bak ben karışmam, kim dövmüşse o çıksın*" dedi müdür. "*Herhalde ya anlamıyorsunuz ya da anlamak istemiyorsunuz. Yaşananların tek sebebi şu arkanızda duran başgardiyan Fethi Ahmet'tir*" diye cevap verdi tutsaklardan biri. Başgardiyan kuduruyordu, tekrardan küfür etmeye başlamıştı. "*Hepsi saldırdı müdürüm, bir-iki kişi değil, hepsini geberteceğim bunların.*"

> ***"Kavga keskin ve acımasızdır her Eylül'de. Ve Amed düşlerin payitaxtı olan bu şehirde; Eylül direniş ile ihanetin, özgürlük ile köleliğin ve yiğitlik ile alçaklığın kıyasıya kavgasını anlatır. Ama daima kazanan yiğitlik, özgürlük ve direniştir her defasında."***

Bu arada açık kalan mazgallardan 35. ve 36. koğuşlardaki diğer tutsaklar da tartışmaları yumuşatmaya çalışıyorlardı. Müdürler ısrarla mazgalları kapatıp onları konuşturmama tavırlarını sürdürüyordu. Bir ara birinci müdür Kel Mahmut, 35'in mazgalını kapatmak isterken, tutsaklar buna izin vermemişlerdi. Bunun üzerine müdür, "*ne karışıyorsunuz, kapatın mazgalları*" diye kestirip atmıştı. 35'teki tutsaklar arasında bulunan B. arkadaş, "*nasıl 'ne karışıyorum'-?! Arkadaşlarım değil mi? Ortada bir sorun var ve çözülmesi gerekiyor. Beni de, buradaki herkesi de ilgilendiriyor*" dedi. Müdür Mahmut, "*sen mi talimat verdin?*" deyince, "*ne alakası var, sana arkadaşlarımdır diyorum*" dedi. "*Talimat vermemişsen, o zaman sen karışma!*" dedi Mahmut ve tekrardan mazgalı kapatmak istedi. İdare aslında sorunu çözme niyetinde değildi ve oyalıyordu. Ortalığı kaplayan belirsizlik sisi yavaş yavaş dağılıyor, yaşanabileceklerin rengi belirginleşiyordu. Bu şekilde tartışma devam ederken, iki rütbeli asker içeri girdi, müdürü yan tarafa çekip bir süre konuştuktan sonra gittiler. Diğer blok kapısını da kapatınca sessiz bir bekleyiş başladı. Bu arada elektrikleri de kesmişlerdi. Tutsaklar bir blokta, iki şebekenin arasında kalakalmıştı.

Mazgalların önü boşalınca tutsaklar 35. ve 36. koğuştaki tutsaklarla serbestçe konuşup yaşanabilecekleri tartışıyorlardı. İlk anda stres dağılmış, kimi tutsaklar şakalaşmaya bile başlamışlardı. Mehmet Aslan ise diğer koğuşlarla diyalog kuruyor, cezaevi avlusuna itfaye arabasının geldiğini, avlunun polislerle dolduğunu, özel timlerin, yüzlerce mavi bereli komandonun toplandığını öğrenmiş ve tutsaklara ulaştırmıştı. Az-çok işin ciddiyeti artık netleşmeye başlamıştı. İlk yaşananlardan bu yana bir saat geçmiş, ne gelen ne de giden vardı. 26. koğuştan izlenebildiği kadarıyla dışarıda hummalı bir koşuşturma yaşanıyordu. Ortalık asker-polis kaynıyor, itfaye arabaları, ambulanslar çalışır vaziyette hazırolda bekliyorlardı.

Saatler ilerledikçe, tutsakların yüz hatları da bununla birlikte geriliyordu. Saatlerce ayakta beklemekten yorulmuş kimi tutsaklar, bağdaş kurmuş, olabilecekler üzerinde tartışıyorlardı. Diğer bazı tutsaklar da o havadan çok uzak, volta atıyor, mevcut durumu küçümseyen ve düşmanın uygulamalarına yabancılık çeken, dar ufukla sadece kargaşayı öve öve anlatıyor ve birazdan olacaklardan habersiz kendilerini kaptırmış gidiyorlardı. Bu arada su ihtiyaçları mazgallardan karşılanıyor, ama öte yandan tuvalet ihtiyacı sıkıntı yaratmaya başlamıştı. Bir-iki tutsağın uğraşmasıyla banyoya giden koridorun kapısı açılmıştı. Herkes ihtiyacını o karanlık koridorda gidermişti. İdare ile diyalog kurulmaya çalışılsa da hiçbir sonuç alınamıyordu. Bütün girişimler cevapsız bırakılıyordu. İki saatten fazla bir süre geçmişti ve ortamda tam bir belirsizlik havası hakimdi. Herkes ne olacağını soruyor, ama bir türlü cevap bulunamıyordu. Cevap kaybolmuş, yerin altına girip saklanmıştı sanki. Bazı tutsaklar da "*sevke gideceğiz*" hesabıyla mazgaldan diğer tutsaklarla vedalaşıyorlardı. Koğuşta kalanlar daha tedirgin, daha bir düşünceliydiler. Ne yapacağını bilememenin ağırlığı çökmüştü üzerlerine. Yüzleri sararmış, bekleyiş yavaş yavaş bir kabus gibi üzerlerine çöküyordu.

Biri vardı ki hepsinden farklıydı. Bekleyiş ve belirsizlik onun içini kemiriyor, yüreğini yakıyordu. Korku tüm benliğini sarmıştı. Ufak boylu, tombul olan bu yaratık, giderek insani özelliklerinden kopuyordu. Sivilceli, şişkince suratı giderek daha bir çirkinleşiyor, ihanet kara bir çarşaf gibi sarıyordu onu. Yüreği, beyni ölmüş, ruhu paramparçaydı. Bedeni vardı sadece, hayvani bedeni. Düşkün, pis bedeniyle bir et yığını gibi duvara yaslanmış, adeta yapışmıştı. Nasıl kaçacağını düşünüyor, nasıl kurtulacağının telaşıyla kıvranıyordu. Kaçma düşüncesi kene gibi yapışmıştı boğazına. Sıkıyor, nefessiz bırakıyordu onu. Ter içinde kalmıştı şimdiden tombul yüzü. Nasıl olduysa birdenbire üçüncü şebeke kapısı açılmış, müdür ve birkaç gardiyan içeri girmişti. İtirafçıların koğuş kapılarını kontrol edecekleri bahanesiyle bakıp hemen çıkmak üzereydiler ki, artık aralarına o soysuz, sefil yaratık da katılmıştı. Tutsaklar tarafından farkedildiğinde şebekenin öte tarafına geçmişti bile. Tutsaklar arasında bir uğultu kopmuş, "*hain, namussuz, korkak*" adeta koro gibi bütün tutsaklar ağızlarından geleni arkasından savurdular. Kaçıştan sonra ortalık daha da alevlenmişti. Tutsakların birbirlerine bakışları daha derin bir anlam kazanmıştı. Yoldaşıyla olmak, onun için yaşama duygusu daha güçlenmişti. Bir yandan yoldaşça omuz omuza ölmek, diğer yandan ihanet! O ana kadar kimse böyle bir düşkünlük beklemiyor, düşünmüyordu bile. İhanet yanıbaşlarında, yine o lanetli yüzünü gösterdikten sonra, bunu hesaba katmamak delilik olurdu. Geleceğin belirsizliğini koruduğu, meraklı ve düşünceli bir bekleyişin sürdüğü bir anda ihanet büyük bir nefret uyandırmıştı. Bu kadar da olmazdı. İnsanoğlu bu kadar da düşmemeliydi. 33 tutsağın içinde kendi can derdine düşme düşkünlüğü bu denli alçakça gösterilemezdi. Bir yandan 33 yürek, 33 can, diğer taraftan onurunu satma düşkünlüğü, ihanet!

Bu kaçışın ardından 29-27. ve 26. koğuşların bulunduğu blokların mazgallarına gidilmişti. Dört saatten fazla bir süre geçmişti. Koğuşlarda kalanlar nefeslerini tutmuş, ne olup biteceğini tahmin etmeye, yorumlamaya çalışıyorlardı. Kaygılı oldukları, davranışlarına, mimiklerine, hatta ses tonlarına bile yansıyordu. Tutsaklar arasında bulunan Mehmet'e defalarca koğuşa gitmesi yönünde uyarılar geliştirildiyse de, Mehmet'in adeta gözleri dolmuş vaziyette "*kalmama izin verin*" diyen bakışları ve ısrarlı tutumu yüzünden daha fazla üstelenmedi. Mehmet, 1980 vahşetinde zindanda yatmış, vahşeti yaşamış, çelikleşmiş ve düşmanı iyi tanıyan bir tutsaktı. Onun için yaşananlar bir direniş, direniş ise onun yaşam felsefesiydi. Kalması kesinleşince, birden canlanmış, mazgallar arasında mekik dokumaya başlamıştı. Gülüyor, her hareketiyle güven ve moral aşılıyordu. Kalabalığa karışma sevinciyle bir el tutuşu vardı ki, unutulmasına imkan yoktu. Her zamankinden daha farklı, sıkı tutmuştu, sıcaktı ve tüm yüreğiyle "*işte ben de arkadaşlarımlayım*" diye coşmuştu.

Akşama doğru zaman hızla akıp gidiyordu. Ama bu birkaç saatlik zaman, bir asır gibi gelmişti. Tutsaklarla tekrar konuşuldu. Durumun vehameti üzerine duruldu ve slogan atılmasına karar verildi. "*Kahrolsun işkence*", "*insanlık onuru işkenceyi yenecek*", "*baskılar bizi yıldıramaz*" sloganları bir anda zindan duvarlarında çınlamaya başlamıştı. Slogan atılır atılmaz bahçedeki asker, tim, polis ve gardiyanlar birden hareketlenmiş, slogan atılması hoşlarına gitmemişti.

Rıdvan "*heval sevk kesin, koğuştan bir mont alayım*" demişti. Alabileceği söylenince 29. koğuşun mazgalına koşup alelacele maviye çalan bir mont aldı, üzerine geçirdi ve sıkıca bağladı. Ardından Cemal de bir tane aldı ve aynı biçimde giyindi. Bu arada Rıdvan hiç boş durmuyor, şebekeye gidiyor, idarenin nabzını yokluyor, bir şeyler öğrenmeye çalışıyor, sonra da gelip arkadaşlarına aktarıyordu. Gardiyanları en yakından tanıyan oydu. Sürekli kapıda kaldığından dolayı gardiyanlarla ilişkisi yoğundu. Cemal ise son derece mütevazi, sakin bir yapıya sahipti. Daha o sabah parti yaşamı hakkında geniş bir sohbet düzenlenmiş, kısa da olsa etrafında bulunanlara bir perspektif vermişti. Şimdi de bir mazgaldan diğerine gidiyor, konuşuyor, ebedi bir ayrılığı düşünmese de son kez arkadaşlarını görmek için adeta çırpınıyordu.

Bir ara Rıdvan ve Cemal göz göze geldiler, ama konuşamadılar. Olabilecekleri gözleriyle anlatmıştı sanki Rıdvan. Kaygılıydı, çünkü otuzun üzerinde arkadaşı her an yönelime açık bir durumdaydı. Olayların varabileceği boyutu hissediyor ve bazı zayıf tutsakların bunu kaldıramayacağını, çok kötü sonuçların da bu anlamda yaşanabileceği gerçeği onu adeta kamçı ile dövülen birisinin benliğinde, taa derinlerde hissettiği acı bir duygu ile kaplamıştı. Cemal'in de hisleri güçlü, duyguları bir sanatçının inceliğine bile kök söktürecek kadar hassas ve dokunaklıydı. Onun da içine, olabilecekler doğmuş, yüzü zoraki gülümsemesi, çırpınıp durması, her şeyi ile olabilecekleri engellemek, yapıyı hazırlamak için çalışıp duruyordu.

Çok geçmeden papaz kılığına girmiş müdürün etrafındakilerle birlikte gözükmesiyle ortalık yeniden hareketlenmişti. Melek yüzlü şeytan, birinci müdür Mahmut ve ikinci müdür Aziz Güler ilk şebekede toplanılmasını istediler. "*Dağılmışsınız. Koğuş kapılarını zorlamayın. Toplanın savcı gelip ifadenizi alacak, böyle dağınık alamaz, olayı daha da tırmandırmayın*" dedi. Bunları derken aslında kendisi de söylediklerinin saçmalığını mimikleriyle, davranışlarıyla çok açık bir şekilde dışa vuruyordu. Orada toplayıp tutsaklara yapılacak saldırıyı kendi açılarından kolaylaştırmak istiyorlardı. Koğuş kapılarının zorlanmaması özellikle belirtilerek, o ana kadar düşünülmeyeni tutsaklara yaptırmak istiyorlardı. Kapıların açılması durumunda saldırının kapsamı daha da genişleyip, bütün koğuşlara yönelme planlarını gerçekleştirmiş olacaklardı. Tutsaklar kendi aralarında bunu düşünmüş, kuşkusuz koğuş kapılarını kırıp diğerleriyle buluşmaları olanaklı olmasına karşın, bu olasılığın güçlü olmasından ve "*toplu isyan*" gerekçesi yapılacağından vazgeçmişlerdi. Ne olacaksa koridorda kalanlarla sınırlı kalmasının daha sağlıklı olacağı üzerinde karar kılmışlardı. Müdür ve yanındakiler, tutsakları oyuna getiremeyeceklerini anlayınca çekip gitmişlerdi. Tutsaklardan bir grup 26. ve 23. koğuşların koridorunda bu koğuşlardaki tutsaklarla konuşuyorlardı. Diğer bir grup ise 17. ve 18. koğuşların bulunduğu koridorda dururken, bazı tutsaklar ise 35. ve 36'nın mazgallarında her an saldırı olacağı psikolojisiyle bekliyorlardı. Saldırı başlar başlamaz kol kola girilecekti.

Beş-on dakikalık bir sessizlik çökmüştü zindana. Çıt çıkmıyordu. Herkes pür dikkat kesilmiş, sessizlik, yine sessizlik... Her şey susmuş, duvarlar, kapılar, demir şebekeler, kopacak kıyameti izlemek için susmuştu sanki. Bir kapının açılıp, birinin kapandığı, gürültünün ve kalabalığın hiç eksilmediği zindan şimdi susmuştu. Nefesler bir alınıyor, bırakılmak istenmiyordu. Korkunç bir gürültü, çöken sessizliği bir kılıç keskinliğinde parçaladığında kendiliğinden kenetlenilmişti. Kollar iç içe geçirilmiş, sıkıca birbirine bağlanmışlardı. Arka tarafta kalan yemekhane bölümünden "*allah allah*" nidalarıyla aç kurtlar sürüsü gibi şebekeye abanan asker ve özel timler çıldırmış gibiydiler. Kapı kapalı olduğundan hemen açamamışlardı. Bütün tutsaklar kol kola girmiş, slogan atmaya başlamışlardı. "*Allah allah*" nidalarıyla, "*kahrolsun işkence*" sloganları bir süre boğuşup durdu. Tutsaklar arkalarına baktıklarında ön şebekeden giren ve hemen arkada duran çevik kuvvet polisleri, müdürler ve subayların ellerindeki büyük kalaslarla üzerlerine gelindiğini gördüler. Kalasları sallaya sallaya tutsakların tepelerine dikildiklerinde kalaslar bir inip bir kalkmaya başlamış, var güçleriyle acımasızca tutsaklara yönelmişlerdi. Hemen ilk vuruşlarında kafaların çoğu patlamıştı. Özellikle kafalara durmaksızın ardısıra onlarca kalas aynı anda şiddetle iniyordu. Bu kalas darbeleriyle çoğu tutsağın kafası, elleri kırılmış, vücutları uyuşmuş, kısa bir süre sonra da artık acıyı hissedemez duruma gelmişlerdi. Gözler kanla dolmuş, yarısından fazlası kendinden geçmişti.

Ölüm hemen hemen hepsine kendisini koklatmıştı. Ölüm yanıbaşlarında, onlarla içiçeydi. Ortalık tam bir savaş alanını andırıyor, acımasızlığın vardığı boyut kelimelerle ifade edilemeyecek kadar gaddarca ve hayvani iç güdünün bile önünde seyreden bir şiddet ortamı vardı artık. Kalasların etle temas ettiği yerlerden kan fışkırıyor, inilti, bağrışma ve küfürler birbirine karışmış, yer-gök inliyordu sanki. Öfke ile inip kalkan kalaslar kafada kırılmadık bir yer, vücutla buluşmadığı alan bırakmamış gibiydi. Asker, özel tim ve sivil polisler yılların kinini kusarcasına hınçla vuruyor, öfkelerini alamadıklarından olacak ki, ayaklarıyla kafaları eziyor, bazen kafalarda kalan bir tutam saçı kaldırarak tüm güçleriyle beton zemine şiddetle çarpıyorlardı. O an tutsakların gözlerinde şimşek çakıyor gibi oluyor, ağızdan, burundan kan avuç avuç beton zemin üzerinde gölcükler oluşturuyordu. Bir kızıl gül bahçesiymişçesine kısır betona başka bir hava veriyordu. Tutsaklar keyfince bir çığlık bile atamıyor, sanki her şey acıyı arttırmak için özel hazırlanmışcasına aleyhte işliyordu.

Çaresiz ölümü beklemek, tıpkı kurbanlık bir koyunun kasaba karşı çaresizliği gibi! İşte tutsaklık o anda daha da zorlaşmış, anlam kazanmıştı. Hem de en zor ve belki de insanın en son aklına gelebilecek bir zaman ve pozisyonda bu duygu karmaşası içinde vahşet tüm çirkinliğiyle dur durak bilmiyor, hızından hiçbir şey kaybetmeden artarak devam ediyordu. Bu arada 17. ve 26. koğuşların koridorunda kalanları da aynı şekilde vura vura, kafalarını parçalaya parçalaya sürükleyerek getirmişlerdi. Hakkı Tekin ve bir diğer tutsak, birbirilerine sarılmış, 35'in kapısına kadar ayrılmamışlardı. İnanılmaz bir dayanma gücü göstermiş, her taraflarına kalaslar inerken, burun, ağız ve gözler kan içinde bırakılırken, onlar birbirlerini bırakmamış, askerler vurdukça onlar daha sıkı birbirlerine sarılmış, kanları birbirine karışmıştı. Ta ki 35'in kapısında kendilerinden geçene kadar... Vücutları son dayanma noktasını da yitirdikten sonra, birbirine yapışmış bedenleri çözülmüş, ayrı ayrı yerlerde bir et yığını gibi sürüklenerek görüş kabinlerinin orasına bırakılmışlardı.

Bu manzara karşısında insan ağlamak istiyor ama ağlayamıyordu. Sanki gözpınarları kurumuş, yürekler taşlaşmışcasına duygusuz hissediyorlardı kendilerini. Belki biraz ağlasa, yürekleri biraz yumuşayacak, yaşadıklarını hissedecekler... Ama nafile, kurumuş, kupkuru bir beden gibi, bir beton gibi geliyordu tutsaklara duygular. Bir ah işitmek gerekmez mi? Vahşet karşısında çıldırmak, delirmek, yüreği yerinden koparcasına dışarı fırlaması gerekmez mi? Ama nafile, bir taş gibi, bir deliden daha da delicesine. Her taraf kan kızıla boyanmış, bir gelincik tarlasını andırıyordu. İniltiler, çığlıklar, derin derin "*ah*" çekmeler, anlamsız anlamsız delen bakışlar, parçalanmış kafalar, kırılmış kemikler, mosmor olmuş patlıcan karası, pörsümüş etlerin vücudun şurasından burasından sarkması... Hepsi ama hepsi onbinkez öldürüyordu tutsakları. Tutsaklar adeta şoke olmuş, düşünce gücünü, duygu gücünü bu barbarlık karşısında yitirmiş bir kayaya dönmüş gibiydiler. Görüş kabinleri iniltiler içinde kalmıştı. Baygın, yarıbaygın şekilde beton üzerine serilmiş onlarca tutsak kan içinde kıvranıyor, mayınların durmadan patladığı, bombaların hiç susmadığı, makinelilerin durmaksızın çalıştığı bir alanda, savaş cephesinde ancak bu kadar yaralıya rastlanabilirdi. İçiçe, üst üste atılmış, sağlam bir tek kişinin kalmadığı cesetler yığınıyla dolmuştu görüş kabinleri. İki tutsak zar zor sürüklenerek kapı ağzına bırakılan diğer tutsakları çekiyor, daha uygun bir yere alıyordu. Nimet, zorla nefes alıyordu. Bembeyaz saçları kan kırmızıya boyanmıştı. Başını kaldırmış, et-

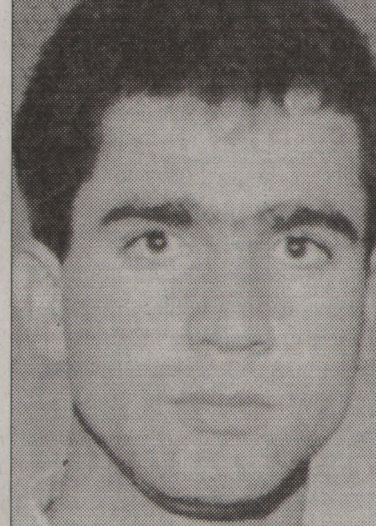
rafı, arkadaşlarını gözleriyle süzüyordu. Gözleri mosmordu. Gözleri şişmiş kararmıştı. Yüreğinin derinliklerinden çıkardığı bir "*ohh*" vardı ki, insanın yüreğini yakıyor, kahrediyordu. Bir ara "*ohh*" çekişinin hemen ardından, "*lêxin gerilla lêxin*" helbestini mırıldanmaya başlamıştı. Ağız üstü yere serilmiş, buna rağmen kafasını hafifçe yerden kaldırarak tutsaklara dönüp tanınmaz hale gelen kafasını sallayarak "*lêxin gerilla lêxin*" helbestini söylüyordu! Son nefesinde gerillayı anıyor, gerillaya olan aşkını, saygısını haykırıyordu. Ardından da "*baxtê Romî tune*" diye sayıkladı.

Henüz yeni tutuklanmış ve savaşın acımasızlığını tam anlamıyla düşüncede, duyguda fazlaca yaşamadığı belli olan bir tutsak biraz sinmiş, biraz da dehşete kapılmış, "*olanlar rüya mı, yoksa kanlı, canlı yaşanan bir ibret tablosu mu?*" diye etrafına korku dolu gözlerle bakıyordu. Sıtmaya tutulmuş bir hasta gibi titriyordu. Tutsak oldukça yeni ve partiyi henüz yeni tanıyor, bu vahşete benzer sahnelerle hayatı boyunca ilk kez bu kadar çıplak biçimiyle karşılaşıyordu. Duyguları birbirine karışmış, kendini kaybetmiş ve içinden çıkılması güç bir durumun kasıp kavuran etkisinden doğaldır ki, kendini kurtaramıyordu. Ama öte yandan da mahçup ve çok güçlü bir suçluluk psikolojisinin derin etkisi altında etrafını gözlüyor, olanlara lanet okuyor, kendi kendini bin kez öldürmek istiyormuşcasına yerde yatan ve beyni dışarı akmış olan Ahmet Çelik'i seyrediyordu. Bu sahneyi tüm benliğine yediriyor gibiydi. Korkuyu aşmak, onu tanımakla olur. Oysa tutsak, ölüm korkusuna yabancıydı ve ilk karşılaşmasında ona yenilmiş, ancak teslim olmadığından da aşmasını bilecekti. Cemal'in güven veren sesiyle irkildi; "*tamam heval, hepsi bu kadar, bitti*" dediğinde tutsak kendine gelmişti. O hiçbir şey söylemeden kendini toparlamış, birinin kararlılık işleyen gözleriyle, "*evet evet, hepsi bu kadar*" der gibiydi. Hemen biraz ötede Delîl'e taraf giden Rıdvan, "*heval nasılsın?*" diye sormuştu. Delîl "*vallahi doktor hiç iyi değilim, hele şu ellerime bak, herhalde her ikisi de kırılmış*" diye cevaplamıştı. Rıdvan, önce ellerine, sonra da kafasına bakmıştı Delîl'in. Ardından; "*benim de elim kırık, bırak şimdi eli de, ne diyorsun, bizi ne yapacaklar dersin?*" diye sordu. Delîl biraz düşündükten sonra; "*herhalde buraya kadar*" diye cevaplamıştı Rıdvan'ı. Rıdvan da kafasını sallayıp onaylamıştı. Ardından "*hepsi o gardiyanlardı, en çok onlar vuruyordu, namussuzlar*" diye söylenmişti. Rıdvan koğuşun sağlıkçısı oluğundan dolayı "*doktor*" diye takılırlardı.

Ayakta bekleyen bir tutsak panik içinde "*heval, heval şehit düşecek*" diye bağırıyor, neredeyse ağlayacak gibiydi. Cemal "*sus...*" diye çıkışmıştı. Tutsağa "*şehit falan düşmeyecek, birazdan kendine gelir, otur yerine paniğe gerek yok*" demişse de kendisi bile söylediklerinden pek emin değildi. Ahmet Çelik uzun boyuyla tutsakların tam ortasında yatıyordu. Nefes alışverişi giderek seyrekleşmiş, boğulacak gibi oluyordu. Kafası parçalanmış, sağ tarafından bembeyaz bir şey beton zemin üzerine akıyordu. Beyni dışarıdaydı ve artık nefes alamaz olmuştu. Diğerlerinin üzerinde psikolojik bir etki yaratır, korkuyu, ölümü ruhlarda daha da derinleştirir kaygısıyla paniğe kapılmış olan tutsak, bir köşeye çekilip oturtulmuştu.

Cemal saçları darmadağınık, yüzü kan içinde kalmış vaziyette kalörifer borusu üzerine çömelmiş bir halde montunu çıkarmaya çalışıyordu. Yüzü solmuş, müthiş acı çektiği her halinden belliydi. Montunu üzerinden sıyırıp almak istiyor, ancak bedenindeki acılar buna izin vermiyordu. Onu gören Delîl, "*bırak kalsın, montunu çıkarma, zaten büyük bir ihtimalle bizi götürecekler*" diyerek vazgeçirmişti Cemal'i. Cemal, dönüp acıdan titreyen dudaklarıyla gülümsedi. Müthiş bir direnme içinde olduğu anlaşılıyordu. Tam o esnada "*rap... rap...*" sesleriyle kulakları sağır eden bir uğultu koptu görüş kabinlerinde. "*Buraya kadar*" diye düşünürken tutsaklar, oysa saldırının büyük sahnesi daha yeni başlıyordu.

Bu sefer daha beter çıldırmışlardı. Küfür, nara atmalar ayyuka çıkarılmış, görüş kabinlerinin hemen bitişiğindeki itirafçılar da katılmıştı bağırışmaya. İğrenç bir şekilde bağırıyor, adeta hırlıyorlardı. Sesleri duymamak için kendi-

Vedat AYDEMİR

lerini zorlasa da tutsaklar, imkansız, ses gelip beyinde zonklayıp duruyordu. Kalasları rastgele indire indire, tutsakların bedenlerine basa basa girmişlerdi içeri. İçlerinden subay olduğu anlaşılan biri, "*herkes yüzükoyun yatsın, o... çocukları. Cezaevinde olay çıkarmak nasıl olur göstereceğim size. Pişman olan, itirafçı olmak isteyen hemen çıksın ulan*" diyerek kanlar içinde yerde yatan cansız bedenler arasında aslan kesilip kükrediğini sanacak kadar zavallıca bağırıp duruyordu. Tehdit dolu küfürleri sadece kulakları yalayıp geçmişti o kadar. İtirafçılar da hiddetle bağırıyorlardı. Onca bağrışmanın içinde en zor olanı ve tutsakları kahredeni, itirafçı kadınların zılgıtlarıydı. Vahşete zılgıt çekiyorlardı! Bu zılgıt, bağrışmayı yalayıp geçiyor, tutsakların tam beyinleri üzerinde hançer gibi çakılıp kalıyordu. Şehit cenazelerinde gözü yaşlı analarımızın tatlı çığlığını, attıkları zılgıtımızı da kirletiyorlar. Daha sökülüp atılmadan önce bir parazit gibi, bir ur gibi kanımızla, canımızla, en temel değerlerimizle beslenmiş kurtçuklar, çiyanlar ve yılanlar soyu, zavallı yaratıklardır bunlar. Fizikmen içimizde olduklarında bile ruhları kirli, duyguları düşkünce ve düşünceleri zehir zemberek olan bu korkunun eseri zavallı yaratıklar, efendilerinin akşam vereceği birkaç kemik ve sıcak bir tas çorba için bahçede alkış tutuyorlar.

Tüm tehditlere karşın tutsaklardan çıt bile çıkmamıştı. Duvarda çınlayıp duran sadece küfür ve boş tehditlerdi. Subay kendini kaybetmiş, çaresizce "*ulan o.... çocukları, bu saatten sonra itirafçı olsanız da kabul etmeyeceğim*" diyor, azgın bir boğa gibi daha şiddetli, daha öfkeli çullanmıştı tutsakların üzerine. Askerler yerde cansız yatan bedenler üzerinde çıldırmışçasına, hayvanlar sürüsü gibi adeta ölüm dansına kapılmışlardı. Tüm tutsaklar nefesini tutmuş "*biri çıkar da itirafçılığı kabullenir*" diye kaygı içindeydiler. Bir ara saldırı başlamadan hemen önce aralarından kaçan Gani İzgi unsurunun sesini duydular. "*Bunun konumu bu, şunun konumu şu*" diye tutsakları tek tek gösteriyordu. Rıdvan, içindeki büyük öfkeyle "*şerefsiz*" diye geçirmişti. Tek bir tutsak teslim olmamış, olumsuz sayılabilecek ciddi bir davranışa rastlanılmamıştı. Onurlu, insanca yaşamın bedeli ölüm de olsa, ödün verilmeyecekti.

En çok da Rıdvan'ın üzerinde durdukları anlaşılıyordu. O, bir siyasi olduğu kadar, birey olarak da bu gardiyanlarla en çok karşı karşıya gelen tutsaktı. O yüzden tanınıyor, biliniyordu. Vuruyorlardı. "*Rap.. rap..*" sesleri çıkaran kalaslar, kafaya, sırta, ağız üstüne iniyor, büyük bir acı veriyordu. Rıdvan sadece inliyordu. Bir "*karga burun Kürt hançeri*" gibi tutsakların inlemeleri bu cellat takımının hoşuna gidiyor, onlar da bu durumu arttırmak istercesine daha da yükleniyor, parçalanan kafaya parmaklarını daldırıyor, beynin içine sokarcasına bir matkap gibi kullanıyorlardı. Bazen Rıdvan'ın kafasını kaldırıyor, derinden gelen gözlerindeki ışığa öfke ile, büyük bir kin ile bakıyor ve hırsla yere vuruyorlardı. Artık Rıdvan'ın refleksleri durmuş, yüzü tanınmaz hale gelmişti. Kaşları patlamış, dudaklarındaki et parçaları sallanır olmuş ve kafasındaki yarıklardan beyni rahatlıkla görünür olmuştu. Tanrılar görse çıldırırdı, ama bu cellatlar büyük bir hayvani içgüdüyle hâlâ saldırıyor, ellerindeki kalaslarla cansız duran Rıdvan'ın bedenine korkarcasına vuruyor, ha vuruyorlardı. Etraftaki bağrışlar ve çıkan korkunç tufan hiç kesilmiyor, olan bitenlerden habersiz, herkes can havline düşmüş, ölümle dans ediyorlardı. Gürültü artık beyne sinmiş bir uğultu gibi çınlıyordu. En son, Mehmet'in sırtında biri zıplıyordu. Kafasına, sırtına vargücleriyle vurmaya başladılar. Mehmet'in kendinde olup olmadığını anlayamamışlardı. Bir kalas suratında gezdirdiler, sonra tüm gücleriyle elmacık üzerine indirilen kalas darbesiyle her şey bitiverdi. Bu arada "*doktor*" geçinen birisinin gözetiminde bazı tutsakların "*Antep'e sürgün edilmelerinde sakınca yoktur*" biçiminde raporlar hazırlanıyordu. Doktor "*sevki uygundur*" biçiminde uyduruk raporlar hazırlarken, birkaç subay ve cezaevi müdürü de kapıdan çıkmadan önce son şanslarını deniyorlardı. "*İtirafçılığı kabul ediyor musun?*" karşılığında hep aldıkları; "*yok*" olmuştu. Bundan dolayı artık bunalmışlar, öfkelerinden kapıdan çıkanları bir kez daha öldüresiye dövüyorlardı. Tutsakların bir kısmı da Devlet Hastanesi'ne kaldırılmış, tedavi adı altında işkencelere orada da devam edilmişti. Diğer 13 tutsak, yarı ölü bir halde "*hipokrat yeminli beyaz önlüklü bir cellat*"ın raporuyla elleri, kemiği parçalarcasına bağlanmış bir halde yola çıkarılmışlardı.

Yolculuk ve ringin boğucu sıcaklığı, kalan son güçlerini de tüketip bitiriyordu. "*Hava kurşun gibi*" ağırlaşmış, nefes almakta bile artık güçlük çekiliyordu. Bu arada hakaret, dayak aynı ölçüde arabada da sürdü. Ringin içinde her saniye büyük bir işkenceydi. Çok kötü psikolojik bir dayatmayla işkence daha da katmerleştiriliyor, dayanılmaz hale getiriliyordu. Tutsaklar için kutsal olan değerlerine küfür etmeleri isteniyordu. "*Bağır, söyle söyle*" diye ringin küçük bölmelerinde ölü gibi hareketsiz, takatten düşmüş tutsaklara tekmelerle girişiliyor, kalaslarla açılmış yaralar daha da genişletiliyordu. Dayanılmaz bu araba yolculuğu Kadri Demir'i de aralarından koparmıştı. Son nefesini bile büyük bir acı içinde vermiş, nefesi kesilmiş, sıcaktan bunaldığı anlaşılıyordu. Ama lanet olası çaresizlik ve bir şey yapamama, onu göz göre göre arkadaşlarının bakışları arasından alıp götürmüştü. Şehadeti bile ringin içindeki işkencenin dozunda hiçbir değişiklik yaratmamış, getirildikleri Antep Cezaevi'nin kapısında ve hastanede de aynı durum devam etmişti.

Diğer yirmi kişilik tutsak grubu da Diyarbakır Devlet Hastanesi'ne kaldırılmış, birkaç günlük "*yoğun bakım*"dan sonra, ancak kendilerine gelebilmişlerdi. Tutsakların her tarafı sargı içindeydi. Gözler şişmiş, ağız şişik ve bütün vücutlar mosmordu. Önce birbirlerini tanıyamadılar, çünkü tanınmaz haldeydiler. Yoğun bakımda her kendine gelmeye başlayan tutsak, önce pür dikkat kesiliyor, gelip gidenlerden, konuşanlardan "*birşeyler duyarım, öğrenirim*" hissiyle doluyorlardı. Mehmet Aslan'ın morga kaldırıldığını hemşirelerin kendi aralarındaki konuşmalarından duymuşlardı. Kan beyinlerine sıçramış, içlerinden "*olamaz*" diye sayıklamışlardı. Kimi tutsağın eline, kimisinin de ayağına serum takılıydı. İsimleri arada bir hemşirelerce telaffuz edildiğinde 8 kişiyle aynı yerde oldukları anladılar. Diğerlerinin durumu hakkında hiçbir şey öğrenmemişlerdi.

Hastanede kaldıkları on gün boyunca bitişik odada kalan 2 arkadaşlarının da ölmüş olduğunu sanmışlardı. Çok sonraları ON arkadaşlarını kaybettiklerini öğrenmişler, bunun hüznüyle ciğerleri kasıp kavrulmuştu. Hastanenin duvarları, üzerlerine üzerlerine geliyor, eziyordu sanki onları. Sargılı kafalara, ezilmiş, tutmayan çürümüş bedenlerine rağmen yoldaşlarının acısı gözlerini yaşartmış, yüreklerini paramparça etmiş, kendi acılarını unutturmuştu. Avukatların gelip konuşmalarıyla ancak tam olmasa da şehit düşen ON arkadaşlarının isimlerini öğrenebilmişlerdi. Onuncu günden sonra, onlar da Antep'e sürüldüler. Çıplaktılar, saldırıda elbiseleri paramparça edilmişti. Hastanenin pijamaları üzerinde şehit düşenlerin gazetelere verilmiş anmalarıyla karşılaştılar ilk anda. Ring, Amed'ten çıkıp Urfa yoluna koyulduğunda geride bin yıllık acılara yeni bir acı, yeni bir hüzün, yeni bir vahşetin unutulmaz öfkesi eklenmişti...

VE EYLÜL KENDİNİ YARATTI

Sonbahar mevsiminin ilk ayıdır Eylül. Doğanın bir sonraki bahara yeniden yeşermeye, canlanmaya başlamak için sararıp solmaya başladığı geri çekiliş anıdır. Bu yüzden kavga keskin ve acımasızdır her Eylül'de. Ve Amed düşlerin payitaxtı olan bu şehirde; Eylül direniş ile ihanetin, özgürlük ile köleli-

Hamdullah ŞENGÜNER

ğin ve yiğitlik ile alçaklığın kıyasıya kavgasını anlatır. Ama daima kazanan yiğitlik, özgürlük ve direniştir her defasında.

24 Eylül 1996 günü çıplak bedenlerinden başka kendilerini koruyacak hiçbir şeyleri olmayan özgürlük tutsakları, kafalarının parçalanması pahasına kendilerine dayatılan ihanet ve itirafçılaştırmaya karşı, bedenleriyle aşılmaz bir set örerek; Mazlum, Dörtler ve 14 Temmuz Büyük Ölüm Orucu şehitleri ile göklere çekilen direniş bayrağını indirtmediler. Direniş izini süren ON dağ yürekli can, faşist sömürgeciler tarafından alçakça ve acımasızca katledilirken verilen mesaj açıktı; "*ya teslimiyet, ya ölüm.*" Bu dayatma ile özgürlük tutsaklarının şahsında teslim alınmak istenen PKK'nin kendisiydi. Ama gerek dışarıda, gerilla ve yurtsever kitlenin ve gerekse de zindanlarda bulunan onbin özgürlük tutsağının kararlı ve etkin direnişi ile bedenlerini birer ateş topuna çeviren Vedat Aydemir ve Hamdullah Şengüner yoldaşların fedakarlık ve cesarette sınır tanımayan eylemleri, düşmanın amaçlarını kursağında bıraktı.

Amed'de ON'lar direnmiş ve direniş geleneğimize yeni bir sayfa daha eklemişlerdi. Bu yoldaşlar, özel savaş dayatmalarının sonuç almayacağını-alamayacağını düşmana çıplak iradeleriyle göstermişlerdi.

Tüm tutsak kitlesi, '96 yılı başında iktidara gelen Ana-yol hükümetinin PKK'yi her alanda bitirmeye dönük çabaların biliyor ve görüyorlardı. Amed saldırısının da bu dönemki politikaların bir parçası olduğu kesindi. Çeteleşen devletin vahşice saldırıları her yerde sürdüğü gibi savaş esirlerini de unutmamıştı. Faşizm savunmasız insanları işkenceyle yok etmeyi kendisine sanat edinmiştir, fakat unuttuğu insani onurdu. Çünkü onurun zerresinden dahi haberi yoktur. Vahşete karşı konan direnişin görkemi bir daha iradenin onurlu bir yaşam için nasıl meşaleleştiğini tüm insanlığa gösterdi.

Aynı görkemlilikte bir karşılık da, bu sürecin yakıcılığını dorukta hisseden Vedat Aydemir ve Hamdullah Şengüner yoldaşlardan geldi. Her iki yoldaş da aynı gün ve aynı saatlerde, sanki sözleşmiş gibi eylemlerini bedenlerini tutuşturarak başlatmış, Amed direniş sürecine kendilerini katmışlardı.

Bu eylemleriyle; PKK'nin tüm kitlesinin, dağı, zindanı ve cephe çalışanlarıyla bir bütün olduğunu, bir alandaki saldırının, her alanda aynı görkemlilikte direnişlerle karşılık bulacağının mesajını çok net vermişlerdi.

Yoldaşlara bağlılığın zirvesini, binlerce şehitle yaratılan kurumlarımıza dokundurtmamayı, hele emeğin, bilincin yoğunlaştığı ve bugünlerimizin yaratıcısı önderliğe saldırıların hiç kabullenilemeyeceğini Zilanlar'dan öğrendiğimiz gibi bir kez de onlardan öğrendik ve öğrenmeye devam edeceğiz.

Yine düşmanın yenilgisi, tükenişi ve nasıl karşılık bulacağı Vedat arkadaşın bıraktığı mektubundaki şu cümlelerde çok açık belirtilmektedir: "*İşte böyle bir dönemde partimiz, düşmanı tüm savaşım alanlarında yenilgiye uğratmış ve onun tüm amaç ve kurumlarını işlemez duruma getirmiştir. Çılgına dönen faşist TC, hıncını tutsaklardan almak istiyor. TC'nin Amed Zindanı'na saldırması onun açık bir şekilde tükenişini göstermektedir.*

Yoldaşlar; siyasal gelişmeleri aktarmama gerek yoktur sanırım. Gelişmeleri anı anına takip ediyoruz. Faşist TC'ye bir darbeyi de ben kendi cephemden vurmak istiyorum. Çünkü Kürdistanlı birey olarak; gerek geçmişimde, gerekse parti içerisinde düşmana zarar vermedim. Ona vurabileceğim en büyük darbe kendimi ateşlemektir. Amacım, haklılığımızı ve mücadelemize olan bağlılığımızı bir kez daha insanlığa duyurmaktır.

Şunu herkes iyi bilmelidir ki, biz ateşin ve güneşin çocuklarıyız, kimse bizi esir alamaz."

Hamdullah arkadaşın "*...Ulusal Önderimiz Başkan APO'nun 'seferberlik çağrısı'na cevap olmaya çalışacağım.*" sözleri ise aynı zamanda bizlere talimattır.

Evet, Amed'de ON Özgürlük Tutsağı, kafatasları parçalanarak katledildi. Kafaları parçalanmıştı! Çünkü, sömürgeciliği böylesine vahşileştiren, o kafatasların içindeki bağımsızlıkçı çizgi ve bu çizgiye duyulan derin inanç ve bağlılıktı. Öfke, her türlü baskı, işkence ve rehabilitasyon politikasına rağmen teslim alınamayan yürekleriydi. Ama bilemedi sömürgeciler, karşılarındaki "*ateşin ve güneşin çocukları*" teslim alamayacaklarını...

Öyle de oldu, ON'lara iki "*ateşin ve güneşin çocuğu*" daha kendini katmıştı: Vedat ve Hamdullah...

EKİN'imiz Avaşin suyundan içecek ve bir bahar gibi yeşerecek

Ekin'di O'nun adı. Bu güzel isim çok yakışırdı O'na. Adı gibi güzel yüzlü ve temiz ruhluydu. Sıcakkanlıydı. Bu özelliklerini ekerek yeşertmişti abide gibi duran selvi boyunda.

Biliyor musunuz, aslında isimlerin çok fazla güzeli ve çirkini yoktur. İsimleri güzel ve çirkin yapan kişilerin kendileridir. Bir zamanlar kulağınıza hiç hoş gelmeyen bir ismin daha sonraki zamanlarda bir soylu kişilikte olduğunu görünce, bu ismi kutsarcasına çok seversiniz. Ama tersine, çok beğendiğiniz bir ismi insanlığın yüzkarası bir kişilikte gördüğünüzde de aynı isimden bu sefer nefret edersiniz. Burada isimlerin çağrışımları, beğeni ölçülerinizde belirleyici olur.

Ama Ekin kendi başına anlamlı ve kutsaldır. İnsanın ilk büyük buluşudur. İlkel insana ilk uygarlık adımını attıran bir uğraştır. Saflarda ikinci bir "*Ekin*" adını duymadım. Belki de vardır, ama ben duymadığım için "*Ekin*" ismini bir ilk olarak anıyorum. Dolayısıyla benim için Ekin her zaman kutsal bir çağrışım yapacaktır. Ve bu ismi büyük çağrışımlarından dolayı hiçbir şey ne çirkinleştirebilir, ne de kirletebilir.

Bizim hevalimiz Ekin, "*ekin*"i insanlığa bir kez daha malederek, kutsamanın en zirvesinde yeşertti ki, ne mutlu O'na. Bu şans O'nun hakkıydı, bunun başta gelen layıkıydı.

O'nu her hatırlayışta dayanılmaz bir acı duymamak mümkün mü? O'nu ruhun güzellik ve temizlik tanrıçası olarak gözlerde canlandırmamak da mümkün değil.

Keşke talihsizlik birincisinde yakasını bıraksaydı da O'nu daha fazla tanısam ve şehadet olayı ardından O'nun bıraktığı kocaman etkiyi tam doyurana kadar yazabilseydim. Bütün soylu özelliklerini, kutsal beklentilerini yazdığıma ekebilsem ve insanlık yüreğinde yeşertebilseydim. O'nun böyle erkenden toprağa ekin olması, diğer bir talihsizlikti.

Ekin'i Zap'ta tanımıştım. Yaklaşık bir yıl önceydi. '96 yılının son günleriydi. Dola Şivê'ye henüz kar yağmamıştı. Ama havalar soğuktu. Yılın son yağmurları yağıyordu. Bir ateş etrafında bir yandan ısınıp, bir yandan da sohbet ederken tanışmıştık. Birkaç kez daha karşılaşmış ama sohbet edememiştik. Tabii ki bu kısa tanışma ve karşılaşma kendisini unutturmamasına yetmişti de artmıştı bile. Sıcakkanlılığı, içtenliği, güleryüzlülüğü, sıradanlığı aşan bir kişilik profiliydi. Aradan aylar geçmişti. Kış gelip mevsim sırasını savmıştı. Baharı da doyasıya severek yaşamış ve yazdan bir ayı geride bırakmıştık. TC ile KDP'nin 14 Mayıs '97 tarihinde başlattıkları ortak operasyon devam ediyordu. Zagros Eyaleti'nin Barzan bölgesinde gerilla güçlerimiz ile KDP'nin peşmergeleri çatışma halindeydi. Kaldığım bölükten şehit Şahan'ın başında bulunduğu bölüğe gitmiştim. Bu bölüğün konumlandığı Namus tepesine bir akşam üzeri gitmiştim. Bu nokta peşmergelerin çıktığı Şehîdan tepesine görüntü veriyordu. O akşam ancak sınırlı bazı arkadaşlarla merhabalaşıp tanışabilmiştim. Bayan arkadaşlarla o akşam karşılaşmadığım için tanıdığım arkadaşların olup olmadığını öğrenememiştim.

Bir sonraki gün güneşli başlamıştı. Kahvaltılardan sonra mangalarda sohbetler yapılıyordu. Bilemiyorum belki de Şahan arkadaşa olan sevgim ve saygımdan dolayı bölükteki bütün arkadaşları çok sıcak bulmuştum. İçimde böyle bir huzuru yaşadığım sırada saat sekizi gösterdiği zamanda uçak seslerini duymaya başlamıştık. O anda bölük komutanı Şahan, hemen komuta kademesine talimat vererek, gücün savunma tedbirlerini almasını söyledi. Hiç zaman yoktu. Peşmergeler sömürgeci efendilerine konumlanma noktamızı ihbar etmişlerdi. Çünkü uçaklar arayıp da bulmamışlardı. Aldıkları istihbarata göre gelip üzerimize ölüm yağdıracaklardı. Zaten ilk vuruşu yaptıklarında henüz bütün arkadaşlar kendilerini sağlama alacak zamanı bulamamışlardı. Bölükteki bayan takımı biraz daha gecikmeli harekete geçmişti. Şahan, bütün bölük noktasını terkettikten sonra yakın mesafedeki kayalıklara koşmuştu. O arada bir roketin bayan takımının konumlandığı noktaya isabet ettiğini görmüştü. Şahan'la aynı kayalık altında korunmaya geçmiştik. Yüzündeki renk değişmişti, tek damla kan kalmamış gibiydi. "*Bayan arkadaşların hepsi gitti. Bir roket tam yerlerine isabet etti*" sözleriyle büyük azap içindeydi. Nefes nefese konuşabiliyordu. O arada yanımızda bulunan bir başka arkadaş, bayan arkadaşların kendi noktalarını terkettiklerini gördüğünü söyleyince Şahan'ın yüzü yeniden kanına kavuşmuş gibi parlamıştı.

Uçaklar bir yarım saat kadar roket, kazan attılar ve tarama yaptılar. Yapacaklarını yapıp da ayrıldıktan, böylelikle ölüm yağmuru dindikten sonra bulunduğumuz kayalık noktalardan çıkmaya başladık. Bu sırada Ekin isimli bir bayan arkadaşın ayağından büyük bir yara aldığını duymuştuk. Bölüğe henüz kısa bir süre önce gelen bir arkadaş olduğunu sölüyorlardı. Ekin'le tanışmıştım, ama ismini öğrenmemiştim Zap'ta. Bu nedenle tanımadığım bir arkadaşın yaralanmış olduğunu düşünüyordum. Arkadaşların anlattıklarına göre sol ayağını sığınağın içine attığı sırada henüz dışarıda olan sağ ayağı yakına düşen roketin bir parçasıyla yara alıyordu. Anlık bir zaman kaybının yaşamında nelere yol açacağını daha önceden hesapladığını sanmıyorum. O katil roketin parçasıyla yaralandığı zamanda ise, bunun nasıl bir başlangıç olup nasıl bir sonla tamamlanacağını duyduğu acıdan düşünüp düşünmediğini de bilmiyorum.

Böyle bir hava saldırısından sonra doğal olarak bulunduğumuz noktadan uzaklaşacaktık. İki üç saatlik mesafedeki Avaşin'in aktığı vadiye bıraktık kendimizi. Kendi yatağından akıp Avaşin'e karışan Şivê suyunun etrafı çok büyük kayalıklarla çevrili derin bir noktasında konumlandık. Aradan epey zaman geçmişti. Suya girip hem banyo yapmış, hem de elbiselerimizi yıkamıştık. Ardından da dinlenmeye geçmiştik.

Saat onyedi sıralarıydı, aradan dokuz saat gibi bir zaman geçmişti. Bir grup arkadaş darbest -sedye- üzerinde yaralı arkadaşı getiriyordu. Yanımızda indirdiklerinde yaralıyı görmek istedim. Yarası bele sarılan bir şutikle bağlanmıştı. Ayrıca sedyeden düşmemesi için de sıkı sıkıya bağlamışlardı. Acılar içerisinde titrek ve yarı ağlamaklı bir sesle "*açın, açın diyorum*" *diye sitem ediyordu iradesi dışında. Saatlerden beri sedye üzerinde bağlı bir halde hareketsiz kalması, yarasının acısına bir de yorgunluk eklemişti. Başını bir sağa bir sola çeviriyordu. İnliyordu. Yüzünü ikide bir koluyla kapatıyordu. Yüzünden kan çekilmişti. Sararmıştı benzi. Yüz rengi ve göz ifadeleri insanın yüreğine dayanılmaz acılar ekiyordu. O an bıraktığı etkinin kuşatması karşısında kendini tümden güçsüz hissediyordu insan. Daha fazla bakamamış, birkaç metre ötedeki bir grup arkadaşın yanına gitmiştim. Duyduğum ses ve iniltilerle birlikte insanda bakma gücünü bırakmayan yüz ifadesi beni altüst etmişti. Bu, hayatımda gördüğüm böyle bir tek insan manzarasıydı.*

Artık daha fazla yaralıya bakmama gerek yoktu. Aklım fikrim O'na kaçmıştı zaten. Karşımda başka görüntüler olsa da her şey gözlerimde Ekin'in yüz ifadesi, her sesi kulaklarımda yarı ağlamaklı ve titrek bir şekilde yükselen "açın, açın diyorum..." sözleriydi. O acılar içinde neler düşündüğünü, hangi duyguları yaşadığını, nasıl bir kabullenemezlik içinde bulunduğunu, bu kara talihine nasıl başkaldırdığını öylesine merak ediyor ve öğrenmek istiyordum ki, iradem dışında tahmini cevaplar bulmaya başlamıştım bile. Darbesti oraya kadar getiren arkadaşlar, yerine başka arkadaşlar taşıma işine koyuldular. Çok dikkatli yürümeleri gerekiyordu. Avaşin'deki hastaneye daha birkaç saatlik yol vardı. Zaten iki doktor karşılamaya gelmişti, onlar da refakat edeceklerdi. Yol boyunca Ekin'in nasıl acılar çekeceğini düşünmekten kendimi alamıyordum.

Bir süre önce Barzan bölgesinde Sutunê'ye gidip oradan dönmüştüm. Sutunê ve kullandığımız yol güzergahı gördüğüm yeni yerlerdi. Örneğin Mam Reşo dağları, Basyan suyu, Kaniya Durêy, Kartal tepesi, Satê boğazı ve Sutunê köyü yazılmaya değerdi. Daha yeni dönmüştüm. Gördüklerimi bir yazının konusu yapmayı tasarlamıştım. Fakat Ekin'in gözlerimden silinmeyen yüzü gündemimi değiştiriyordu. Kararımı vermiştim bile, Ekin'i yazacaktım. Başlığını da bulmuştum; "*açın açın diyorum...*"

İlk fırsatta O'nun tahmin ettiğim olası duygularını yazmıştım. Kendimi bir an Ekin'in yerine koymuştum: Nereden bulmuştu O'nu o bomba parçası? Neden O da diğer arkadaşları gibi yarasız atlatamamıştı? Sapasağlamken, umut ve beklentilerle doluyken neden böyle bir talihsizliğe uğramıştı? Daha kısa bir süre önce iki ayağı üzerinde yürürken ve otururken, neden şimdi bir sedye üzerinde acılar çekmeye mahkum olmuştu? Bundan sonra eskisi gibi ayakları üzerinde yürüyebilecek miydi? Sakat da kalabilirdi. Ya ayağı kesilmek zorunda kalırsa, bunu nasıl kabul edebilirdi? Elbette bir başka arkadaşının kendi yerinde yaralanmasını istemezdi. Ama kendisinin ise diğer arkadaşları gibi hava saldırısını kazasız atlatmaya neden hakkı olmasındı?

Ben yazıyı önceden kafamda tasarlamakla birlikte, başladığım zaman son gördüğüm hali önümde bir ayna gibi duruyordu. Aynadan anladıklarımı yazmıştım.

Tabii ki zaman durmuyordu. Günler tekrarlanmıyor, ayrı ayrı geçip gidiyordu. Daha başka yaralılar, ayakları mayından giden arkadaşlar görecektim. Arada bir hastaneye gidip gelen arkadaşlardan yaralıların durumunu sorardık. Ekin'den de haberler gelirdi. O'nun kan kaybından oldukça zayıfladığını, belki de şehit düşebileceğini söylerdi gidip gelen arkadaşlar. Sonra duyduk ki, ayağı dizinin üstünden kesilip Avaşin sularına atılmış. Ayağının Avaşin'e atıldığını görünce arkasından ağlamış, ayağının o parçasının artık bir daha geri gelmeyeceğini düşündükçe yüreğinden kopan feryadı dindirememiş. Kim dayanabilirdi ki? Kimbilir kesilen ayağını Avaşin nerelerde kıyıya atacaktı. Avaşin'in akışını durduramazdı ya. Kanını da Avaşin'in mavi sularından ayıramazdı. Avaşin durgunlaşsa bile tek ayağıyla gidip kesilen ayağını kapamazdı. Daha da mümkün olmayan, kesilen parçayı artık köküne yapıştıramazdı. Belki kendisinden koparılan o ayak parçasına dokunamazdı. Buna benzer binbir türlü duygular, acılar ve çıldırtan gerçekler içinde yaşamak mı kolay, yoksa ölmek mi kolay olurdu? Bir yaşamın sonu ve yeni bir yaşamın başlangıcı altüst oluşların en şiddetlisi değil de nedir?

Sonraları yeni bir haber daha almıştık Ekin'den. Yeniden kendine geldiğini, moral kazandığını, yüzünün güldüğünü söylüyorlardı ziyarete giden arkadaşlar. Sevindirici bir haberdi. O'na ilişkin haberler hem hevalimiz olduğu ve hem de üzerine yazı yazdığım için beni ilgilendiriyordu. O'nunla tanışmak istiyordum -hatırlatayım; yaralı haldeyken gördüğümde yine tanışmamıştım. Tanışıp da hakkında yazdığım yazıyı okutmak istiyordum. Okuduğunda, yazdıklarımı nasıl yorumlayacağını çok merak ediyordum. Belki de hiçbir zaman tanışamayacağımızı da düşünüyordum. Benzer düşünceler aklımdan geçiyordu.

Bir günün akşam saatlerinde Şahan, Avaşin hastahanesini ziyaret etmeye karar verdiklerini belirterek benim de kendilerine katılmamı istedi. Miros'un Binebêrê noktasında konumlanıyorduk. Hatırlıyorum, saat 20.00 sıralarıydı. Gerillada gece ile gündüz arasında o kadar fark yoktur. Bazen gece gündüzdür, gündüz de gece. Yani akan zamanın birbirini takip eden aydınlık ve karanlık kesitleridir.

Yol güzergahımız çok kötü olmasa da güzel de sayılmazdı. Ama ayışığı gündüz gibi aydınlatıyordu. Saat 24.00 sıralarında varmıştık Avaşin hastanesine. Herkes uyuyordu. Bazı yaralı arkadaşlar uyandılar. Ayakları mayından giden Ferhat vardı, Kadir vardı -onlar da Avaşin'de şehit düştü. Epey sohbet ettikten sonra uyuduk. Bütün yaralı arkadaşları bir sonraki gün görecek ve moralli bir sohbet edecektik.

Yeni günümüz moralli başlamıştı, hemen Avaşin'in kıyısında kurulu olan gerilla hastanesinde. O günü de orada geçirip bir sonraki günün sabahında dönmeye karar vermiştik. Bütün yaralı arkadaşlarla görüştükten sonra, Şahan "*haydi gidip Ekin arkadaşı da ziyaret edelim*" demişti. O an yine Ekin'in yaralı hali gözlerimin önünde belirmişti. Hakkında yazı yazdığım ve tanışmak istediğim için az heyecanlı ve çok sevinçliydim.

Kaldığı nokta bir kayalığın altındaydı. Güneş sıcaklığından korunmak için ön cephesine bir battaniye germişti. Şahan önde, ben arkada içeri girmiştik. Tokalaşıp merhabalaştığımda gözlerime inanamamıştım. Benden önce o bana ismimle hitap etmişti. Ben inanamasam da gözlerimin gördüğü bayan arkadaş Zap'ta tanıştığımız güleryüzlü ve sıcakkanlı Ekin'di. "*Belki o başka yerde yaralanıp buraya getirilmiş*" diye içimden geçirerek oradaki diğer iki bayan arkadaşta tanışmadığımı sandığım Ekin'i aramıştım. Hayır her ikisinin de ayakları sağlamdı, üstelik ayaktaydılar. Ve inanmak zorunda kalıyordum ki, Ekin tanıdığım Ekin'di. "*Ekin senmişsin. Tanışmıştık ama ismini öğrenmemiştim. O hava saldırısında ben de oradaydım. Yaralananın sen olduğunu bilmiyordum*" sözleriyle o anki duygularımı dile getirmiştim. Şahan da ilgiyle izlemişti. O'nun hakkında yazdığım yazıyı da okumuştu.

Ekin yazı yazıp yazmadığımı sorunca, çok sevinmiştim. Hem evet cevabını verecektim ve hem de bu fırsatla hakkında yazı yazdığımı söyleyecektim. Düşündüğüm gibi yaptım ve cebimden yazı defterimi çıkardım. Sayfasını da söyleyerek defteri kendisine uzattım. Hemen okumaya başladı. O okuduğunda ben arada bir yüzüne bakıyor ve neler düşündüğünü anlamaya çalışıyordum. Okuyup bitirdiğinde gülümseyerek "*güzel yazmışsın*" demişti. Ama sanki başka şeyler de söylemek isteyip de içinde tutmuş gibi bir hava sezdim yüzünden. Kısa bir sohbetten sonra kalkacağımız sırada, "*eğer bugün buradaysanız okumamda sakınca görmüyorsan defterini bırak, okumak istiyorum*" demişti. Defterimi tekrar geri vermiştim.

O gün tekrar uğramamıştık. Bir sonraki sabah vedalaşmak için Şahan'la uğramıştık. Hemen vedalaşıp ayrılacaktık. Çünkü diğer üç arkadaş yola çıkmışlardı bile. Şahan da hemen vedalaşıp çıkmıştı. Ardından ben vedalaşmıştım. O arada defterimi de uzatıp verdiğinde gülümsemişti; "*senin benim hakkımda yazdığın yazıya ilişkin eleştirilerim var. Fiziği çok öne çıkarmışsın, duygusal bir yazı. Tamam ilk başlarda yazdığın gibi çok etkilenmiştim. Ama şimdi öyle düşünmüyorum. Örneğin Ferhat'a -bu arkadaş mayına basıp bir ayağını kabetmişti- ilişkin yazıda, bu duruma yönelik koyduğun çözüme katılıyorum*" demişti. Tartışmak istemesi ve eleştirmesi ilgimi çekmişti. Söylediklerini cevaplamak isterken, "*bu konuda yazdıklarımda duygusallık ve çelişkiler olduğunu biliyorum, farkediyorum. Ama bana göre insanın bir parçasını kaybetmesi kabul edilebilir bir durum değil. Böyle bir etkilenme durumunda insan her zaman gerçeklere hazır olmayabilir*" şeklinde yaklaşımımı ortaya koymuştum. Ayakta çıkmak üzereyken biraz tartışmıştık. Zamanın olmamasına üzülmüştüm. Çok istememe rağmen arkadaşlara yetişmek zorundaydım. İlk fırsatta tekrar ziyarete geleceğimi ve tartışmaya devam edeceğimi söyleyerek ayrılmıştım. Ayrılmadan bir süre önce yanına gidip de sohbet etmediğime ve tartışmadığıma üzülmüştüm.

Avaşin hastahanesindeki yaralı arkadaşlardan çok etkilenerek ayrılmıştık. Ziyaretimize çok sevinmişlerdi. Zaten onları çok moralli görmüştük. Yanılmıyorsam ondan fazla arkadaşın ayağı kesilmişti, yaralıların çoğunluğunu oluşturuyorlardı. Onlara bakınca kendi kendime "*onların bir ayağı mı eksik, yoksa bizim bir ayağımız mı fazla?*" diye düşünüyor insan. Bu durumlarına alış-

mış ve kabullenmişlerdi. Birbirlerinden güç ve moral alıyorlardı. "*Ben de senin gibiyim*" ya da "*o da benim gibi*" şeklinde birbirlerinde çağrışım yapıyorlardı.

Ekin de çok moralliydi. Çok olumsuz etkilenen, kan kaybından çok zayıflayıp sararan, moral bozukluğunu yaşayan bir Ekin yoktu. Bahar gibi yeşeren bir Ekin'i ziyaret etmiştik o yaz sıcaklığında. Yaşama yeni bir başlangıç yapmıştı. Belki de bu yeni yaşama göre eski umutlarını ve beklentilerini gözden geçirmek zorunda kalmıştı. Kimbilir bu arada kaç kez geçmişini, şimdiki durumunu ve geleceğini sinema filmi seyreder gibi gözlerinin önünden geçirmişti. Çocukluk günlerini, düzende yaşadıklarını, devrime katılımını, bütün mutlu ve mutsuz anlarını bir bir hatırlamıştı. Belki de kendi filminin sonunda her seferinde kesilen ayağına bakarak içinde bir burukluk duymuştur. Tabii ki özgürlüğünü de düşünmemiş olamaz. Kimsenin yardımına bağımlı hale gelmeden yaşamanın yollarını ve çözümlerini aramıştı. Kendi hikayesinin bundan sonraki bölümünü çok iyi yazabileceğine inanmıştı. Bu inanç, kararlılık ve bu temelde biriken güç O'nun yüzünü güzelleştirmiş, gözlerini güldürmüştü. Bütün bunları iyi niyetli ve safça düşünmüştü. Savaşın hiç beklenmedik amansız sürprizlerini düşünmek istememişti bir daha. Kaldı ki, yaralanmış ve ayağı kesilmişti, daha ne olsundu? Amansız sürprizler hep O'nu mu bulacaktı? O'nun yoldaşları vardı, kendilerini acımasız sürprizlere siper ederlerdi. Tehlikenin O'na ulaşmasına geçit vermeyeceklerdi. Yoldaşlarına inanır ve güvenirdi. Aslında olması gereken, Ekin'in düşündüğü gibiydi. Ama Başkan Apo'nun talimatlarından okuduklarını da hatırlamıştı belki de. Buna rağmen umudunu yitirmemiş, Başkan Apo'nun talimatlarına bağlı kalınabileceğine inanmak istemişti. Yeni yaşamında karamsarlıktan uzak tutmuştu kendisini.

'91 yılında tanışmıştı gerillayla. '92 yılında ise Şemzînan'ın -Şemdinli- Zerzan mıntıkasında savaşan hareketli bölük içerisinde yer almıştı. Büyük eylemler yaşamış, tanıdığı birçok silah arkadaşının şehadetini görmüştü. Yine '92 yılında ihaneti çok yakından görmüş ve savaşmıştı. Daha sonra ayrılmıştı en büyük sevdası olan dağlardan. Ama yüreğini gömdüğü dağlara tekrar gelme sözüyle gitmişti metropole. Uzun zaman metropollerde siyasi çalışma yaptıktan sonra tekrar dönmüştü. Duyguları temizdi. Gerilla yaşamını bir şarkı gibi sevmişti. Cennet ülkesinin, dağlarının sevdalısıydı. Ama bu sevdaya tahammül edemeyenler vardı. Onlar da Kürttü, ama ülkesini sevmeyen, sevenlere bile tahammül edemeyen ihanetçiler vardı. Aynı '92 yılında olduğu gibi yine ihanetçiler sömürgecilerle kendi halkının umudunu söndürmek için geliyordu.

Avaşin ziyaretinden iki-üç ay sonraydı. TC ve KDP'nin ikinci operasyonu başlamıştı. Avaşin hastahanesine bir daha gidersem birçok yaralı arkadaşla birlikte Ekin'i de orada görmeyeceğimi hiç düşünmemiştim. Aslında ben de tecrübesizlikten olsa gerek, yaralıların güvenliklerinin kesin sağlanabileceğini, kesin korunabileceklerini düşünmüştüm. Ben de yanılmışım meğer.

Düşman operasyonu çok kapsamlı ve hızlıydı. Gazaba gelmiş büyük bir canavar gibiydi. Manevra yapıp bulunduğumuz noktadan başka bölgelere geçmemiz gerekiyordu. Düşman her tarafa girmeye çalışıyor, her tarafı didik didik arıyor, gerillayı yenememenin çılgınlığı içinde gözükaraca kan istiyordu. Bölge güçleri Kaniya Ga boğazından çekiliyordu. Bir 6 Ekim günüydü. Gerillalar bulundukları gür ormanlıkta kuşlardan daha çok cıvıl cıvıldılar. Öğleden sonra saat bir sıralarıydı. O gün sabah Şahan "*uçaklar hava saldırısı için gelebilirler, arkadaşlar hazırlıklı olsunlar*" demişti. Bu uyarıdan dört saat sonra TC'nin uçakları üzerimizden uçmaya başladılar. Sesi duyar duymaz harekete geçmiştik. Belliydi ki görüntü almışlardı. Noktamıza isabetli vuruyorlardı. Yoğunca vurduktan sonra uzaklaşmışlardı. Bu sefer de iki helikopter alçaktan uçuşlarla taramaya başlamışlardı. Öylesine sıkışmıştık ki, kendimizi sağlama alabilecek hiçbir avantajımız yoktu. Bu yetmezmiş gibi ömrümce beni çok etkileyecek bir kötü haberi alıyordum. Yanımdaki bir arkadaştan: "*Şahan da şehit düştü!*" Hiç inanmak istememiştim. Ama bu neyi değiştirecekti ki! Haber doğruydu. Şahan, Hasan, Basri ve Piling'a roket isabet etmişti ve parçalanarak can vermişlerdi. Zaman da ağır yaralanmıştı ve sabaha doğru O da şehit düşecekti. Ekin'in daha önce yer aldığı bu birlik, bir kez daha hava saldırısına uğruyor ve büyük kayıplar veriyordu. Şahan gibi dürüstlük abidesi komutanını şehit veren birlik, büyük moralsizliği yaşıyordu.

Operasyon sonrasında Barzan bölgesine doğru yola çıkmıştık. Şahan'sız dönüşün burukluğu içerisinde Avaşin hastanesine yakın bir yere ulaşmıştık. Sabah hastaneden iki kurye yanımıza gelmişti. Çeşitli yerlerde saklanan yaralıların bir araya getirilmesi için yardım isteniyordu. Bir de morali yerle bir eden bir kötü haber daha vereceklerdi. Ayakları kesilen bütün arkadaşların saklandıkları yerlerde peşmergeler tarafından bulunup katledildiklerini söylüyorlardı. Katledilenler arasında Ekin'in adı da geçiyordu.

O gün öğleye doğru Avaşin hastahanesinin operasyon noktasına uğramıştık. Kimseler yoktu. Manga yerleri dağıtılmıştı. Ekin de yoktu yerinde. Güneş sıcaklığından koruyan battaniye de gerili değildi. Ne oradaydı ne de bir daha orayı görecekti. Avaşin'in mavi akan sularını seyredemeyecekti. Boş kalmıştı yeri. Ayağı orada kesilmiş ve suya atılmıştı. Eğer suyun hemen kenarında ayağı kesilip akıntıya bırakılmışsa, belki de gözlerinden akan yaşlar da Avaşin'e karışmış ve kendisinden kopan ayak parçasına eşlik etmiştir. İlkin ayağı kesilip Avaşin'e atıldığında birkaç ay sonra kendisinin de Avaşin kenarında katledileceğini bilmesi için hiçbir neden yoktu o zaman. Kendi yaşamının böyle bitmesini önceden ne öğrenmişti, ne de istemişti.

Ekin, Avaşin'de toprağa tohum oldu. Avaşin'in suları her dört mevsim mavi akar. Biliyorum Ekin Avaşin'in sularından kana kana içer ve erkenden bir bahar gibi yeşerir. Avaşin'i şimdi eskisinden daha çok severiz. Çünkü Ekinimizin gözyaşlarında ve kanında kutsanmış olarak akar gider bundan sonra...

24 Aralık 1997/ Metina
Şehit Selçuk

Düzeltme: Serxwebûn Ağustos 1998 sayısında şehit olarak verilen Abdurrahim Tekin (Hogir) şehit değildir, yazı önceki tarihlerde yazılmıştır, akibeti daha sonra öğrenilmiştir.

'97 Eyalet Karargahının Hareketli Taburu Şehitleri

♦ Adı, soyadı: **İsmet SEZGİN**
Kod adı: **Şerif Cihan**
Doğum yeri ve tarihi: **Silopi, 1973**
Mücadeleye katılış tarihi: **1988**
Şehadet tarihi ve yeri: **19 Kasım 1997, Milla Keri/ Şırnak**

♦ Adı, soyadı: **Abdülkerim TATAR**
Kod adı: **... Zaman**
Doğum yeri ve tarihi: **Uludere, 1980**
Mücadeleye katılış tarihi: **1992**
Şehadet tarihi ve yeri: **19 Kasım 1997, Milla Keri/ Şırnak**

♦ Adı, soyadı: **Zuhat DEMİREL**
Kod adı: **Xebat**
Doğum yeri ve tarihi: **Batman, 1980**
Mücadeleye katılış tarihi: **1996**
Şehadet tarihi ve yeri: **15 Ağustos 1997, Hakkari**

♦ Adı, soyadı: **Saliha ATAK**
Kod adı: **Niştiman Çatak**
Doğum yeri ve tarihi: **Şırnak, 1974**
Mücadeleye katılış tarihi: **1992**
Şehadet tarihi ve yeri: **4 Eylül 1997, Faraşin**

♦ Adı, soyadı: **İbrahim KILIÇ**
Kod adı: **Celal Pehlivan**
Doğum yeri ve tarihi: **Xantepe/ Diyarbakır, 1971**
Mücadeleye katılış tarihi: **1992**
Şehadet tarihi ve yeri: **31 Ağustos 1997, Peyanûs/ Hakkari**

♦ Adı, soyadı: **Muhammed TEKİN**
Kod adı: **Kawa**
Doğum yeri ve tarihi: **Küçük Güney, 1969**
Mücadeleye katılış tarihi: **1994**
Şehadet tarihi ve yeri: **15 Haziran 1997**

♦ Adı, soyadı: **Gürcan SUER**
Kod adı: **Sabri Şahin**
Doğum yeri ve tarihi: **Kulu/ Konya, 1966**
Mücadeleye katılış tarihi: **1990**
Şehadet tarihi ve yeri: **26 Haziran 1997, Germanda/ Beytüşşebap**

♦ Adı, soyadı: **Muhammed AZAD**
Kod adı: **Fırat Bagok**
Doğum yeri ve tarihi: **Nusaybin, 1974**
Mücadeleye katılış tarihi: **1992**
Şehadet tarihi ve yeri: **28 Ekim 1997, Hivon/ Beytüşşebap**

♦ Adı, soyadı: **İshak YÜLE**
Kod adı: **Rojhat**
Doğum yeri ve tarihi: **Gercüş, 1974**
Mücadeleye katılış tarihi: **1991**
Şehadet tarihi ve yeri: **25 Kasım 1997, Osyan-Perwari**

♦ Adı, soyadı: **İdris HAÇENAN**
Kod adı: **Zinar**
Doğum yeri ve tarihi: **Afrin, 1980**
Mücadeleye katılış tarihi: **Ocak 1996**
Şehadet tarihi ve yeri: **25 Kasım 1997, Osyan-Perwari**

♦ Adı, soyadı: **Salih KURNAZ**
Kod adı: **Bedri Piling**
Doğum yeri ve tarihi: **Beytüşşebap, 1975**
Mücadeleye katılış tarihi: **1992**
Şehadet tarihi ve yeri: **5 Ekim 1997, Alan vadisi-Çatak**

♦ Adı, soyadı: **Yavuz ATMACA**
Kod adı: **Zerdeşt Malik**
Doğum yeri ve tarihi: **Pazarcık, 1972**
Mücadeleye katılış tarihi: **1994**
Şehadet tarihi ve yeri: **25 Kasım 1997, Osyan-Perwari**

♦ Adı, soyadı: **...**
Kod adı: **Agiri Zer**
Doğum yeri ve tarihi: **İdil, 1973**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **25 Kasım 1997, Osyan-Perwari**

♦ Adı, soyadı: **Abdullah ERSÜRER**
Kod adı: **Rêzan**
Doğum yeri ve tarihi: **Gabar, 1977**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **5 Ekim 1997, Alan vadisi-Çatak**

♦ Adı, soyadı: **Selahattin GEZER**
Kod adı: **Hasan**
Doğum yeri ve tarihi: **Şırnak, 1976**
Mücadeleye katılış tarihi: **1988**
Şehadet tarihi ve yeri: **19 Ağustos 1997, Elkız/ Hakkari**

♦ Adı, soyadı: **Mehmet Şefik DOĞAN**
Kod adı: **İrfan**
Doğum yeri ve tarihi: **Faralar köyü/ Mardin, 1984**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **15 Ağustos 1997, Peyanûs/ Hakkari**

♦ Adı, soyadı: **Devrim COŞKUN**
Kod adı: **Agît**
Doğum yeri ve tarihi: **Siverek, 1972**
Mücadeleye katılış tarihi: **1992**
Şehadet tarihi ve yeri: **5 Ekim 1997, Alan vadisi-Çatak**

♦ Adı, soyadı: **Cevher ERGÜL**
Kod adı: **Seyîtxan**
Doğum yeri ve tarihi: **Hilal köyü/ Uludere, 1977**
Mücadeleye katılış tarihi: **1989**
Şehadet tarihi ve yeri: **5 Eylül 1997, Faraşin**

♦ Adı, soyadı: **...**
Kod adı: **Selim**
Doğum yeri ve tarihi: **Silopi, ...**
Mücadeleye katılış tarihi: **1992**
Şehadet tarihi ve yeri: **19 Kasım 1997, Milla Keri/ Şırnak**

♦ Adı, soyadı: **...**
Kod adı: **Rojhat**
Doğum yeri ve tarihi: **Ağrı, ...**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **19 Kasım 1997, Milla Keri/ Şırnak**

♦ Adı, soyadı: **...**
Kod adı: **Jiyan**
Doğum yeri ve tarihi: **Mardin (Tori), ...**
Mücadeleye katılış tarihi: **1992**
Şehadet tarihi ve yeri: **25 Kasım 1997, Osyan-Perwari**

♦ Adı, soyadı: **...**
Kod adı: **Ferzende**
Doğum yeri ve tarihi: **Afrin, ...**
Mücadeleye katılış tarihi: **1995**
Şehadet tarihi ve yeri: **1997 baharı, Bestler**

♦ Adı, soyadı: **...**
Kod adı: **Xebat**
Doğum yeri ve tarihi: **Lice/ Amed, ...**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **4 Eylül 1997, Faraşin**

♦ Adı, soyadı: **...**
Kod adı: **Medya**
Doğum yeri ve tarihi: **Ömeryan/ Mardin, ...**
Mücadeleye katılış tarihi: **...**
Şehadet tarihi ve yeri: **4 Eylül 1997, Faraşin**

♦ Adı, soyadı: **...**
Kod adı: **Dîrok**
Doğum yeri ve tarihi: **Afrin, ...**
Mücadeleye katılış tarihi: **1994**
Şehadet tarihi ve yeri: **25 Kasım 1997, Çirav**

♦ Adı, soyadı: **...**
Kod adı: **Bedran**
Doğum yeri ve tarihi: **Afrin, ...**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **1996 kışı, Gabar**

♦ Adı, soyadı: **...**
Kod adı: **Goran**
Doğum yeri ve tarihi: **Küçük Güney, ...**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **1997 başı, Mava**

♦ Adı, soyadı: **Vahap GEÇMEZ**
Kod adı: **Ahmet Rapo**
Doğum yeri ve tarihi: **Onyanûs-Perwari, 1965**
Mücadeleye katılış tarihi: **1984**
Şehadet tarihi ve yeri: **1997, Girê Helinga-Bestler**

20. yıl makale, öykü, şiir ve resim yarışması

Değerli okuyucular,

Serxwebûn gazetesi olarak partimiz PKK'nin 20. kuruluş yıldönümünden dolayı makale, öykü, şiir ve resim dallarında yirmi yıllık mücadeleyi konu alan bir yarışma düzenliyoruz.

3000 yıllık isyanlar tarihimiz boyunca Kürdistan'ı işgal eden güçler 'hep direndiler ama kaybettiler' demeyi bize bir kader gibi belletirken, 'mezara gömüldüler, bir daha dirilmezler' denilen bir gerçeklikten yola çıkan partimiz PKK, şimdi tarih sayfalarına nasıl '*geçmişte sürekli ezildiler, ancak şimdi direniyorlar ve kazanacaklar*' gerçeğini yazdırıyor? İhanet, Kürdün ruhundan ve toprağından nasıl arındırılıyor? Yeni insan nasıl yaratılıyor? Sosyalizme katılan yenilikleri nasıl görüyorsunuz? PKK öncülüğündeki mücadeleyle uyanan Kürt ulusal bilinci hangi aşamadadır? Geldiği kurumlaşma düzeyi nedir? Savaş halkımızın bayramı haline nasıl getirildi? Hep başkalarına askerlik yapma ile özdeşleştirilen Kürt insanı, şimdi kendi savaşına nasıl girişiyor? Serxwebûn düşünce tarzının halka kazandırdıkları nedir, neyi ifade ediyor? Kürdistan kadını hangi değişimleri yaşadı, yaşıyor? Kürt toplumundaki yenilenmelerin düzeyini nasıl değerlendiriyorsunuz? Tüm ihanetlere, işbirlikçi çizgi dayatmalarına rağmen kesintisiz süren 20 yıllık mücadelenin bize kazandırdıkları nelerdir? Emekçi-yoksul Anadolu halklarıyla buluşmada yaşadığımız düzeyi ve sorunları nasıl değerlendiriyorsunuz?

Bu ve sınır koymadığımız daha birçok konuda sizlerin yukarıda belirtilen makale, öykü, şiir veya resim dallarındaki eserlerinizi bekliyoruz. Amacımız, halkımızın, şehitlerimizin, önderliğimizin ve halkın kendi öz kazanımları tarafından yaratılan değerler üzerindeki yoğunlaşma ve onunla bütünleşme düzeyini belgelemektir.

Yarışmaya katılımda yaş, ulus, dil vb. herhangi bir sınır yoktur. Yarışmamıza katılan okuyucularımızın eserlerini

1- Açık adresleri
2- Bir adet resimleri
3- Kimlik bilgileri
4- Özgeçmişlerine dair kısa bilgileri ile **en geç 1 Kasım 1998** tarihine dek elimize ulaşacak şekilde adresimize göndermeleri gerekmektedir.

Jüri üyeleri tarafından değerlendirilecek olan eserlerde ilk üç sıraya giren her daldaki yarışmacılarımız, eserleriyle birlikte gazetemiz aracılığıyla kamuoyuna duyurulacaktır.

Tüm okuyucularımızı, bir şehitler partisi olan partimiz PKK'nin 20. yılına girişi vesilesiyle görkemli devrim yürüyüşündeki başarılarının sürekliliğini diliyor, selam ve saygılarımızı gönderiyoruz.

Jüri üyeleri

Şiir dalında: Esat Faraşîn, Dersim Canan, Merdan Sarız, Burhan Karadeniz, Dîrok Deniz.

Öykü dalında: Ferda Çetin, Hêzil Çağlayan, Perwer Bengî, Dicle Ateş, Sabri Agir.

Makale dalında: Ali Haydar Kaytan, Özlem Özgür, Gani Uzun, Ali Elhazoğlu, Cihan Eren.

Resim dalında: Derya Şahin, Merdan Sarız, Gabar Baz, Savaş Polat, Axîn Delal.

Serxwebûn Gazetesi

Serxwebûn Yazışma Adresi:
Ayşe Çetinkaya
BBC - BOX 95
Vesterbrogade 208,
1800 Frederiksberg C
Kopenhaag/ DENMARK

Kürdistan'daki devrimci halk ilerici insanlığın umududur

İtalyan Yeniden Yapılanma Komünist Partisi'nin PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan yoldaş ile yaptığı röportaj

- Sayın Başkan, PKK 1.Eylül 1998'den beri tek taraflı ateşkes uyguladı. Bu ateşkes uygulamasına tepkiler ne oldu ve uluslararası topluluktan beklentileriniz nelerdir?

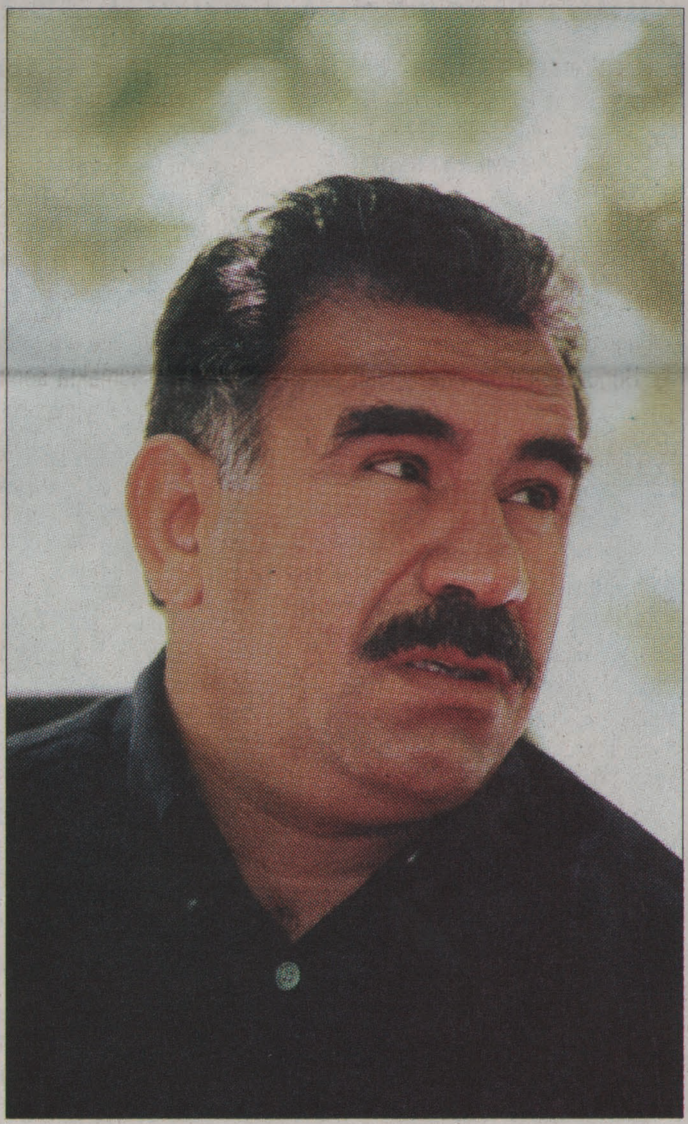
Abdullah Öcalan.: Barış değerli bir kavramdır. Zaten savaşların da bir anlamı, özellikle ezilenler açısından daha hakkaniyete uygun, şerefli bir barışa ulaşmak için başvurulan önemli bir araçtır. Savaş kendi içinde bir amaç olarak değerlendirilemez. Anlamlı bir barış için sadece çok önemli, başvurulması gereken bir araç olduğu zaman, bedeli çok ağır da olsa, başvurlaması gereken bir araçtır. Bu çerçevede bizim, dünya halklarının-uluslarının tarihinde önemli bir anlamı olan ve gerçekten barış tarihinde de büyük bir yeri olan 1 Eylül günü, adil ve anlamlı bir barışa olan bağlılığımızı göstermek için ateşkes ilan ettik. Bu adımımızın amaçlarından biri de Türkiye'nin iç ve dışta çok ağırlaşan bunalımlarına barışçıl bir koşul altında çözüm imkanlarını bulmak ve başta Kürt sorunu olmak üzere, diğer birçok temel soruna siyasi bir çözüm imkanını tanımaktır. Ayrıca daha somut olarak dolaylı yoldan karşı tarafın böyle bir niyetinin varolduğunu, bu niyeti de denemek için böyle bir açıklamada bulunmayı uygun bulduk.

Şüphesiz bunun geçerlilik kazanması için uluslararası topluluk çok önemli bir rol oynar. Ve Kürt-Türk barışı gerçekten Ortadoğu barışının özü olduğu gibi, Ortadoğu barışı da tüm uluslararası, hatta dünyanın en temel barışıdır. Ortadoğu'daki barış, bir yerde dünya barışıdır. Tabii bunun da temelinde, yüzyıllardan beri sürekli bir hakimiyet peşinde koşan Türk egemen sınıfının, tüm halklara dayattığı zorba rejimi eğer durdurabilir, barışa zorlanırsa; bundan tüm insanlık kazanır. Şüphesiz katliam sürecinde olan Kürt halkı da ilk defa normal bir insani, ulusal demokratik gelişme yoluna girer. Dolayısıyla uluslararası topluluk, dünya barışı içinde önemli olan bu soruna ağırlığını koymalı. Bu haksız, kirli savaşı ve neredeyse, mafya yöntemlerini bile aratmayacak bir biçimde kirli yöntemlerle yürütülen bu savaşı durdurma konusunda, en az II. Dünya Savaşı sonrası kadar önemli olan böylesine bir barışı desteklemek için gücünü kullanmalıdır. Bu yönlü bir barış, önemi itibarıyla az anlaşılmıştır. İyi açıklamak gerekiyor? Bölge ve dünya barışı içinde, hatta Avrupa'daki birçok sorunun kaynağında da yer alan bu sorunu çözmenin herkese kazandıracağı çok şey olduğu, kimseye bir şey kaybettirmeyeceği –buna Türkiye de dahildir– bunu göstermek ve gerçekten bir barış atağına geçmek için tam zamanıdır. Ertelenmemelidir ve gerçek pratik adımlar atılmalıdır.

Özellikle İtalya halkının barışa duyarlılığını biliyoruz ve yürüttükleri büyük bir mücadeleleri de vardır. Yeniden Yapılanma Komünist Partisi'nin de bu konuda yerine getireceği çok önemli görevleri vardır. Kapsamlı bir dostluk hareketi gelişmektedir, Kürt halkının mücadelesine karşı. Bunu bir somut desteğe dönüştürmenin tam zamanıdır. Bu duyarlılık, bu anlamda pratik bir maddi güç haline geldiğinde, Avrupa'da da sürükleyici bir rol oynayabilir, bunu bekliyoruz. Başarmadıkça, kirli savaşın peşini bırakmamak gerekiyor. Kürt halkının mücadelesinin de, gerçekten ilkçağ hristiyan hareketi kadar, değerli bir barış hareketi olduğunu, tüm Ortadoğu'daki kültürler, dinler için özgürlük olduğunu, ezilen tüm halklar için gerçekten bir umut olduğu kesin gözönüne getirmek gerekiyor ve kendi asli mücadelesi olarak değerlendirip yerini almak, günümüzün en yakıcı, insani, uluslararası bir sosyalist dayanışmanın örneği olarak da değeri çok iyi bilinmelidir.

- Türkiye yargılanan bir ülke olması gerekirken, NATO içindeki konumu nedeniyle Avrupa ve ABD'nin sınırsız desteğine sahiptir. Yine NATO'nun politikasının bir sonucu olarak Türkiye-İsrail ile işbirliği içine girmiştir. Bunun yanında süren bir Ortadoğu barış süreci var. Bu durumda Kürt sorununun Ortadoğu barış sürecine dahil olması gerekmiyor mu?

Abdullah Öcalan.: Ortadoğu barışının temelinde Kürt sorunu yatmaktadır. Hatta şimdiden bile, İsrail-Filistin-Arap sorunu aslında bu soruna bağlanmış durumdadır. Dolayısıyla sadece İsrail'in Araplarla olan sorununu barış sorunu olarak ortaya koymak büyük bir eksiklik taşır. Kaldı ki Türkiye, İsrail ile önemli bir ittifak gerçekleştirerek, Ortadoğu'daki dengeleri zorlamaya çalışıyor. Şüphesiz bunun arkasında ABD ve NATO, dolayısıyla Avrupa da vardır. Fakat nereye sürüklendiklerini, nasıl bir barış karşıtı durumuna geldiklerini bilmeleri gerekir. Özellikle Türkiye-İsrail ittifakının Kürtler açısından yolaçtığı tehlikeyi çok iyi bilerek Avrupa'nın bu konuda biraz kendi rolünü yargılaması, sorgulaması gerekiyor ve Ortadoğu barışının Kürt barışı olmadan gerçekleştirilemeyeceği, hele hele Türkiye'nin dayattığı kirli savaşın önüne geçmedikçe, Ortadoğu'da asla barışın, istikrarın olamayacağını bilerek, Ortadoğu barış sürecinin kapsamına kesinlikle Kürt sorunu dahil edilmelidir. Bu dahil edilmedikçe, barış adı altında yürütülen çalışmaların boş olduğunu da bilmek gerekiyor. Türk-İsrail ittifakını sınırsız destekleyip, NATO'nun güvencesine bağlayarak Ortadoğu'da barış değil, savaş süreci gelişir. Bloklaşma gelişir ve adeta yeni bir soğuk savaş bu temelde ortaya çıkar. Yeni bir bloklaşma dünyayı da yeniden ikiye böler ve daha şimdiden başlayan bu süreç, yaygınlaşarak devam eder. NATO-Türkiye-İsrail ilişkilerine böyle destek oldukça, ABD bunu himaye ettikçe, gelişecek olan barış değil; savaştır. Bunun ipuçları zaten şimdiden ortadadır. Dolayısıyla Avrupa'nın oldukça bu konuda gerçekçi davranması gerekiyor. Bu ittifakın hem Filistinliler, hem de Kürtler için teşkil ettiği tehlikeyi bilerek, barışa daha yakın bir programı devreye sokarak bu tehlikeli tırmanışı durdurması gerekiyor. Ama tekrar vurgulayalım, Kürt sorunu konusunda adil bir çözüm başlatılmadıkça, Filistin sorunu etrafındaki gerginliklerden çok daha fazla bir gerginlik, belki de 21. yüzyılın en temel sorunu olarak tüm bölgeyi etkilemeye devam edecektir. Bunun önüne geçmek , Kürt sorununa adil ve tüm bölge halklarının çıkarına uygun bir çözüm geliştirmekle mümkündür.

Türk-İsrail ittifakını sınırsız destekleyerek, NATO'nun güvencesine bağlayarak, Ortadoğu'da barış değil, savaş süreci gelişir. Bloklaşma gelişir ve adeta yeni bir soğuk savaş bu temelde ortaya çıkar. Yeni bir bloklaşma dünyayı da yeniden ikiye böler ve daha şimdiden başlayan bu süreç, yaygınlaşarak devam eder. NATO-Türkiye-İsrail ilişkilerine böyle destek oldukça, ABD bunu himaye ettikçe, gelişecek olan barış değil; savaştır. Bunun zaten şimdiden ipuçları ortadadır.

- Reel sosyalizmin çöküşü ve kapitalizmin küreselleşmesi devrimci marksist güçlerin bu süreçte oynaması gereken roller kendisini dayatmaktadır. PKK'nin buna bakışı nedir?

Abdullah Öcalan.: Reel sosyalizmin çöküşü ve kapitalizmin küreselleşme sürecine girmesi devrimci marksist güçlerin kesinlikle rollerini yeniden gözden geçirme temelinde önemli kılmakta ve devrimci bir enternasyonal için yavaş yavaş bir tartışmanın önce ilkesel, programsal düzeyde, giderek pratik dayanışma düzeyinde bir çabanın sergilenmesini zorunlu kılmaktadır. Bu durumda partimiz devrimci bir parti ve devrimci bir savaşın en güçlü adaylarından birisi olması, bu sürece büyük bir ivme kazandırır. Unutmayalım ki PKK dünya emperyalizminin ve gericiliğinin günümüzde en çok savaştığı bir harekettir. PKK bu saldırıya karşı direnebildi. Gittikçe başarılı da olabildi. Bu yeni dönem devrimci sosyalizminin de nasıl olması gerektiğini, nasıl bir partiyle temsiline ilişkin de sağlam bir örnektir. Yani PKK bu anlamda tam bir enternasyonal örnek olarak da görülmelidir. Dar bir ulusal kurtuluş partisi değildir. Eğer yenilenmiş bir sosyalizm olmasaydı, daha doğrusu döneme cevap veren ideolojik bir bakış açısı olmasaydı, PKK böyle gelişemezdi. Biz reel sosyalizmin de alternatifi olduğumuza inanıyoruz. Yine kapitalizmin küreselleşmesine karşı, devrimci enternasyonalizmin seçkin bir temsilcisi olmaya aday olduğumuzu da belirtiyoruz. Bunun parti içerisinde gerçek bir sınıf mücadelesini yürüterek –bu konuda belki dışardan anlaşılmayabilir–, hem yaklaşım, hem de içerik olarak sosyalizmi bireyden tutalım partiye, giderek bir ön model olarak denenmesini güçlü bir biçimde ispatlayarak, örnek bir parti olduğumuza inanıyoruz. Yani salt dar bir siyasal parti değil, siyasal çizginin doğruluğunu da yalnız burada söylemiyoruz, tam tersine bir kapsamlı toplumsal proje olarak kendi içimizi, kendi içimizde sosyalist insanı yaratarak ve bunun doğru mücadele tarzını vererek, örnek bir parti olduğumuza inanıyoruz. Dolayısıyla böyle bir dayanışmada rolümüzün epey öğretici olacağına inanıyoruz. Ve eksik olan devrimci dayanışmanın bu süreçte özellikle İtalya gibi, komünizmde kendini yenilemek için sürekli gösterdiği çabaları takdir ederek, karşılıklı ilişkilerin gelişmesinin önemini de bu vesileyle vurgulamak gerekiyor. Böyle bir ilişki hızla bir ön enternasyonal çalışmaya yolaçabilmelidir. Avrupa'nın birçok irili ufaklı devrimci sosyalist güçleri bir girişim komitesi ile yeni dönem enternasyonalizmine ilişkin adım atabilirler. Biz de buna varız. Oldukça da buna katkıda bulunacağımıza inanıyoruz. Çünkü Kürdistan'daki devrimci halk, ilerici insanlığın da bir umududur. Hele içinde cins, sınıf mücadelesine yönelik getirdiği yenilik, yine kapitalist küreselleşmeye karşı ilerici insanlığın küreselleşmesine gösterdiği ilgi, yine doğa tahribatına karşı teşkil ettiği alternatif, insanlık kültürüne gösterdiği bağlılık, kısaca Mezopotamya insanlığın beşiği olarak değerlendirilir. Burada ölen insanlığın, mezarından adeta yeniden diriltilen insanlığın ortaya çıkarılması bizim yeni dönem sosyalizminde de önemli bir rol oynayacağımızı gösteriyor. Bunu paylaşmayı coşkuyla karşılıyoruz. Tüm dostlarımızın bunu da böyle bilerek daha da güvenli adımlar atmasını bekliyoruz.

- Kürt halkı içinde gerçekleşmeyen birlik, bir zayıflık olarak görülmektedir. PKK'nin Kürt ulusal birliğine bakışı nedir? Kürt partileri arasındaki ilişkileri günümüzde nasıldır? PKK'nin Irak Kürtleri ile arasındaki ilişkileri nasıldır?

Abdullah Öcalan.: Tepede Kürt örgütleriyle her ne kadar birlik oluşmadıysa da, tabanda, yani Kürt halkının ulusal demokratik birliğinde çok büyük bir gelişmeyi partimiz yarattı. Ve bu anlamda, aslında birlik önemli oranda gerçekleştirilmiştir. Eksik olan, çok sınırlı güçleri olan, zaten ciddi bir askeri gücü olmayan, siyasi gücü de sınırlı olan bazı örgütlerin ulusal birliğe, özellikle Ulusal Kongre temelinde bir birliğe davet edilmesidir. Bu konuda da biraz güven yoksunluğu nedeniyle, bir türlü bu küçük gruplar gelemiyorlar. Böyle bir sorunu önümüzdeki süreçte Ulusal Kongre temelinde çözeceğimize inanıyoruz. Böyle bir çalışmamız var, hazırlık komitesi oluşmuştur, kongreyi de bu sene gerçekleştirmeye çalışacağız. Bu Kürt ulusal birliğinde önemli bir adım olacaktır. Güney Kürdistan'la ilişkilerimiz şüphesiz basit değildir. Şu anda bir çatışma da var KDP ile, fakat bu öyle sanıldığı gibi Kürtler arası bir çatışma değildir. Türkiye-İsrail ittifakının bazı Kürt işbirlikçilerini kendilerine bağlayarak, bizi canevinden vurma gibi, dıştan dayatılan savaş sözkonusudur. Bizim buradaki durumumuz, tam bir ulusal savunma, direniş konumudur. Bu savaş dıştan bize dayatıldı ve bu bir Kürt çatışması değil, Türkiye'nin tahrik ettiği, Kürtleri yüzyıllardan beri olduğu gibi, böl-yönet politikasının bir sonucudur. Bu nedenle KDP ile, daha doğrusu bazı işbirlikçi aile ilişkileriyle bunlar bize dayatılıyor. Umarım bunu da en yakında sona erdiririz. Biz burada iç çatışmalardan çok zarar görüyoruz, fakat sorun Kürt ulusal direnişini tasfiye etmek ve dolayısıyla buna karşı direnmek sorunu olduğu için, çok dikkatli olmak gerektiğini ve bu tasfiyeye fırsat vermemek gerektiğini bilerek, bir direniş gösteriyoruz. Bu, kesinlikle Kürtler arası bir çatışma olarak görülmemelidir. Ama gösterdiğimiz direniş sonuç vermiştir. Kürt işbirlikçiliğini, ihanetinin sınırlarını oldukça daraltmıştır ve Türkiye bu adımında da fazla başarılı olamamıştır. Yakında, özellikle bir ateşkes sürecinin Güney'de de yürüyeceğini öngörmekteyiz. Buna yönelik ulusal birliğin, ulusal direnişin zayıf düşmemesi koşuluyla tedbirler alarak, böyle bir ateşkesin gerçekleştirileceği kanısındayız. Eğer bu da sağlanırsa, Kürdistan çapında birlik adımları daha da ileri bir düzeye ulaştırılabilir. Unutmamak gerekir ki, bu birliğin gerçekleşmeyişinin temelinde uluslararası çelişkilerin olduğu kadar, bölgesel çelişkilerin, bölge devletleri eliyle böl-yönet temelinde kullanılması önemli rol oynuyor. Ve bir de Kürt işbirlikçi sınıflarının tarihi güçlü bir tabaka olmasından ileri geliyor. Yine unutmamak gerekir ki, haini en bol olan bir halktır. Bunun yanında ulusal direniş yanları zayıf bir halktır, bu nedenle böyle bir sorun ağırdır, ama çözüm şansı her zamankinden daha fazla artmaktadır. Ve sanıyorum önümüzdeki süreç, Kürt ulusal birliğinde önemli, tarihi bir süreç olarak gelişecektir.

Bu vesileyle bir kez daha, bize gösterdiğiniz yakınlıktan, ziyaretten büyük mutluluk duyuyoruz, teşekkür ediyoruz, sağlık ve başarılar diliyoruz.